

Bästa kund!

Vi är glada att du valt en **HYMER**-husbil och tackar för ditt förtroende.

Denna instruktionsbok hjälper dig att lära känna din husbil och hur du använder den. **Läs och följ säkerhetsanvisningarna ovillkorligen i kapitel 2.**

Vänd dig vid behov till ett av våra **HYMER**-serviceställen. Medarbetarna på en av oss rekommenderad verkstad känner till ditt fordon in i minsta detalj och hjälper dig gärna om du skulle ha något problem. Vår förteckning över **HYMER**-serviceställen i Europa uppdateras regelbundet. Den senaste utgåvan erhåller du från vår kundtjänst eller hos din **HYMER**-återförsäljare.

Förutom denna användarmanual kommer vi att överraska er med

- **servicemapp med all information om inspektionsintervallerna och täthetskontrollerna,**
- **separata bruksanvisningar för basfordon och olika inredningsapparat.**

Din husbil kommer säkert att vara till mycket glädje. Vi önskar dig en trevlig resa.

HYMER GmbH & Co. KG kan du även besöka på Internet under adressen: <http://www.hymer.com>.

Ditt **HYMER GmbH & Co. KG**

Beakta också alltid drift- och bruksanvisningen från chassits tillverkare.

De termer som används i denna bruksanvisning för viktinformation förklaras åter i detalj i slutet av bruksanvisningen (rättsliga upplysningar om viktrelaterade uppgifter) För ytterligare detaljer om viktuppgifter, besök gärna vår hemsida under "Viktinformation" på <https://www.hymer.com/se/sv/viktinformation>

1	Inledning..... 9	4.10	Elmanövrerade ytterspeglar 46
1.1	Allmänt..... 9	4.11	Bakre kamera 47
1.2	Information om miljöskydd..... 10	4.12	Plisségardiner på förar- och passagerarfönstren 47
2	Säkerhet..... 11	4.13	Motorhuv..... 47
2.1	Brandskydd..... 11	4.14	Fylla på spolärvätska..... 48
2.1.1	Undvika brandrisker..... 11	4.15	Kontrollera oljenivån 49
2.1.2	Brandbekämpning 11	4.16	Tanka bränsle..... 49
2.1.3	Vid brand 11	4.17	Bogsering 50
2.2	Allmänt..... 11	5	Uppställning av husbilen..... 51
2.3	Trafiksäkerhet..... 12	5.1	Parkeringsbromsen 51
2.4	Släpvagnskörning 14	5.2	Fotsteg..... 51
2.5	Gasanläggning 14	5.3	Nivåklossar 51
2.5.1	Allmänna anvisningar 14	5.4	Stoppkloss 51
2.5.2	Gasflaskor..... 15	5.5	Belysning av det bakre området..... 52
2.6	Elektrisk anläggning 16	5.6	Stödben 52
2.7	Vattensystem..... 16	5.6.1	Allmänna anvisningar 52
3	Innan resan börjar..... 17	5.6.2	Stödben 53
3.1	Första idrifttagandet..... 17	5.7	230 V-anslutning..... 54
3.2	Last 17	5.8	Kylskåp 54
3.2.1	Begrepp 18	5.9	Markis 54
3.2.2	Beräkning av nyttolast 21	6	Boende..... 57
3.2.3	Lastsäkring och lastfördelning 23	6.1	Dörrar 57
3.2.4	Taklast 27	6.1.1	Centrallås 57
3.2.5	Bakre lastutrymme/bagageutrymme 28	6.1.2	Bodelsdörr, utsida 58
3.3	Cykelställ 31	6.1.3	Bodelsdörr, insida..... 58
3.4	Släpvagnskörning 31	6.1.4	Förardörr, bodelsdörr, utsida 59
3.5	Släpvagnskoppling 32	6.1.5	Förardörr, bodelsdörr, insida 59
3.6	Fotstegen..... 33	6.1.6	Insektsskydd på bodelsdörr, utdragbart 60
3.6.1	Fotsteg..... 33	6.2	Utvändiga luckor..... 60
3.6.2	Fotsteg, förardörr..... 33	6.2.1	Lucklås, ellipsformat 61
3.7	Elektriskt uppvärm vindruta 34	6.3	Vädra 61
3.8	TV-anläggning 34	6.4	Fönster 62
3.9	Gasregulator..... 35	6.4.1	Passagerarfönster 63
3.10	Snökedjor..... 35	6.4.2	Överkantshängt fönster med automatik-spärrar 63
3.11	Tillverkarservice för fast installerade apparater i original och originalinbyggnadsdelar..... 36	6.4.3	Plisségardin och insektsnät..... 65
3.12	Trafiksäkerhet..... 36	6.4.4	Plisségardiner på förar- och passagerarfönstren 65
4	På väg 39	6.5	Takluckor 66
4.1	Köra 39	6.5.1	Uppfällbar taklucka 67
4.2	Körhastighet 40	6.5.2	Vevmanövrerad taklucka (KLAKU)..... 68
4.3	Bromsar 40	6.5.3	Vevmanövrerad taklucka..... 69
4.4	Säkerhetsbälten..... 40	6.5.4	Taklucka med fläkt 70
4.4.1	Allmänt..... 40	6.6	Stolar, vrida 71
4.4.2	Använda säkerhetsbälten på rätt sätt..... 41	6.7	Förvaringsutrymme 72
4.4.3	Sätesklädsel 41	6.7.1	Förvaringsfack i mellangolvet..... 73
4.5	Bilbarnskydd 42	6.8	Sätesklädsel 74
4.6	Förarstol och passagerarstol 43	6.9	Bord 75
4.7	Stolsvärme..... 45	6.9.1	Lyftbord med frigöringsknapp..... 75
4.8	Sittplatsernas placering 45	6.9.2	Bord med pelar-bordsben..... 76
4.9	Elmanövrerad fönsterhiss..... 46	6.9.3	Hängbord med tvådelat stödben 76

6.10	TV-anläggning	77	8.8	230 V-nät	116
6.10.1	Positionera den platta bildskärmen	77	8.8.1	230 V-anslutning (CEE-uttag)	116
6.10.2	Satellitsystem med automatisk antennjustering (Oyster)	78	8.8.2	Anslut 230 V-försörjningen	117
6.10.3	Satellitsystem med automatisk antennjustering (Teleco)	79	8.9	Säkringar	118
6.11	Belysning	80	8.9.1	12 V-säkringar	118
6.11.1	Lampor med två kopplingsnivåer	80	8.9.2	230 V-säkring	121
6.12	Sängar	80	9	Fast installerade apparater ..	123
6.12.1	Höjbar säng, mekaniskt manövrerad....	80	9.1	Allmänt.....	123
6.12.2	Höjbar säng, elmanövrerad	82	9.2	Värmesystem och varmvattenberedare	124
6.13	Ombyggnader för sänggående.....	84	9.2.1	Modeller med avgaskanal på höger fordonssida	124
6.13.1	Ytterligare sov möjligheter med användning av L-sittbänken	85	9.2.2	Uppvärmning på rätt sätt	125
6.13.2	Ombyggnad sittbänk till barnsäng	85	9.2.3	Varmluft- värmesystem och varmvattenberedare med digital kontrollenhet CP plus	125
6.13.3	Förlängning av sängytan för enkelsäng (XXL-säng) bak	86	9.2.4	Väggkamin.....	132
6.13.4	Breddning bakre säng	86	9.2.5	Elektrisk golvvärme	133
6.13.5	Skyddsplåt/fallskydd	88	9.3	Klimatanläggning Truma Aventa	133
7	Gasanläggning	89	9.3.1	Manövrering och indikering på apparaten	135
7.1	Allmänna anvisningar	89	9.4	Styrning av Truma-apparater med mobil terminalenhet (tilläggsutrustning)	137
7.2	Gasflaskor	90	9.5	Spis.....	138
7.3	Gasavstängningsventiler	91	9.5.1	Gasspis.....	139
7.4	Extern gasanslutning	92	9.5.2	Spis med gasgrill och gasugn (Thetford Caprice)	140
7.5	Utdragsdel till gasbox	93	9.5.3	Spis med gasgrill och gasugn (Thetford S~CK1200)	145
7.6	Gastryck-styrssystem DuoControl CS....	94	9.6	Kylskåp	148
7.7	Gasfilter	97	9.6.1	Kylskåpets ventilationsgaller	149
7.8	Byta ut gasflaskor	98	9.6.2	Thetford modellserie N3000 E/A	150
8	Elektrisk anläggning	99	9.6.3	Lås till kylskåpsdörr	152
8.1	Allmänna säkerhetsanvisningar	99	10	Sanitetssystem	155
8.2	Begrepp	99	10.1	Vattenförsörjning, allmänt.....	155
8.3	Bluetooth-anslutning.....	100	10.2	Vattenpump	156
8.4	12 V-nät	101	10.3	Vattensystem.....	156
8.4.1	USB-uttag	101	10.3.1	Vattentank	156
8.4.2	Startbatteri	102	10.3.2	Påfyllning av vattensystem.....	156
8.4.3	Bodelsbatteri.....	102	10.3.3	Fylla på vatten efteråt.....	158
8.4.4	Bodelsbatteriets energibalans	105	10.3.4	Minska vattenvolymen för körning.....	159
8.4.5	Senare montering av en växelriktare	106	10.3.5	Tappa av vatten (rätt för säkerhetsavtappning)	159
8.5	HYMER-Smart-Battery-System.....	107	10.3.6	Töm vattensystemet	159
8.5.1	Indikatorpanel	108	10.4	Avloppstank	160
8.6	EI-block (EBL 30).....	109	10.5	Bad	162
8.6.1	Batteri-brytare	111	10.6	Toalett.....	162
8.6.2	Batteriväljare.....	111	10.6.1	Toalett med fast bänk.....	163
8.6.3	Batteriövervakning.....	111	10.6.2	Tömning av latrintank	164
8.6.4	Batteriladdning.....	112	10.6.3	Elektriskt avluftningssystem	165
8.6.5	Komplettering med fler 12 V-förbrukare.....	112	10.6.4	Vinterdrift	165
8.7	Panel (LT 94).....	112	10.6.5	Tillfällig avställning	165
8.7.1	Slå till/från 12 V-försörjningen	113	10.7	Monteringsställen	166
8.7.2	Visning av batterispänningen	113			
8.7.3	Visning av tanknivå.....	115			
8.7.4	Larm.....	115			

11	Skötsel	167	12.9	Belysning bodel	194
11.1	Allmänt	167	12.10	Reservdelar	194
11.2	Utvändig skötsel	167	12.11	Typskylt fordon	195
11.2.1	Tvätta med högtrycksvätt	167	12.12	Varnings- och hänvisningsetiketter	195
11.2.2	Tvättning av fordonet	168	12.13	Reservnycklar	196
11.2.3	Fönsterrutor av akrylglas	168	13	Hjul och däck.....	197
11.2.4	Komponenter av glasfiberförstärkt plast (GFK)	169	13.1	Allmänt.....	197
11.2.5	Underrede	169	13.2	Däckurval.....	198
11.2.6	Motorrum	169	13.3	Beteckningar på däcken.....	199
11.2.7	Vindrutespolsystem och vindrutetorkare.....	170	13.4	Användning av däcken	199
11.2.8	Klimatanläggning	171	13.5	Reservhjul.....	199
11.2.9	Fotsteg.....	171	13.6	Hjulbyte.....	200
11.2.10	Taklucka	172	13.6.1	Allmänna anvisningar	200
11.3	Invändig skötsel	172	13.6.2	Åtdragningsmoment	201
11.4	Köksinredning.....	173	13.6.3	Byta hjul.....	201
11.4.1	Allmänna hänvisningar	173	13.6.4	Däckbyte med alufälgar.....	202
11.4.2	Kylskåp	174	13.7	Däcktryck.....	202
11.5	Ytor av rostfritt stål.....	174	14	Störningsorsaker	205
11.6	Dynor	175	14.1	Bromssystem	205
11.7	Vattensystem	177	14.2	Elektrisk anläggning	205
11.7.1	Rengöra vattentanken	177	14.3	Gasanläggning	208
11.7.2	Rengöra vattenledningar	177	14.4	Spis.....	208
11.7.3	Desinficera vattensystemet	178	14.5	Värmesystem/varmvattenberedare	209
11.7.4	Rengöra avloppstanken.....	178	14.5.1	Värmesystem/varmvattenberedare med digital kontrollenhet CP plus.....	209
11.8	Skötsel vid fordonsdrift på vintern	179	14.6	Klimatanläggning	210
11.9	Avställning	179	14.7	Kylskåp	211
11.9.1	Tillfällig avställning.....	179	14.7.1	Allmänt.....	211
11.9.2	Avstängning allmän/över vintern	180	14.7.2	Thetford N 3000 E/A.....	212
11.9.3	Ildrifttagande av fordonet efter tillfällig avställning eller vinteravställning	183	14.8	Vattenförsörjning	213
12	Kundservice och underhåll ..	185	14.9	Påbyggnad	214
12.1	Service- och försäljningspartner	185	15	Tilläggsutrustning.....	215
12.2	Officiella prover	185	15.1	Vikter av tilläggsutrustningar	215
12.3	Inspektioner	186	16	Tekniska data	217
12.4	Underhållsarbeten	186	16.1	Tekniska data	217
12.5	Byta gasfiltrets filterdyna	187	16.2	Mått och tillåtet antal personer	217
12.6	Spis/ugn/kylskåp.....	187	17	Juridisk information avs. viktrelaterade uppgifter	219
12.6.1	Kylskåp	187			
12.7	Byta torkarblad	188			
12.8	Byte av glödlampor, utvändigt	189			
12.8.1	Belysning front.....	190			
12.8.2	Belysning bak	192			
12.8.3	Belysning sida	193			
12.8.4	Glödlamptyper för ytterbelysning.....	193			

Innan fordonet tas i bruk skall följande anvisningar beaktas:

- ▶ Dra åt hjulmuttrarna/hjulbultarna efter 5 mil.
- ▶ Läs instruktionsboken för att undvika materiella skador och personskador.

Varje gång innan fordonet tas i bruk skall följande anvisningar beaktas:

- ▶ **Däcktrycket kontrolleras.**
Se avsnittet Däcktryck.
- ▶ **Lasta fordonet på rätt sätt. Överskrid därvid ej den tekniskt tillåtna totalvikten.**
Se avsnittet Last.
- ▶ **Fulladda batterierna innan varje resa påbörjas.**
Se avsnitten Startbatteri och Bodelsbatteri.
- ▶ **Vid utetemperaturer under 0 °C skall fordonet först värmas upp innan vattensystemet fylls på.**
Se avsnittet Påfyllning av vattentank/Vattenförsörjning.
- ▶ **Gasflaskorna får endast transporteras fastsurrade i den för ändamålet avsedda gasboxen.**
- ▶ **Håll ventilationerna öppna.**
Se avsnitten Takluckor och Vädra.
- ▶ **Innan fordonet tankas skall samtliga gasinstallationer stängas av.**

Vid risk för frost bör följande hänvisningar beaktas:

- ▶ **Vid risk för frost skall fordonet alltid värmas upp.**
Se avsnittet Värmesystem.
- ▶ **Om det föreligger frostrisk och fordonet ej används skall vattensystemet tömmas helt. Se till att 12 V-försörjningen är avstängd på panelen. Annars går vattenpumpen varm och kan ta skada. Vattenkranarna skall vara öppna i mittläge. Låt alla avtappningskranar vara öppna. På detta sätt undviks frostsador på de fast installerade apparaterna och fordonet.**
Se avsnittet Tömning av vattensystem.

Läs noga igenom instruktionsboken innan du startar din första färd!

Ha alltid instruktionsboken med i fordonet. Alla som använder fordonet ska informeras om säkerhetsanvisningarna.

▶ Om denna symbol ej beaktas finns risk för att personer kan skada sig.

▷ Om denna symbol ej beaktas finns risk för skador på fordonet.

▷ Denna symbol hänvisar till en rekommendation eller till någon viktig detalj.

▷ Denna symbol hänvisar till miljövårdsaspekter.

Denna instruktionsbok innehåller avsnitt, i vilka modellrelaterade utrustningar eller tilläggsutrustningar beskrivs. Dessa avsnitt är inte speciellt märkta. Din fordon har kanske inte de här tilläggsutrustningarna. Fordonets utrustning kan därför skilja sig från en del bilder och beskrivningar.

Men fordonet kan ha tilläggsutrustning som inte beskrivs i den här instruktionsboken.

Tilläggsutrustningarna beskrivs där en förklaring behövs.

Beakta alltså även de separata instruktionsböckerna som bifogas.

▷ Uppgifterna "höger", "vänster", "fram", "bak" refererar alltid till fordonets färdriktning.

▷ Samtliga mått och vikter är "cirka" uppgifter.

Om anvisningarna i denna instruktionsbok inte följs och en skada på fordonet uppstår som följd, gäller inte garantin.

Vi utvecklar våra fordon kontinuerligt. Därför ber vi om förståelse för att vi måste reservera oss för ändringar både avseende form, utrustning och teknik. Av innehållet i instruktionsboken eller bruksanvisningen kan kunden därför inte härleda några anspråk gentemot tillverkaren. I instruktionsboken beskrivs de utrustningsvarianter som står till förfogande den dagen som instruktionsboken trycks.

Instruktionsboken får inte, varken helt eller delvis, reproduceras, översättas eller kopieras utan skriftligt medgivande från tillverkaren.

1.1 Allmänt

Fordonets konstruktion baseras på senast kända teknik och den är tillverkad enligt de allmänna säkerhetstekniska bestämmelserna. Ändå kan personskador eller skador på fordonet uppstå, om inte säkerhetsanvisningarna i denna instruktionsbok följs.

Utrusta fordonet innan det tas i drift för första gången med den lagstadgade utrustningen (t. ex. förbandslåda, säkerhetsväst, varningstriangel, etc.). Iaktta gällande utrustningsregler vid resa utomlands.

Fordonet får endast användas i tekniskt felfritt tillstånd. Beakta instruktionsboken.

Fel eller störningar som skulle kunna påverka personers eller fordonets säkerhet ska åtgärdas omedelbart av fackpersonal. För att förhindra ytterligare skador ska användarens skadebegränsningsskyldighet iakttas vid störningar.

Fordonets gasanläggning och bromssystem får endast kontrolleras eller repareras av en auktoriserad fackverkstad.

Påbyggnaden får endast förändras om tillverkaren har godkänt det.

Fordonet är endast avsedd för att transportera personer. Resgods och tillbehör får endast medföras upp till en tekniskt tillåten totalvikt.

Kontroll- och inspektionsintervallerna som anges av tillverkaren måste följas.

1.2 Information om miljöskydd

- ▷ Respektera naturen - för inte oväsen och skräpa inte ned.
- ▷ Principiellt gäller följande: Hushållsavfall och all typ av avloppsvatten får aldrig tömmas i avloppsbrunnar eller slängas ute i naturen.
- ▷ Avloppsvatten får endast samlas upp i avloppstanken; i nödfall kan en annan lämplig behållare användas.
- ▷ Avloppstanken och latrintanken får endast tömmas på speciella hanteringsanläggningar t. ex. på campingplatser eller andra ställplatser. Beakta vid uppehåll i städer och kommuner hänvisningar för hållplatserna eller fråga efter hanteringsanläggningar.
- ▷ Avloppstanken skall tömmas så ofta som möjligt, även om den inte är helt full (hygien).
Avloppstanken och ev. avloppsledningen skall om möjligt spolas rent med färskvatten i samband med varje tömning.
- ▷ Låt aldrig latrintanken bli för full. Senast när nivåindikeringen lyser skall latrintanken tömmas omedelbart.
- ▷ Sortera avfallet från resan i glas, plåtburkar, plast och komposteringsbara sopor. Kontakta kommunen där du befinner dig för frågor gällande avfallshanteringen. Släng inte hushållsavfallet i avfallskorgarna på parkeringsplatser.
- ▷ Avfallsbehållare skall tömmas så ofta som möjligt i de härför avsedda tunnorna eller containrarna. På så sätt undviks obehaglig lukt och problematiska ansamlingar av avfall ombord.
- ▷ Låt inte bilens motor vara på i onödan när fordonet står stilla. En kall motor i tomgång släpper ut särskilt mycket skadliga ämnen. Motorns drifttemperatur uppnås snabbast när man kör.
- ▷ För toaletten bör man använda en miljövänlig och biologiskt nedbrytbar kemväska i låg dosering.
- ▷ Om man uppehåller sig en längre tid i en stad eller kommun bör man alltid uppsöka speciella platser för husbilar. Kontakta kommunen om du inte vet var en sådan plats finns.
- ▷ Lämna alltid ställplatsen i rent skick.

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns viktiga säkerhetsanvisningar. Säkerhetsanvisningarna är till för att skydda personer och materiella tillgångar.

2.1 Brandskydd

2.1.1 Undvika brandrisker

- ▶ Låt aldrig barn vara ensamma i fordonet.
- ▶ Håll brännbart material på avstånd från värmekällor och spis.
- ▶ Använd aldrig separata, mobila värmekällor eller spisar.
- ▶ Endast auktoriserad fackpersonal får reparera den elektriska anläggningen, gasanläggningen eller de fast installerade apparaterna.

2.1.2 Brandbekämpning

- ▶ Ta reda på vilka lokala krav som finns för det land och den ort som du befinner dig på och ha de verktyg som behövs till hands.

2.1.3 Vid brand

- ▶ Evakuera alla personer som uppehåller sig i fordonet.
- ▶ Frånkoppla elströmförsörjningen och skilj den från elnätet.
- ▶ Stäng huvudavstängningsventilen på gasflaskan.
- ▶ Varna omgivningen och ring brandkåren.
- ▶ Bekämpa branden, helst utan risk för dig själv.

- ▷ Se efter var nödutgångarna finns och hur de används.
- ▷ Håll nödutgångarna fria.
- ▷ Följ eldsläckarens bruksanvisning.

2.2 Allmänt

- ▶ Syret i fordonet förbrukas genom att man andas eller av gasdrivna installerade apparater. Därför måste den förbrukade luften alltid ersättas. För detta finns det ventilationsanordningar i fordonet (t. ex. takluckor med ventilation, takventiler eller golvventilation). Täck aldrig för ventilationerna på in- eller utsidan, t. ex. med en vintermatta. Håll ventilationerna fria från snö och löv. Risk för att kvävas föreligger på grund av den ökade CO₂-halten.
- ▶ Förvaringsutrymmen och bakre lastutrymmen ska inte användas som sovplats eller vistelseplats för personer eller djur. Dessa utrymmen har ingen obligatorisk ventilation. Kvävningsrisk föreligger genom syrebrist och värmefrånluft.
- ▶ Beakta höjden på öppningen i dörren.

- ▷ Respektive instruktionsböcker/driftinstruktioner gäller både för de fast installerade apparaterna (värme, spis, kylskåp osv.) och för basfordonet (motor, bromsar osv.). Iakttag särskilt.
- ▷ Då tillbehör eller tilläggsutrustningar monteras på, kan fordonets mått, vikt och även körförhållandet förändras. En del lös inredning måste registreras i fordonshandlingarna.
- ▷ Använd endast fälgar och däck som är godkända för fordonet. Information om fälgarnas och däckens dimensioner finns i fordonshandlingarna, du kan också fråga hos en auktoriserad återförsäljare eller serviceställen.
- ▷ Drag alltid åt parkeringsbromsen när du ställer upp fordonet.
- ▷ Om fordonets tekniskt tillåtna lastvikt överskrider 4 t ska en stoppkloss användas om man parkerar i uppförs- resp. nedförsbackar. Vid fordon med en total vikt på över 4 t är stoppkloss standard.

- ▷ Stäng alla dörrar, utvändiga luckor och fönster när du lämnar fordonet.
- ▷ Lagstadgad utrustning (t. ex. förbandslåda, säkerhetsväst, varningstriangel, etc.) ska alltid finnas med. Vid resa utomlands är det reglerna i det landet man besöker som gäller.
- ▷ Fordonet får endast köra på allmänna vägar när fordonets förare har ett för fordonsklassen giltigt körkort.
- ▷ Om man säljer fordonet ska all dokumentation, d.v.s fordonets instruktionsbok och instruktionsböcker till de fast installerade apparaterna överlämnas till den nya ägaren.

2.3 Trafiksäkerhet

- ▶ Innan resan påbörjas ska signal- och belysningsfunktionerna, styrningen och bromsarna kontrolleras.
- ▶ Om fordonet har stått länge utan att användas (ca 10 månader) ska bromssystemet och gasanläggningen kontrolleras på en auktoriserad fackverkstad.
- ▶ Kontrollera både innan du startar och regelbundet när du stannar, att fotsteget är helt inkört.
- ▶ Säkra den höjbara sängen före avfärd.
- ▶ Mörkläggningsgardinerna på vindrutan och på förar- och passagerarsidan ska öppnas, låsas och fästas i detta läge.
- ▶ Före resan ska alla svängbara stolar vridas och låsas i färdriktning. Under resan måste de svängbara stolarna vara låsta i färdriktningen.
- ▶ Förvara alla rörliga delar och lösa föremål säkert innan färden börjar.
- ▶ Säkra TV-apparaten före avfärd.
- ▶ Innan resan påbörjas ska det lösa diskholcket (i förekommande fall) avlägsnas och förvaras säkert i köket eller i klädsåpet.
- ▶ När man kör med husbilen får personer endast uppehålla sig på de tillåtna sittplatserna (se kapitel 4). Det maximalt tillåtna antalet passagerare finns angivet i fordonshandlingarna.
- ▶ På sittplatserna gäller bilbälteslagen.
- ▶ Spänn fast dig innan färd och var fastspänd under hela färden.

- ▶ Barn under 13 år, som är kortare än 150 cm, ska använda lämpligt och godkänt bilbarnskydd under färden.
- ▶ Montera bilbarnskyddet endast på avsedda sittplatser. Vi rekommenderar att fästa bilbarnskydd på den andra sitsraden.
- ▶ Bilbarnskydd som är vända bakåt får **aldrig** användas på en stol med **aktiverad främre airbag**. Detta kan leda till att barn **dör** eller får **allvarliga skador**.
- ▶ Basfordonet är ett s.k. nyttofordon (mindre lastbil). Detta ska man alltid tänka på när man kör.
- ▶ Observera fordonets totala höjd (inkluderat taklast) när du kör in under en bro eller in i en tunnel.
- ▶ På vintern måste taket befrias från is och snö innan man startar.
- ▶ Kontrollera däcktrycket regelbundet innan du startar eller var 14:e dag. Fel däcktryck förorsakar överdrivet slitage och kan leda till att däcken skadas och eventuellt punkteras. Fordonet kan hamna i okontrollerbart läge (se avsnitt 13.7).
- ▶ Använd inte värmesystemet på bensinmackar. Explosionsrisk!
- ▶ Använd inte värmesystemet i slutna utrymmen. Kvävningrisk!

- ▷ Fördela all last jämnt i fordonet före färden (se kapitel 3).
- ▷ Tag alltid hänsyn till fordonets högsta tekniskt tillåtna lastvikt och den högsta tekniskt tillåtna vikt på axeln när du lastar bilen eller om du avbryter resan för att t. ex. handla livsmedel och liknande (se fordonshandlingarna).
- ▷ Stäng och säkra alla innerdörrar, skiljeväggar som kan förändras, lådor och luckor. Spärra kylskåpets dörrsäkring. Låt kylskåpets dörrsäkring snäppas fast.
- ▷ Stäng fönster och takluckor innan körningen påbörjas.
- ▷ Stäng och lås alla utvändiga luckor innan du startar.
- ▷ Tag, före resan, bort de externa stöden och kör in stöden som är monterade på fordonet.
- ▷ Placera antennen i "viloläge" innan färden påbörjas.
- ▷ Drag åt hjulbultarna/hjulmuttrarna efter 50 km när du kör med fordonet för första gången och efter däckbyte. Därefter bör du regelbundet kontrollera att muttrarna är ordentligt åtdragna. Åtdragningsmoment se kapitel 13.
- ▷ Däcken bör ej vara äldre än 6 år, då gummit torkar med åren (se kapitel 13).
- ▷ Däck, hjulupphängning och styrning utsätts för mycket större belastning om man har monterat snökedjor. Kör mycket långsamt med snökedjor (max. 50 km/h) och endast på vägar med genomgående snötäcke. Annars kan fordonet skadas.

2.4 Släpvagnskörning

- ▶ Var alltid extra försiktig när du kopplar på eller kopplar från släpet. Risk olycksfall och skador!
- ▶ När man kopplar på resp. kopplar loss släpet får inga personer uppehålla sig mellan husbilen och släpet.

2.5 Gasanläggning

2.5.1 Allmänna anvisningar

- ▶ Operatören av gasanläggningen är ansvarig för genomförande av återkommande kontroller och för innehållande av underhållsintervallen.
- ▶ Om **inget** MonoControl- eller DuoControl-styrssystem med Crashsensor är installerat: Innan resan påbörjas och innan fordonet lämnas, eller om de gasdrivna apparaterna inte används, ska alla gasavstängningsventiler och huvudavstängningsventilen på gasflaskan alltid stängas.
Om ett MonoControl- eller DuoControl-styrssystem med crashsensor är installerat kan gasavstängningsventilen och huvudavstängningsventilen vara öppna medan man kör.
- ▶ Vid tankning, på färjor eller i garage måste alla apparater som bedrivs med gas vara avstängda (beroende av utrustning: värmesystem, spis, ugn, grill, kylskåp). Explosionsrisk!
- ▶ När en apparat drivs med gas får apparaten inte tas i drift i slutna utrymmen (t. ex. garage). Förgiftnings- och kvävningsrisk!
- ▶ Låt endast en auktoriserad fackverkstad underhålla, reparera eller ändra gasanläggningen.
- ▶ Innan gasanläggningen tas i drift skall den kontrolleras av en auktoriserad fackverkstad enligt de nationella bestämmelserna. Detta gäller även för oregistrerade fordon. Kontakta en auktoriserad fackverkstad för kontroll av ändringar av gasanläggningen.
- ▶ Även gastyckregulatorn, gas slangarna och avgasrören ska kontrolleras. Gastyckregulatorn och gas slangarna måste bytas ut i enlighet med de nationella fastlagda fristerna (senast efter 10 år). Fordonets ägare ansvarar för att detta görs.
- ▶ Vid defekt gasanläggning (gaslukt, hög gasförbrukning) finns det risk för explosion! Stäng huvudavstängningsventilen på gasflaskan omedelbart. Öppna fönster och dörrar och lufta väl.
- ▶ Vid fel på gasanläggningen: Det är förbjudet att röka, att tända öppen låga eller att aktivera elkontakter (ljusbrytare osv.). Kontrollera om gasledande delar och ledningar är täta, med läckagespray. Kontrollera inte med öppen låga.
- ▶ Till de ineliggande anslutningsförbindelserna får du endast ansluta apparat som är avsedda för det. Du får inte använda någon apparat i bilen, om den är ansluten till en av de ineliggande anslutningsförbindelserna.
- ▶ Innan man börjar använda spisen, ska man se till att man har en god ventilation. Öppna ett fönster eller en taklucka.
- ▶ Förbjudet att laga mat under körning.

- ▶ Använd inte gasdrivna kok- och ugnsenheter för uppvärmning.
- ▶ Om man har flera gasdrivna apparater krävs en separat gasavstängningsventil för varje apparat. Om enskilda apparater inte används ska respektive gasavstängningsventil stängas.
- ▶ Tändsäkringarna måste stänga inom en minut efter att gaslågan slocknat. När den stängs hör man ett klickande ljud. Kontrollera funktionen regelbundet.
- ▶ De installerade gasapparaterna är endast avsedda för gasol, butangas eller en blandning av dessa. Gastryckregulatorn såväl som alla fast installerade gasapparater är konstruerade för ett drifttryck på 30 mbar.
- ▶ Gasol kan förgasas upp till -42 °C, butangas, å andra sidan, kan bara förgasas upp till 0 °C. Vid lägre temperaturer existerar inte längre något gastryck. Butangas lämpar sig alltså inte för vinterdrift.
- ▶ Gasboxen är på grund av sin funktion och konstruktion ett utåt öppet utrymme. Den seriemässigt inbyggda ventilationen får inte täckas över eller blockeras. Då kan inte läckande gas avledas ut i det fria.
- ▶ Gasboxen får inte användas som förvaringsutrymme.
- ▶ Säkra gasboxen mot obehörig åtkomst. Lås åtkomsten till den.
- ▶ Man måste omedelbart kunna komma åt flaskans huvudavstängningsventil.
- ▶ Gasdrivna apparater som är byggda för annat gastryck än 30 mbar får ej anslutas.
- ▶ Avgasröret måste vara tätt och fast slutet på värmare och kamin. Avgasröret får inte uppvisa några skador.
- ▶ Avgaser måste obehindrat kunna strömma ut i det fria och friskluft måste obehindrat kunna flöda in. Därför ska skorstenen och insugningsöppningarna hållas rena och fria (t. ex. från snö och is). Det får inte ligga några snövallar runt fordonet.

2.5.2 Gasflaskor

- ▶ Hantera fulla eller tömda gasflaskor utanför fordonet, endast med stängd huvudavstängningsventil och påsatt skyddskåpa.
- ▶ Gasflaskor får endast medföras i gasboxen.
- ▶ Ställ upp gasflaskorna lodrätt i gasboxen.
- ▶ Surra fast gasflaskorna så att de varken kan vridas eller välta.
- ▶ Anslut gasslangen utan spänning till gasflaskan.
- ▶ Sätt alltid på skyddskåpan när gasflaskorna inte är anslutna till gasslangen.
- ▶ Stäng huvudavstängningsventilen på gasflaskan innan gastryckregulatorn eller gasslangen avlägsnas från gasflaskan.
- ▶ Skruva beroende på anslutningen av gasslangen för hand eller med en lämplig specialnyckel från gasflaskan och skruva tillbaka den på gasflaskan igen. Fastskrivningen på gasflaskan är i regel vänstergängad. Dra **inte** åt för hårt.
- ▶ I fordon får endast speciella gastryckregulatorer med säkerhetsventil användas. Det får inte användas några andra gastryckregulatorer; de uppfyller inte kraven.

- ▶ Vid temperaturer under 5 °C ska en avfrostningsanläggning (anti-frost) för gastyckregulatorer användas.
- ▶ Använd enbart 11 kg- eller 5 kg-gasflaskor. (Storleken på glasflaskorna kan variera beroende på land.)
- ▶ Slanglängden för yttre gasflaskor skall vara så kort som möjligt (max. 150 cm).
- ▶ Blockera aldrig ventilationsöppningarna i golvet under gasflaskorna.

2.6 Elektrisk anläggning

- ▶ Arbeten på elanläggningen får endast utföras av fackpersonal.
- ▶ Innan man börjar utföra några som helst arbeten i elanläggningen skall alla apparater och lampor fränkopplas, batteriet kopplas från och fordonet skiljas från nätet.
- ▶ Använd endast originalsäkringar med föreskrivet värde.
- ▶ Defekta säkringar skall endast bytas ut om man känner till orsaken och felet har åtgärdats.
- ▶ Säkringarna får aldrig förbikopplas eller repareras.

2.7 Vattensystem

- ▶ Vatten som blir stående i vattentanken eller i vattenledningarna blir oanvändbart efter kort tid. Därför är det viktigt att man grundligt rengör vattenledningar och vattentank före varje användning av fordonet. När man ställer undan fordonet, d.v.s. när det inte ska användas på ett tag skall vattentanken och vattenledningarna tömmas helt och hållet.
- ▶ Vid avställning under längre tid än en vecka ska vattensystemet desinficeras innan man använder fordonet (se avsnitt 11.7).

- ▷ När fordonet inte används under flera dagar eller inte värms upp vid risk för frost ska hela vattensystemet tömmas. Se till att 12 V-försörjningen är avstängd på panelen. Annars går vattenpumpen varm och kan ta skada. Vattenkranarna skall vara öppna i mittläge. Låt alla avtappningskranar vara öppna. På så sätt undviks frostsador i fast installerade apparater, frostsador på fordonet och avlagringar i vattenförande komponenter.

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns viktig information om vad som ska beaktas före körning och vilka åtgärder som ska vidtas före körning.

I slutet av detta kapitel hittar du en checklista, i vilken en sammanfattning av de viktigaste punkterna åter ges.

3.1 Första idrifttagandet

- ▷ Drag åt hjulbultarna/hjulmuttrarna efter 50 km när du kör med fordonet för första gången och efter däckbyte. Därefter bör du regelbundet kontrollera att muttrarna är ordentligt åtdragna. Åtdragningsmoment se kapitel 13.

Tillsammans med husbilen får du en sats nycklar som består av nycklar för basfordonet och nycklar för påbyggnaden.

Förvara alltid en reservnyckel utanför fordonet. Anteckna respektive nyckelnummer. Kontakta en auktoriserad återförsäljare eller verkstad vid ev. förlust.

Ytterligare hänvisningar får du i kapitel 12.

Vid den första idrifttagningen eller efter en avställning ska den elektriska anläggningen tas i drift enligt följande:

- Slå på säkringarna eller (om säkringarna har dragits ur) sätt tillbaka dem igen.
- Koppla till batteri-brytaren.
- Koppla på 12 V-försörjningen.

- ▷ 12 V-försörjningen behöver bara slås på i fordon **utan** SCU (System Control Unit). För fordon **med** SCU aktiveras 12 V-försörjningen automatiskt.
- ▷ Fordonet är först driftklart när ovanstående åtgärder genomförs.

3.2 Last

- ▶ En överbelastning av fordonet och axlarna kan till exempel leda till en försämrad styrrespons (förändrat körbeteende), en överbelastning av däckerna och av denna anledning högre risk för punkteringar eller en förlängning av bromsavståndet. På grund av detta finns en risk att kontrollen över fordonet förloras och att du och andra trafikanter utsätts för fara.

Om du inte är säker på om det lastade fordonet motsvarar den högsta tekniskt tillåtna lastvikten finns det möjligheten att väga/kontrollera fordonet på offentliga vågar eller hos respektive återförsäljare.

- ▶ I fordonshandlingarna anges den högsta tekniskt tillåtna lastvikten, resp. vikten inklusive tilläggsutrustning från fabriken (faktiska fordonsvikten), dock inte det lastade fordonets vikt (se avsnitt 3.2.1). För er egen säkerhets skull rekommenderar vi att det lastade fordonet (med alla föremål som medförs i fordonet och alla personer) vägs på en godkänd, allmän våg innan färden börjar.
- ▶ Anpassa hastigheten till lasten. Vid tung last blir bromssträckan längre.

- ▷ Överskrid inte den högsta tekniskt tillåtna lastvikten, som anges i fordonshandlingarna, eller den högsta tekniskt tillåtna vikten på axeln.
- ▷ Inbyggda tillbehör och extrautrustning gör att man kan lasta mindre mängder.
- ▷ Se till att lastens tyngdpunkt befinner sig direkt ovanför fordonsgolvet när fordonet lastas. Annars kan fordonets köregenskaper förändras.

- ▷ Om fordonet vid normal drift överskrider den av tillverkaren angivna högsta tekniskt tillåtna lastvikten, finns det risk för rättsliga konsekvenser såsom till exempel böter eller förlorat försäkringskydd.

3.2.1 Begrepp

- ▷ I tekniska sammanhang används numera begreppet "massa" istället för "vikt". I vanligt språkbruk används dock fortfarande oftast ordet "vikt". För att texten ska bli lättare att läsa används begreppet "massa" endast i fasta, vedertagna formuleringar i efterföljande avsnitt.

Högsta tekniskt tillåtna lastvikt

Den högsta tekniskt tillåtna lastvikten är ett av tillverkaren fastställt värde som fordonet av säkerhetsskäl aldrig får överskrida, inte ens i lastat skick (till exempel 3 500 kg). Uppgifter om den högsta tekniskt tillåtna lastvikten för den modell du har valt kan finnas i fordonets registreringsdokument och på den typskylt som tillverkaren anbringat på själva husbilen.

1	2	3	4	5	6
XXXXXX		Hymer GmbH & Co.KG			
		e1*2007/46*1944*			
XXXXXX		Stufe 3			
		W1V9100401N0XXXXX			
		4430			KG
		5880			KG
		1- 2100			KG
		2- 2430			KG
		3- -			KG
				10	9 8 7

Bild 1 Typskylt

- 1 Fordonstyp
- 2 Fortlöpande serienummer
- 3 Tillverkare
- 4 Fordonstypgodkännande
- 5 Påbyggnadsnivå
- 6 Chassinummer
- 7 Högsta tekniskt tillåtna lastvikt
- 8 Tillåten total dragmassa (med släpvagnskoppling, tillval)
- 9 Högsta tekniskt tillåtna vikt på 1. axel
- 10 Högsta tekniskt tillåtna vikt på 2. axel

I den högsta tekniskt tillåtna lastvikten i lastat tillstånd ingår den **faktiska fordonsvikten** och **nyttolasten**.

Den högsta tekniskt tillåtna lastvikten på det lastade fordonet anges av tillverkaren i fordonshandlingarna.

Faktisk fordonsvikt

I den faktiska fordonsvikten ingår fordonets vikt i körklart skick och tilläggsutrustning från fabriken.

Vikt i körklart skick

Vikten i körklart skick är vikten på det körklara standardfordonet (exklusive tilläggsutrustning från fabriken).

Vikten i körklart skick är sammansatt enligt följande:

- Tjänstevikt (det tomma fordonets vikt) med seriemässig standardutrustning från fabrik (exklusive tilläggsutrustning från fabriken)
- Förarens vikt
- Standardutrustningens vikt
- Påfyllda smörjmedel, oljor och kylvätska
- En till 100 % påfylld färskvattentank
- En till 100 % fylld aluminiumgasflaska
- En till 90 % påfylld bränsletank

Förarens vikt beräknas alltid vara 75 kg, oberoende av hur mycket föraren verkligen väger.

Standardutrustningen är all utrustning och all vätska som krävs för att fordonet ska kunna användas ändamålsenligt och säkert. I standardutrustningens vikt ingår:

- Ett fyllt färskvattensystem
- Ett fyllt värmesystem
- Försörjningsledningarna till 230 V-försörjningen
- Ett fyllt toalettspolningssystem
- Insatsmodul extrabatteri, om det finns möjlighet att använda extrabatteri

Avloppstanken och latrintanken är tomma.

Exempel på beräkning av standardutrustning

Vattentank med 20 l (medan man kör)	20 kg
Gasflaska (11 kg gas + 14 kg flaska)	+ 25 kg
Varmvattenberedare med 12 l	+ 12 kg
230 V-försörjningsledning	+ 4 kg
Insatsmodul extrabatteri	+ 20 kg
Summa	= 81 kg

Vikten i körklart skick och den faktiska fordonsvikten anges av tillverkaren i fordonshandlingarna.

Återstående belastningskapacitet

För att bestämma den återstående belastningskapaciteten är det viktigt att du känner till ditt fordons faktiska vikt. I samband med färdigställandet av ditt fordon beräknar vi den verkliga vikten på ditt fordon för första gången genom vägning i slutet av monteringsbanan. Detta inkluderar vikten i körklart skick plus vikten av all beställd och på fabriken monterad tilläggsutrustning.

Baserat på denna verkliga vägda vikt kan du beräkna den återstående belastningskapaciteten för bagage eller andra tillbehör.

Exempel:

Högsta tekniskt tillåtna lastvikt – faktiskt vägd vikt – passagerarnas vikt = återstående belastningskapacitet
 3500 kg – 3000 kg – 225 kg (3 x 75 kg) = 275 kg

- ▷ Beakta att man i samband med fabriken beräkning av den återstående belastningskapaciteten uppskattar förarens vikt (som inkluderas i den verkliga vägda vikten) och passagerarnas vikt till 75 kg per sittplats. På grund av avvikande kroppsvikter kan den verkliga återstående belastningskapaciteten för ditt fordon påverkas.
- ▷ Ditt fordons faktiska vikt som beräknats på fabriken kan påverkas i efterhand av vädret och kan till exempel variera en aning på grund av absorption eller frisättning av fukt. Alla ytterligare efterföljande förändringar av ditt fordon, till exempel genom den extra installationen av tillbehör hos återförsäljaren eller andra till- och/eller ombyggnader påverkar fordonets vägda faktiska vikt och därmed också den återstående belastningskapaciteten. Efter hämtning från fabriken och fram till leveransen till kunden är återförsäljaren ansvarig för att förhindra att den högsta tekniskt tillåtna lastvikt överskrids. Därefter från och med överlämnandet genom återförsäljaren åligger det dig att förhindra detta överskridande. Om du inte är säker på om det lastade fordonet motsvarar den högsta tekniskt tillåtna lastvikten finns det möjligheten att väga/kontrollera fordonet på offentliga vågar eller hos respektive återförsäljare.
- ▷ Vi informerar dig om vikten på ditt fordon som vi har vägt på fabriken och den återstående belastningskapaciteten i samband med din återförsäljares fakturering. Denne måste vidarebefordra meddelandet till dig. Om detta inte har skett kan du kontakta din återförsäljare och be om dessa uppgifter. Våra vågar uppfyller alla lagstadgade krav och standardkrav och underhålls, kontrolleras och kalibreras regelbundet. Trots allt är en liten tolerans tekniskt oundviklig. Dessutom kan fordonets vikt påverkas av vädret och till exempel variera något på grund av absorption eller frisättning av fukt. Fordonets faktiska vikt kan därför avvika med några kilo från den verkliga vikten som meddelats.

Nyttolasten är sammansatt enligt följande:

- Konventionell belastning
- Tilläggsutrustning
- Personlig utrustning

- ▷ Fordonets nyttolast kan ökas genom att den faktiska vikten minskas. För detta ändamål är det till exempel tillåtet att tömma vätskebehållarna eller ta ut gasflaskorna.

De olika delarna av lasten förklaras i nedanstående text.

Konventionell belastning

Den konventionella belastningen är den vikt som tillverkaren har beräknat för passagerarna.

Konventionell belastning innebär: För varje sittplats som är inplanerad av tillverkaren beräknas 75 kg, oberoende av hur mycket passagerarna verkligen väger. Förarens vikt ingår redan i fordonets vikt i körklart tillstånd och får **inte** räknas med här.

Antalet sittplatser anges av tillverkaren i fordonshandlingarna.

Tilläggsutrustning Till tilläggsutrustningen hör all utrustning, som inte ingår i standardutrustningen, som monterats på fordonet på tillverkarens ansvar.

- Släpvagnskoppling
- Cykelställ eller motorcykelhållare
- Satellitsystem

Viktuppgifterna för olika typer av tilläggsutrustning finns i kapitel 15, eller erhålls från tillverkaren.

Personlig utrustning Den personliga utrustningen är alla föremål som medförs i fordonet, och som inte ingår i den konventionella belastningen eller tilläggsutrustningen. Till den personliga utrustningen räknas t. ex:

- Livsmedel
- Hushållsartiklar
- TV-apparat
- Radio
- Kläder
- Sängkläder
- Leksaker
- Böcker
- Hygienartiklar

Till personlig utrustning hör dessutom nedanstående, oberoende av var de befinner sig i fordonet:

- Husdjur
- Cyklar
- Båtar
- Surfbrädor
- Sportartiklar

För den personliga utrustningen måste tillverkaren enligt gällande bestämmelser utgå från minst en vikt, som beräknas enligt följande formel:

Formel $M = 10 \times N + 10 \times L$

Förklaring N = max. antal personer enligt tillverkarens uppgifter inklusive föraren
L = fordonets totala längd i meter

3.2.2 Beräkning av nyttolast

- ▶ Den högsta tekniskt tillåtna lastvikten i lastat tillstånd får aldrig överskridas!
- ▶ I fordonshandlingarna anges den högsta tekniskt tillåtna lastvikten, respektive vikten inklusive tilläggsutrustning från fabriken (faktisk vikten), dock inte det lastade fordonets vikt (se avsnitt 3.2.1). För er egen säkerhets skull rekommenderar vi att det lastade fordonet (med alla föremål som medförs i fordonet och alla personer) vägs på en godkänd, allmän våg innan färden börjar.

Nyttolasten (se avsnitt 3.2.1) är här viktskillnaden mellan

- högsta tekniskt tillåtna lastvikt i lastat tillstånd och
- den faktiska fordonsvikten.

**Exempel på beräkning
av nyttolasten**

	Vikt i kg	Beräkna
Högsta tekniskt tillåten lastvikt enligt fordonshandlingarna	3500	
Fordonets faktiska vikt inklusive standardutrustning enligt fordonshandlingarna	- 3070	
Ger tillåten last	430	
Schablonvärde på 10 kg per meter fordonslängd (i exemplet: 7,00 m)	-70	
Konventionell belastning, t. ex. 3 personer à 75 kg	- 225	
Tilläggsutrustning och tillbehör	- 40	
Ger personlig nyttovikt	= 95	

Nyttovikten beräknas baserat på förordningen (EU) nr 1230/2012.

Beräkningen av nyttolasten utgående från skillnaden mellan den högsta tekniskt tillåtna lastvikten i lastat tillstånd och den av tillverkaren angivna faktiska fordonsvikten är endast ett teoretiskt värde.

Den verkliga lasten kan endast beräknas om fordonet vägs på en godkänd, allmän våg med fyllda tankar (bränsle och vatten), fyllda gasflaskor och komplett tilläggsutrustning (och tillbehör).

Gå till väga enligt följande för detta:

- Kör först upp med fordonets framhjul på vågen och väg den.
- Kör sedan upp med fordonets bakhjul på vågen och väg den.

De olika värdena anger de aktuella axellasterna. Dessa värden är viktiga för rätt lastning av fordonet (se avsnitt 3.2.3). Summan av värdena anger fordons aktuella vikt.

Skillnaden mellan den högsta tekniskt tillåtna lastvikten i lastat tillstånd och den vägda fordonsvikten anger den verkliga nyttolasten.

Utgående från detta kan man beräkna hur mycket som blir över den personliga utrustningen:

- Ta reda på vikten på alla passagerare och dra av denna summa från värdet för den verkliga nyttolasten.

Det resulterande värdet anger vikten på den personliga utrustning som kan lastas i fordonet.

3.2.3 Lastsäkring och lastfördelning

- ▶ Av säkerhetsskäl får den högsta tekniskt tillåtna lastvikten i lastat tillstånd aldrig överskridas.
- ▶ Fördela lasten jämnt på fordonets högra och vänstra sida.
- ▶ Fördela lasten jämnt på båda axlarna. Observera den högsta tekniskt tillåtna vikten på axeln, som anges i fordonshandlingarna. Beakta dessutom däckens tillåtna lastkapacitet (se kapitel 13).
- ▶ Tunga laster bakom bakaxeln kan avlasta framaxeln genom hävstångseffekten ($\frac{l}{o}$). Detta gäller speciellt vid långt baköverhäng, om en motorcykel transporteras på bakracket eller om det finns tung last i det bakre bagageutrymmet. Avlastningen från framaxeln påverkar köregenskaperna negativt speciellt hos framhjulsdrivna fordon.
- ▶ Surra fast alla föremål så att de inte kan glida iväg.
- ▶ Lasta tunga föremål (förtält, konserver o. dyl.) i närheten av axlarna. För förvaring av tunga föremål ägnar sig lågt placerade förvaringsutrymmen bäst, som har dörrar som inte kan öppnas i färdriktningen.
- ▶ Stapla lättare föremål (t. ex. kläder) i takförvaringsskåpen.
- ▶ Cykelstället ska endast användas för cyklar.

- ▷ Utdragslådor får belastas med maximalt 15 kg.

Stort lagringsutrymme lämpar sig också för tunga föremål. Bak- eller framaxelns axelbelastning kan då överskridas.

Axlarna får dock aldrig överbelastas. Det är därför viktigt att beakta avståndet till axlarna när man lastar fordonet.

För att säkerställa säker körning måste du beakta följande uppgifter när du lastar fordonet:

- Bagage och andra föremål som transporteras i fordonet måste vara jämnt fördelade mellan vänster och höger sida av fordonet.
- Tunga eller skrymmande föremål bör förvaras så nära marken som möjligt i förvaringslådor som är avsedda för detta ändamål och nära axlarna samt säkrade mot att glida.
- Lätta och övriga föremål kan förvaras i skåp och förvaringsfack.
- Se alltid till att dörrar och luckor på skåp och förvaringsytor har säkrats på vederbörligt sätt.
- Använd endast lämpliga fastspänningssystem för att säkra mot glidning. Kontrollera alla surringar ännu en gång innan du påbörjar din resa.

- ▶ En ojämn fördelad last har en negativ effekt på köregenskaperna. Särskilt tung last baktill leder till en avlastning av framaxeln på grund av hävstångseffekten och orsakar därmed till exempel traktionsförlust, sämre styrrespons (förändrat körbeteende), överbelastning av däck och ökad risk för punkteringar. På grund av detta finns en risk att kontrollen över fordonet förloras och att du och andra trafikanter utsätts för fara. En jämnt fördelad last över hela fordonet leder till ett optimalt körbeteende under resan.

- ▷ Den högsta tekniskt tillåtna lastvikten samt den högsta tekniskt tillåtna vikten på axeln får inte överskridas. I synnerhet vid last baktill eller montering av tunga tillbehör eller tillbehör som belastas tungt (till exempel motorcykelhållare eller cykelhållare), måste vikten på en axelgrupp kontrolleras och iakttas. Om du är osäker på om det lastade fordonet överensstämmer med den högsta tekniskt tillåtna lastvikten och den högsta tekniskt tillåtna totalvikten på axeln, finns det möjlighet att få fordonet vägt/kontrollerat på allmänna vågar eller hos enskilda återförsäljare.
- ▷ För enskilda modeller anger karosstillverkaren en maximal belastning för skåp, utdragslådor, förvaringsfack eller andra förvaringsutrymmen. Detta framgår av de dekaler som har anbringats på plats och som måste alltid måste beaktas. Den högsta tekniskt tillåtna lastvikten och den högsta tekniskt tillåtna vikt på axeln får dock under inga omständigheter överskridas. Beakta därför att den angivna maximala lasten eventuellt inte kan utnyttjas i full omfattning, om detta skulle innebära att den högsta tekniskt tillåtna lastvikten eller den högsta tekniskt tillåtna vikten på axeln överskrids.
- ▷ Ytterligare information om korrekt belastning finns i avsnitten "Högsta tekniskt tillåtna lastvikt" (sida 18), "Högsta tekniskt tillåtna vikt på axeln" (sida 24) samt "Bakre lastutrymme/bagageutrymme" (sida 28).

För att fördela lasten rätt behöver du en våg, ett måttband, en miniräknare och lite tid.

Med två enkla formler kan man beräkna hur lastens vikt inverkar på axlarna:

Formler

$A \times G : R = \text{last på bakaxeln}$

$\text{Last på bakaxeln} - G = \text{last på framaxeln}$

Förklaring

A = avstånd mellan förvaringsutrymme och framaxeln i cm

G = lastens vikt i förvaringsutrymme i kg

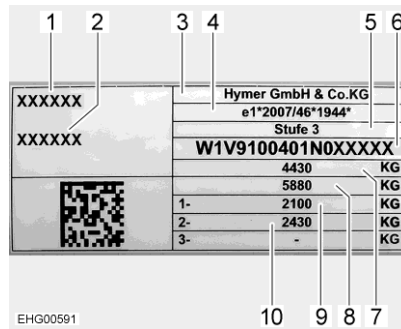
R = fordonets axelavstånd (avståndet mellan axlarna) i cm

- ▷ Mät avstånden utanför fordonet, vågrätt från mitten av framhjulet till mitten av förvaringsutrymme eller till mitten av bakhjulet.

Högsta tekniskt tillåtna vikt på axeln

Den högsta tekniskt tillåtna vikten på axeln eller axelgruppen (i det följande kallad vikt på en axelgrupp) avser den fordons- och axelspecifika belastningen, som kan överföras från hjulen på en axel respektive axelgrupp till körbanan. Vikten på en axelgrupp är ett av tillverkaren fastställt värde som fordonet av säkerhetsskäl aldrig får överskrida – inte ens i lastat tillstånd. Uppgifter om vikten på en axelgrupp för ditt fordon finns i fordonets registreringsdokument och på tillverkarens typskylt som anbringats på själva husbilen.

- 1 Fordonstyp
- 2 Fortlöpare serienummer
- 3 Tillverkare
- 4 Fordonstypgodkännande
- 5 Påbyggnadsnivå
- 6 Chassinummer
- 7 Högsta tekniskt tillåtna lastvikt
- 8 Tillåten total dragmassa (med släpvagnskoppling, tillval)
- 9 Högsta tekniskt tillåtna vikt på 1. axel
- 10 Högsta tekniskt tillåtna vikt på 2. axel

Bild 2 Typskylt

► Vid överskridande av den högsta tekniskt tillåtna vikten på axeln kan fordonet skadas (till exempel på grund av axelbrott eller punktering) och dessutom kan köregenskaperna försämrats avsevärt. På grund av detta finns en risk att kontrollen över fordonet förloras och att du och andra trafikanter utsätts för fara. Vi rekommenderar därför att väga det färdiglastade fordonet, inklusive alla passagerare, innan resan påbörjas. På detta sätt garanteras att vikten på en axelgrupp och den högsta tekniskt tillåtna lastvikten alltid iakttas. För detta ändamål finns möjlighet att väga/kontrollera fordonet på offentliga vågar eller hos enskilda återförsäljare.

- ▷ Beakta att vikten på axlarna respektive axelgrupperna kan avvika från varandra och läs därför uppgifterna i fordonets registreringsdokument noggrant.
- ▷ Om fordonet vid normal drift överskrider den högsta tekniskt tillåtna vikten på axeln hotar rättsliga konsekvenser såsom till exempel böter eller förlorat försäkringskydd.
- ▷ Det är möjligt att tillverkaren av ditt fordonss chassit specificerar en minimibelastning för framaxeln för att uppnå ett optimal körbeteende. Beakta därför uppgifterna om detta i chassitillverkarens bruksanvisning.
- ▷ Ytterligare information om korrekt lastning finns i avsnitten "Lastsäkring och lastfördelning" (sida 23) samt "Bakre lastutrymme/bagageutrymme" (sida 28).

Beräkna vikten på en axelgrupp:

- Multiplicera avståndet mellan förvaringsutrymmet och framaxeln (A) med lastens vikt i förvaringsutrymmet (G) och dela resultatet med axelavståndet (R). Man får då fram den vikt med vilken lasten i förvaringsutrymmet belastar bakaxeln. Anteckna denna vikt och förvaringsutrymmet.
- I det andra steget dras vikten i förvaringsutrymmet (G) av från den ovan beräknade vikten. Om man får ett **positivt** värde (exempel 1) betyder det att framaxeln **avlastas** motsvarande detta värde. Om värdet är **negativt** (exempel 2) betyder detta att framaxeln **belastas**. Anteckna även detta värde.
- Beräkna alla lastutrymmen i fordonet på samma sätt.
- I det sista steget ska man räkna till alla beräknade vikter för bakaxelns last och sedan räkna till eller dra bort alla beräknade vikter för framaxelns last.
Hur bakaxelns och framaxelns last beräknas beskrivs i avsnitt 3.2.2.

Om det beräknade värdet överskrider den tillåtna vikten på en axelgrupp måste lasten lastas om.

Om framaxeln avlastas för mycket försämras däckens vidhäftning på vägytan (traktion), detta gäller särskilt för framhjulsdrevena fordon. Lasta om lasten även i detta fall.

Beräkningsexempel

		Exempel 1	Exempel 2
Avstånd till framaxeln	A	(A1) 450 (cm)	(A2) 250 (cm)
Vikt i förvaringsutrymmet	G	x 100 (kg)	x 50 (kg)
Fordonets axelavstånd	R	÷ 325 (cm)	÷ 325 (cm)
Belastning av bakaxeln (lägg till till vikten på axeln)		138,5 (kg)	38,5 (kg)
Vikt i förvaringsutrymmet		- 100 (kg)	- 50 (kg)
Avlastning av framaxeln (dra bort från vikten på axeln)		38,5 (kg)	
Belastning av framaxeln (lägg till till vikten på axeln)			-11,5 (kg)

Ökning av tillåten belastning och viktreducering

Vid en ökning av tillåten belastning ökas vanligtvis fordonets högsta tekniskt tillåtna lastvikt, högsta tekniskt tillåtna vikt på axeln och som en följd av detta även den återstående belastningskapaciteten för bagage, campingutrustning etc.

Vid en viktreducering däremot reduceras vanligtvis fordonets högsta tekniskt tillåtna lastvikt, högsta tekniskt tillåtna vikt på axeln och som en följd av detta även den återstående belastningskapaciteten för bagage, campingutrustning etc. En teknisk förändring av chassit utförs i regel inte.

- ▷ På grund av den förändrade högsta tekniskt tillåtna lastvikten kan ökning av tillåten belastning eller viktreducering påverka de tillåtna sittplatserna, chassit och vikten på en axelgrupp. Om du har frågor i samband med detta kontakta gärna behörigt tekniskt kontrollorgan för råd.
- ▷ En ökning av tillåten belastning respektive viktreducering kan resultera i förändrade lagstadgade krav till följd av fordonets nya högsta tekniskt tillåtna lastvikt. Det gäller i synnerhet för de lagstadgade kraven i tyska vägtrafiklagen, tyska förordningen om registrering av fordon samt skatte- och försäkringsrättsliga bestämmelser. En ökning av den högsta tekniskt tillåtna lastvikten till mer än 3 500 kg kan till exempel påverka körkortsklassen eller leda till andra hastighetsbegränsningar eller förbjuden genomfart samt omkörning. Även kraven för betalning av vägavgifter kan komma att ändras på grund av den nya högsta tekniskt tillåtna lastvikten. Du bör därför informera dig om det gällande rättsläget när det gäller fordonets nya högsta tekniskt tillåtna lastvikt och inhämta information från behöriga myndigheter. Beakta att de nationella bestämmelserna i det land där ditt resmål befinner sig och de länder som besöks för att komma dit kan avvika från bestämmelserna i ditt hemland.
- ▷ Ytterligare information om den återstående belastningskapaciteten finns i avsnittet "Återstående belastningskapacitet" (sida 19).

3.2.4 Taklast

- ▶ Gå endast upp på taket om det finns en monterad takreling och trappsteg. Stig endast upp på taket på den bakre stegen.
- ▶ Var försiktig när du klättrar upp på stegen. Halkrisk om det är fukt eller is på stegen.
- ▶ Var försiktig när du skall upp på taket. Om taket är fuktigt eller om det är is på taket kan lasten glida fram och tillbaka.
- ▶ Överbelasta inte taket. Köregenskaperna och bromsegenskaperna försämras genom större taklast.

- ▷ Om fordonet har en takreling kan lasthållaren för "taklasten" monteras på takrelingen (t. ex. för surfbräda, gummibåt eller lätta kanoter). Speciella hållarsystem kan erhållas som tillbehör. Kontakta en auktoriserad återförsäljare eller ditt serviceställe om du har några frågor.
- ▷ Den max. takbelastningen är 140 kg.
- ▷ När det finns ett trappsteg, gå bara på därför avsedda trappsteg.
- ▷ Taklasterna ska surras fast ordentligt med spännremmar. Använd inga gummiexpandrar.
- ▷ Observera fordonets totala höjd inkl. lastat takräcke.

- ▷ Sätt upp en lapp med höjduppgiften väl synligt i förarhyttan. Då behöver man inte tveka vid broar o. dyl.

Takreling och trappsteg

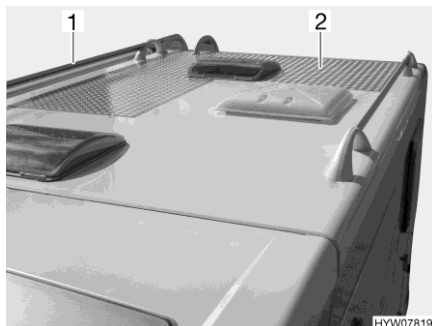

Bild 3 Takreling och trappsteg

Om fordonet har takreling (Bild 3,1) finns det beroende på utförande också ett trappsteg monterad (Bild 3,2) på taket. I detta fall gå endast på taket på trappstegen.

Bakre stegen

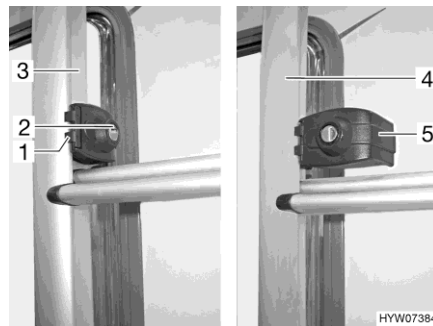

Bild 4 Lås (bakre stegen)

- Fälla ned:*
- Stick in nyckeln i låscylindern (Bild 4,2) på låset till den bakre stegen (Bild 4,1) och vrid nyckeln ett kvarts varv så att nyckeln sitter lodrätt.
 - Håll fast den fällbara delen på den bakre stegen (Bild 4,4) och sväng ut låsbygeln (Bild 4,5).
 - Drag ut nyckeln och fäll ned den bakre stegen.

- Fälla upp:*
- Fäll upp och håll fast den bakre stegen.
 - Stick in nyckeln i låscylindern (Bild 4,2) på låset till den bakre stegen (Bild 4,1).
 - Sväng in låsbygeln (Bild 4,5) runt röret på den bakre stegens (Bild 4,3) fasta del.
 - Vrid nyckeln ett kvarts varv så att nyckeln sitter lodrätt.
 - Kontrollera den bakre stegens lås: Drag lite i den bakre stegen.

3.2.5 Bakre lastutrymme/bagageutrymme

- ▶ Observera den högsta tekniskt tillåtna vikten på axeln och den högsta tekniskt tillåtna lastvikten när du lastar det bakre lastutrymme/bagageutrymme.
- ▶ Den maximalt tillåtna lasten i det bakre lastutrymme/bagageutrymme uppgår till 350 kg. Då en släpvagnskoppling och motorcykelhållare är monterad på fordonet uppgår den tillåtna lasten till 450 kg. Överskrid inte den högsta tekniskt tillåtna vikten på bakaxeln.
- ▶ Ojämn last eller överbelastning påverkar körbeteendet negativt. I synnerhet en baktung belastning leder till en avlastning av framaxeln på grund av hävstångseffekten vilket till exempel orsakar traktionsförlust, sämre styrrespons (förändrat körbeteende), överbelastning av däcken och därmed ökad risk för punkteringar. På grund av detta finns en risk att kontrollen över fordonet förloras och att du och andra trafikanter utsätts för fara. En jämnt fördelad last över hela fordonet leder till ett optimalt körbeteende under resan. Om du inte är säker på om det lastade fordonet överensstämmer med den högsta tekniskt tillåtna lastvikten och den högsta tekniskt tillåtna vikten på axeln, kan du väga/kontrollera fordonet på allmänna vågar eller hos enskilda återförsäljare.
- ▶ Överskrid inte den högsta tillåtna yttre belastningen på bakväggen/bakluckan. Endast utrustningskomponenter som godkänts av tillverkaren är tillåtna (t. ex. vissa cykelställ).

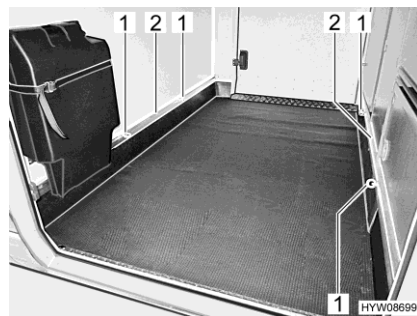
- ▶ Vid transport av fordon som drivs med bensen, diesel, gas eller annat brännbart material ska det säkerställas att tanken på det fordon som transporteras är helt tom. Vid transport av elcyklar rekommenderar vi dessutom borttagning och säker förvaring av batteriet innan resan påbörjas resan.
- ▶ Bakgarage och bakre förvaringsutrymmen har av fabriken inte avsetts som sovplats eller vistelseort för människor eller djur. Dessa rum har av fabriken inte försetts med ventilation. Det finns risk för kvävning på grund av syrebrist.

- ▷ Observera att endast fabriksmonterade utrustningskomponenter (t.ex. lagringsnät) är tillåtna på bakdörrar/baklucka.
- ▷ Observera den högsta tillåtna belastningen på 5 kg för fabriksmonterade lagringsnät.
- ▷ Beroende på fordonets utrustning är surrningsckenor med surrningsöglor monterade i det bakre lastutrymmet resp. det bakre bagageutrymmet. Surra alltid fast lasten i surrningsöglorna. Använd spännremmar eller ev. surrningsnät, använd aldrig gummiexpandrar.
- ▷ Kontrollera alltid att surrningsöglorna sitter fast ordentligt i surrningsckenan innan lasten surras. Om surrningsöglorna inte sitter fast ordentligt i surrningsckenan kan lasten förskjutas och lossna t. ex. vid snabba rattmanövrar eller plötsliga inbromsningar.
- ▷ Fördela lasten jämnt. För stor punktbelastning skadar golvbeläggningen.
- ▷ Vid transport av cyklar i bakre lastutrymmet, använd fästansordningen som tillhandahålls av återförsäljaren.
- ▷ Borra inte i fordonsgolvet. Skruva inte in några skruvar i fordonsgolvet.

Beakta följande upplysningar vid lastning av bakgarage och bakre förvaringsutrymmen för att säkerställa säker körning:

- Bagage och föremål som transporteras måste fördelas jämnt även i bakgarage och bakre förvaringsutrymmen i enlighet med avsnittet "Lastsäkring och lastfördelning" (sida 23).
- Alla föremål som stuvats undan i bakgarage och bakre förvaringsutrymmen måste fästas och säkras med lämpliga fastspänningssystem på de fästpunkter som tillhandahållits av fabriken.
- Innan körning påbörjas måste säkerställas att det bakgaraget respektive det bakre förvaringsutrymmet är ordentligt stängt.

- 1 Surringsögla
- 2 Surringssskena

Bild 5 Surringsögla (bakre lastutrymme)

Förskjuta surringsögla:

- Vrid surringsöglan (Bild 5,1) ett halvt varv moturs. Du kan flytta surringsöglan (Bild 6) nu.

Bild 6 Surringsögla (flyttbar)

Bild 7 Surringsögla (fastsatt)

- Skjut surringsöglan till önskat läge i surringssskenan (Bild 5,2).
- Vrid surringsöglan ett halvt varv medurs. Surringsöglan (Bild 7) sitter fast i surringssskenan igen.
- Kontrollera att surringsöglan sitter fast ordentligt.

- ▷ Beakta alltid den maximala tillåtna belastningen av bakgaraget respektive det bakre förvaringsutrymmet. Den specificerade maximalt tillåtna belastningen av bakgaraget eller det bakre förvaringsutrymmet kan påverkas av valet av extra tilläggsutrustning såsom släpvagnskopplingar eller ramförlängningar. Den högsta tekniskt tillåtna lastvikten och den högsta tekniskt tillåtna vikt på axeln får dock under inga omständigheter överskridas. I synnerhet vid last baktill eller montering av tunga tillbehör eller tillbehör som belastas tungt (till exempel motorcykelhållare eller cykelhållare), måste vikten på en axelgrupp kontrolleras och iakttas. Beakta därför att den angivna maximala lasten eventuellt inte kan utnyttjas i full omfattning, om detta skulle innebära att den högsta tekniskt tillåtna lastvikten eller den högsta tekniskt tillåtna vikten på axeln överskrids.
- ▷ Ytterligare information om den korrekta lasten finns i avsnitten "Högsta tekniskt tillåtna lastvikt" (sida 18), "Högsta tekniskt tillåtna vikt på axeln" (sida 24) samt "Lastsäkring och lastfördelning" (sida 23).

3.3 Cykelställ

- ▶ Observera den högsta tekniskt tillåtna vikten på axeln och den högsta tekniskt tillåtna lastvikten när du lastar cykelstället.
- ▶ Den totala bredden får inte överstiga 2,55 m. Ställ in fästanordningarna för cyklarna i enlighet därmed. Last som hänger över åt sidan eller bakåt måste märkas ut i enlighet med lokala föreskrifter.
- ▶ Cykelstället ska endast användas för cyklar.
- ▶ Transportera aldrig mer än tillåtet antal cyklar (max. 50 kg) för det cykelställ som används.
- ▶ Stanna och kontrollera att cyklarna sitter fast ordentligt efter de första 10 km. Upprepa sedan för säkerhets skull kontrollen varje gång du stannar.
- ▶ Använd inte cykelställ för annat bagage eller som stege.

- ▷ Nummerplåtarna och bakljusen får inte täckas över.
- ▷ Det är inte tillåtet att köra med utfällt cykelställ utan cyklar.
- ▷ Kontrollera följande före varje start:
 - Är det tomma cykelstället ordentligt hopfällt?
 - Är cyklarna säkert fastlåsta på cykelstället med cykelställets remmar?

Fästa cyklar på cykelstället

När man fäster cyklar på cykelstället är det viktigt att man beaktar tyngdpunkten. Tyngdpunkten måste befinna sig mycket nära fordonets bakvägg. Fäst cyklarna alltid inifrån och ut.

Så här fäster man cyklar på rätt sätt på cykelstället:

- Fäll ned cykelstället.
- Den tyngsta cykeln ska vara närmast bakväggen.
- De lättare cyklarna ställs i mitten eller längst ut.
- Fäst de främre och bakre cykelhjulen med cykelställets respektive spännremmar.
- Fäst vidare cykeln på utsidan med fästbygeln eller fästarmen.

Om cykelstället bara lastas med **en** cykel så måste denna lastas så nära bakväggen som möjligt.

3.4 Släpvagnskörning

- ▶ Var alltid extra försiktig när du kopplar på eller kopplar från släpet. Risk olycksfall och skador!
- ▶ När man kopplar på resp. kopplar loss släpet får inga personer uppehålla sig mellan husbilen och släpet.
- ▶ Beakta husbilens tillåtna kultryck och belastning på bakaxeln. Kultrycket och belastningen på bakaxeln får inte överskridas. Respektive värden står i fordonshandlingarna och i släpvagnskopplingens handlingar.

- ▷ Släp med påskjutsbroms: Om den separata bromsen är aktiverad får släpet varken kopplas på eller kopplingen lossas.
- ▷ Släpvagnskoppling med avtagbar kulhals: Om kulhalsen är felmonterad, föreligger risk för att släpet hakas av. Beakta bruksanvisningen till släpvagnskopplingen.

- ▷ Fordonets maximalt tillåtna kultryck är 80 kg.

3.5 Släpvagnskoppling

- ▶ Observera det maximala kultrycket och den högsta tekniskt tillåtna släpvagnsvikten i fordonshandlingarna när en släpvagnskoppling ska monteras.
- ▶ Dra åt släpvagnskopplingens fästsruvar efter 1000 drifttimmar.

- ▷ Cykelstället och släpvagnskoppling får inte användas samtidigt.

- ▷ Om släpvagnskopplingen har monterats i fabriken är släpvagnskopplingen registrerad i fordonshandlingarna. Ha alltid relevanta handlingar med i fordonet.
- ▷ Beakta dessutom tillverkarens instruktionsbok.

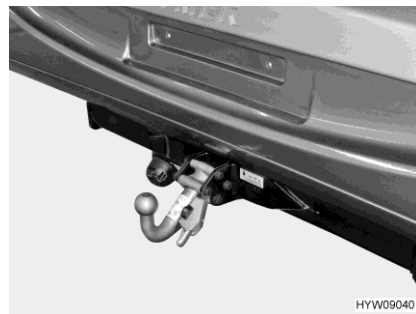

Bild 8 Släpvagnskoppling (borttagbar)

Uppgifter i fordonshandlingarna

Låt er återförsäljare eller serviceställe montera delarna. Återförsäljaren sköter då även registreringen.

3.6 Fotstegen

- ▶ Kontrollera både innan du startar och regelbundet när du stannar, att fotsteget är helt inkört.
- ▶ Stå inte direkt i fotstegets svängområde under inkörning och utkörning.
- ▶ Gå endast upp på fotsteget när det är helt utkört. Risk för skador!
- ▶ För att förhindra risker för att halka, skall fotsteget, vid behov, rengöras före du stiger på den (snö, is, lera ...).
- ▶ Lyft eller sänk aldrig personer eller last med hjälp av fotsteget.
- ▶ När motorn har kallstartats kan det dröja några sekunder innan varningssignalen hörs, beroende på fordonet.
- ▶ Observera den högsta tillåtna belastningen på fotsteget i enlighet med tillverkarens instruktionsbok.

- ▷ Fotstegets vridlager och länkar får inte smörjas med fett eller olja (se kapitel 11).

3.6.1 Fotsteg

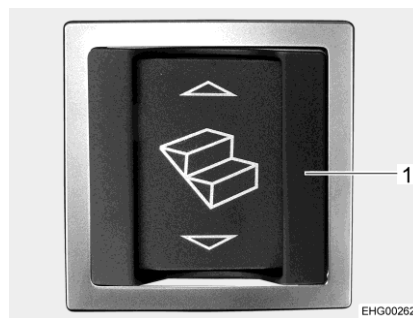

Bild 9 Vippkontakt för fotsteg (ingångsområdet)

Bild 10 Vippkontakt för fotsteg (instrumentbrädan)

- ▷ Vippkontakten vid ingången har en ram (Bild 9,1) som skyddar mot oavsiktlig drift.

Köra in: ■ Tryck på vippkontakten (Bild 9) vid ingången eller på vippkontakten (Bild 10) på instrumentbrädan i förarhytten.

Köra ut: ■ Tryck på vippkontakten (Bild 9) vid ingången.

När motorn är igång och fotsteget utkört ljuder en varningssignal. Varningssignalen tystnar när fotsteget körs in.

3.6.2 Fotsteg, förardörr

Det automatiska fotsteget vid förardörren underlättar i- och urstigning genom förardörren.

Köra ut: ■ Öppna förardörren. Fotsteget körs ut automatiskt.

Köra in: ■ Stäng förardörren. Fotsteget körs in automatiskt.

3.7 Elektriskt uppvärm vindruta

- ▷ Vindrutan värms upp endast vid körande motor.
- ▷ Varje halva av vindrutan värms upp med en värme­sträng. När en värme­sträng inte fungerar, värms den andra halvan av vindrutan upp.

Vindrutevärme tjänar till att göra en immig vindruta fuktig och till att en isig vindruta skall tina.

Beroende på modell är reglagelisten med vippkontakterna inbyggd i instrumentbrädan eller i sidan av förardörren.

Bild 11 Vippkontakt (vindrutevärme)

- Slå på:**
- Tryck på undre halvan av vippkontakten (Bild 11). Den röda lysdioden i vippkontakten lyser.

- ▷ Vindrutevärme stängs automatiskt av efter cirka 18 minuter, för att skydda batteriet. Den röda lysdioden i vippkontakten släcks.

- Slå från:**
- Tryck på övre halvan av vippkontakten (Bild 11). Den röda lysdioden i vippkontakten släcks.

3.8 TV-anläggning

- ▶ Innan resan påbörjas ska den platta bildskärmen och bildskärmshållaren ställas i grundläget och säkras.
- ▶ Kontrollera alltid att antennen befinner sig i "viloläge" innan körningen. Risk för olycksfall!

- ▷ Ytterligare information om positionering av den platta bildskärmen, se kapitel 6.

3.9 Gasregulator

- ▶ Användning av apparater som drivs med gas under körning är endast tillåten om gasanläggningen har en lämplig utrustning. Slangbrotts-säkring och crashsensor förhindrar att gas släpps ut vid en olycka.

Beroende på utrustningen kan fordonet vara utrustat med olika gasregulatorer.

Om andra än de gasregulatorer som anges nedan är installerade i fordonet, måste huvudavstängningsventilen på gasflaskan och gasavstängningsventilerna vara stängda under körning.

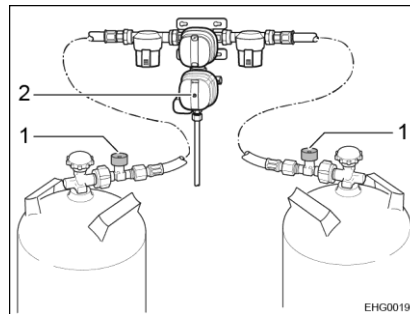

Bild 12 Gasregulator (DuoControl CS)

Gasregulator med crashsensor och slangbrotts-säkring

Om fordonet är utrustat med en gasregulator med crashsensor (Bild 12,2) och slangbrotts-säkring (Bild 12,1):

Huvudavstängningsventilen på gasflaskan och gasavstängningsventilen "värmesystem" får vara öppna under körning. Apparater med gasdrift får vara påslagna under körning.

Utformningen av gasregulatorn kan variera i detalj (vertikal eller horisontell).

- ▶ Om du är osäker, kontrollera informationen med auktoriserade återförsäljare eller serviceställe.

3.10 Snökedjor

- ▶ Montera endast snökedjor om avståndet mellan däcken och fordonets karosseri är minst 50 mm.
- ▶ Däck, hjulupphängning och styrning utsätts för mycket större belastning om man har monterat snökedjor. Kör mycket långsamt med snökedjor (max. 50 km/h) och endast på vägar med genomgående snötäcke. Annars kan fordonet skadas.
- ▶ Beakta snökejde-tillverkarens monteringsföreskrifter.
- ▶ Sätt inte på snökedjor på alufälgar.

För användning av snökedjor gäller bestämmelserna och föreskrifterna i respektive land.

- Snökedjor ska alltid fästas på drivhjulen.
- Snökedjans spänning ska kontrolleras efter att man har kört ett par meter.

3.11 Tillverkarservice för fast installerade apparater i original och originalinbyggnadsdelar

Kontrollera innan körningen om tillverkarservice för fast installerade apparater i original och originalinbyggnadsdelar är tillgängliga i destinationslandet (Original Equipment Manufacturer (OEM) Service).

3.12 Trafiksäkerhet

- ▶ Kontrollera däcktrycket regelbundet innan du startar eller var 14:e dag. Fel däcktryck förorsakar överdrivet slitage och kan leda till att däcken skadas och eventuellt punkteras. Fordonet kan hamna i okontrollerbart läge (se avsnitt 13.7).
- ▶ Lösa delar kan utsättas för ogynnsamma omgivningsvillkor (storm, is, vibrationer etc.) och måste kontrolleras noggrant trots att de är noggrant konstruerade och tillverkade. Kontrollera därför att lösa delar sitter korrekt med vissa intervaller och före långa turer.

Gå igenom följande checklista innan du startar:

Nr.	Kontroller	Kontrollerad
1	Service- och försäljningspartner noteras (se avsnitt 12.1)	

Servicepartner

Basfordon

2	Alla fordonshandlingar finns med	
3	Däck respektive fyllnadstryck i ordentligt skick	
4	Fordonsbelysning, broms- och backljus kontrollerat	
5	Oljenivå i motor, växellåda och servostyrning kontrollerat	
6	Frostskydd och vätska för vindrutespolaranläggningen är påfyllt	
7	Bromsarnas funktionsduglighet	
8	Kontrollera att bromsarna fungerar jämnt runt om	
9	Fordonet kör rakt fram även när man bromsar kraftigt	

Påbyggnad utsida

10	Markisen helt inrullad	
11	Taket har befriats från snö och is (på vintern)	
12	Utvändiga anslutningar fränkopplade och kablar borttagna/i förvaringsutrymme	
13	Externa stöd har tagits bort	
14	Fast monterade stödben inkörda och fastsatta	
15	Stoppklossar borttagna och på sin förvaringsplats	
16	Fotsteget är indraget (observera varningssignalen)	
17	De utvändiga luckorna stängda och låsta	
18	Bakre bodelsdörr stängd	
19	Fordonets totala höjd inkl. lastat takräcke uppmätt och antecknad. Ha viktvärdena till hands i förarhytten	

Påbyggnad insida

Nr.	Kontroller	Kontrollrad
20	Fönster och takluckor är stängda och låsta	
21	TV-apparat säkrad	
22	TV-antennen är indragen (om sådan finns)	
23	Alla lösa delar befinner sig i lådor och skåp eller är fastsurrade	
24	Öppna hyllor är tömda	
25	Kylskåpsdörren är låst	
26	Kylskåp omställt till 12 V-drift	
27	Alla lådor och luckor är stängda	
28	Dörrarna i vardagsrummet och skjutdörrar har gått i lås	
29	Nedsänkbar och höjbar säng fastsatt i taket med fast åtdragen säkerhetsrem	
30	Barnstolen får endast monteras på tillåtna sittplatser	
31	Vridstolsspärr för förarstolen och passagerarstolen har hakat in	
32	Mörkläggningsgardinerna i förarhytten är öppna och säkrade	
33	Satellitsystemet avstängt	

Gasanläggning

34	Gasflaskorna är ordentligt fastsurrade i gasboxen	
35	Sätt alltid på skyddskåpan när gasflaskorna inte är anslutna till gasslangen	
36	Huvudavstängningsventilen på gasflaskan stängd, gasavstängningsventiler stängda ▷ Om ett MonoControl- eller DuoControl-styrssystem med crashsensor är installerat kan gasavstängningsventilen och huvudavstängningsventilen vara öppna medan man kör.	

Elektrisk anläggning

37	Kontrollera spänningen på bodelsbatteriet och på startbatteriet (se kapitel 8). Om för låg batterispänning indikeras på panelen måste respektive batteri laddas. Beakta uppgifterna i kapitel 8 ▷ Resan skall påbörjas med fulladdat start- och bodelsbatteri.	
----	---	--

Kapitelöversikt

I detta kapitel hittar du hänvisningar för att köra husbilen.

4.1 Köra

- ▶ Basfordonet är ett s.k. nyttofordon (mindre lastbil). Detta ska man alltid tänka på när man kör.
- ▶ Kontrollera både innan du startar och regelbundet när du stannar, att fotsteget är helt inkört.
- ▶ Vid starten av fordonets motor kan varningssignaler, exempelvis varningssignalen som anger att fotsteget är utfällt, höras. Vid vissa förhållanden (kallstart på vintern) kan det dröja upp till 15 sekunder efter fordonsstarten tills dessa varningssignaler hörs.
- ▶ Ett säkerhetsbälte finns monterat vid de sittplatser som får användas under färd. Under färd ska säkerhetsbältet alltid användas.
- ▶ Ta aldrig av säkerhetsbältet under färden.
- ▶ Alla personer som åker med måste sitta på fordonssätena.
- ▶ Dörrspärren får inte öppnas.
- ▶ Undvik att bromsa för kraftigt.
- ▶ Om ett navigationssystem används: ändra endast färdmålet när fordonet står still. Kör till en rastplats/parkeringsplats eller till något annat ställe, där man kan stanna säkert, för att ändra färdmålet.
- ▶ Återge inte DVD-skivor på navigationssystemets monitor under körningen.

- ▷ Kör långsamt på dåligt väglag.
- ▷ Kör extra försiktigt när du kör ombord på en färja, kör över ojämnheter eller backar. Stora fordon kan svänga ut rätt mycket i sidled när man kör i kurvor eller "fastna" nertill om läget är ofördelaktigt. Underredet eller delar som sitter på underredet, t.ex. motorcykelhållare, kan skadas.

- ▷ Tillverkaren ansvarar inte för skador eller olycksfall som inträffar på grund av att dessa anvisningar inte efterföljs.
- ▷ De beskrivna säkerhetanvisningarna i kapitel 2 måste följas.

Multifunktionsrattens knapptilldelning

Basfordonets multifunktionsratt har tre knappar för manövrering av högtalarfunktionen på en smarttelefon. Dessa knappar fungerar dock bara tillsammans med det ursprungliga radio-/navigationssystemet från Fiat.

Om fordonet är försett med ett annat radio-/navigationssystem fungerar inte telefonknapparna på framsidan av ratten. I så fall kan knapparna på baksidan av rattekrarna ta över telefonfunktionen.

- ▷ Mer information om multifunktionsknapparna på rattens baksida finns i instruktionsboken för basfordonet.

4.2 Körhastighet

- ▶ Fordonet har en kraftig motor. Det står alltså tillräckliga stora reserver till förfogande vid svåra trafiksituationer. Denna höga kapacitet tillåter en hög sluthastighet och en enastående körhastighet.
- ▶ Fordonet erbjuder en stor motståndskraft mot vind. Särskild fara föreligger vid plötslig sidvind.
- ▶ Ojämn eller ensidig lastning förändrar köregenskaperna.
- ▶ På okända vägar kan svåra körförhållanden och överraskande trafiksituationer uppstå. För din egen säkerhet bör du anpassa hastigheten efter den rådande trafiksituationen och omgivningen.
- ▶ Håll gällande hastighetsbegränsningar.

4.3 Bromsar

- ▶ Kontakta en auktoriserad fackverkstad vid minsta lilla fel på bromssystemet.

Före varje start

Test-bromsa före varje resa och kontrollera då:

- Fungerar bromsarna?
- Reagerar bromsarna alltid på samma sätt?
- Fortsätter fordonet rakt fram även efter en kraftig bromsning?

4.4 Säkerhetsbälten

4.4.1 Allmänt

Fordonet är i bodelen utrustad med säkerhetsbälten på de sittplatser som föreskrivs i lagen. Beakta gällande, nationella bestämmelser för användning av säkerhetsbälten.

- ▶ Spänn fast dig innan färd och var fastspänd under hela färden.
- ▶ Kläm eller skada inte säkerhetsbältena. Skadade säkerhetsbälten skall bytas ut av en auktoriserad fackverkstad.
- ▶ Ändra inte säkerhetsbältenas fästpunkter, upprullningsautomatiken eller låsanordningarna.
- ▶ Varje enskilt säkerhetsbälte ska endast användas av **en** vuxen person.
- ▶ Fäst inte andra föremål med säkerhetsbältet samtidigt som en person använder det.
- ▶ Normala säkerhetsbälten räcker inte som skydd för personer som är mindre än 150 cm långa. I dessa fall krävs extra säkerhetssystem. Beakta respektive certifikat.
- ▶ Montera bilbarnskyddet endast på avsedda sittplatser. Vi rekommenderar att fästa bilbarnskydd på den andra sitsraden.
- ▶ Säkerhetsbälten skall bytas ut efter olycksfall.
- ▶ Under färden får stolens ryggstöd inte fällas ner för långt. Säkerhetsbältets skyddsfunktion säkerställs då inte.

4.4.2 Använda säkerhetsbälten på rätt sätt

- ▶ Bältet får inte snurras. Bältet ska sitta slätt mot kroppen.
- ▶ När man spänner fast säkerhetsbältet är det viktigt att man sitter riktigt.

Säkerhetsbältet är korrekt placerat om den nedre delen sitter under magen och över höftbenen. Den övre delen måste vara placerat över bröstet och axeln (inte över halsen). Bältet måste alltid sitta spänt över kroppen. Tjocka kläder bör tas av före färd.

4.4.3 Sätessklädsel

- ▶ Om sittbänken används under körningen: Används inte sittbänken utan nackstöd!

När nackstödet är borttaget från sittbänkens ryggdyna och sätessklädseln (Bild 13,1) är monterad (se avsnitt 6.8): Ta bort sätessklädseln och montera nackstöden innan du kör.

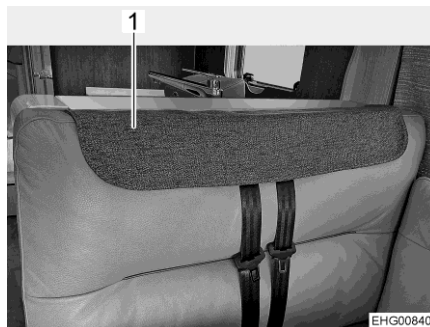
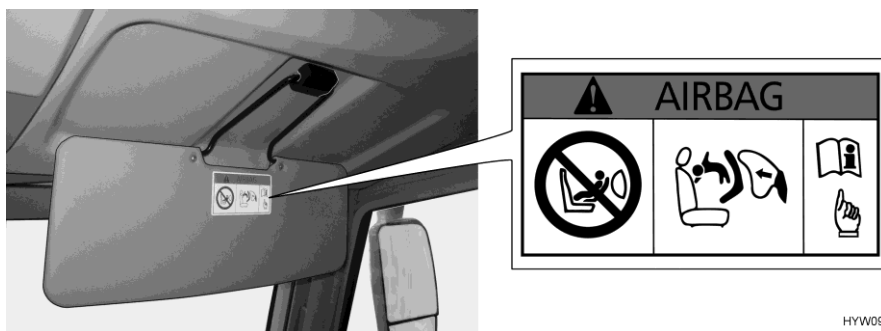

Bild 13 Sätessklädsel monterad

4.5 Bilbarnskydd

- ▶ Barn under 13 år, som är kortare än 150 cm, ska använda lämpligt och godkänt bilbarnskydd under färden.
- ▶ Spänn fast barnet innan färden börjar, och se till att barnet är fastspänt under hela färden.
- ▶ Bakåtvända bilbarnskydd får inte monteras eller användas på passagerarstolen om det finns krockkudde (airbag) på passagerarsidan. Bekakta varningsmärkena i fordonet.
- ▶ Montera bilbarnskyddet endast på avsedda sittplatser. När den främre airbagen på passagerarstolen är aktiverad, får endast framåtriktade bilbarnskydd användas på den främre passagerarstolen.
- ▶ Bilbarnskydd som är vända bakåt får **aldrig** användas på en stol med **aktiverad främre airbag**. Detta kan leda till att barn **dör** eller får **allvarliga skador**.

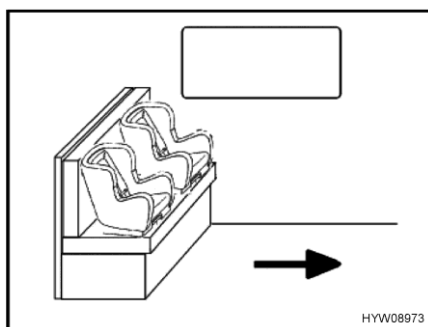
HYW09354

Bild 14 Varningsmärke bilbarnskydd (passagerarsolskydd)

Inga bakåtvända bilbarnskydd på passagerarstolen

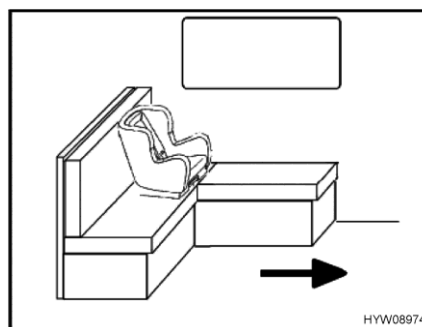
Passagerarstolen är utrustad med en airbag. Om denna airbag är aktiverad får inget bakåtvänt bilbarnskydd användas på passagerarstolen. Om airbagen utlöses vid en olycka skulle detta leda till att barnet dör eller får allvarliga skador. På solskyddet finns ett varningsmärke (Bild 14) som uppmärksammar den här risken.

Airbagen för passagerarstolen kan avaktiveras. Anvisningar om detta finns i instruktionsboken till basfordonet.

HYW08973

Bild 15 Barnstolar på sittbänken

HYW08974

Bild 16 Barnstol på L-sittbänken

Pil i Bild 15 och Bild 16 visar färdriktningen.

På sittbänken (Bild 15) är barnstolar endast tillåtna, om bordet har tagits bort och förvaras säkert. Maximalt 2 barnstolar kan monteras.

På L-sittbänken (Bild 16) är endast en barnstol vid fönstret tillåten. Ryggdynan på sidoväggen måste tas bort, om barnstolen finns monterad. För fasta bord dras bordsskivan i riktning mot fordonets mitt och låses fast.

Bilbarnskydden delas in i fem grupper:

Grupp	Kroppsvikt	Ålder (ca)
0	Till 10 kg	Upp till 9 månader
0+	Till 13 kg	Upp till 18 månader
I	9 kg till 18 kg	9 månader till 4 år
II	15 kg till 25 kg	3 år till 7 ½ år
III	22 kg till 36 kg	6 år till 12 år

Nedanstående tabell visar vilka bilbarnskydd som kan användas på vilka sittplatser.

Stolar	Åldersgrupper			
	< 10 kg (0-9 månader)	< 13 kg (0-24 månader)	9-18 kg (9-48 månader)	15-36 kg (4-12 år)
Passagerarstol fram	U ¹⁾	U ¹⁾	UF	UF
Andra sitsraden (sittbänk) Bild 15	U ²⁾	U ²⁾	U	U
Andra sitsraden (L-sittbänk) Bild 16	U ³⁾	U ³⁾	U	U

Märkningens betydelse:

U:	Lämpligt för universella barnskydd som är tillåtna för denna åldersgrupp
UF:	Passar till stödsystem som är riktade framåt, ur kategorin "universell", som är tillåtna för användning med denna viktklass
U ¹⁾ :	Endast vid avaktiverad airbag på passagerarsidan
U ²⁾ :	Endast vid borttagen bord
U ³⁾ :	Endast sittplats vid fönstret; ryggdynan på sidoväggen borttagen

4.6 Förarstol och passagerarstol

- ▶ Före resan ska alla svängbara stolar vridas och låsas i färdriktning.
- ▶ Stolarna måste vara låsta i färdriktning och får inte snurras under tiden som bilen kör.
- ▶ Vrid alltid stolarna så att sittytan pekar mot fordonets mitt och inte mot ytterväggen.

Nedan beskrivs hur förarstolen och passagerarstolen på I-Modellerna ställs in.

Inställningen av förarstolen och passagerarstolen på T-modeller beskrivs i instruktionsbok till basfordonet.

Bild 17 Stolinställning (Aguti GIS Liner)

Vrida stolen i färdläge

- Fäll upp båda armstöden.
- Skjut stolen antingen bakåt eller i mittläge.
- Sväng stolen i färdriktning och lås den i detta läge.

- ▷ Vridning av stolar i uppställt fordon beskrivs i kapitel 6.

Ställa in stolen i längdriktning

Förarstolen ska ställas in så att föraren bekvämt kan trycka ner pedalerna.

- Drag upp bygel (Bild 17,4).
- Skjut stolen framåt eller bakåt.
- Släpp bygel. Det måste höras att stolen hakar fast.

Ställa in sätets lutning

Ställ in sätets lutning så att låren ligger mot sätet utan tryck.

- Drag motsvarande spak (Bild 17,3) uppåt.
- Justera sätet i önskad vinkel genom att trycka eller släppa efter.
- Släpp spaken. Det måste höras att sätets yta hakar fast.

Ställa in stolshöjden

- Dra spaken som sitter bak till höger på stolen uppåt eller tryck den nedåt.

Ställa in ryggstödet

Ställ in lutningen på förarstolens ryggstöd så att man kan hålla i ratten med lätt böjda armar.

- Vrid (Bild 17,2) handtaget.
- Justera ryggstödet i önskad lutning genom att trycka eller släppa efter.
- Släpp handtaget. Det måste höras att ryggstödet hakar fast.

Ställa in armstödet

Armstöden kan ställas in steglöst i höjdlid.

- Armstödet går lättare att ställa in om man först fäller upp det lite.
- Vrid på det räfflade hjulet (Bild 17,1) för att göra fininställningen. Beroende på vridriktning lutar armstödet framåt eller bakåt.
- Fäll ned armstödet och kontrollera läget.

4.7 Stolsvärme

Beroende på modell och utrustning kan förarstolen och passagerarstolen värmas. Brytaren för stolsvärme sitter till sidan om stolen.

Bild 18 Brytare för stolsvärme

- ▷ Stolsvärmen fungerar endast när motorn är igång.

4.8 Sittplatsernas placering

- ▶ När man kör med husbilen får personer endast uppehålla sig i fordonet på de tillåtna sittplatserna. Det maximalt tillåtna antalet passagerare finns angivet i fordonshandlingarna.
- ▶ Under körning är det förbjudet att sitta på de långsgående sittbänkarna.
- ▶ På sittplatserna gäller bilbälteslagen.

Sittplatser, som kan användas under färden, är utrustade med ett säkerhetsbälte.

4.9 Elmanövrerad fönsterhiss

- ▶ Om fönstret stängs okontrollerat kan personer eller föremål klämmas.
- ▶ Även om fordonet lämnas för bara några korta stunder skall nyckeln tas ur rattlåset. Annars kan barn manövrera fönsterhissen och kan därvid skada sig på fönstret.

På förarsidan är fordonet utrustad med en elmanövrerad fönsterhiss.

Bild 19 Brytare (elmanövrerad fönsterhiss på förardörren)

Öppna och stänga: ■ Tryck på brytaren (Bild 19).

4.10 Elmanövrerade ytterspeglar

- ▷ Den tvådelade ytterspeglens huvudspegel är också elmanövrerad och eluppvärmd.

Beroende på utförande är fordonet utrustat med två elmanövrerade och eluppvärmda ytterspeglar. Reglagen för inställning av ytterspeglarna och för spegelvärme finns på förardörren.

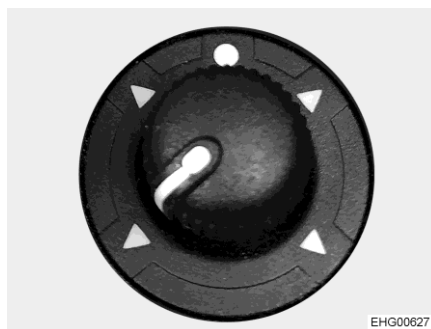

Bild 20 Brytare (elmanövrerade ytterspeglar)

Bild 21 Brytare (spegelvärme)

Ställa in: ■ Bestäm vilken spegel som ska ställas in. Vrid för detta vridströmställaren (Bild 20) åt vänster eller höger.

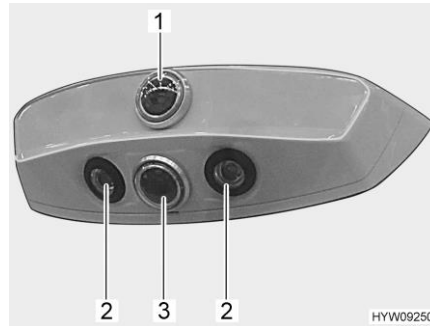
■ Ställ in spegeln genom att trycka vridströmställaren (Bild 20) i motsvarande riktning.

Slå på värmen: ■ Tryck på brytaren (Bild 21). Den röda kontrollampen på reglaget visar att funktionen aktiverats.

4.11 Bakre kamera

Fordonet är utrustat med flera kameror. Bilden från backningskameran skickas, beroende på utrustning, till multimedia-/navigationssystemet och visas på displayen eller på en extern monitor.

En kameramodul är fastsatt på fordonets bakvagn.

- 1 Backspegelkamera
- 2 Belysning av det bakre området (lysdioder)
- 3 Backningskamera

Bild 22 Kameramodul

Kameramodulen kan växlas mellan följande driftlägen:

- Backningsläge/övervakningsläge: Backningskameran (Bild 22,3) tar upp närområdet bakom fordonet. Närområdet visas på displayen. Vid körning framåt visas ingen kamerabild.
- Körläge: Backspegelkameran (Bild 22,1) tar upp området längre bort bakom fordonet. Området längre från kameran visas på displayen ("3. backspegel").

När man lägger i backväxeln växlar kameramodulen automatiskt till backningsläget.

I kameramodulen är lysdioder (Bild 22,2) integrerade. Med dessa lysdioder kan området bakom fordonet belysas när det är mörkt (när man använder kameran och även oberoende av kameran).

4.12 Plisségardiner på förar- och passagerarfönstren

- ▶ Medan man kör ska plisségardinerna för förar- och passagerarfönstren vara öppna, låsta och säkrade.

Säkra:

- Skjut försiktigt plisségardinerna för sidofönstren hela vägen bakåt.
- Säkra plisségardinerna.

4.13 Motorhuv

- ▶ När motorhuv är öppen finns risk att skada sig i motorrummet.
- ▶ Motorn kan vara mycket varm även om den har varit avstängd en längre tid. Risk för brännskador!
- ▶ Utför inga arbeten i motorrummet när motorn är igång.
- ▶ Motorhuv ska alltid vara ordentligt stängd och låst när man kör. Kontrollera alltid att motorhuv har låsts när du har stängt. Dra i motorhuv för att kontrollera detta.

Bild 23 Låsspak (motorhuv)

Bild 24 Motorhuv

- Öppna:**
- Drag i spaken (Bild 23) nedtill på instrumentbrädan på fordonets vänstra sida.
 - Grip tag med båda händerna i den övre kanten av motorhuvens (Bild 24,1) och i kylargrillen.
 - Drag samtidigt motorhuvens framåt.
 - Sväng upp motorhuvens.
- Stänga:**
- Sväng ner motorhuvens.
 - Tryck på mitten av motorhuvens tills den låses hörbart med snäpplåset.
 - Säkerställ att motorhuvens är låst korrekt. Kontrollera genom att dra motorhuvens framåt med kraft.

4.14 Fylla på spolarvätska

Påfyllningsöppningen är inbyggd i den främre huvens.

Bild 25 Påfyllningsöppning (spolarvätskebehållare)

- Lås upp och öppna motorhuvens.
- Tag av locket (Bild 25,1) från spolarvätskebehållarens påfyllningsöppning.
- Fyll sakta på spolarvätskan.
- Tryck på locket på spolarvätskebehållarens påfyllningsöppning.
- Stäng motorhuvens.

4.15 Kontrollera oljenivån

- ▷ Oljemätsticken finns bakom den främre tvärbalken. Oljemätsticken är markerad med rött.

4.16 Tanka bränsle

- ▶ Vid tankning måste alla apparat som bedrivs med gas vara avstängda (beroende av utrustning värmesystem, spis, ugn, grill, kylskåp). Explosionsrisk!
- ▶ Locken för bränslepåfyllningsröret och påfyllningsöppningen för dricksvattnet är ganska lika varandra. Kontrollera märkningen innan du fyller på tanken.

- ▷ Bränslepåfyllningsröret är märkt med texten "Diesel".
- ▷ Det blå AdBlue®-påfyllningsröret är märkt med etiketten "DEF/AdBlue®".
- ▷ Den utvändiga luckan, som sitter bakom bränslepåfyllningsröret, öppnas med basfordonets tändnyckel.

Påfyllningsrören sitter på utsidan av fordonet, framme till vänster.

Bild 26 Påfyllningsöppning

Bild 27 Varningssymboler (bränslepåfyllningsrör)

- ▷ För information och anvisningar om AdBlue®, se instruktionsboken för basfordonet.

4.17 Bogsering

- ▶ Om det inte går att vrida tändnyckeln i tändningslåset får inte fordonet bogseras. Då är styrningen spärrad.

- ▷ När fordonets motor inte är igång eller det är fel på elsystemet fungerar inte servostyrningen och bromsarna. Det är nödvändigt med stor kraft för att styra och bromsa.

- ▷ Dessutom måste anvisningarna i bruksanvisningen till basfordonet beaktas.
- ▷ Beakta gällande, nationella bestämmelser för bogsering.

När fordonet måste transporteras bort ska det i möjligaste mån ske genom bärgning på en transport eller släpvagn. Om det inte är möjligt rekommenderar vi att alltid använda en bogserstång. Bogserstången måste vara godkänd för fordonets vikt.

Hållaren till bogseröglan finns bakom ett lock på den främste stötstången på höger sida.

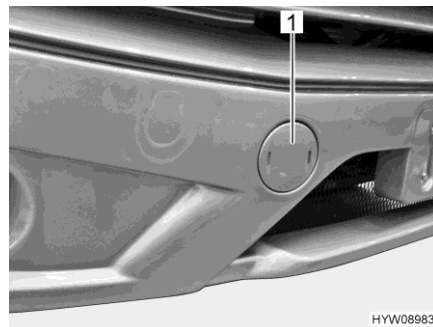

Bild 28 Lock (bogseröglans fäste)

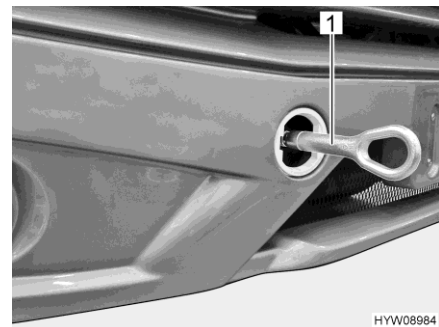

Bild 29 Bogserögla (monterad)

Montera bogseröglan:

- Lossa locket (Bild 28,1) med en skruvmejsel.
- För integrerade fordon: Montera förlängning till bogserögla.
- Montera bogseröglan (Bild 29,1) enligt anvisningarna i bruksanvisningen till basfordonet.

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns information om uppställning av fordonet på campingområdet.

5.1 Parkeringsbromsen

Drag alltid åt parkeringsbromsen när du ställer upp fordonet.

5.2 Fotsteg

- ▷ Om fotsteget inte är helt utfört och belastas, kan mekanismen skadas. Gå därför endast upp på fotsteget när det är helt utkört.

- ▷ När fotsteget fälls ut medan motorn är igång ljuder en varningssignal.

5.3 Nivåklossar

- ▷ Nivåklossar medföljer inte vid leverans. Tillbehörshandeln tillhandahåller olika modeller.

Nivåklossar gör det möjligt att utjämna höjdskillnaden så att fordonet står vågrätt på sluttningar och på ojämna uppställningsytor.

5.4 Stoppkloss

Använd en stoppkloss vid parkering av fordonet i uppförs- eller nedförsbackar.

Om fordonets tekniskt tillåtna totalvikt överskrider 4 t ska en stoppkloss användas om man parkerar i uppförs- resp. nedförsbackar. Vid fordon med en total vikt på över 4 t är stoppkloss standard.

5.5 Belysning av det bakre området

Beroende på utrustning och modell är fordonet utrustat med belysning av det bakre området.

Bild 30 Vippkontakt (belysning av det bakre området)

Slå på belysningen av det bakre området:

- Tryck in vippkontakten (Bild 30) nedtill. Belysningen av det bakre området är påslagen.
- ▷ Det går bara att slå på belysningen av det bakre området när fordonets motor är avstängd. När belysningen av det bakre området är påslagen och fordonets motor startas, slocknar lysdioderna. När fordonsmotorn stängs av, slås belysningen av det bakre området på igen (förutsatt att vippkontakten trycks nedåt).

5.6 Stödben

5.6.1 Allmänna anvisningar

- ▷ Använd inte de fast monterade stöden som domkraft. Stöden har endast till uppgift att stabilisera fordonet när man har ställt upp det, det förhindrar att baxaxeln fjädrar ned.
- ▷ Se till att stöden belastats jämnt när fordonet ställs upp.
- ▷ Vrid, före färden, upp stöden till stoppläget, kör in dem helt och säkra dem.

- ▷ Om man ställer fordonet på mjuk mark som inte är stabil, ska en stor platta placeras under stöden för att förhindra att de sjunker ner i marken.
- ▷ Ställ fordonet så vågrätt som möjligt. Annars kan vattnet inte rinna ut ordentligt från duschkaret.

5.6.2 Stödben

- ▶ Stödbenen får inte användas som domkraft för arbeten under fordonet (som t. ex. hjulbyte eller underhållsarbete).
- ▶ Personer får aldrig ligga under det upplyfta fordonet.

- ▷ Innan stödbenen körs ut ska parkeringsbromsen dras åt.

- ▷ Beroende på modell är sexkanten är ledad så att hylsnyckeln kan placeras i ett bättre vridläge.

För att stödbenen alltid ska fungera optimalt ska stödets invändiga rör rengöras regelbundet och smörjas med fett.

Beroende på modell kan stödbenen justeras på längden.

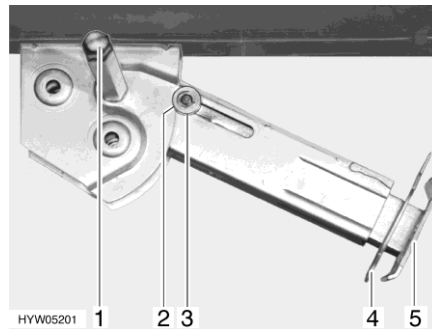

Bild 31 Stödben

- Köra ut:**
- Placera hylsnyckeln på sexkanten (Bild 31,1) och vrid runt den tills stödbenet står rakt neråt.
 - Drag ut sprinten (Bild 31,4) ur stödbensförlängningen (Bild 31,5).
 - Drag ut benet så att den har önskad längd.
 - Sätt in sprinten i stödbensförlängningen igen.
 - Vrid sexkanten tills stödbenet helt ligger an mot marken och fordonet står vågrätt.
- Köra in:**
- Placera hylsnyckeln på sexkanten (Bild 31,1) och vrid runt den tills stödbenet inte längre sitter mot marken.
 - Drag ut sprinten (Bild 31,4) ur stödbensförlängningen (Bild 31,5).
 - Skjut in stödbensförlängningen (Bild 31,5) helt och sätt in sprinten (Bild 31,4) i borrhålet på stödbensförlängningen.
 - Vrid på sexkanten (Bild 31,1) med hylsnyckeln tills stödbenet har svängts upp och styrbrickan (Bild 31,3) befinner sig längst upp i skåran (Bild 31,2).

- ▷ Beakta, före färden: Är alla stödben helt inkörda, alla stödbensförlängningar helt inskjutna och säkrade med sprinten?

5.7 230 V-anslutning

Till fordonet kan man ansluta en extern 230 V-försörjning (se kapitel 8).

5.8 Kylskåp

- ▶ När kylskåpet har ställts in på 12 V förbrukar den ständigt ström. Växla därför till gasdrift när fordonsmotorn **inte** är igång och fordonet **inte** är anslutet till 230 V-försörjningen.

Vid apparater med automatiskt energival fungerar automatisk drift av kylskåpet med 12 V endast när bilmotorn är igång. När fordonsmotorn är avstängd ställer den automatiska energiväljaren om kylskåpet på 230 V-drift eller gasdrift.

5.9 Markis

- ▷ Om stödbenen inte är uppställda får markisen köras ut högst 1 meter.
- ▷ Kör in markisen vid kraftig blåst, samt vid regn- eller snöväder.
- ▷ Gör ett stödben kortare vid lätt regn så att vattnet kan rinna av markisen.
- ▷ Vid lätt vind eller regn skall markisen spännas fast på båda sidor med rep.
- ▷ Kör endast in markisen när markisduken är torr. Om markisen måste köras in när markisduken är blöt: Kör ut markisen så snart som markiseduken har torkat.
- ▷ Före inkörning ska löv och grovt smuts avlägsnas från markisen.

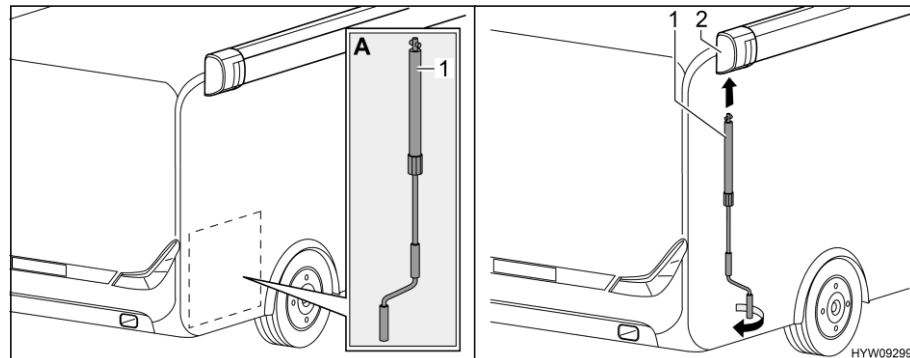

Bild 32 Montera veven

Köra ut markisen:

- Ta ut veven (Bild 32,1) ur det bakre lastutrymmet (Bild 32,A).
- Sätt veven i markisens bajonettfässa (Bild 32,2).
- Vrid veven moturs tills markisen har körts ut högst 1 m.

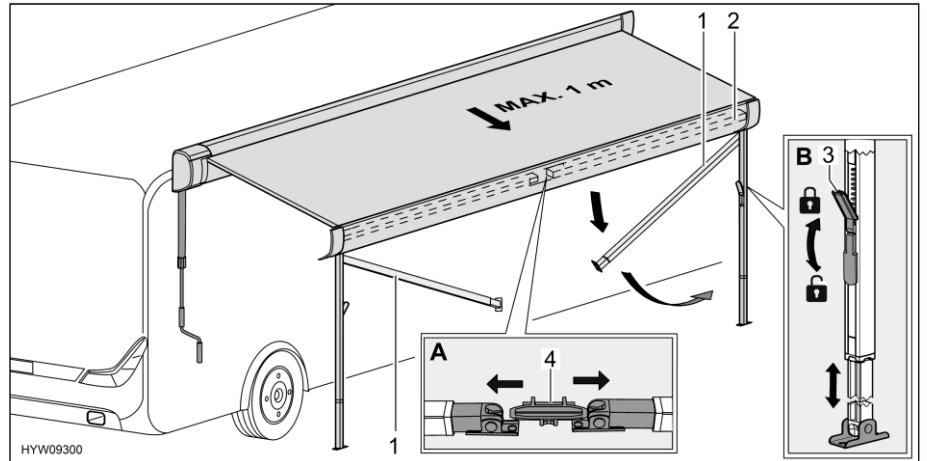

Bild 33 Förbereda stödfötterna

- Lossa stödfötterna (Bild 33,1) ur fästet (Bild 33,4) i frontlisten (Bild 33,2). Tryck stödfötterna lätt utåt (Bild 33,A).
- Fäll ut stödfötterna.
- Lossa stödfötternas lås (Bild 33,3). Fäll ned låsarmen.
- Dra ut stödfötternas nedre del till önskad längd (Bild 33,B).
- Fäll upp stödfötterna.
- Stäng stödfötternas lås (Bild 33,3). Fäll upp låsarmen.

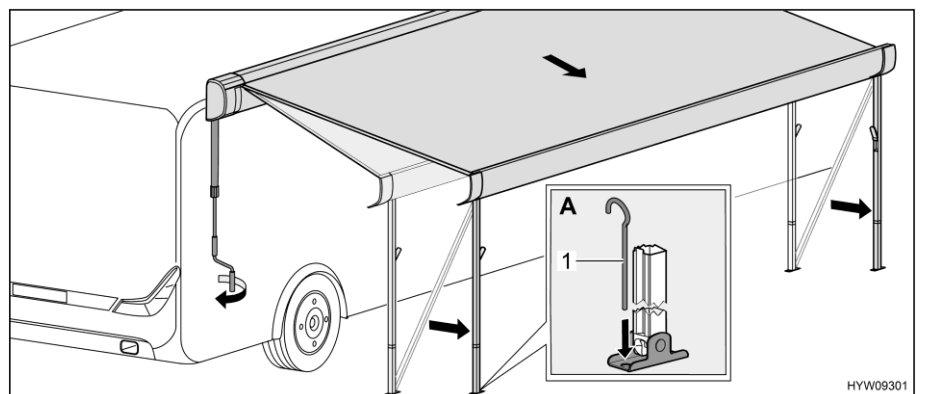

Bild 34 Placera markisen i ändläge

- Kör ut markisen helt med veven. Ompositionera stödfötterna flera gånger.
- Ställ in stödfötterna på önskad höjd.
- Dra bort veven och placera den i det bakre lastutrymmet.
- Fäst stödfötterna med tälpinnar (Bild 34,1) på marken (Bild 34,A).

-
- Fälla in markis:*
- Ta bort eventuella spännlinor och tältpinnar.
 - Stoppa veven i markisens bajonettfassning och vrid med den medurs, tills markisen kör in till cirka 1 m.
 - Rengör stödfötterna vid behov.
 - Öppna spärren på stödbenen. Fäll ned låsarmen.
 - Skjut in den nedre delen av stödfötterna helt.
 - Fäll in de båda stödfötterna efter varandra i frontlisten och låt dem haka in. Tryck då stödfötterna lätt utåt.
 - Fortsätt veva tills markisen har körts in helt.
 - Dra veven ur bajonettfassningen och lagra den.

Kapitelöversikt

I detta kapitel hittar du hänvisningar för att bo i fordonet.

6.1 Dörrar

- ▶ Kör endast med stängda dörrar.

- ▷ Låsning av dörrarna kan förhindra att de öppnas av sig själva, t. ex. vid en olycka.
- ▷ Låsta dörrar förhindrar dessutom att någon kan komma in i fordonet utifrån t. ex. om du måste stanna vid en ljussignal. I en nödsituation kan det emellertid vara ett problem om dörrarna är låsta.
- ▷ Lås alltid dörrarna när du lämnar fordonet.

6.1.1 Centrallås

- ▷ Centrallåset låser förardörren, bodelsdörren och påbyggnadens högra och vänstra garagedörr.
- ▷ Om någon av dörrarna eller garagedörren är öppen kan centrallåset inte låsas. En varningston hörs och varningslampan "Dörr öppen" tänds på instrumentbrädan.
- ▷ De andra utvändiga luckorna övervakas av centrallåset, men låses inte. Om någon av de utvändiga luckorna är öppen kan centrallåset inte låsas. En varningston hörs och varningslampan "Dörr öppen" tänds på instrumentbrädan.
- ▷ Om motorn startas medan en av de övervakade dörrarna eller utvändiga luckorna är öppen, utlöses det en varningston och varningslampan "Dörr öppen" på instrumentbrädan lyser.
- ▷ Om ingen dörr öppnas inom 30 sekunder efter en tryckning på upplåsningssknappen låser centrallåset dörrarna igen automatiskt.

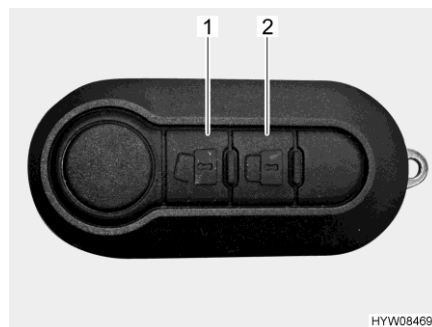

Bild 35 Fjärrstyrning (centrallås)

Låsa upp:

- Tryck en gång kort på knapp (Bild 35, 1). Dörrlåsen är upplåsta. Låsknappen skjuts ut automatiskt.

- Låsa:**
- Tryck en gång kort på knapp (Bild 35,2). Dörrlåsen är låsta. Om alla lås har låsts, aktiveras det ett meddelande via körriktningsvisaren på fordonet.

6.1.2 Bodelsdörr, utsida

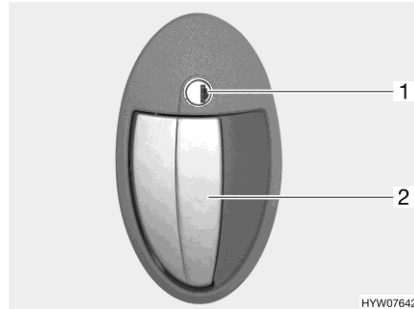

Bild 36 Dörrlås (bodelsdörr, utsida)

- Öppna:**
- Stick in nyckeln i låscylindern (Bild 36,1) och vrid den medurs tills dörrlåset låses upp.
 - Vrid tillbaka nyckeln till mitten igen och drag ur den.
 - Drag i dörrhandtaget (Bild 36,2). Dörren är öppen.
- Låsa:**
- Stick in nyckeln i låscylindern (Bild 36,1) och vrid den moturs tills dörrlåset har låsts.
 - Vrid tillbaka nyckeln till mitten igen och drag ur den.

6.1.3 Bodelsdörr, insida

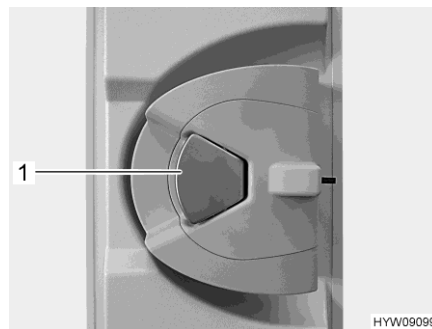

Bild 37 Dörrlås (bodelsdörr, insida)

- Öppna:**
- Om dörrlåset är låst: Dra en gång i dörrhandtaget (Bild 37,1). Dörren är upplåst.
 - Drag i dörrhandtaget (Bild 37,1). Dörren är öppen.
- Låsa:**
- Tryck ned dörrhandtaget (Bild 37,1).

6.1.4 Förardörr, bodelsdörr, utsida

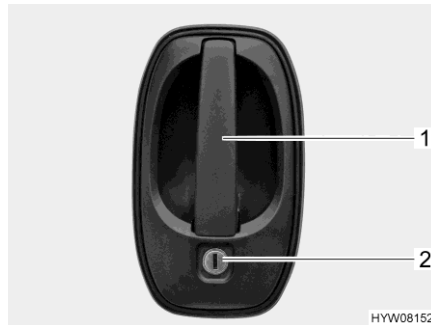

Bild 38 Dörrlås (förardörr/bodelsdörr, utsida)

- Öppna:**
- Stick in nyckeln i låscylindern (Bild 38,2) och vrid den ända tills dörrlåset har låsts upp.
 - Vrid tillbaka nyckeln till mitten igen och drag ur den.
 - Drag i dörrhandtaget (Bild 38,1). Dörren är öppen.
- Låsa:**
- Stick in nyckeln i låscylindern (Bild 38,2) och vrid den ända tills dörrlåset har låsts.
 - Vrid tillbaka nyckeln till mitten igen och drag ur den.

6.1.5 Förardörr, bodelsdörr, insida

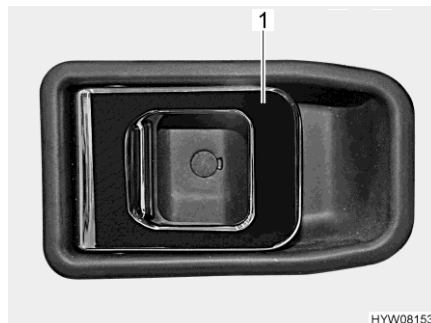

Bild 39 Dörrlås (förardörr/bodelsdörr, insida)

- Öppna:**
- Drag i handtaget (Bild 39,1). Dörrlåset låses upp respektive öppnas.
- Låsa:**
- Tryck ned handtaget (Bild 39,1). Dörrlåset låses.

6.1.6 Insektsskydd på bodelsdörr, utdragbart

- ▷ Öppna insektsskyddet helt innan bodelsdörren stängs.
- ▷ Ta tag i listen med båda händer när du stänger och öppnar. Det minskar risken att insektsskyddet låser sig i ledningarna (Bild 41,1).
- ▷ När du öppnar och stänger insektsskyddet, skall du inte trycka på nätområdet.
- ▷ Håll hundar och katter borta från insektsskyddet.
- ▷ Skjut insektsskyddet alltid helt in i dörrfästet när du skall lämna fordonet.

- ▷ Påbyggnadsleverantörer godkänner inte garantin, om skador på klädseln orsakades genom tredje part eller genom egna fel.

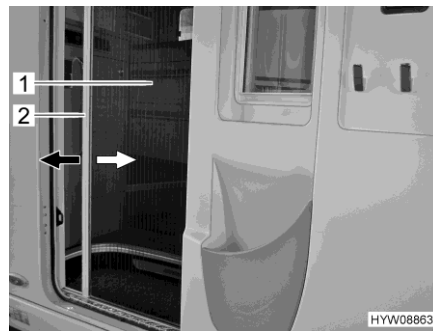

Bild 40 Insektsskydd (bodelsdörr)

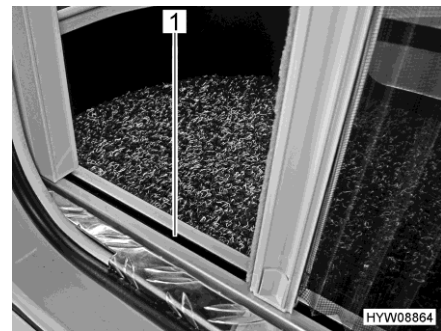

Bild 41 Insektsskydd (nedre ledning)

- Stänga:**
- Ta tag i listen (Bild 40,2) med båda händerna och dra insektsskyddet (Bild 40,1) jämnt ur dörrfästet.
 - Skjut insektsskyddet på den motstatta sidan från till anslaget.
- Öppna:**
- Ta tag i listen (Bild 40,2) med båda händerna och skjut insektsskyddet (Bild 40,1) med lätt tryck i dörrfästet.

6.2 Utvändiga luckor

- ▷ Stäng och lås alla utvändiga luckor innan du startar.
- ▷ Öppna resp. stäng alla lås på luckan för att öppna och stänga den utvändiga luckan.

- ▷ Då fordonet lämnas ska samtliga luckor på utsidan stängas.

Luckorna som finns på fordonets utsida har enhetliga låscylindrar. Därför kan man öppna eller låsa dem med en och samma nyckel.

6.2.1 Lucklås, ellipsformat

- ▷ Vid regn kan det komma vatten i det öppna lucklåset. Stäng därför låshandtaget.

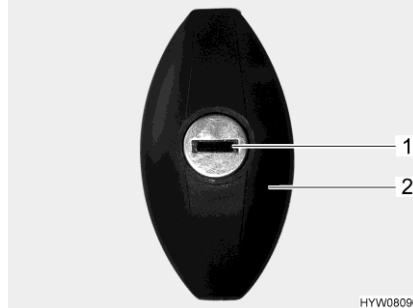

Bild 42 Lucklås

- Öppna:**
- Stick in nyckeln i låscylindern (Bild 42,1) och vrid ett halvt varv moturs. Låshandtaget (Bild 42,2) frigörs.
 - Dra ut nyckeln.
 - Vrid låshandtaget moturs ett halvt varv. Nu är luckan öppen.
- Stänga:**
- Stäng utvändiga luckan helt.
 - Vrid låshandtaget ett halvt varv medurs. Lucklåset har nu hakats fast, det är dock inte låst.
 - Stick in nyckeln i låscylindern.
 - Låshandtaget trycks i med nyckeln insatt, nyckeln vrids ett halvt varv medurs. Låshandtaget är nu låst.
 - Dra ut nyckeln.

6.3 Vädra

- ▶ Syret i fordonet förbrukas genom att man andas eller av gasdrivna installerade apparater. Därför måste den förbrukade luften alltid ersättas. För detta finns det ventilation i fordonet (t. ex. takluckor med ventilation) monterade. Täck aldrig för ventilationerna på in- eller utsidan, t. ex. med en vintermatta. Håll ventilationerna fri från snö och löv. Risk för att kvävas föreligger på grund av den ökade CO₂-halten.

- ▷ I vissa väderleksförhållanden kan kondens bildas på metallföremål trots att man vädrar tillräckligt mycket (t. ex. skruvarna på chassigolvet).
- ▷ Karossöppningar (t. ex. kanterna på takluckan, eluttag, påfyllningsöppningar, luckor osv.) kan vara köldbryggor.

Kondensvatten

Se till att du alltid har en optimal luftcirkulation eller ventilation genom att vädra så ofta som möjligt. Endast om man vädtrar tillräckligt mycket kan man förhindra att det bildas kondensvatten och som en konsekvens därav mögel om det är kyligt eller kalt ute. När värmeeffekten, luftspridningen och ventilationen anpassas till varandra fås ett behagligt rumsklimat under den kalla årstiden. För att förhindra drag skall luftmunstyckena på instrumentbrädan stängas och luftspridningen i basfordonet stå på cirkulationsdrift.

Om fordonet står stilla en längre tid bör man vädra regelbundet, bl a för att undvika för kraftig uppvärmning på sommaren. Vädra därvid inte bara rummet utan även de utifrån tillgängliga förvaringsutrymmena. När fordonet ställs upp i ett stängt utrymme (t. ex. garage) ska även uppställningsplatsen vädras. Kondensvatten kan leda till att det bildas mögel.

6.4 Fönster

- ▷ Fönstrena är försedda med mörkläggningsrullgardin eller plisségardin och insektsnät eller veckat insektsskydd. Mörkläggningsrullgardinen och insektsnätet går p.g.a. dragkraften automatiskt tillbaka till sitt utgångsläge igen när man lossar låsanordningen. För att denna fjäderanordning inte ska ta skada bör man alltid låta mörkläggningsrullgardinen/insektsnätet långsamt gå tillbaka till utgångsläget. Plisségardinen och det veckade insektsskyddet består av tunt material. Dra försiktigt tillbaka plisségardinen eller insektsskyddet i handtaget till utgångsläget, håll i handtaget så att plisségardinen eller insektsskyddet inte skadas.
- ▷ Ha inte rullgardinerna stängda över en längre tid; materialet slits ut.
- ▷ Ta tag i mitten av kantlisten för att öppna eller stänga rullgardinerna. Om man inte tar i mitten på kantlisten kan rullgardinen klämmas eller skadas.
- ▷ När mörkläggningsrullgardinen eller plisségardinen är helt stängd kan det, vid starkt solljus, bildas värmeansamlingar mellan mörkläggningsrullgardinen/plisségardinen och fönstret. Fönstret kan skadas. Stäng därför mörkläggningsrullgardinen/plisségardinen endast till 2/3 vid starkt solljus. Ställ dessutom fönstret i läge for "kontinuerlig vädning".
- ▷ Stäng fönstren innan körningen påbörjas.
- ▷ Beroende på vädret ska man alltid stänga fönstrena så mycket att fukt inte kan tränga in.

- ▷ Då fordonet lämnas ska alla fönster vara stängda.
- ▷ Vid extrema väderleksförhållanden eller stora temperaturskillnader kan det bildas lite kondensvatten på insidan av de dubbla akrylglasrutorna. Rutan är så konstruerad, att kondensvattnet kan avdunsta igen om temperaturen ute stiger. Man behöver alltså inte vara rädd att akrylglasrutan tar skada av kondensvattnet.
- ▷ Solljus bleker med tiden tyget på dynorna. Färgförändringen går snabbare om temperaturen stiger kraftigt i fordonet. Därför rekommenderar vi att mörkläggningsgardinerna dras för fönstren vid starkt solljus. När fönstren mörkläggs skall det göras utan att värmeansamlingar uppstår.

6.4.1 Passagerarfönster

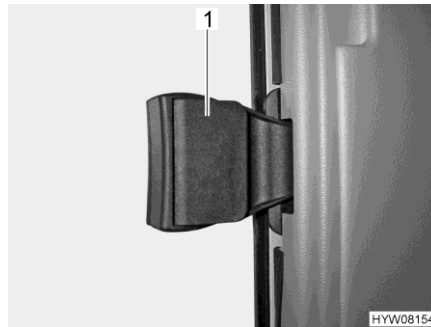

Bild 43 Passagerarfönster

- Öppna:**
- Fäll ut handtaget (Bild 43,1).
 - Skjut eller dra fönsterhalvan framåt till önskat läge.
- Stänga:**
- Stäng fönstret till stoppläget och se till att handtaget hakar i.

6.4.2 Överkantshängt fönster med automatik-spärrar

- ▷ Öppna fönstret helt så att spärren lossas. Om spärren inte frigörs och fönstret trots det stängs finns det risk för att fönstret går sönder p.g.a. stora trycket.
- ▷ När de överkantshängda fönstren öppnas skall det göras utan att vridspänningar uppstår. Fönster skall öppnas och stängas med jämn kraft.
- ▷ Låsarmen har en låsknapp. Vid varje manövrering av låsarmen måste låsknappen tryckas in.

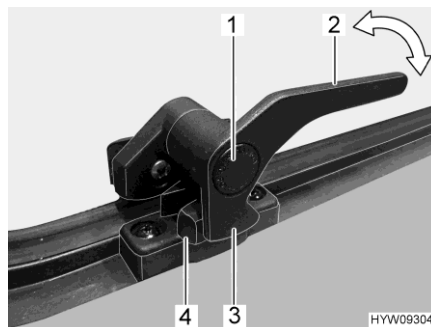

Bild 44 Låsarm (läget "stängd")

Bild 45 Överkantshängt fönster med automatik-spärr

- Öppna:**
- Tryck på låsknappen (Bild 44,1) och håll den nedtryckt.
 - Sväng låsarmen (Bild 44,2) ett kvarts varv mot fönstrets mitt.
 - Öppna det överkantshängda fönstret till önskat läge. Automatik-spärren (Bild 45,1) hakar fast automatiskt.

Det överkantshängda fönstret låses i önskat läge.

- Stänga:**
- Öppna det överkantshängda fönstret så mycket att spärren frigges.
 - Stäng det överkantshängda fönstret.
 - Tryck på låsknappen (Bild 44,1) och håll den nedtryckt.
 - Sväng låsarmen (Bild 44,2) ett kvarts varv mot fönsterkarmen. Låsspaken (Bild 44,3) på låsarmen sitter helt på fönsterlåsets insida (Bild 44,4).

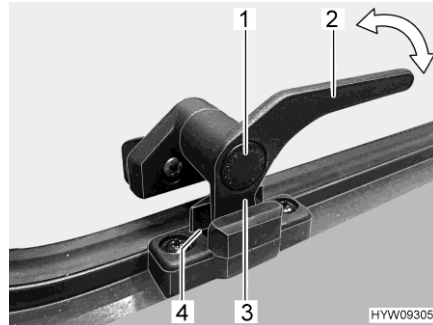

Bild 46 Låsarm (läget "kontinuerlig vädring")

Kontinuerlig vädring

Med hjälp av låsarmen kan man låsa det överkantshängda fönstret i två olika lägen:

- I läget "kontinuerlig vädring" (Bild 46)
- I läget "helt stängt" (Bild 44)

För att ställa det överkantshängda fönstret i läge för "kontinuerlig vädring":

- Tryck på låsknappen (Bild 46,1) och håll den nedtryckt.
- Sväng låsarmen (Bild 46,3) ett kvarts varv mot fönstrets mitt.
- Tryck upp det överkantshängda fönstret något.
- Vrid tillbaka låsarmen. Därvid måste låsarmens låsspak (Bild 46,3) föras in i spåret på fönsterlåsen (Bild 46,4).
- Släpp låsknappen (Bild 46,1).
- Kontrollera att låsknappen inte är intryckt, den ska säkra låsarmen.

Det överkantshängda fönstret får inte stå i läget "kontinuerlig vädring" under körning.

Vid regn kan det komma in vatten i bodelen om det överkantshängda fönstret står i läget "kontinuerlig vädring". Därför bör man stänga fönstret helt när det regnar.

6.4.3 Plisségardin och insektsnät

Fönstren är försedda med plisségardiner och insektsnät. Plisségardinen och insektsnätet sitter ihop.

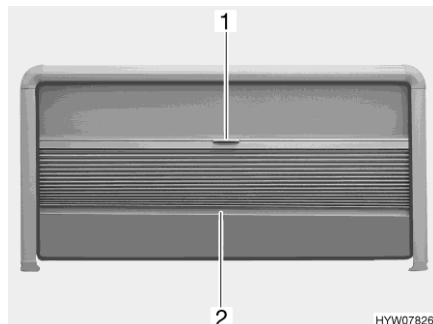

Bild 47 Plisségardin och insektsnät
(överkantshängt fönster)

Plisségardin Plisségardinen sitter i den övre fönsterramen.

Stänga: ■ Ta tag i mitten på plisségardinens kantlist (Bild 47,2) och dra försiktigt ned den.

Öppna: ■ Håll plisségardinens kantlist (Bild 47,2) i mitten och skjut upp plisségardinen försiktigt.

Insektsnät Insektsnätet finns i den övre fönsterramen.

Stänga: ■ Drag ned insektsnätet (Bild 47,1) i handtaget.
■ Skjut insektsnätet steglöst.

Om insektsnätet inte dras ända ned kan plisségardinen dras ända ut till sidan på fönsterramen.

Öppna: ■ Drag upp insektsnätet helt (Bild 47,1), drag i handtaget.

6.4.4 Plisségardiner på förar- och passagerarfönstren

Stänga: ■ Lossa fästbandet till plisségardinen.
■ Dra försiktigt i plisségardinen tills magnetlåset håller plisségardinen på plats.

Öppna: ■ Dra eller skjut tillbaka plisségardinen försiktigt.
■ Sätt fast plisségardinen med fästband.

6.5 Takluckor

Beroende på modell har fordonet takluckor med eller utan inbyggd ventilation. När en taklucka utan inbyggd ventilation är monterad sker ventilationen över takventiler.

- ▶ Ventilationsöppningarna till ventilationssystemet måste alltid vara öppna. Täck aldrig för ventilationerna, t. ex. med en vintermatta. Håll ventilationerna fria från snö och löv.

- ▷ Takluckorna är försedda med mörklägningsrullgardin eller plisségardin och insektsnät. Mörklägningsrullgardinen och insektsnätet går p.g.a. dragkraften automatiskt tillbaka till sitt utgångsläge igen när man lossar låsanordningen. För att denna fjäderanordning inte ska ta skada bör man alltid låta mörklägningsrullgardinen/insektsnätet långsamt gå tillbaka till utgångsläget.
- ▷ Ha inte rullgardinerna stängda över en längre tid; materialet slits ut.
- ▷ När mörklägningsrullgardinen resp. plisségardinen är helt stängd kan det, vid starkt solljus, bildas värmeansamlingar mellan mörklägningsrullgardinen/plisségardinen och takluckan. Takluckan kan skadas. Stäng därför mörklägningsrullgardinen/plisségardinen endast till 2/3 vid starkt solljus. Öppna takluckan något eller ställ den i ventilationsläge.
- ▷ Beroende på vädret ska man alltid stänga takluckorna så mycket att fukt inte kan tränga in.
- ▷ Gå inte på takluckorna.
- ▷ Stäng takluckorna innan körningen påbörjas.
- ▷ Kontrollera låset till takluckorna innan resan påbörjas.

- ▷ Då fordonet lämnas ska alla takluckor vara stängda.
- ▷ Solljus bleker med tiden tyget på dynorna. Färgförändringen går snabbare om temperaturen stiger kraftigt i fordonet. Därför rekommenderar vi att mörklägningsgardinerna dras för över takluckorna till 2/3 om fordonet står i starkt solljus.

6.5.1 Uppfällbar taklucka

Den uppfällbara takluckan kan öppnas på ena sidan. Tre olika lutningsvinklar och ett ventilationsläge är inställbara.

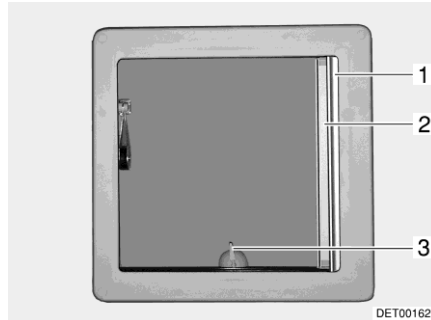

Bild 48 Uppfällbar taklucka

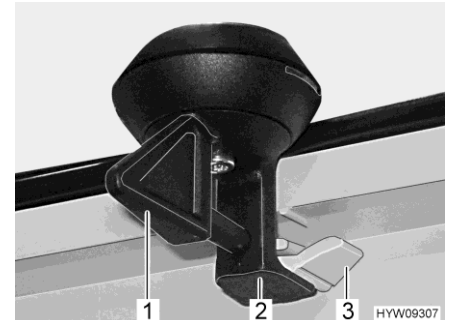

Bild 49 Lås (uppfällbar taklucka)

Fälla upp:

- Vrid spaken (Bild 48,3 resp. Bild 49,1) ett kvarts varv.
- Tryck upp den uppfällbara takluckan med spaken.

Stänga:

- Den uppfällbara takluckan dras neråt i spaken.
- Vrid spaken ett kvarts varv. Låset (Bild 49,2) måste glida in i den nedre spärren (Bild 49,3).

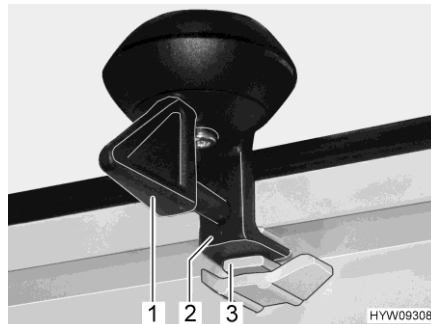

Bild 50 Lås (ventilationsläge)

Låsa i ventilationsläge:

- Den uppfällbara takluckan dras neråt i spaken.
- Vrid spaken (Bild 50,1) ett kvarts varv. Låset (Bild 50,2) måste glida in i det övre spåret (Bild 50,3).

- ▷ Vid regn kan det komma in vatten i bodelen om den uppfällbara takluckan står i ventilationsläget. Därför skall den uppfällbara takluckan stängas helt.

Plisségardin

Plisségardinen kan stängas i valfritt läge vid öppen eller stängd uppfällbar taklucka.

Stänga:

- Drag ut plisségardinen (Bild 48,1) och släpp den i önskad position. Plisségardinen stannar i denna position.

Öppna:

- För tillbaka plisségardinen långsamt till utgångsläget med handtaget.

Insektsnät

- ▷ Insektsnätet kan skadas om det stängs när den uppfällbar takluckan är stängd. Därför får insektsnätet endast stängas när den uppfällbara takluckan är öppen.

- Stänga:**
- Drag ut insektsnätet (Bild 48,2) tills det hakar in i låset på motsatta sidan.
- Öppna:**
- Tryck lätt uppåt på insektsnätets list. Spärren lossas.
 - Insektsnätet förs långsamt tillbaka till utgångsläget.

6.5.2 Vevmanövrerad taklucka (KLAKU)

- ▶ Beakta säkerhetsanvisningarna och informationen i den separat medföljande bruksanvisningen från tillverkaren.

Takluckan är utrustad med en lamellgardin (mörkläggningsgardin) och ett insektskydd. Med den integrerade vevan kan takluckan öppnas på ena sidan för att vädra.

Bild 51 Taklucka (stängd)

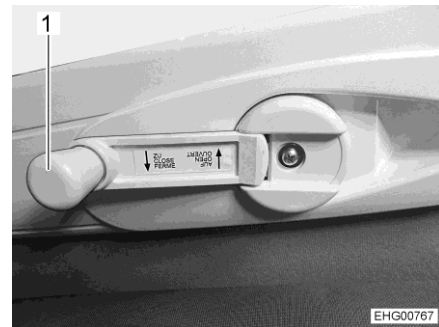

Bild 52 Vev

- Öppna takluckan:**
- Fäll ut vevan (Bild 52,1) och vrid medurs, tills takluckan har nått önskat läge.
 - Fäll in vevan.

- ▷ Vrid endast vevan tills ett lätt motstånd känns. Då är takluckans maximala öppningsvinkel uppnådd.

- Stäng takluckan:**
- Fäll ut vevan (Bild 52,1) och vrid moturs, tills takluckan är stängd.
 - Fäll in vevan.

Bild 53 Taklucka (lamellgardin stängd)

Mörkläggningsgardin stäng/öppna:

- Ta tag i lamellgardinens handtag och dra den till önskat läge.

Insektsskydd stäng/öppna:

- Ta tag i insektsskyddets handtag och dra det till önskat läge.

- ▷ Lamellgardinen och insektsskyddet kan justeras steglöst oberoende av varandra.

6.5.3 Vevmanövrerad taklucka

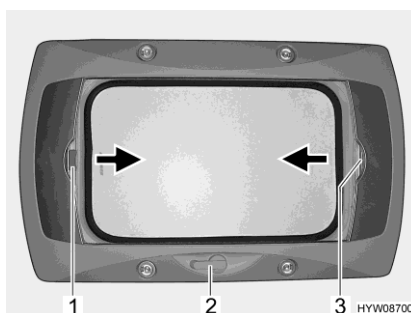

Bild 54 Vevmanövrerad taklucka

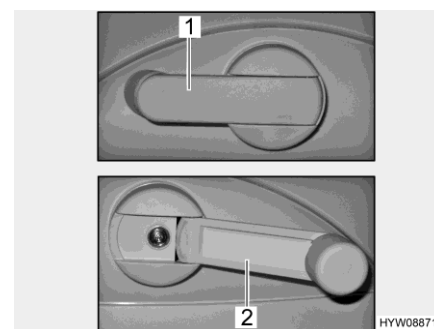

Bild 55 Handvev

Den vevmanövrerade takluckan kan öppnas med hjälp av handveven. För öppning och stängning fälls handveven ut (Bild 55,2). I viloställning är handveven infälld (Bild 55,1).

- Öppna:*
- Vrid på handveven (Bild 54,2) tills ett motstånd känns.
- Stänga:*
- Veva med hjälp av handveven tills den vevmanövrerade takluckan är helt stängd. Efter ytterligare två till tre varv kan den vevmanövrerade takluckan låsas.
 - Kontrollera låset. Tryck för detta med handen mot akrylglas.

Plisségardin

Plisségardinen kan stängas på valfritt läge. När plisségardinen är ihoplåst med insektsnätet, följer insektsnätet med när plisségardinen stängs.

- Stänga:*
- Drag i plisségardinens handtag (Bild 54,3) i pilens riktning och släpp i önskad position. Plisségardinen stannar i denna position.
- Öppna:*
- För tillbaka plisségardinen långsamt till utgångsläget med handtaget.

Insektsnät När insektsnätet är ihoplåst med plisségardinen, följer plisségardinen med när insektsnätet stängs.

Stänga: ■ Drag, med handtaget (Bild 54,1), insektsnätet till plisségardinens handtag (Bild 54,3) på den motsatta sidan, där det hakas i.

Öppna: ■ Tryck insektsnätets handtag (Bild 54,1) bakåt, uppåt och haka av insektsnätet från plisségardinen (Bild 54,3).
■ Insektsnätet förs långsamt tillbaka med handtaget.

6.5.4 Taklucka med fläkt

► För att skydda batteriet går fläkten tillbaka till nivå 1 efter en timme på nivå 6.

Takluckan är försedd med insektsnät, mörklägningsrullgardin och en inställningsbar fläkt för ventilation.

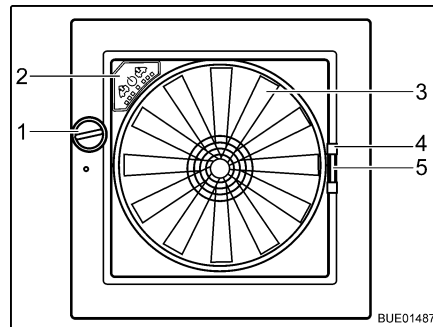

Bild 56 Taklucka Omni-Vent

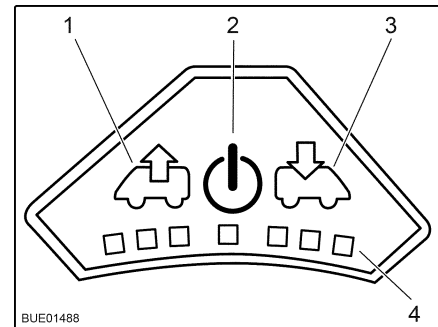

Bild 57 Fläkttreglage

Öppna: ■ Vrid på vredet (Bild 56,1) tills önskad öppningsvinkel har nåtts.

Stänga: ■ Vrid på vredet (Bild 56,1) tills takluckan är helt stängd.

Insektsskydd Stänga och öppna insektsskyddet:

Stänga: ■ Dra insektsskyddet i handtaget (Bild 56,4) till motstående ramsida.

Öppna: ■ Tryck samman handtaget vid insektsskyddet. Spärren lossas.
■ För långsamt tillbaka insektsskyddet med handtaget.

Mörklägningsgardin Så här stängs och öppnas mörklägningsgardinen:

Stänga: ■ Tryck ihop mörklägningsgardinens handtag (Bild 56,5).
■ Dra ut mörklägningsgardinen till önskat läge och släpp den. Mörklägningsgardinen stannar i den här positionen.

Öppna: ■ Tryck ihop mörklägningsgardinens handtag.
■ Skjuta långsamt fram mörklägningsgardinen till utgångsläget.

- Fläkt** När takluckan är öppen kan kupén ventileras och vädras med fläkten (Bild 56,3) i 6 nivåer. Fläkten regleras via reglagen (Bild 56,2).
- Slå på:** ■ Tryck på På/Av-knappen (Bild 57,2). Fläkten går i komfortläge (vädring med lägsta fläktvarvtal).
- Avluftning:** ■ För att höja fläktvarvtalet: Tryck på vädringsknappen (Bild 57,1). Fläktvarvtalet i vädringsriktningen ökar en nivå. Lysdioderna (Bild 57,4) visar de olika nivåerna.
 ■ För att minska fläktvarvtalet: Tryck på ventilationsknappen (Bild 57,3). Fläktvarvtalet minskar en nivå.
- Ventilera:** ■ För att höja fläktvarvtalet: Tryck på ventilationsknappen (Bild 57,3). Fläktvarvtalet i ventilationsriktningen ökar en nivå. Lysdioderna (Bild 57,4) visar de olika nivåerna.
 ■ För att minska fläktvarvtalet: Tryck på vädringsknappen (Bild 57,1). Fläktvarvtalet minskar en nivå.
- Förstärkningsfunktion:** ■ Tryck på ventilationsknappen i ca 3 sekunder. Fläkten växlar till den högsta ventilationsnivån och går automatiskt tillbaka till den nivå som ställts in sedan tidigare efter ca 5 minuter.
 ■ Tryck på vädringsknappen i ca 3 sekunder. Fläkten växlar till den högsta vädringsnivån och går automatiskt tillbaka till den nivå som ställts in sedan tidigare efter ca 5 minuter.
- Slå från:** ■ Tryck på På/Av-knappen (Bild 57,2). Fläkten stannar och lamporna släcks.

6.6 Stolar, vrida

- ▶ Före resan ska alla svängbara stolar vridas och låsas i färdriktning. Under resan måste de svängbara stolarna vara låsta i färdriktningen.
- ▶ Vrid alltid stolarna så att sittytan pekar mot fordonets mitt och inte mot ytterväggen.

- ▷ Inställning av sittposition och armstöd beskrivs i kapitel 4.
- ▷ Nedan beskrivs inställningen av förarstolen och passagerarstolen på I-modeller.
- ▷ Vridningen av förarstolen och passagerarstolen på T-modeller beskrivs i instruktionsboken till basfordonet.

Spaken för att svänga stolen sitter på sidan av stolen.

Bild 58 Spak (vridning av stolen)
(Aguti GIS-Liner)

- Vrida:*
- Fäll upp båda armstöden på förarstolen/passagerarstolen.
 - Skjut förarstolen/passagerarstolen antingen bakåt eller i mittläge.
 - Dra spaken (Bild 58,1) framåt för att svänga stolen. Stolen lossas från låst läge.

6.7 Förvaringsutrymme

- ▶ Beakta säkerhetsanvisningarna (dekaler) som hänvisar till att ett utrymme inte kan användas som förvaringsutrymme (t. ex. gasflaskulåda eller utrymmen i närheten av elektriska ledningar).
- ▶ Observera den högsta tekniskt tillåtna vikten på axeln och den högsta tekniskt tillåtna lastvikten när du lastar (se avsnitt 3.2.3).
- ▶ I bodelen skall det inte finnas några vätskor som innehåller hälsofarliga gaser.
- ▶ Stäng fast vätskebehållaren och säkra den mot att den glider bort eller faller ned.
- ▶ Förvara tunga föremål alltid i fotutrymmet säker och säkrad mot bortglidning. Lättare föremål kan också förvara i högre liggande utrymmen.

- ▷ Förvara inga fuktiga kläder i skåpen eller förvaringsutrymmen.

- ▷ Vid förvarings av laster skall du tänka på, hur bra tillgängliga de olika föremålen skall vara och hur ofta de kommer att användas.

I fordonet finns det följande möjligheter till förvaring:

- Utrymmet mellan golvet (går att komma åt inifrån ut)
- Bakre lastutrymme
- Förvaringslådor
- Hängskåp
- Förvaringsutrymmen i våtutrymmet

6.7.1 Förvaringsfack i mellangolvet

- ▷ Beroende av utrustningen måste heltäckningsmattan först läggas åt sidan, så att du kan komma åt förvaringsfacken.

Förvaringsfacken går att komma åt från bodelen via locket. Anordning av förvaringsfack beror på modellen.

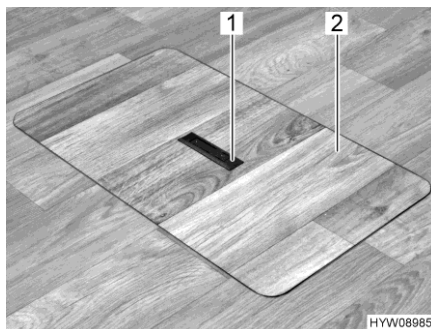

Bild 59 Lock för golvförvaringsfacket (handtag sänkt)

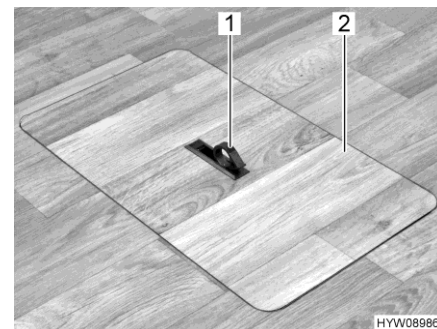

Bild 60 Lock för golvförvaringsfacket (handtag utsvängd)

- Öppna:**
- Lägg eventuellt heltäckningsmattan åt sidan.
 - Tryck nedåt på ena sidan av gripplattan (Bild 59,1). Handtaget (Bild 60,1) svängs upp.
 - Ta bort locket (Bild 60,2) uppåt.

- ▶ Stäng locket igen så fort det går och haka in handtaget. Annars finns det risk för att du snubblar över det öppna golvförvaringsfacket eller handtaget som sticker ut.
- ▶ Knäck inte heltäckningsmattan.
- ▶ Låt inte heltäckningsmatta ligga i utrymmet. Risk för att du snubblar!

- Stänga:**
- Sätt locket (Bild 60,2) i ramen i golvet.
 - Sväng ner med handtaget.

6.8 Sätesklädsel

När fordonet är uppställt kan nackstöden tas bort från sittbänkens ryggstödsdyna för att få en bekvämare sittplats. Öppningarna för nackstöden och för säkerhetsbältena kan sedan täckas med en sätesklädsel (Bild 61,1). Sätesklädseln kan vara gjord av läder (Bild 62,1) eller av tyg (Bild 62,3).

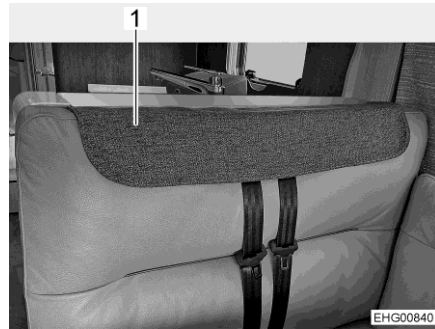

Bild 61 Sätesklädsel monterad

1 Sätesklädsel

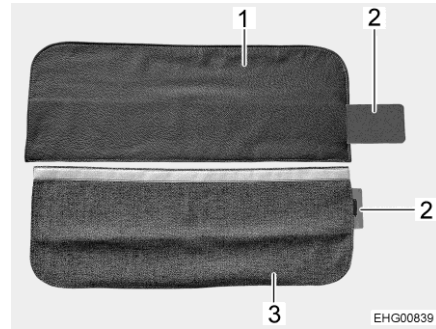

Bild 62 Sätesklädsel

- 1 Sätesklädsel (lädervariant)
- 2 Metallförstärkning
- 3 Sätesklädsel (tygvariant)

Montera sätesklädsel:

- Ta bort nackstöden.
- Skjut in hela metallförstärkningen (Bild 62,2) i sätesklädselns ficka (Bild 62,1 eller Bild 62,3).
- Montera sätesklädseln över öppningarna för säkerhetsbältena (Bild 61).

6.9 Bord

6.9.1 Lyftbord med frigöringsknapp

- ▷ Den sänkta bordsskivan får belastas först när dynan har placerats korrekt på bordsskivan (se avsnitt 6.13). I annat fall kan bordet skadas.

Bordsskivan kan förskjutas i längd- och tvärriktning samt vridas. Med lyftmekanismen kan bordet sänkas och användas som sängstomme.

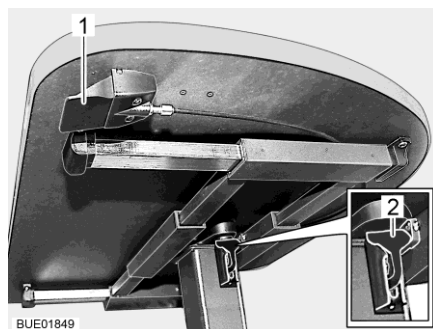

Bild 63 Lyftbord med frigöringsknapp

Förskjuta bordsskivan:

- Dra eller tryck låsarmen (Bild 63,2) nedåt.
- Skjut bordsskivan till önskat läge.
- Tryck låsarmen (Bild 63,2) uppåt.

Ställa in bordets höjd:

- Tryck på frigöringsknappen (Bild 63,1) och håll den intryckt. Bordsskivan åker själv upp till det övre ändläget.
- Tryck bordsskivan nedåt till önskad position. Tryck i mitten på bordsskivan.
- Släpp frigöringsknappen (Bild 63,1). Bordsskivan stannar i den valda positionen.

Ombyggnad till sängstomme:

- Tryck på frigöringsknappen (Bild 63,1) och håll den intryckt.
- Tryck på bordsskiva tills det tar stopp. Tryck i mitten på bordsskivan.
- Släpp frigöringsknappen (Bild 63,1). Bordsskivan stannar i den understa positionen.

6.9.2 Bord med pelar-bordsben

Bordsskivan kan förskjutas i längd- och i tvärriktning samt vridas. Det går inte att bygga om till sängstomme.

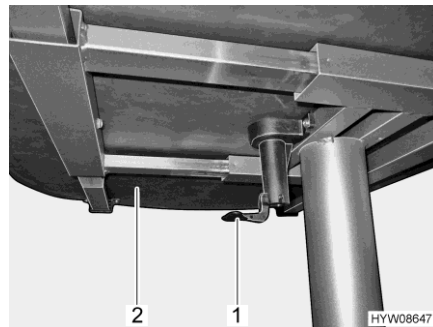

Bild 64 Spak för förskjutning av bordsskivan

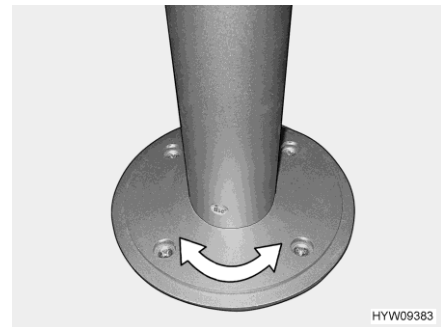

Bild 65 Pelar-bordsben (vridbart)

Förskjuta bordsskivan:

- Dra eller tryck spaken (Bild 64,1) nedåt.
- Skjut bordsskivan (Bild 64,2) till önskad position.
- Tryck spaken uppåt igen.

Vrida bordsskivan:

- Vrid bordsskivan till önskad position. Detta kräver en viss kraftansträngning eftersom bordsskivan vrids mot friktionsmotståndet på pelar-bordsbenet (Bild 65).

6.9.3 Hängbord med tvådelat stödben

- ▷ Den maximalt tillåtna belastningen av utsvängd bordsskiveförlängningen är 3 kg.

Bild 66 Hängbord med tvådelat stödben

Bordsytan kan förstoras genom att en bordsskiveförlängning fälls ut.

Förstora:

- Dra knappen (Bild 66,2) till låset nedåt och fäll ut bordsskiveförlängningen (Bild 66,1).

Förkorta:

- Fäll in bordsskiveförlängningen (Bild 66,1) under bordsskivan (Bild 66,6) så att det hörs att låset hakar i.

Det tvådelade stödbenet gör att hängbordet kan användas som sängstomme.

Ombyggnad till sängstomme:

- Lyft upp bordsskivan (Bild 66,6) ca 45° framtill.
- Drag ut den nedre delen av stödbenet (Bild 66,4) nedåt och lägg den åt sidan.
- Tag ut bordsskivan ur den övre fästlisten.
- Sätt, i 45°-vinkel, in bordsskivan med hållarna i den nedre fästlisten (Bild 66,3) och ställ den på golvet med den övre delen av stödbenet (Bild 66,5).

6.10 TV-anläggning

- ▶ Innan resan påbörjas ska den platta bildskärmen och bildskärmshållaren ställas i färdläget.

- ▷ Du hittar information om hur du använder TV-anläggningen i tillverkarens separata instruktionsbok.

6.10.1 Positionera den platta bildskärmen

Platt bildskärm, kan integreras

Den platta bildskärmen är säkrad med en styrskena (Bild 67,1) i sidan.

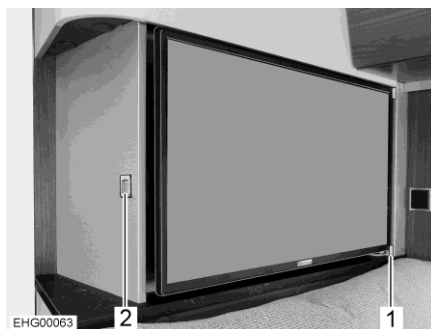

Bild 67 Platt bildskärm

Positionera den platta bildskärmen:

- Tryck på frigöringsknappen (Bild 67,2).
- Dra den platta bildskärmen ur styrskenan (Bild 67,1) till önskat läge.
- Ta tag i den platta bildskärmen på den övre och nedre kanten och ställ in önskad lutning.

Ändra platt bildskärm till utgångsläge:

- Ta tag i den platta bildskärmen på den övre och nedre kanten och ställ in den i upprätt läge.
- För tillbaka den platta bildskärmen tills den hakar fast i styrskenan (Bild 67,1) i sidan.

Platt bildskärm över bakre sängen

- ▷ När madrassen eller sängbotten i bakre sängen fälls upp kan de stöta mot den platta bildskärmen (Bild 68) och skada den.

Bild 68 Platt bildskärm över bakre sängen

- Lås upp den platta bildskärmen och för tillbaka den till utgångsläge.
- Fäll försiktigt upp madrassen eller sängbotten.

6.10.2 Satellitsystem med automatisk antenjustering (Oyster)

- ▶ Kontrollera alltid att antennen befinner sig i "viloläge" innan körningen. Risk för olycksfall!

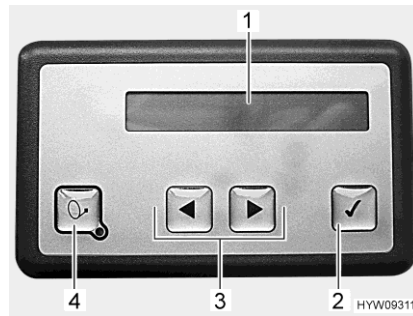

- ▷ Antennen kör vid påslagning av tändningen själv efter kort tid i viloläge och låser sig där. Föraren måste dock före färden kontrollera att antennen förvaras korrekt.
- ▷ Kör in parabolantennen vid stark vind eller storm.
- ▷ Tvätta inte ett fordon med parabolantenn i bortstvtänläggning, tvättgata eller med högtryckstvätt.

- ▷ Fordonet måste stå helt still under satellitsökningen. Gå inte omkring i fordonet.
- ▷ Beakta "fri sikt till söder". Alla satellitsystem står i riktning från Europa mot söder.
- ▷ Satellitmottagningen fungerar endast när antennen riktas direkt i riktningen mot önskad satellit, det får inte finnas några hinder i vägen.
- ▷ Satellitsystemet kan ställas in på kontrollenheten. Se tillverkarens instruktionsbok.
- ▷ Om platsen ställs in med hjälp av en lista över länder, gör det satellitsökningen snabbare.

Parabolantennen justeras automatiskt till en av de förinställda satelliter, när mottagningssystemet finns inom räckvidd av dessa satelliter. Användning av satellitsystemet är inte möjlig vid påslagen tändning.

- 1 Belyst skärm
- 2 OK-knapp
- 3 Fram/tillbaka-knapp
- 4 På/av-knapp

Bild 69 Kontrollenhet (satellitsystem)

Monteringsställe kontrollenhet

Kontrollenheten är monterad i ett väggskåp över sittgruppen.

Den belysta skärmen visar information om det aktuella driftsläget av satellitsystemet. För att spara batteri, släcks belysningen efter en viss tid.

Påslagning, uppsättning och justering:

- Slå på mottagaren. Parabolantennen ställer sig efter uppkörning av mottagaren (upp till 90 sekunder) automatiskt upp.
- Alternativ: Tryck på på/av-knappen på kontrollenheten.

- ▷ Satellitsystemet startar sökningen med senast inställd position. Om fordonets plats byttes, börjar den fullautomatiska satellitsökningen. När satelliten har hittats, visas valt TV-program automatiskt.

Avstängning, inkörning:

- Stäng av mottagaren. Satellitsystemet växlar till viloläge. Beroende av inställningen förblir parabolantennen utkörd eller körs in.
- Alternativ: Tryck på på/av-knappen på kontrollenheten. Parabolantennen kör in.

Stoppa parabolantennen:

- Tryck på OK-knappen. Parabolantennens rörelse stoppas omedelbart.

Välj och ändra inställningen:

- Tryck på fram/tillbaka-knappen tills den önskade menypunkten visas.
- Tryck på OK-knappen. Menypunkten aktiveras.
- Tryck på fram/tillbaka-knappen för att ändra inställningen.
- Tryck på OK-knappen, för att spara inställningen.
- Tryck på på/av-knappen för att lämna menypunkten utan att spara.

- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

6.10.3 Satellitsystem med automatisk antennjustering (Teleco)

- ▶ Kontrollera alltid att antennen befinner sig i "viloläge" innan körningen. Risk för olycksfall!

- ▷ Fordonet måste stå helt still under satellitsökningen. Gå inte omkring i fordonet.
- ▷ Satellitmottagningen fungerar endast när antennen riktas direkt i riktningen mot önskad satellit, det får inte finnas några hinder i vägen.
- ▷ Beakta dessutom tillverkarens instruktionsbok.

Satellitssystemet har en automatisk positionsenhet. Den automatiska positionsenheten sørjer for att antennen riktas exakt mot önskad satellit.

Manövreringen görs menystyrt (TV-skärmen) med hjälp av fjärrstyrningen.

Justera anläggningen:

- Slå på TV-apparaten.
- Slå på receiveern med nätbrytaren. Receiveern är driftklar när den gröna lysdioden på receiveerns IR-mottagare lyser.
- Slå på receiveern med fjärrstyrningen. Parabolantennen lämnar viloläget och växlar till sökläge.

När anläggningen har hittat satelliten visas valt TV-program automatiskt.

6.11 Belysning

6.11.1 Lampor med två kopplingsnivåer

Bild 70 Lampa med brytare

Slå på/från dimmerlampa:

- Rör kort vid brytaren (Bild 70,1). Brytaren lyser som dimmerljus.

Slå på:

- Rör kort vid brytaren igen. Lampan är påslagen.

Slå från:

- Rör kort vid brytaren igen. Lampan är avstängd.

Dimmer:

- Rör vid brytaren en längre stund.

6.12 Sängar

6.12.1 Höjbar säng, mekaniskt manövrerad

- ▶ Den höjbara sängen får belastas med högst 200 kg.
- ▶ Den höjbara sängen får aldrig användas som förvaringsutrymme för bagaget. Förvara endast sängkläder (max. 8 kg) för två personer i den.
- ▶ Låt den höjbara sängen vara låst i övre ställning innan resan påbörjas.
- ▶ Använd endast den höjbara sängen när skyddsnätet är upphängt.
- ▶ Småbarn skall aldrig lämnas i den höjbara sängen utan tillsyn.
- ▶ Se, speciellt vid småbarn under 6 år, att de inte kan ramla ner från den höjbara sängen.
- ▶ Barn skall använda särskilda barnsängar eller barnresesängar.
- ▶ Förvara stegen under madrassen under färd.

- ▷ Använd inte armstöden på stolarna i förarhytten för att klättra upp.
- ▷ Det måste gå att stänga den höjbara sängen utan större ansträngning så att den är fri från spänning i spärrläget. Föremål på den höjbara sängen kan leda till spänningar i mekaniken på ena sidan, vilket kan orsaka skador.

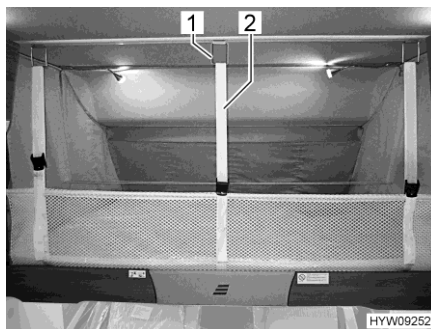

Bild 71 Skyddsnät (höjbar säng)

Öppna höjbar säng:

- Sänk den höj- och sänkbara ratten.
- Sväng förar- och passagerarstolen i färdriktning, lås dem i detta läge, skjut dem bakåt och fäll fram ryggstödet helt.
- Stäng mörkläggningsgardinen i förarhytten.
- Lossa spännremmen.
- Dra sedan ner den höjbara sängen till stoppläget med båda händerna.
- Se till att den höjbara sängen har dragits ner till det nedre ändläget och inte vilar på hinder som t. ex. nackstöd, dynor eller liknande.

Stänga höjbar säng:

- Släck läslamporna i taket.
- Lossa säkerhetsremmarna (Bild 71,2) och lägg skyddsnätet under madrassen.
- Tryck upp den höjbara sängen till stoppläget med båda händerna.
- Stäng spännremmen.

Skyddsnät

Skyddsnätet med säkerhetsremmarna befinner sig under madrassen i den höjbara sängen. Skyddsnätet ska först monteras när personerna som ska sova där befinner sig på den höjbara sängen.

Hänga upp:

- Haka fast säkerhetsremmarna (Bild 71,2) i krokarna (Bild 71,1) i taket.

- Stege** Beroende på modell och utrustning kan den höjbara sängen endast nås med hjälp av den medföljande stegen, den längsgående sittbänken eller med sideboardets utdrag. Säkerställ att stegen fortsatt är fixerad innan du går nedåt.

Bild 72 Stege (höjbar säng)

- Haka fast:**
- Stegen fästs med de båda byglarna (Bild 72,1) i sängramen (Bild 72,2) på den höjbara sängen. Se till att bygeln ligger mot de inbyggda fixeringarna när stegen hakas in. Därmed är det inte möjligt att skjuta stegen åt sidan.
- Förvara:**
- Haka ur stegen (Bild 72,1).
 - Förvara stegen säkert under madrassen.

6.12.2 Höjbar säng, elmanövrerad

- ▶ Flytta den höjbara sängen till det övre ändläget innan körning.
- ▶ Den höjbara sängen får belastas med högst 200 kg.
- ▶ Stick inte in händerna mellan sängen och väggen vid höjning och ned-sänkning. Risk för klämskador!
- ▶ Det får inte finnas några personer på den höjbara sängen när den höjs och sänks.
- ▶ Sänk bara ned sängen när det är tomt i området under sängen.
- ▶ Sänk den höjbara sängen endast så mycket, att den inte ligger på hinder som nackstöd, dynor o.l. Ta bort sådana hinder, om det är möjligt, innan sänkning.
- ▶ Se till att barnen inte leker med den höjbara sängen.
- ▶ Förvara nyckel för kontrolldelen så, att barn inte kommer åt den.
- ▶ Använd endast den höjbara sängen när skyddsnätet är upphängt.
- ▶ Barn skall använda särskilda barnsängar eller barnresesängar.
- ▶ Småbarn skall aldrig lämnas i den höjbara sängen utan tillsyn.
- ▶ Se, speciellt vid småbarn under 6 år, att de inte kan ramla ner från den höjbara sängen.

- ▷ Innan avfärd ska den höjbara sängen köras till det övre ändläget. Inga hinder eller sängkläder får förvaras på den höjbara sängen, för att den höjbara sängen ska kunna föras till det övre ändläget.

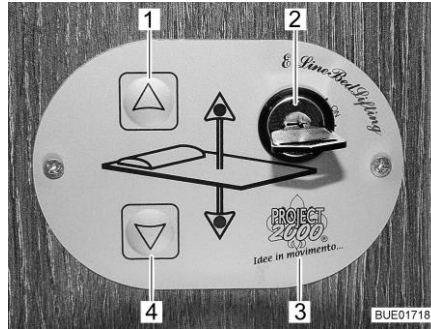

Bild 73 Kontrollenhet

Kontrollenhet

Med knapparna (Bild 73,1 och 4) på kontrollenheten (Bild 73,3) sänks och lyfts den höjbara sängen. Med nyckelbrytaren (Bild 73,2) säkras kontrollenheten mot obehörig användning.

Den höjbara sängen går att ställa in steglöst i höjden.

Sänka ned den höjbara sängen:

- Ta bort hinder från den höjbara sängens utkörningsområde: Skjut stolarna framåt och vrid med dem, ta bort dynor vid behov eller lägg dem på en annan plats. Dra ur alla apparatkontakter ur uttagslisterna.
- Släcka lamporna under den höjbara sängen.
- Vrid nyckeln i nyckelbrytaren (Bild 73,2) 90° medurs på ställningen "On". Kontrollenheten (Bild 73,3) är aktiverad.
- Tryck på pilknappen (Bild 73,4) och håll den så länge intryckt till den höjbara sängen sänks ned till önskad position.
- Se till att den höjbara sängen inte vilar på hinder som t. ex. nackstöd, dynor eller liknande.

Höja den höjbara sängen:

- Släck läslamporna i den höjbara sängen.
- Tryck på pilknappen (Bild 73,1) och håll den så länge intryckt till den höjbara sängen lyfts fram till gränsställningen.
- Se till att inga föremål kläms mellan taket och den höjbara sängen.

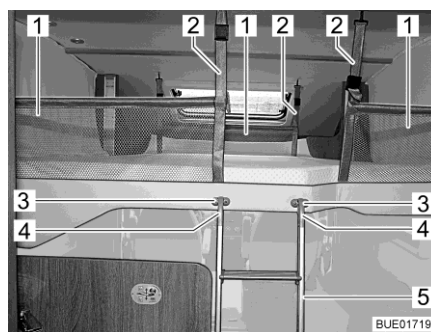

Bild 74 Höjbar säng med uppspämt skyddsnät

Bild 75 Höjbar säng, helt nedsänkt (beroende av modell)

Skyddsnät

Skyddsnätet (Bild 74,1) med säkerhetsremmar ligger i den höjbara sängen under madrassen. Skyddsnäten ska först monteras när personerna som ska sova där befinner sig på den höjbara sängen.

- ▷ När den höjbara sängen är sänkt fram till under 1 m höjd (Bild 75), kan skyddsnäten inte längre spännas.

Hänga upp: ■ Haka fast säkerhetsremmarna (Bild 74,2) i krokarna i taket.

Stege Om den höjbara sängen höjs mer än 1 m får du endast lägga dig i höjbara sängen med hjälp av stegen.

Haka fast: ■ Häng båda byglar (Bild 74,4) av steget (Bild 74,5) i fästen (Bild 74,3).

Förvara: ■ Haka loss steget (Bild 74,5) från fästen (Bild 74,3).
■ Förvara stegen på ett säkert sätt.

Nöddrift Om den elmanövrerade, höjbara sängen inte längre kan flyttas, kontrollera motorns säkring 25 A (vid el-blocket) och styrningens säkring 2 A (F3, bredvid el-blocket). Om säkringarna är ok och den höjbara sängen ändå inte går att flytta, kan den höjbara sängen manövreras manuellt med en vev.

▷ Beroende på modell är den höjbara sängens motor monterad bakom en panel eller i ett väggskåp.

- Om det finns ett lock, ta av det för att komma åt uttaget till veven.
- Om motorn är installerad i väggskåpet: Öppna väggskåpet till vänster.
- Ta av madrassen från den höjbara sängen och minska så mycket det går belastningen av förvaringsskåpet som eventuellt finns monterat.
- Stick den medföljande veven eller insexnyckeln i hållaren vid motorn.
- Vrid med veven eller insexnyckeln för hand, tills den höjbara sängen har uppnått den övre parkeringspositionen.
- Kontakta kundtjänst.

6.13 Ombyggnader för sänggående

- ▷ Beroende på modell kan sittgrupperna byggas om till extrasängar.
- ▷ Beroende på modell kan sittgruppens form och placering avvika från den här beskrivna sittgruppen.
- ▷ Beroende på modell måste dessutom en andra eller flera extra dynor användas. De här extra dynorna ingår inte som standardutrustning på alla modeller.
- ▷ Före ombyggnad av bordet till sängstomme: Lyft eller fäll upp sittdynan så att bordsskivan inte stöter emot sittdynan när den flyttas.

6.13.1 Ytterligare sovmöjligheter med användning av L-sittbänken

Bild 76 Före ombyggnaden

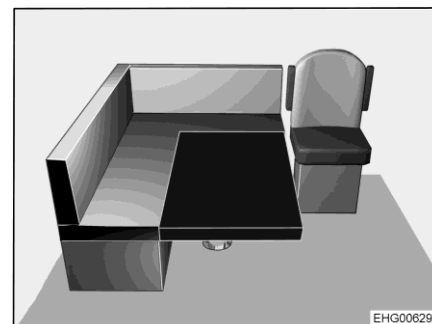

Bild 77 Efter ombyggnaden

- Vrid förarstolen och passagerarstolen 90° mot mitten av fordonet.
- Bygg om hängbordet till sängbotten (se avsnitt 6.9.1).
- Lägg extra dynan som det Bild 77 visas på bordet. Det avrundade hörnet visar framåt till höger.
- Ta av ryggdynan vid behov och lägg den åt sidan.

6.13.2 Ombyggnad sittbänk till barnsäng

- ▷ Den sänkta bordsskivan får belastas först när dynan har placerats korrekt på bordsskivan. I annat fall kan bordet skadas.

Den sittbänken kan byggas om till en barnsäng. Till detta används även förarstolen och hängbordet. Dessutom behövs två extra dynor.

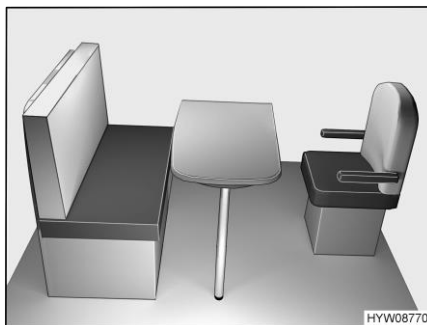

Bild 78 Före ombyggnaden

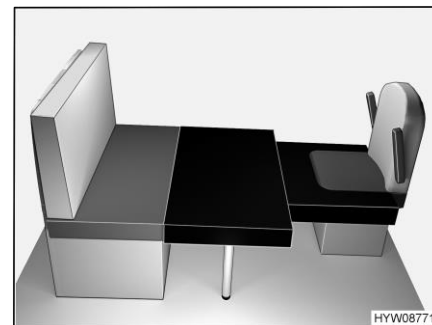

Bild 79 Efter ombyggnaden

Bygga ihop barnsäng:

- Sväng förarstolen mot bordet (Bild 78).
- Bygg om hängbordet till sängstomme (se avsnitt 6.9.3).
- Placera den stora extra dynan på bordsskivan (Bild 79).
- Placera den lilla extra dynan på förarstolen (Bild 79).

6.13.3 Förlängning av sängytan för enkelsäng (XXL-säng) bak

Den högra enkelsängens sängyta kan förlängas.

Bild 80 Förlängning av sängytan med extra dyna

- Lägg den extra dynan (Bild 80,1) på hyllan (Bild 80,2) ovanpå det medelhöga klädskaåpet.

6.13.4 Breddning bakre säng

- ▷ Den långa hyllan (Bild 82,1) får belastas med maximalt 80 kg.
- ▷ Den långa hyllan (Bild 82,1) får endast användas med den extra dynan på.
- ▷ Följ anvisningarna på dekalerna.

De båda enkelsängarna där bak kan byggas om till en sammanhängande sängyta.

Bild 81 Korta hyllan (vid huvudändan)

Bild 82 Långa hyllan (upphängd)

Förstora sängytan:

- Ta bort den korta hyllan (Bild 81,1).
- Häng den långa hyllan (Bild 82,1) på enkelsängarnas kanter.
- Lägg den extra dynan på hyllan.

Bild 83 Fotsteg (stängt)

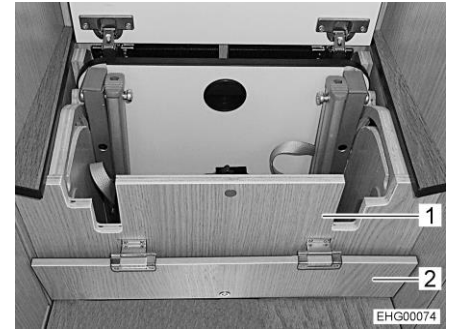

Bild 84 Fotsteg (öppet)

Fälla ut stegen:

- Öppna lucka (Bild 83,1 och Bild 81,2).
- Tag av panelen (Bild 83,2).
- Fäll den smala panelen (Bild 84,2) framåt.
- Fäll ut stegens fotsteg (Bild 84,1).

Bild 85 Stege (utfälld)

- Fäll ut stängerna helt (Bild 85,1) och placera mot golvet.

- ▷ Beroende på utrustning kan det finnas ett skyddsnät. Om ett skyddsnät finns måste detta användas.

6.13.5 Skyddsplåt/fallskydd

För fordon med bakre enkelsängar eller bakre tvärsängar, där sängen är placerad i fönsterhöjd, medföljer en skyddsplåt.

Skyddsplåten skyddar mörkläggningsrullgardinerna i liggområdet mot oavsiktlig skada.

Dessutom fungerar skyddsplåten som fallskydd vid öppet fönster.

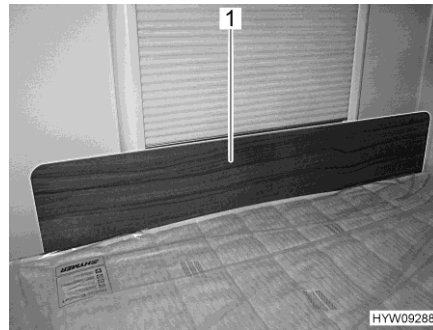

Bild 86 Skyddsplåt/fallskydd

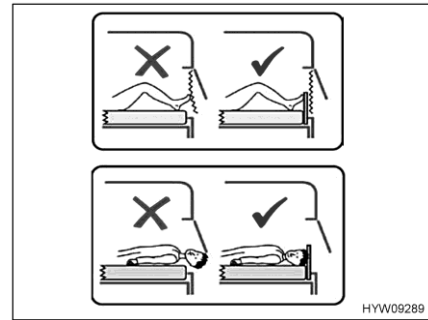

Bild 87 Anvisningar för skyddsplåt

Användning skyddsplåt:

- Sätt dit skyddsplåten (Bild 86,1) framför fönstret mellan madrassen och fönsterramen. Klämverkan på madrassen som håller fast skyddsplåten i dess position framför fönsterramen.
- När sängen inte används (eller före resa påbörjas), ska skyddsplåten förvaras under madrassen.

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns information om fordonets gasanläggning.

Användning av fordonets gasdrivna apparater beskrivs i kapitel 9.

7.1 Allmänna anvisningar

- ▶ Operatören av gasanläggningen är ansvarig för genomförande av återkommande kontroller och för innehållande av underhållsintervallen.
- ▶ Om **inget** MonoControl- eller DuoControl-styrssystem med Crashsensor är installerat: Innan resan påbörjas och innan fordonet lämnas, eller om de gasdrivna apparaterna inte används, ska alla gasavstängningsventiler och huvudavstängningsventilen på gasflaskan alltid stängas.
Om ett MonoControl- eller DuoControl-styrssystem med crashsensor är installerat kan gasavstängningsventilen och huvudavstängningsventilen vara öppna medan man kör.
- ▶ Vid tankning, på färjor eller i garage måste alla apparater som bedrivs med gas vara avstängda (beroende av utrustning: värmesystem, spis, ugn, grill, kylskåp). Explosionsrisk!
- ▶ När en apparat drivs med gas får apparaten inte tas i drift i slutna utrymmen (t. ex. garage). Förgiftnings- och kvävningrisk!
- ▶ Låt endast en auktoriserad fackverkstad underhålla, reparera eller ändra gasanläggningen.
- ▶ Innan gasanläggningen tas i drift skall den kontrolleras av en auktoriserad fackverkstad enligt de nationella bestämmelserna. Detta gäller även för oregistrerade fordon. Kontakta en auktoriserad fackverkstad för kontroll av ändringar av gasanläggningen.
- ▶ Även gastryckregulatorn, gasslangarna och avgasrören ska kontrolleras. Gastryckregulatorn och gasslangarna måste bytas ut i enlighet med de nationella fastlagda fristerna (senast efter 10 år). Fordonets ägare ansvarar för att detta görs.
- ▶ Vid defekt gasanläggning (gaslukt, hög gasförbrukning) finns det risk för explosion! Stäng huvudavstängningsventilen på gasflaskan omedelbart. Öppna fönster och dörrar och lufta väl.
- ▶ Vid fel på gasanläggningen: Det är förbjudet att röka, att tända öppen låga eller att aktivera elkontakter (ljusbrytare osv.). Kontrollera om gasledande delar och ledningar är täta, med läckagespray. Kontrollera inte med öppen låga.
- ▶ Till de ineliggande anslutningsförbindelserna får du endast ansluta apparat som är avsedda för det. Du får inte använda någon apparat i bilen, om den är ansluten till en av de ineliggande anslutningsförbindelserna.
- ▶ Innan man börjar använda spisen, ska man se till att man har en god ventilation. Öppna ett fönster eller en taklucka.
- ▶ Förbjudet att laga mat under körning.
- ▶ Använd inte gasdrivna kok- och ugnsenheter för uppvärmning.
- ▶ Om man har flera gasdrivna apparater krävs en separat gasavstängningsventil för varje apparat. Om enskilda apparater inte används ska respektive gasavstängningsventil stängas.

- ▶ Tändsäkringarna måste stänga inom en minut efter att gaslågan slocknat. När den stängs hör man ett klickande ljud. Kontrollera funktionen regelbundet.
- ▶ De installerade gasapparaterna är endast avsedda för gasol, butangas eller en blandning av dessa. Gastryckregulatorn såväl som alla fast installerade gasapparater är konstruerade för ett driftryck på 30 mbar.
- ▶ Gasol kan förgasas upp till -42 °C, butangas, å andra sidan, kan bara förgasas upp till 0 °C. Vid lägre temperaturer existerar inte längre något gastryck. Butangas lämpar sig alltså inte för vinterdrift.
- ▶ Gasboxen är på grund av sin funktion och konstruktion ett utåt öppet utrymme. Den seriemässigt inbyggda ventilationen får inte täckas över eller blockeras. Då kan inte läckande gas avledas ut i det fria.
- ▶ Gasboxen får inte användas som förvaringsutrymme.
- ▶ Säkra gasboxen mot obehörig åtkomst. Lås åtkomsten till den.
- ▶ Man måste omedelbart kunna komma åt flaskans huvudavstängningsventil.
- ▶ Gasdrivna apparater som är byggda för annat gastryck än 30 mbar får ej anslutas.
- ▶ Avgasröret måste vara tätt och fast slutet på värmare och kamin. Avgasröret får inte uppvisa några skador.
- ▶ Avgaser måste obehindrat kunna strömma ut i det fria och friskluft måste obehindrat kunna flöda in. Därför ska skorstenen och insugningsöppningarna hållas rena och fria (t. ex. från snö och is). Det får inte ligga några snövallar runt fordonet.

7.2 Gasflaskor

- ▶ Hantera fulla eller tömda gasflaskor utanför fordonet, endast med stängd huvudavstängningsventil och påsatt skyddskåpa.
- ▶ Gasflaskor får endast medföras i gasboxen.
- ▶ Ställ upp gasflaskorna lodrätt i gasboxen.
- ▶ Surra fast gasflaskorna så att de varken kan vridas eller välta.
- ▶ Anslut gasslangen utan spänning till gasflaskan.
- ▶ Sätt alltid på skyddskåpan när gasflaskorna inte är anslutna till gasslangen.
- ▶ Stäng huvudavstängningsventilen på gasflaskan innan gastryckregulatorn eller gasslangen avlägsnas från gasflaskan.
- ▶ Skruva beroende på anslutningen av gasslangen för hand eller med en lämplig specialnyckel från gasflaskan och skruva tillbaka den på gasflaskan igen. Fastskruvningen på gasflaskan är i regel vänstergängad. Dra **inte** åt för hårt.
- ▶ I fordon får endast speciella gastryckregulatorer med säkerhetsventil användas. Det får inte användas några andra gastryckregulatorer; de uppfyller inte kraven.
- ▶ Vid temperaturer under 5 °C ska en avfrostningsanläggning (anti-frost) för gastryckregulatorer användas.

- ▶ Använd enbart 11 kg- eller 5 kg-gasflaskor. (Storleken på gasflaskorna kan variera beroende på land.)
- ▶ Slanglängden för yttre gasflaskor skall vara så kort som möjligt (max. 150 cm).
- ▶ Blockera aldrig ventilationsöppningarna i golvet under gasflaskorna.

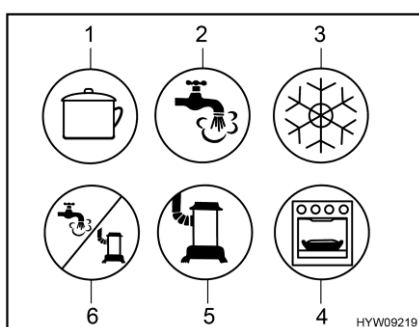

- ▷ Hos några modeller befinner sig gasboxen direkt bredvid bodelsdörren. På dessa modeller, öppna endast gasboxen när bodelsdörren är stängd. Risk för skador.

- ▷ Fastskruvningarna på gasflaskan är i regel vänstergängade.
- ▷ Gastrycket för gas-installationer måste reduceras till 30 mbar.
- ▷ Ej justerbar gastryckregulator med säkerhetsventil skall anslutas direkt på flaskventilen.
- ▷ Gastryckregulatorn reducerar gasflaskans gastryck till gasapparaternas driftstryck.
- ▷ Tillbehörshandeln tillhandahåller lämpliga Euro-fyllset resp. Euro-flaskset för att fylla på och ansluta gasflaskorna i olika europeiska länder.
- ▷ Mer information får du hos din återförsäljare eller ditt serviceställe.

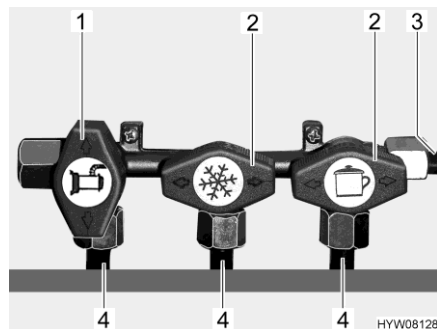
7.3 Gasavstängningsventiler

- 1 Spis
- 2 Varmvatten
- 3 Kylskåp
- 4 Ugn/grill
- 5 Värmesystem
- 6 Varmvatten/värmesystem

Bild 88 Möjliga symboler för gasavstängningsventilerna

I fordonet finns en gasavstängningsventil (Bild 88) för varje gasapparat. Dessa gasavstängningsventiler befinner sig nedanför spisen.

- 1 Öppen gasavstängningsventil
- 2 Stängd gasavstängningsventil
- 3 Inkommande gasledning
- 4 Ledning till gasapparat

Bild 89 Läge Gasavstängningsventiler (exempel)

- Öppna:**
- Ställ gasavstängningsventilen för respektive gasapparat parallellt (Bild 89,1) med den ledning (Bild 89,4) som går till gasapparaten.
- Stänga:**
- Ställ gasavstängningsventilen för respektive gasapparat tvärs (Bild 89,2) mot den ledning (Bild 89,4) som går till gasapparaten.

7.4 Extern gasanslutning

- ▶ När den externa gasanslutningen inte används, skall gasavstängningsventilen alltid vara stängd.
- ▶ Endast gasförbrukare som har passande adapter skall anslutas till den externa gasanslutningen.
- ▶ Anslut endast externa gasförbrukare som är konstruerade för ett drifttryck på 30 mbar.
- ▶ Säkerställ att ingen gas läcker ut från anslutningen när anslutningen har gjorts och gasavstängningsventilen har öppnats. Om otäthet föreligger i den externa gasanslutningen strömmar gas ut i det fria. I sådant fall skall gasavstängningsventilen och huvudavstängningsventilen på gasflaskan stängas omedelbart. Den externa gasanslutningen skall kontrolleras av auktoriserad fackverkstad.
- ▶ När en extern gasförbrukare ansluts får ingen gnistbildning förekomma i närheten av extern gasanslutningen.
- ▶ Anslut endast en gasförbrukningsenhet till den externa gasanslutningen. Använd inte den externa gasanslutningen som matning (anslutning av ytterligare en gasflaska).
- ▶ Använd inte den externa gasanslutningen för att fylla på gasflaskor. Beakta uppgifterna på hänvisningsetiketten på den externa gasanslutningen.

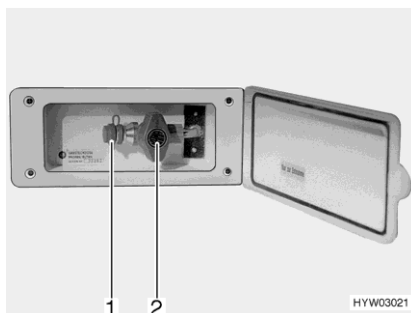

Bild 90 Extern gasanslutning (gasavstängningsventilen stängd)

Den externa gasanslutningen befinner sig, beroende på modell, på fordonets bakdel eller på fordonets vänstra resp. högra sida.

- Anslut den externa gasapparaten till anslutningar (Bild 90,1).
- Öppna gasavstängningsventilen (Bild 90,2).

7.5 Utdragsdel till gasbox

För att underlätta byte av gasflaska är gasflaskorna och DuoControl-omkopplingsenheten placerad på i en utdragbar gasbox.

Bild 91 Utdragsdel till gasbox

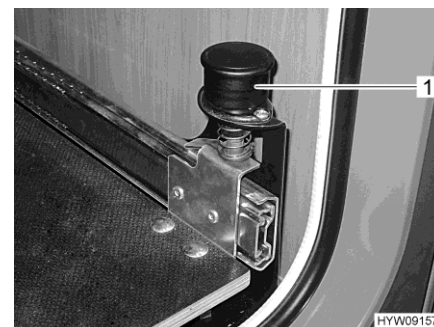

Bild 92 Knopp med spärr

Dra ut gasbox:

- Öppna luckan (Bild 91,2) till gasboxen.
- Dra knoppen (Bild 92,1) uppåt. Utdragsdelen till gasboxen är upplåst.
- Dra ut utdragsdelen till gasboxen (Bild 91,1) tills knoppen hakar i igen. Utdragsdelen till gasboxen är nu spärrad i detta läge.

Byt gasflaska:

- Byt gasflaska som det beskrivs i avsnitt 7.6.

Bild 93 Utdragsdelen till gasboxen i bytesläge

- Skjut in gasboxen:*
- Dra knoppen (Bild 93,1) uppåt. Utdragsdelen till gasboxen är upplåst.
 - Skjut in utdragsdelen till gasboxen tills knoppen hakar i igen.
 - Stäng luckan.

7.6 Gastryck-styrssystem DuoControl CS

- ▷ Styrsystemet och slangarna måste bytas ut senast 10 år efter tillverkningsdatum. Användaren ansvarar för detta.
- ▷ Beakta dessutom tillverkarens instruktionsbok.

DuoControl CS är ett styrssystem för gastryckssäkerhet med automatisk omkopplingsenhet för en gasanläggning med två flaskor och med crashsensor. DuoControl-styrsystemet kopplar automatiskt om från driftflaskan till reservflaskan om driftflaskan är tom eller inte längre är i driftklart läge. Gasförbrukarna behöver inte tas ur drift. DuoControl-styrsystemet är avsett för alla vanliga gasflaskor med flytande gas (propan/butan) med ett tryck på 0,7 bar till 16 bar.

DuoControl-styrsystemet garanterar ett konstant gastryck för de gasdrivna apparaterna, oavsett vilken gasflaska som levererar gasen.

Vid en olycka bryter crashsensorn i DuoControl-styrsystemet gasflödet.

Gasflaskan är ansluten med högtrycksslangar. En slangbrottssäkring förhindrar att gas läcker ut om slangen skulle skadas.

Användning av gasdrivna apparater under körningen är tillåtet över hela Europa om fordonet är utrustat med ett gastryck-styrssystem med crashsensor och högtrycksslangar med slangbrottssäkring.

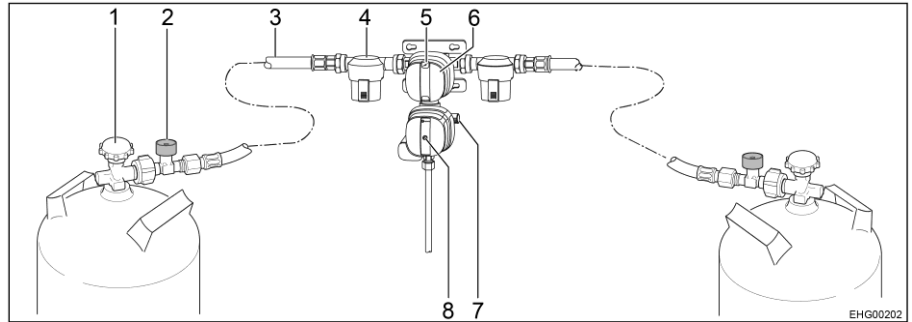

Bild 94 Säkerhetsgastryck-styrssystem DuoControl CS

- 1 Huvudavstängningsventil
- 2 Slangbrottssäkring
- 3 Högtrycksslang
- 4 Gasfilter
- 5 Statusvisning - driftflaska/reservflaska (grön/röd)
- 6 Vred för omkoppling av driftflaska/reservflaska
- 7 Skruvlock (kontrollanslutning)
- 8 Crashsensorns återställningsknapp (gul)

Anläggningens uppbyggnad

DuoControl-styrsystemet består av en omkopplingsventil och en crashsensor. DuoControl-styrsystemet är monterat mellan högtrycksslangarna (Bild 94,3) med slangbrottssäkring (Bild 94,2). Med vredet (Bild 94,6) på omkopplingsventilen ställer du in vilken gasflaska som ska användas som driftflaska och vilken som ska användas som reservflaska.

I fönstret (Bild 94,5) visas gasförsörjningens status:

- Grönt: Driftflaska
- Rött: Reservflaska.

Drift med bara en gasflaska är tillåten. Den öppna anslutningen måste dock förslutas med ett blindlock i detta fall.

Crashsensor

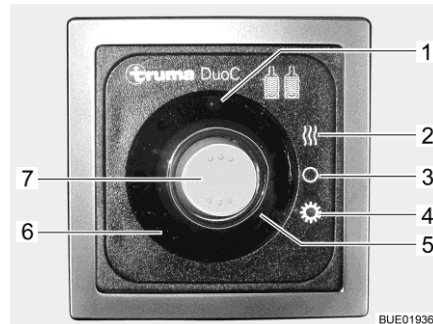
Crashsensorn stänger av gastillförseln vid kraftig vibration (t. ex. vid en krock). Den gula återställningsknappens (Bild 94,8) läge indikerar crashsensorns driftstatus:

- När den gula återställningsknappen (Bild 94,8) är intryckt är crashsensorn driftklar.
- När den gula återställningsknappen (Bild 94,8) sticker ut är crashsensorn **inte** driftklar. Idrifttagning, se nedan.

Slangbrottssäkring

Slangbrottssäkringen (Bild 94,2) stänger av gasflödet om den anslutna slangen går sönder. Slangbrottssäkringen måste aktiveras genom att trycka på den gröna knappen.

Avfrostning DuoControl-styrsystemet kan värmas upp (avfrostning). DuoControl-styrsystemet värms automatiskt upp när vinterdrift är inställd på kontrollenheten. På så sätt undviks störningar i gasanläggningen på grund av frost under vintern.

- 1 Gul kontrollampa avfrostning
- 2 Läge vinterdrift
- 3 Läge AV
- 4 Läge sommarkrift
- 5 Röd kontrollampa driftflaska tom
- 6 Grön kontrollampa försörjning ur driftflaska
- 7 Vippkontakt

Bild 95 Kontrollenhet (DuoControl)

Kontrollenhet Kontrollenheten visar driftflaskans status. När den gröna kontrollampan (Bild 95,6) lyser är driftflaskan full. När den röda kontrollampan (Bild 95,5) lyser är driftflaskan tom. Gasförsörjningen sker då med reservflaskan. När värmesystemet för DuoControl-styrsystemet (avfrostning) är aktivt lyser den gula kontrollampan avfrostning (Bild 95,1). Dessutom kan sommarkrift och vinterdrift ställas in med kontrollenheten (Bild 95).

Ställa in sommarkrift: ■ Tryck vippkontakten (Bild 95,7) nedåt (läge sommarkrift (Bild 95,4)).

Ställa in vinterdrift: ■ Tryck vippkontakten (Bild 95,7) uppåt (läge vinterdrift (Bild 95,2)).

Ta i drift:

- Anslut gasflaskorna.
- Med vredet (Bild 94,6) på omkopplingsventilen väljs gasflaskan, som ska prioriteras (driftflaska). Vrid alltid vredet till stoppläget.
- Öppna huvudavstängningsventilerna (Bild 94,1) på gasflaskorna.
- Tryck in slangbrottssäkringens gröna knapp (Bild 94,2) i cirka 5 sekunder. I fönstret (Bild 94,5) visas den gröna markeringen.
- Om crashsensorn har utlöst (den gula återställningsknappen (Bild 94,8) sticker ut):
Tryck in den gula återställningsknappen (Bild 94,8) hårt, vrid lätt medurs och håll den intryckt i 5 sekunder. Säkerställ att återställningsknappen stannar klar i det intryckta läget ("driftklar").
Om det inte är möjligt ska anläggningen återställas så som beskrivs: Använd torx-insatsen T20 på skruvstödet för att underlätta vridrörelsen.

Slå från: ■ Ställ vippkontakten (Bild 95,7) i läge AV (Bild 95,3). Kontrollampan släcks.

■ Stäng huvudavstängningsventilerna (Bild 94,1) på gasflaskorna.

Byte av gasflaskor

- ▶ Öppna lågor är inte tillåtna när gasflaskorna byts ut, rök inte.
- ▶ Efter byte av gasflaskan skall kontrolleras att anslutningsställena är täta. Anslutningar skall sprayas in med läckagespray. Tillbehörshandeln tillhandahåller dessa medel.

- ▷ Använd skruvstödet för att skruva i och av högtrycksslangarna. Skruvstödet möjliggör det åtdragningsmoment som krävs och förhindrar att skruvningen skadas på grund av felaktigt verktyg.
- ▷ Om det finns ett gasfilter ska filterdynan bytas vid varje byte av gasflaska (se avsnitt 7.8).

Om den gröna kontrollampan (Bild 95,6) slocknar under drift och den röda kontrollampan (Bild 95,5) tänds är driftflaskan tom och måste bytas ut. I fönstret (Bild 94,5) för gasflaskan visas den röda markeringen. Gasförbrukarna försörjs med gas från reservflaskan.

En tom gasflaska kan bytas ut när gasdrivna apparater är i drift.

Byt gasflaska:

- Vrid vredet (Bild 94,6) till stoppläget i riktning mot den aktuella gasflaskan. Då blir denna gasflaska driftflaska och den tomma flaskan blir reservflaska. Markeringen i fönstret (Bild 94,5) växlar från rött till grönt.
- Stäng huvudavstängningsventilen (Bild 94,1) på den tomma gasflaskan. Beakta pilriktningen.
- Skruva av högtrycksslangen från den tomma gasflaskan (vanligen vänstergänga).
- Lossa fästremmarna och tag ut den tomma gasflaskan.
- Ställ den fyllda gasflaskan i gasboxen och fäst med fästremmarna.
- Anslut högtrycksslangen till den fulla gasflaskan (vanligen vänstergänga).
- Öppna huvudavstängningsventilen på gasflaskan.
- Tryck på den gröna knappen på slangbrottssäkringen (Bild 94,2).

7.7 Gasfilter

- ▷ Om styrsystemet för gastryck slutar fungera på grund av olja eller smuts gäller inte garantin för styrsystemet.

Gasfiltret (Bild 96,1) måste kontrolleras regelbundet. När gasflaskan byts måste filterdynan bytas (se avsnitt 12.5).

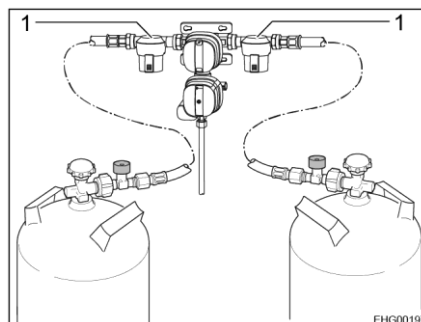

Bild 96 Gasfilter

- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

7.8 Byta ut gasflaskor

- ▶ Öppna lågor är inte tillåtna när gasflaskorna byts ut, rök inte.
- ▶ Efter byte av gasflaskan skall kontrolleras att anslutningsställena är täta. Anslutningar skall sprayas in med läckagespray. Tillbehörshandeln tillhandahåller dessa medel.

- ▷ Det förfarande som beskrivs nedan gäller fordon som är utrustade med en enkel gasanslutning. Om fordonet är utrustat med ett styrsystem: Vid byte av gasflaska, fortsätt enligt beskrivningen i styrsystemet.

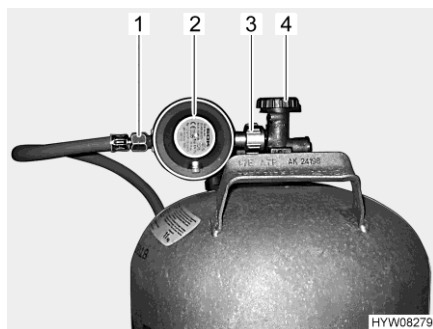

Bild 97 Anslutning gasflaska

- Öppna luckan till gasboxen.
- Stäng huvudavstängningsventilen (Bild 97,4) på gasflaskan. Beakta pilriktningen.
- Håll fast gastryckregulatorn (Bild 97,2) och öppna muttern (Bild 97,3) (vanligen vänstergänga).
- Tag bort gastryckregulatorn med gasslangen (Bild 97,1) från gasflaskan.
- Lossa fästremmarna och tag ut gasflaskan.
- Ställ den fulla gasflaskan i gasboxen.
- Fäst gasflaskan med fästremmarna.
- Sätt gastryckregulatorn (Bild 97,2) med gasslangen (Bild 97,1) mot gasflaskan och dra åt muttern (Bild 97,3) (vanligen vänstergänga). Dra **inte** åt för hårt.
- Stäng luckan till gasboxen.

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns information om fordonets elektriska anläggning. Användning av bodelens eldrivna apparater beskrivs i kapitel 9.

8.1 Allmänna säkerhetsanvisningar

- ▶ Arbeten på elanläggningen får endast utföras av fackpersonal.
 - ▶ Alla elektriska apparater (t.ex. mobiltelefoner, radioapparater, TV-apparater eller DVD-spelare) som eftermonteras i fordonet och som används under körning måste ha en CE-märkning och vara verifierbart testade i enlighet med DIN VDE 0100 721. Kontakta en auktoriserad fackverkstad för mer information.
- Endast på så sätt kan fordonets funktionssäkerhet garanteras under resan. Annars kan det hända att airbagen aktiveras eller fordonselektroniken störs.

- ▷ Den kan uppstå fördröjningar vid avgivande eller vidarekoppling av elektriska impulser efter fordonets start.
Basfordonets styrning friger signal D+ först när motorn har nått sin fulla effekt. Detta kan dröja upp till 15 sekunder vid exempelvis en kallstart vintertid.
Av denna anledning avges varningssignaler (som varning om att fotsteget är utfällt) ibland med fördröjning.
Även den automatiska infällningen av en SAT-antenn kan fördröjas.
- ▷ Koppla dock för säkerhets skull ifrån 230 V-anslutningen och drag in antennerna som skydd för elapparaterna vid åskväder.

8.2 Begrepp

Vilospänning

Vilospänningen är batteriets spänning i viloläge, d vs att ström ej tas ut och att batteriet ej laddas.

- ▷ För mätningen måste batteriet ha vilat ett tag. Vänta därför ca 2 timmar efter senaste laddningen eller senaste strömavtag från förbrukare innan vilospänningen mäts.

Viloström

Några elektriska förbrukare som t.ex. kontrollampor, TV-anläggning eller USB-uttag behöver ständigt elektrisk ström; det är apparater i standby-läge, som använder viloström. Denna viloström flyter även när apparaten är frånkopplad.

Djupurladdning

Djupurladdning av batteriet sker om batteriet laddas ur fullständigt genom tillkopplade förbrukare och viloströmmen sjunker under 12 V.

- ▷ Djupurladdning skadar batteriet.

Kapacitet Som kapacitet betecknas den mängd elektricitet som ett batteri kan lagra. Batteriets kapacitet anges i amperetimmar (Ah). I regel används det s.k. K20-värdet. K20-värdet anger hur mycket ström ett batteri kan ge ifrån sig under en period på 20 timmar utan att det skadas. Om ett batteri t. ex. kan ge 4 ampere i 20 timmar har det en kapacitet på $4 \text{ A} \times 20 \text{ h} = 80 \text{ Ah}$. När det flyter mer ström, minskas batteriets urladdningstid proportionellt till det. Yttre omständigheter som temperatur och ålder förändrar batteriets lagringskapacitet. Kapacitetsangivelserna gäller nya batterier som drivs i rumstemperatur.

- ▷ Beroende på batteritypen har kapacitetsangivelserna en omräkningsfaktor på 1,3 till 1,7 (den faktiska kapaciteten reduceras med detta värde).
- ▷ Ett praktiskt exempel visas i avsnittet 8.4.4.

8.3 Bluetooth-anlutning

- ▷ Bluetooth är ett registrerat varumärke hos Bluetooth SIG, Inc. Bluetooth-anlutningen är bara tillgänglig i anslutning till en inbyggd multimediaanläggning i fordonet.

Med Bluetooth-anlutningen kan en mobil enhet (smarttelefon eller surfplatta) anslutas trådlöst med den inbyggda multimediaanläggningen.

Innan Bluetooth-anlutningen kan användas måste båda enheterna kopplas. Denna process kallas parkoppling. Parkopplingen krävs endast en gång per mobil enhet.

Bild 98 Vippknapp (Bluetooth-anlutning)

Anslut till mobilenheten (parkoppling) (endast om det finns en DSP-box):

- Tryck vippknappen (Bild 98) upp till och håll inne i ca. 2 sekunder tills lysdioden i vippknappen blinkar.
- Anslut sedan den mobila enheten inom 60 sekunder (se instruktionsbok till den mobila enheten). Multimediaanläggningen är synlig under namnet "HY BT-DSP PP85" vid parkopplingen. Lysdioden i vippknappen blinkar i ungefär 60 sekunder. Under denna tid är multimediaanläggningen i parkopplingsläge och kan anslutas med den mobila enheten. När den mobila enheten väl har parkopplats kan anslutningen slås på och från med vippkontakten.

Slå från Bluetooth-anslutningen:

- Tryck nedtill på vippknappen (Bild 98). Lampan släcks.

Slå på Bluetooth-anslutningen:

- Ställ vippknappen (Bild 98) på mittläge. Lysdioden i vippknappen lyser.

Teknisk information

Avstånd: Apparaterna måste inte befinna sig i direkt siktlinje till varandra. Det maximala avståndet mellan apparaterna får vara högst 10 m. Anslutningen kan påverkas av hinder som t. ex. väggar eller andra elektriska apparater.

Kompatibilitet: Funktionen beror på Bluetooth-tekniken i den mobila enheten (se instruktionsbok till den mobila enheten).

Tekniska data:

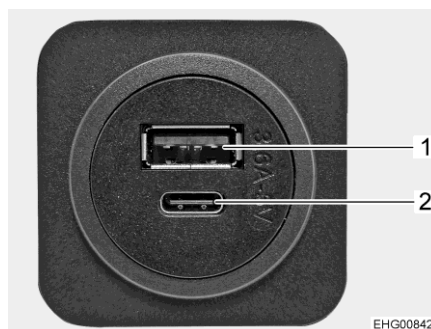
- Bluetooth-standard: V3.0+DER
- Bluetooth-profil: A2DP
- Bluetooth-kodning: SBC och aptX
- Max antal parkopplade apparater: 8

8.4 12 V-nät

- ▷ Till 12 V-nätets eluttag får endast apparater med maximalt 10 A anslutas.

8.4.1 USB-uttag

- 1 USB-A-uttag
- 2 USB-C-uttag

Bild 99 USB-uttag

Fordonet är som standard utrustat med en eller flera USB-uttag. USB-uttagen har vardera ett USB-A-uttag (Bild 99,1) och ett USB-C-uttag (Bild 99,2).

8.4.2 Startbatteri

Startbatteriet tjänar till start av motorn och försörjer basfordonets elektriska förbrukare samt extraapparater som radio, navigationssystem eller centrallås med spänning.

- ▷ Djupurladdning skadar batteriet. Det kan leda till deformationer, värmeutveckling och brännskador.
- ▷ Om ett batteri med syrafyllning är urladdat kan det frysa vid minusgrader. Då förstörs batteriet.
- ▷ Batteriet skall efterladdas i god tid.

På sikt djupurladdas startbatteriet av viloström (apparater i standby-läge). Apparater i standby-läge är t. ex. extra apparater som radio, larmsystem, navigationssystem eller centrallås. Apparater i standby-läge laddar ur startbatteriet när fordonets motor är avstängd.

Vid låga utetemperaturer minskar den tillgängliga kapaciteten.

- ▷ Om radion på en Mercedes-Basis används utan att fordonets motor är igång, laddas startbatteriet av radion. För att säkerställa att fordonet alltid ska kunna starta är det kanske inte alltid möjligt att använda radion (beroende på startbatteriets laddningsnivå).

Ladda För säkerhetsanvisningar och uppgifter om laddning av startbatteriet, se basfordonets instruktionsbok.

Monteringsställe Startbatteriet är monterat under en golvplatta i förarhytten.

8.4.3 Bodelsbatteri

Bodelsbatteriet består av ett eller flera bly-fleece-batteri(er) (hädanefter kallat blybatteri(er)) och - om det finns ett inbyggt **HYMER-Smart-Battery-System** - ett eller två HY-Tec-litiumbatterier 135 (hädanefter kallat litiumbatteri(er)).

- ▷ Bly-fleece-batterierna kallas också AGM-batterier. AGM är en förkortning för Absorbent Glass Matt.

- ▷ Bodelsbatteriet får ej öppnas.
- ▷ För laddning av bodelsbatteriet skall endast det inbyggda el-blocket användas. Anslut fordonets 230 V-anslutning (CEE-uttag) till en extern 230 V-försörjning.
- ▷ Resan skall påbörjas endast med fulladdat bodelsbatteri. Därför skall bodelsbatteriet laddas minst 20 timmar innan resan påbörjas.
- ▷ Utnyttja varje möjlighet som finns för att ladda bodelsbatteriet medan du är på väg.
- ▷ Efter resan skall bodelsbatteriet laddas upp helt.
- ▷ Före tillfällig avställning ska batteriet laddas upp helt.
- ▷ Vid byte av batteri för bodelen skall endast batterier av samma typ och samma kapacitet användas.

- ▷ Vid byte av batteriet måste först minuspolen frångkopplas och sedan pluspolen. Vid anslutning av batteriet skall du gå tillväga i motsatt ordning: anslut först pluspolen och sedan minuspolen.
- ▷ Vid batteribyte ska du endast använda batterier som står till förfogande för en karakteristisk laddningskurva. Den karakteristiska laddningskurvan måste ställas in efter batteribytet på el-blocket eller extra laddaren.
- ▷ Om det finns flera blybatterier ska alla batterier alltid bytas samtidigt. Batterierna måste alltid vara lika gamla och ha samma kapacitet.
- ▷ Efter ett batteribyte ska batterispänningsvisningarna kontrolleras hos en auktoriserad fackverkstad/serviceställe.
- ▷ Vid batteribyte ska endast batterier användas som motsvarar laddarens min. kapacitet. Beakta den separata bruksanvisningen till laddaren. Batterier med för låg kapacitet blir mycket varma under laddningen. Explosionsrisk!
- ▷ Om ett **HYMER-Smart-Battery-System** finns installerat måste utbytta blybatterier ha en kapacitet på minst 95 Ah.
- ▷ Om bodelsbatterierna byts ut och laddaren inte ger minst 10 % av det nya batteriets märkkapacitet som laddningsström skall en extra laddare monteras. Exempel: Vid en batterikapacitet på 80 Ah måste laddaren ge minst 8 A laddningsström.
- ▷ Innan batteriet kopplas från och kopplas på skall fordonsmotorn stängas av och 230 V- och 12 V-försörjningen såväl som alla förbrukare kopplas från. Risk för kortslutning!
- ▷ Vrid inte på tändningen när startbatteriet eller bodelsbatteriet är frångkopplade. Risk för kortslutning p.g.a. fria kabeländar!
- ▷ Om det finns två bodelsbatterier: Se till att batterierna monteras rätt när de byts ut. Montera batterierna så att det ena batteriets pluspol ligger bredvid minuspolen på det andra batteriet.
- ▷ Om det finns två bodelsbatterier: Se till att batterierna ansluts rätt när de byts ut (se Montering av extrabatteri).

- ▷ Beroende på modell och utrustning är upp till två extrabatterier anslutna till blybatteriet.
- ▷ Blybatterier är underhållsfria. Underhållsfri betyder:
 - Det är inte nödvändigt att kontrollera syrenivån.
 - Det är inte nödvändigt att smörja in batteripolerna.
 - Det är inte nödvändigt att fylla på destillerat vatten.
 - Även ett underhållsfri batteri måste laddas.
 - Rekommendation: Genomför alla 6 till 8 veckor en fullständig laddningscykel. Beroende av batterikapaciteten och av laddaren tar laddningscykeln 24 till 48 timmar.

Då fordonet inte är anslutet till en 230 V-försörjning, eller om 230 V-försörjningen är avstängd, försörjer bodelsbatteriet bodelen med 12 V likspänning. Bodelsbatteriet har endast en begränsat energireserv. Därför bör inte elektriska förbrukare som till exempel radio eller lampor drivas under en längre tidsperiod utan 230 V-försörjning.

Monteringsställe

Bodelsbatteriet sitter under L-sittgruppen och går att komma åt via en utvändigt lucka.

Urladdning Genom viloströmmen, som ständigt förbrukas av några elektriska förbrukare, urladdas bodelsbatterierna.

- ▷ Djupurladdning skadar batteriet. Det kan leda till deformationer, värmeutveckling och brännskador.
- ▷ Batteriet skall efterladdas i god tid.

Även ett fullt laddat bodelsbatteri djupurladdas genom vilostrom (apparater i standby-läge).

Vid låga utetemperaturer minskar den tillgängliga kapaciteten.

Batteriets självurladdning beror även på temperaturen. Vid 20 till 25 °C uppgår självurladdningstakten till ca 3 % av kapaciteten/månad. Vid stigande temperatur ökar självurladdningstakten till: Vid 35 °C uppgår självurladdningstakten till ca 20 % av kapaciteten/månad.

Ett äldre batteri har ej längre full kapacitet.

Ju fler elektriska förbrukare som är anslutna desto snabbare förbrukas bodelsbatteriets energireserv.

Koppla därför bort radion och navigationssystemet från bodelsbatteriet när de inte behövs. Det gör du genom att ställa "Navi"-brytaren (Bild 100) på "0".

Bild 100 "Navi"-brytare

Ladda Bodelsbatteriet skall endast laddas med el-blocket. Fordonet ska för detta anslutas till en extern 230 V-försörjning så ofta som möjligt. Vid anslutning ska endast 230 V-anslutningen på fordonet (CEE-uttag) användas.

- ▷ Efter en djupurladdning ska batteriet laddas minst 48 timmar.
- ▷ Vid temperaturer på under 0 °C har bodelsbatteriet lägre ingångsström. Vid ca. -15 °C flyter ingen ström mer. Bodelsbatteriet kan inte laddas längre.
- ▷ Anslut belastnings- och laddningskablar alltid "korsvis". Detta är nödvändigt för att batterierna ska ha samma ledningsmotstånd i förhållande till varandra. Laddnings-/urladdningsströmmen kan fördelas jämnt.

Förvaring I detta avsnitt hittar du hänvisningar till förvaring av bodelsbatteriet.

- Förvara ett frånkopplat batteri kallt och torrt.
- Vid ett frånkopplat, fulladdat gelbatteri kan det räcka att ladda batteriet först efter 6 månader igen.

Rekommendation: Ladda också det frånkopplade gelbatteriet alla 4 till 6 veckor i 24 till 48 timmar.

- ▷ Om en "intelligent" laddare med underhållsladdning finns tillgänglig, kan laddaren vara ansluten till batteriet under hela avställningen och vara påslagen.

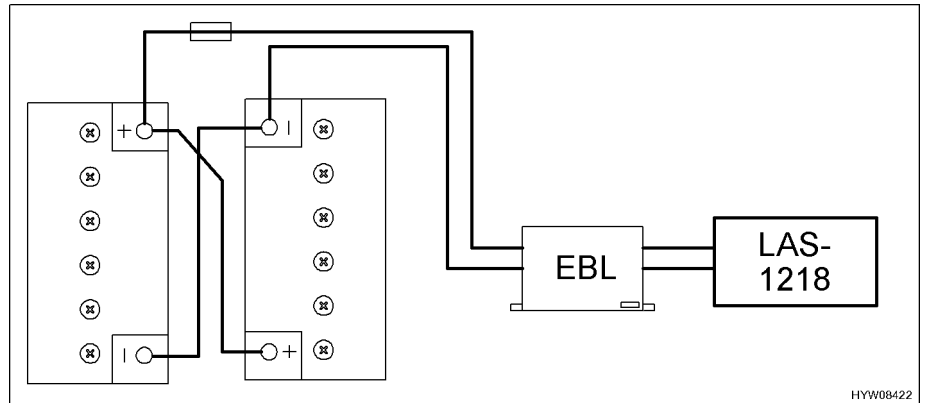

Bild 101 Ansluta extrabatteri

Montering av extrabatteri

För att alla batterier skall laddas och laddas ur jämnt måste de anslutas enligt Bild 101.

8.4.4 Bodelsbatteriets energibalans

Bodelsbatteriet har endast en begränsad energireserv. Därför bör elektriska förbrukare inte användas längre tid utan 230 V-anslutning.

Nedan beskrivs hur maximal drifttid för den för tillfället tillgängliga batterikapaciteten kan beräknas.

- ▷ Räkneexemplet gäller för ett nytt, optimalt laddat batteri. Den faktiska användbara batterikapaciteten är beroende av batteriets aktuella laddningstillstånd och batteriets ålder. Den aktuella batterikapaciteten kan fastställas med speciella indikeringsinstrument.
- ▷ Om det finns ett andra bodelsbatteri fördubblas den tillgängliga kapaciteten.
- ▷ Alla lampor är lysdiodslampor med mycket liten strömförbrukning. Per lysdiodslampa kan man räkna med en effektförbrukning på ungefär 2 W.
 - För protokoll över dagsbehovet. Notera tillslagningstid och effektförbrukning hos de använda apparaterna (se tabell nedan).

Exempel:

TV-apparaten (effektförbrukning 36 W) med satellitanläggning (effektförbrukning 36 W) är igång varje dag i två timmar.

- Räkna om effektuppgifterna enligt följande formel till använd kapacitet:
 Effektförbrukning [W] : 12 V = Strömstyrka [A]
 Strömstyrka [A] x Drifttid [h] = Kapacitet [Ah]

$$36 \text{ W} + 36 \text{ W} = 72 \text{ W}$$

$$72 \text{ W} : 12 \text{ V} = 6 \text{ A}$$

$$6 \text{ A} \times 2 \text{ h} = 12 \text{ Ah}$$

För hela dagens förlopp kan tabellen se ut på följande sätt:

Apparat	Effektförbrukning [W]	Strömstyrka [A]	Drifttid [h]	Kapacitet [Ah]
Dränkbar pump	42	3,5	0,1	0,35
Värmesystem	12	1,5	3,0	4,50
TV-apparat	36	3,0	2,0	6,00
Satellitesystem	36	3,0	2,0	6,00
Kylskåpsstyrning	2	0,2	24,0	4,00
Belysning (10 lysdiodslampor à 2 W)	20	1,6	3,0	4,80
Genomsnittligt dagsbehov				25,65

- Beräkna maximalt användbar energi med följande formel eller med en speciell indikeringsenhet: Aktuell kapacitet [Ah] : Djupladdningsskydd = Maximalt användbar energi [Ah]

Exempel: 80 Ah : 1,3 (gelbatteri) = 61,5 Ah

- Beräkna maximal drifttid enligt följande formel:
Max användbar energi [Ah] : Dagsbehov [Ah] = Max drifttid (i dagar)

Exempel: 61,5 Ah : 25,65 Ah = 2,39

Aktuell batterikapacitet ska vid oförändrat dagsbehov räcka i över 2 dagar.

Solceller Den självförsörjande tiden kan utvidgas vid användning av solceller. Två solceller à 90 W ger följande kapacitet:

- Sommar: Ca 60 Ah/dag (självförsörjning uppnådd)
- Vinter: Ca 15,5 Ah/dag (för att förlänga den självförsörjande tiden, måste ytterligare ett bodelsbatteri installeras)

8.4.5 Senare montering av en växelriktare

- ▷ Om en växelriktare monteras i fordonet vid en senare tidpunkt, måste denna växelriktare vara konstruerad för den elektriska anläggningens specifika villkor. Annars kan den elektriska anläggningen skadas. Vi tar inte något ansvar för dessa skador.
- ▷ Låt endast ett auktoriserat serviceställe utföra en senare montering av en växelriktare.

Montering av en 230 V-växelriktare leder till en mycket hög strömbelastning. Till exempel har en växelriktare med uteffekt på 800 W på 12 V-sidan ett strömtag på upp till 75 A.

Denna ström är allt för hög för utgångarna på el-blocket (se avsnitt 8.9.1).

När växelriktaren ansluts direkt till batteriet visas inte växelriktarens strömtag på panelen. På grund av den höga urladdningsströmmen sjunker spänningen på batteriet kraftigt. Det installerade mätsystemet registrerar då underspänning och kopplar eventuellt från 12 V-nätet. Dessutom urladdas bodelsbatteriet mycket snabbt vid drift av en växelriktare.

8.5 HYMER-Smart-Battery-System

HYMER-Smart-Battery-System består av ett eller flera bly-fleece-batterier (hädanefter kallat blybatteri(er)) och ett eller två HY-Tec-litiumbatterier 135 (hädanefter kallat litiumbatteri(er)). Båda är bodelsbatterier.

- ▷ Gör inga ändringar i fabriksinstallationen av litiumbatteriet.
- ▷ Öppna inte litiumbatteriet.
- ▷ Observera rekommenderad arbetstemperatur mellan 15 och 25 °C. Mer information om driftstemperaturen finns i tillverkarens instruktionsbok.
- ▷ Ladda batterisystemet helt en gång var 6:e månad.
- ▷ Koppla bort det el-blocket under installation och underhåll.
- ▷ När man installerar och arbetar på ledningarna, ta bort säkringarna mellan blybatteriet och litiumbatteriet.
- ▷ Om batterikapacitetsindikatorn inte når upp till 100 %, efter en längre tid, kontakta kundtjänst.
- ▷ Transportera och kassera endast litiumbatteriet enligt tillverkarens anvisningar.
- ▷ Beakta tillverkarens instruktionsbok.

Litiumbatteriet består av sex moduler och är parallellkopplat till standardblybatteriet. Litiumbatteriet klarar av frekventa laddningscykler bättre än blybatteriet och tar över de flesta laddningscyklerna. Detta ökar blybatteriets livslängd.

Litiumbatteriet är utrustat med en skyddsfunktion mot överbelastning och djupurladdning.

Monteringsställe

Litiumbatteriet är monterat under L-sittgruppen och är tillgängligt via en utvändigt lucka

Integrerad urladdningshantering

Den integrerade intelligenta urladdningshanteringen säkerställer att elen först tas bort från litiumbatteriet vid urladdning och då endast från blybatteriet. När litiumbatteriet levererar strömmen fungerar blybatteriet som backuplagring.

När det finns en stor efterfrågan på el tas elen parallellt från litiumbatteriet och blybatteriet.

Ladda

Vid laddning laddas blybatteriet först och sedan litiumbatteriet.

- ▷ Efter återuppstart eller längre stillastående ska batterisystemet laddas helt.

Förvaring

- ▷ Ta inte bort säkringarna mellan litiumbatteriet och blybatteriet, annars fungerar inte övervintringsstödet för blybatteriet, och blybatteriet kan då skadas.

Litiumbatteriet har en livstid på upp till 10 år när det används korrekt.

Ladda upp batterisystemet helt innan det förvaras och koppla loss det från det el-blocket (stäng av batteri-brytaren på det elektriska blocket).

Kontrollera laddningsstatusen på litiumbatteriets display efter senast 6 månader. Sätt på batteri-brytaren på el-blocket. Efterladda batteriet vid behov.

Vid längre förvaringsperioder: Vid behov ska batteriet ladda och ladda ur flera gånger för att uppnå maximal effekt för batterisystemet.

Förvara batterisystemet torrt och välventilerat.

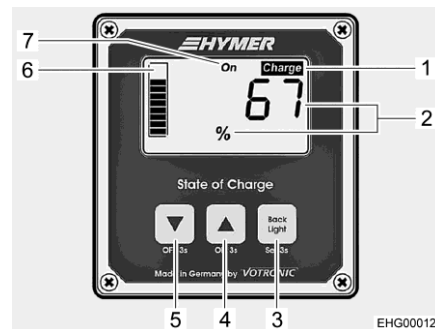
Observera rekommenderad förvaringstemperatur mellan 10 och 20 °C. Ytterligare information om lagertemperaturen finns i instruktionsboken från tillverkaren.

8.5.1 Indikatorpanel

Information om batterisystemets spänning och laddning vis på en extern indikatorpanel.

Monteringsställe

Indikatorpanelen är monterad inuti fordonet (exempelvis i ett väggskåp).

- 1 Laddningsindikator "Charge"
- 2 Visning av det totala laddningstillståndet (SoC) i procent
- 3 Knapp på/av, ta upp meny
- 4 Knapp växla tillbaka till indikeringen
- 5 Knapp vidarekoppling till indikeringen
- 6 Visning av det totala laddningstillståndet (SoC) som stapeldiagram
- 7 Omkopplingsindikeringen (inte aktiv)

Bild 102 Indikatorpanel (visning av totalt laddningstillstånd)

Till- och frångkoppling

Indikatorpanelen är utformad för att spara energi. En fullständig avstängning är inte nödvändig.

De grundläggande inställningarna som görs av **HYMER** behålls efter ett strömförsörjning.

Display-belysning

När man trycker på en knapp på panelen slås displaybelysningen automatiskt på. Om ingen knapp trycks in under 3 minuter stängs belysningen automatiskt av. Med knappen (Bild 102,3) kan displaybelysningen stängas av manuellt.

Visa totalt laddningstillstånd (SoC)

På displayen visas blybatteriets och litiumbatteriets totala laddningstillstånd som "State of Charge" (SoC). Värdet på SoC anges i procent (Bild 102,2) och visas även som ett stapeldiagram (Bild 102,6).

- Tryck på valfri knapp för att slå på displaybelysningen.
- Om displayen visar spänningsvisning: Tryck kort på knappen (Bild 102,4) eller knappen (Bild 102,5) för att växla till visning av SoC-värde (Bild 102,2).

När SoC-värdet sjunker under 20 % blinkar displayen "Charge" (Bild 102,1). I detta fall ska batterierna efterladdas.

- 1 Visning av batterispänning i volt (V)
- 2 Visning av det totala laddningstillståndet (SoC)

Bild 103 Indikatorpanel (visning av batterispänning)

Batterispännings-indikering

Batterispänningen visas i volt (Bild 103,1). Stapeldiagrammet visar också SoC (Bild 103,2).

- Tryck på valfri knapp för att slå på displaybelysningen.
- Om displayen visar SoC-värde: Tryck kort på knappen (Bild 102,4) eller knappen (Bild 102,5) för att växla till visning av batterispänning (Bild 103,1).

▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

8.6 EI-block (EBL 30)

▷ Ventilationsspringor får ej övertäckas. Risk för överhettning!

- ▷ Beroende på modell är inte alltid alla platserna i säkringshållaren belagda.
- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

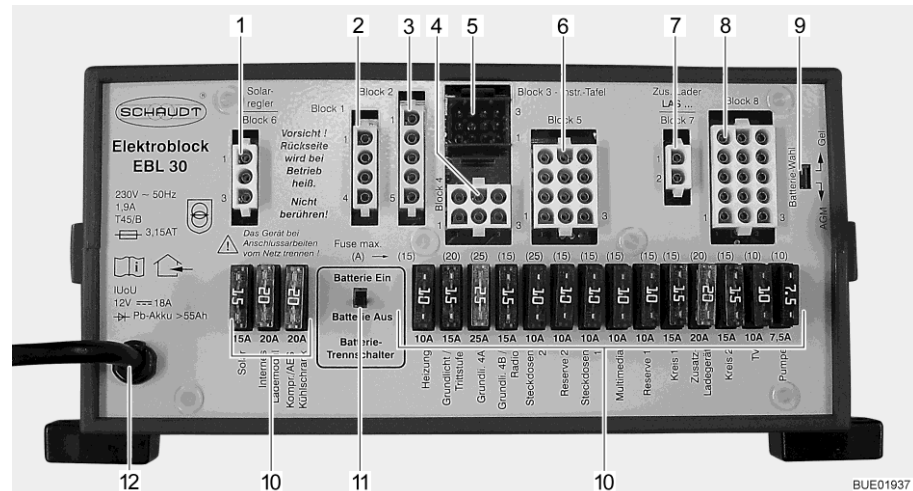

Bild 104 El-block (EBL 30)

- 1 Block 6: Laddningsregulator för solpanel (om sådan finns)
- 2 Block 1: Kylskåp
- 3 Block 2: Kylskåpsförsörjning D+, batterigivare/styrkablar
- 4 Block 4: Värmesystem, grundbelysning (belysning i ingången), fotsteg
- 5 Block 3: Panel
- 6 Block 5: Reserv 2, uttag, grundbelysning
- 7 Block 7: Extra laddare
- 8 Block 8: Förbrukare, TV, vattenpump, reserv 1, multimedia, uttag
- 9 Omkopplare batterival (Gel/AGM)
- 10 Säkringar
- 11 Batteri-brytare ("Batterie Ein/Aus" (batteri till/från))
- 12 Nätanslutning 230 V~

Funktioner El-blocket har följande funktioner:

- El-blocket laddar bodelsbatteriet. Startbatteriet erhåller endast en underhållsladdning genom el-blocket.
- El-blocket övervakar bodelsbatteriets spänning.
- El-blocket fördelar strömmen till 12 V-strömkretsarna och säkrar dessa. Till uttagen kan apparater med maximalt 10 A anslutas.
- El-blocket innehåller anslutningar för en laddningsregulator för solpanel, en extra laddare samt ytterligare styr- och övervakningsfunktioner.
- El-blocket skiljer startbatteriet elektriskt från bodelsbatteriet då fordonets motor är avstängd. Så kan bodelens 12 V-förbrukare inte ladda ur startbatteriet.
- Batteri-brytaren i el-blocket skiljer alla förbrukare från bodelsbatteriet.

El-blocket arbetar endast tillsammans med en panel.

Strömmen som står till förfogande på el-blocket (maximal 18 A) delas upp i laddningsström och förbrukarström. Laddningsströmmen är endast den andel som för närvarande inte används av förbrukarna. Om förbrukarströmmen överstiger den ström som står till förfogande laddas bodelsbatteriet ur.

Monteringsställe El-blocket sitter under L-sittgruppen och går att komma åt via en utvändigt lucka.

8.6.1 Batteri-brytare

Batteri-brytaren kopplar från **samtliga** förbrukare i bodelen, även apparater i standby-läge. Alla förbrukare som försörjs av el-blocket kopplas bort från bodelsbatteriet. Även förbrukare som fotsteg, grundbelysning och kylskåp upphör då att fungera. Därigenom förhindras långsam urladdning av bodelsbatteriet om fordonet inte används under längre tid (t. ex. tillfällig avställning).

Monteringsställe Batteri-brytaren sitter på el-blocket.

Om fordonet är anslutet till 230 V-försörjningen via CEE-uttaget laddas batterierna även om batteri-brytaren är fränkopplad.

8.6.2 Batteriväljare

► Om batteriväljaren är felaktigt inställd kan det bildas knallgas. Explosionsrisk!

- ▷ Om batteriväljaren är felinställd kan batteriet för bodelen skadas.
- ▷ Ändra ej den från fabriken inställda batteriväljaren.

Monteringsställe Batterieväljaren sitter på el-blocket.

8.6.3 Batteriövervakning

- ▷ Ett urladdat batteri för bodelen skall laddas upp fullständigt igen så snart som möjligt.

Batteriövervakningen i el-blocket övervakar spänningen i batteriet för bodelen.

Om batterispänningen sjunker under 10,5 V kopplar batteriövervakningen i el-blocket ifrån alla 12 V-förbrukare.

Åtgärder:

- Samtliga elektriska förbrukare som inte är absolut nödvändiga, skall stängas av med tillhörande strömbrytare.
- Om nödvändigt koppla åter på 12 V-försörjningen för kort drift med huvudbrytaren 12 V. Detta är emellertid endast möjligt om batterispänningen ligger över 11 V. Om spänningen ligger under detta värde kan 12 V-försörjningen först upprättas efter att bodelens batteri har laddats.

8.6.4 Batteriladdning

När fordonsmotorn är igång kopplas bodelsbatteriet och startbatteriet samman via ett relä i el-blocket och laddas av fordonsgeneratoren. När fordonsmotorn är avstängd skiljs batterierna automatiskt igen av el-blocket. Det förhindrar att startbatteriet laddas ur av elförbrukarna i bodelen. Därigenom upprätthålls fordonets startfunktion. Bodelsbatteriets polspänning kan avläsas på panelen.

När fordonet är anslutet till 230 V-försörjningen via CEE-uttaget laddas bodelsbatteriet och startbatteriet av laddningsmodulen i el-blocket. Startbatteriet laddas bara med en underhållsladdning. Laddningsströmmen anpassas automatiskt till batteriets laddningstillstånd. Överladdning kan inte ske.

Stäng av alla elförbrukare under laddningen så att laddningsmodulens fulla kapacitet utnyttjas.

8.6.5 Komplettering med fler 12 V-förbrukare

Den elektriska anläggningen i fordonets bodel kan utrustas med extra apparater. De extra apparaterna ansluts till reservutgångarna på el-blocket. Effekten hos de extra apparaterna får inte överstiga värdet för säkringarna (t. ex. 15 A). På el-blocket får dock inga säkringar med högre värden användas än som anges på el-blocket.

8.7 Panel (LT 94)

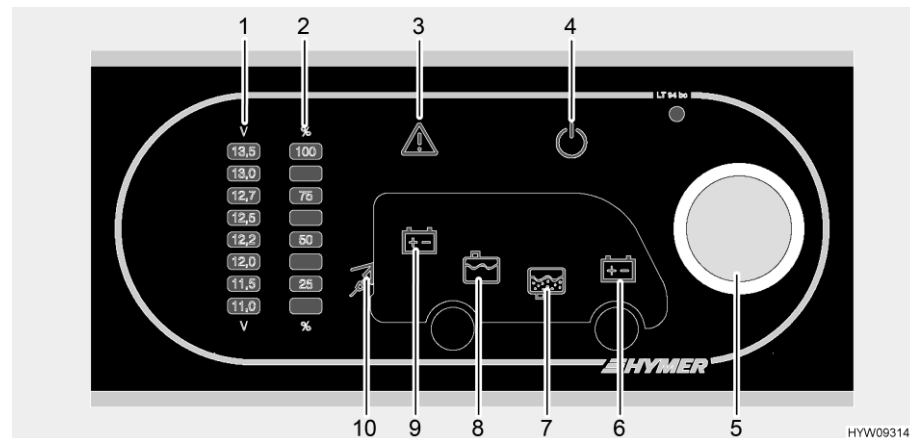

Bild 105 Panel (LT 94)

- 1 Visarskala batterispänning
- 2 Visarskala tanknivå
- 3 Varningslampa alarm
- 4 12 V-kontrollampa
- 5 Vridknapp
- 6 Symbol startbatteri
- 7 Symbol avloppstank
- 8 Symbol vattentank
- 9 Symbol bodelsbatteri
- 10 230 V-kontrollampa

- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

8.7.1 Slå till/från 12 V-försörjningen

Med vridknappen (Bild 105,5) kopplas panelen och bodelens 12 V-försörjning till eller från.

Undantag: Värme, grundbelysning (belysning i ingångsområdet), fotsteg och kylskåp är alltid driftsklara.

Slå på: ■ Tryck på vridknappen (Bild 105,5): 12 V-försörjningen för bodelen är påslagen. 12 V-kontrolllampan (Bild 105,4) lyser.

Slå från: ■ Tryck på vridknappen (Bild 105,5): 12 V-försörjningen för bodelen är avstängd. 12 V-kontrolllampan (Bild 105,4) slocknar.

- ▷ Slå ifrån 12 V-försörjningen med vridknappen när fordonet lämnas. Därigenom förhindras en onödig urladdning av bodelsbatteriet.
- ▷ Förbrukare som styrdon (t. ex. laddningsregulator för solpanel, avfrostning och panel) eller fast installerade apparater (t. ex. värme, kylskåp eller fotsteg) tar fortfarande sin ström från batterikapaciteten, även om 12 V-försörjningen på panelen är fränkopplad. Därför ska bodelsbatteriet kopplas bort från 12 V-nätet, när fordonet inte används under en längre tid. Detta görs med brytaren på el-blocket.

8.7.2 Visning av batterispänningen

- ▷ Panelen visar det totala batterisystemets batterispänning. Om fordonet har ett **HYMER-Smart-Battery-System** (tilläggsutrustning) är ytterligare en indikatorpanel inbyggd. På denna extra indikatorpanel kan mer precisa spänningsvärden avläsas.
- ▷ Efter aktivering av avläsningen visas batterispänningen i ca 20 sekunder.

Med vridknappen (Bild 105,5) kan både spänningen av bodelsbatteriet och spänningen av startbatteriet avläsas. Spänningen visas på visarskalan för batterispänning (Bild 105,1).

Indikeringar: ■ Vrid vridknappen (Bild 105,5) tills symbolen av batteriet som ska avläsas lyser.

Symbol	Betydelse
	Bodelsbatteriets spänning visas (Bild 105,9)
	Startbatteriets spänning visas (Bild 105,6)

- Spänningen avläses på visarskalan batterispänning (Bild 105,1).

Följande tabeller är ett hjälpmedel för rätt tolkning av den visade batterispänningen.

Anvisningar för batterispänningen

Batterispänning (värden under pågående drift)	Drift under körning (fordonet körs, ingen 230 V-anslutning)	Batteridrift (fordonet står stilla, ingen 230 V-anslutning)	Nät drift (fordonet står stilla, 230 V-anslutning)
Mindre än 11 V Snart djupurladdning	Ingen laddning med generatorm	Om förbrukarna är avstängda: Batteri tomt	Ingen laddning med el-blocket
	12 V-nät överbelastat	Om förbrukarna är påslagna: Batteriet överbelastat	12 V-nät överbelastat
11,5 V till 13 V	Ingen laddning med generatorm ¹⁾	Normalt område	Ingen laddning med el-blocket ¹⁾
	12 V-nät överbelastat ¹⁾		12 V-nät överbelastat ¹⁾
13,5 V och mera	Batteriet laddas	Förekommer endast kortvarigt efter laddning	Batteriet laddas

¹⁾ Om spänningen inte stiger över detta områden under flera timmar.

Värden för vilospänning	Batteriets laddningstillstånd
Mindre än 12 V	Djupurladdat
12,2 V	25 %
12,3 V	50 %
Mer än 12,8 V	100 %

- ▷ Vid längre djupurladdning skadas batteriet och går inte reparera.

- ▷ Vilospänningen skall helst mätas flera timmar efter den senaste laddningen (t. ex. på morgonen) och inte direkt efter strömuttaget.

8.7.3 Visning av tanknivå

- ▷ Efter aktivering av avläsningen visas tanknivån i ca 20 sekunder.

Med hjälp av vridknappen (Bild 105,5) kan såväl nivån i vattentanken som i avloppstanken avläsas. Nivån visas på visarskalan för tanknivån (Bild 105,2).

Indikeringar:

- Vrid vridknappen (Bild 105,5) tills symbolen av tanken vars nivå ska avläsas lyser.

Symbol	Betydelse
	Vattentankens nivå visas (Bild 105,8)
	Avloppstankens nivå visas (Bild 105,7)

- Nivån visas på visarskalan för tanknivån (Bild 105,2).

- ▷ Om displayerna på visarskalan blinkar under nivåavläsningen föreligger ett sensorfel. Rengör sensorerna eller kontakta kundtjänsten.

8.7.4 Larm

Varningslampan alarm (Bild 105,3) blinkar, så snart som definierade gränsvärden överskrids eller underskrids.

Batterilarm

Varningslampan alarm (Bild 105,3) blinkar, batteriets spänning är under 11 V. Om 12 V-försörjningen är påkopplad, lyser dessutom resp. batterisymbol upp (Bild 105,6 eller 9), och displayen "11,0" på visarskalan batterispänning (Bild 105,1) blinkar. Snart djupurladdning.

- ▷ Djupurladdning skadar batteriet.

- ▷ Om batterispänningen sjunker under 10,5 V kopplar batteriövervakningen i el-blocket ifrån alla 12 V-förbrukare.

Åtgärder:

- Vid batterilarm skall förbrukarna stängas av och batterierna laddas, antingen genom körning eller genom anslutning till 230 V-försörjning.

Tanklarm

Varningslampan alarm (Bild 105,3) blinkar och resp. tanksymbol (Bild 105,7 eller 8) lyser upp, så snart som vattentanken eller avloppstanken är full.

Åtgärder:

- Fyll på vattentanken eller töm avloppstanken.

230 V-kontrollampa

- ▷ Om fordonet är anslutet till en 230 V-försörjning, lyser 230 V-kontrollampa, även om 12 V-försörjningen är frånslagen med vridknappen.

230 V-kontrollampan (Bild 105,10) lyser när nätspänningen ligger på el-blockets ingång.

8.8 230 V-nät

- ▶ Arbeten på elanläggningen får endast utföras av fackpersonal.
- ▶ Fordonets elektriska anläggning måste kontrolleras minst vart tredje år av utbildade elektriker. Om fordonet används ofta rekommenderas en årlig kontroll.

230 V-nätet försörjer följande apparater (så länge tillgängligt):

- eluttaget med skyddskontakt för apparater med maximalt 10 A
- kylskåpet
- el-blocket
- en extra laddare
- klimatanläggningen

De elektriska förbrukarna som är anslutna till bodelens 12 V-nät förses med spänning från bodelsbatteriet.

Fordonet ska anslutas till en extern 230 V-försörjning så ofta som möjligt. Laddningsmodulen i el-blocket laddar då automatiskt bodelsbatteriet. Dessutom laddas startbatteriet med en underhållsladdning på 2 A.

Beroende på utrustningen skall extra apparater säkras med en egen tvåpolig automatsäkring.

8.8.1 230 V-anslutning (CEE-uttag)

- ▷ Överspänningar kan skada de anslutna apparaterna. Orsaker till överspänningar kan vara blixtnedslag, oreglerade spänningskällor (t. ex. bensingeneratorer) eller strömanslutningar på färjor.

Krav på 230 V-anslutningen

- Anslutningskabeln, stickförbindelsen vid försörjningsstället och stickförbindelsen på fordonet måste uppfylla IEC 60309. Den beteckning som är vanlig i handeln för stickförbindelsen är "CEE blå".
- Använd gummislangsledning H07RN-F med minst 2,5 mm² ledningsdiameter och maximalt 25 m längd.
- Skyddskontakt-stickförbindelse (Schuko) är inte tillåten. Likaså är det inte tillåtet att mellankoppla CEE/Schuko-adapttern.

8.8.2 Anslut 230 V-försörjningen

- ▶ Den externa 230 V-försörjningen måste säkras med en jordfelsbrytare (FI-brytare, 30 mA).
- ▶ Kabeln måste vara helt borttagen från kabeltrumman, för att förhindra överhettning.
- ▶ I tveksamma fall eller när 230 V-försörjningen inte finns till förfogande eller är felaktig, ta kontakt med den som driver försörjningsanordningen.

- ▷ 230 V-anslutningen är i fordonet utrustat med en jordfelsbrytare (FI-brytare).
- ▷ För anslutningar på campingplatser (campingfördelare) måste jordfelsbrytare (FI-brytare, 30 mA) användas.

Fordonet kan anslutas till en extern 230 V-försörjning. Vid anslutning ska endast 230 V-anslutningen på fordonet (CEE-uttag) användas.

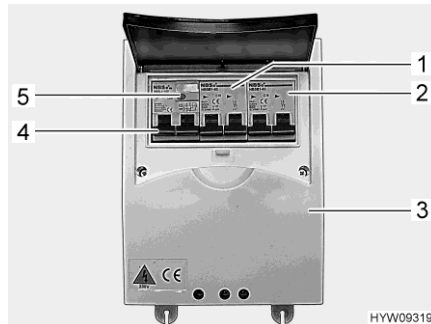

Bild 106 Ledningsskyddsbytare och FI-brytare (230 V-säkringslåda)

Bild 107 230 V-anslutning på fordonet (CEE-uttag)

- ▷ Den andra ledningsskyddsbytaren (Bild 106,2) är valfri. Om denna ledningsskyddsbytare finns tillgänglig beror på fordonets utrustning.

Ansluta fordon:

- Kontrollera om strömförsörjningsanordningen är lämplig vad gäller anslutning, spänning, frekvens och ström.
- Kontrollera om kablarna och anslutningarna är lämpliga.
- Kontrollera stickförbindelsen och kabeln efter synliga skador.
- Koppla från båda ledningsskyddsbytarna (Bild 106,1 och Bild 106,2) i säkringslådan (Bild 106,3).
- Öppna höljet på 230 V-anslutningen i fordonet (Bild 107) och stick in stickkopplingen. Kontrollera så att låsklacken i den fjäderspända klapplocket är ikopplad.
- Sätt i kontakten för anslutningskabeln i uttaget på campingfördelaren. Se till att låsklacken i det fjäderspända klapplocket är ihopkopplat här också.
- Sätt på båda ledningsskyddsbytarna i säkringslådan.

- Kontrollera jordfelsbrytare:*
- När fordonen är anslutet till 230 V-försörjningen, tryck på kontrollknappen (Bild 106,5) på jordfelsbrytaren (FI-brytare) (Bild 106,4) i säkringslådan (Bild 106,3). Jordfelsbrytaren måste lösa ut.
 - Slå på jordfelsbrytaren (Bild 106,4) igen.
- Dela förbindelse:*
- Koppla från båda ledningsskyddsbrytarna (Bild 106,1 och 2) i säkringslådan (Bild 106,3).
 - Lossa på låsklacken på campingfördelaren och dra ur anslutningskabellns kontakt ur uttaget.
 - Lossa låsklacken vid fordonet, dra stickkopplingen och stäng höljet på 230 V-anslutningen.

8.9 Säkringar

- ▶ Defekta säkringar skall endast bytas ut om man känner till orsaken och felet har åtgärdats.
- ▶ Defekta säkringar får endast bytas ut när strömförsörjningen är frånslagen.
- ▶ Säkringarna får aldrig förbikopplas eller repareras.
- ▶ Defekta säkringar får endast bytas ut mot nya säkringar med samma säkringsvärde.

8.9.1 12 V-säkringar

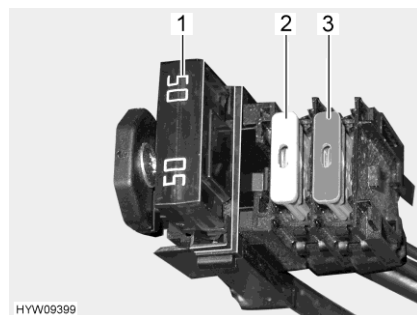
De förbrukare som är anslutna till 12 V-försörjningen i bodelen är skyddade via separata säkringar. Säkringar är åtkomliga på olika monteringsställen i fordonet.

För att byta säkringar skall funktion, värde och färg för de enskilda säkringarna avläsas ur efterföljande uppgifter. Om du behöver byta en säkring ska endast flatsäkringar med följande värden användas.

Några signaler är säkrade med så kallade "polyswitch"-säkringar. En polyswitch är en inbyggd självv återställande säkring. När överströmmen eller kortslutningen har avhjälpats frigörs driftströmmen igen automatiskt. Detta kan ta några sekunder (avkylningsfas).

Säkringar vid startbatteriet

Säkringarna är monterade i närheten av startbatteriet.

HYW09399

Bild 108 Säkringar (startbatteri)

- 1 Jumbo-flatsäkring 50 A/röd (för el-block)
- 2 Flatsäkring 20 A/gul (för kylskåp)
- 3 Flatsäkring 10 A/röd (för LED-framstrålkastare/tilläggsutrustning)

Säkringar på säkringshållare vid bodelsbatteriet

Säkringarna är monterade bredvid bodelsbatteriet. Säkringarna är undersäkringar till grundbelysning 4 A (25 A) på el-blocket.

- 1 Flatsäkring (reserv)
- 2 Flatsäkring 10 A/röd (satellitsystem)
- 3 Flatsäkring 2 A/grå (kylskåpsstyrning)
- 4 Flatsäkring 2 A/grå (för batterigivare bodelsbatteri)
- 5 Jumbo-flatsäkring 50 A/röd (för el-block)

Bild 109 Säkringar (bodelsbatteri)

Säkringar på reläbox AD01

I förarhyttens högra stolkonsol är en reläbox (AD01) monterad. Reläboxen används till att skapa signalerna för chassi-belysningen, som inte levereras av basfordonet. Reläboxen är universellt användbar.

Kopplingen som används av oss kan avvika från tillverkarens planerade koppling. Därför kan kopplingen även avvika från angivelsen på reläboxens typskylt, som tillverkaren har monterat.

SäNr	Funktion	Värde/färg	Förbrukare
B2	Kl. 15 (tändning på)	15 A blå (vid taklucka, eldriven: 10 A röd)	Klämma 15 för släpvagnskoppling, signal för varselljus, kurvljus, strålkastar rengöring av Xenon, värmefläkt bodel
B3	Kl. 30 (konstant plus)	15 A blå	Signal för kurvljus, strålkastar rengöring och nivåreglering av Xenon
B5	D+ signal	Intern polyswitch (2 A)	D+ för el-block, kylskåp, satellitsystem
B6	Reserv	15 A blå	
B7	Kl. 15 (tändning på)	5 A ljusbrun	Breddmarkeringslyktor (vita/röda), sidomarkeringslampor (gula)

Säkringar på el-blocket
EBL 30

Funktion	Värde/färg
Laddningsmodul för solpanel	15 A blå
Intern laddningsmodul	20 A gul
Kylskåp	20 A gul
Värmesystem	10 A röd
Grundbelysning/fotssteg/förtältsbelysning	15 A blå
Grundbelysning	25 A vit
Grundbelysning/radio	15 A blå
Uttag 12 V, USB-laddningsuttag	10 A röd
Reserv 2, elmanövrerad höjbar säng	10 A röd
Uttag 12 V, USB-laddningsuttag	10 A röd
Multimedia	10 A röd
Reserv 1	10 A röd
Krets 1 (belysning 1)	15 A blå
Extra laddare	20 A gul
Krets 2 (belysning 2, tömning av avloppstanken)	15 A blå
TV	10 A röd
Vattenpump	7,5 A brun

Säkring för Thetford-
toalett

Toaletten har en underhållsfri säkring som återställs automatiskt.

Säkring till
TV-satellitsystem (ten
Haaft)

Säkringen sitter på styrenheten till TV-satellitsystemet.
Styrenheten är inbyggd antingen i ett klädskåp eller i ett väggskåp.

Bild 110 Styrenheten (TV-satellitsystem, ten Haaft)

1 Säkring 10 A/röd

8.9.2 230 V-säkring

Observera på bilar med tilläggsutrustning växelriktare:

- ▶ Om 230 V-anslutningen eller 230 V-huvudsäkringen kopplas från så innebär det inte att uttagen kopplas från när växelriktaren är inkopplad eftersom uttagen försörjs via växelriktaren.
- ▶ Ledningsskyddsbrytaren i den extra säkringslådan vid växelriktaren skyddar endast uttagen i fordonet och kopplar från dem.
- ▶ Det är endast genom avstängning på båda säkringslådorna och frånkoppling av växelriktaren som nätet kopplas från helt.

- ▷ Kontrollera alltid jordfelsbrytaren när anslutningar görs till 230 V-försörjningen, kontrollera den minst en gång var 6:e månad.

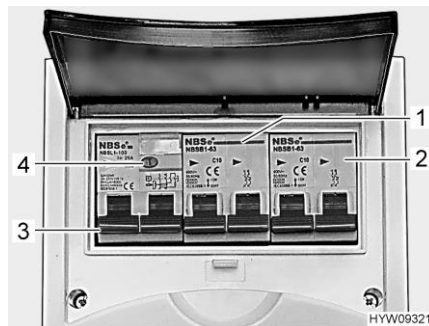

Bild 111 Ledningsskyddsbrytare och FI-brytare (230 V-säkringslåda)

En jordfelsbrytare (FI-brytare) (Bild 111,3) i säkringslådan skyddar hela fordonet mot läckström (0,03 A).

Den efterkopplade ledningsskyddsbrytaren (10 A) (Bild 111,1) skyddar 230 V-uttagen, el-blocket, den extra laddaren och kylskåpet.

På fordon med tilläggsutrustning t. ex. takklimatanläggning skyddas apparaten av en extra ledningsskyddsbrytare (16 A) (Bild 111,2).

Kontrollera jordfelsbrytare:

- När fordonet är anslutet till 230 V-försörjningen: Tryck på kontrollknappen (Bild 111,4). Jordfelsbrytaren (FI) måste lösa ut.

Monteringsställe

Säkringslåda på 230V är inbyggd i underskåpet under den högra sängen.

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns anvisningar och information om fordonets fast installerade apparater.

Hänvisningarna refererar endast till användningen av fast installerade apparater.

Vidare information om fast installerade apparater får du i den instruktionsboken för fast installerade apparater som bifogas separat med fordonet.

9.1 Allmänt

- ▷ Av säkerhetstekniska skäl måste reservdelar för respektive apparat/aggregat stämma överens med tillverkarens uppgifter och tillverkaren måste ha godkänt respektive reservdel. Dessa reservdelar får endast installeras av tillverkaren eller en auktoriserad fackverkstad.

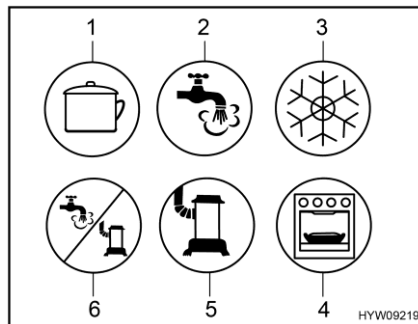

- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken för respektive apparat.

I fordonet finns, beroende på modell, olika fast installerade apparater som värmesystem/varmvattenberedare, spis och kylskåp.

I den här instruktionsboken beskrivs endast användningen och egenskaperna för de installerade apparaterna.

Före idrifttagande av en gasdriven installerad apparat öppnas huvudavstängningsventilen på gasflaskan och respektive gasavstängningsventil.

- 1 Spis
- 2 Varmvatten
- 3 Kylskåp
- 4 Ugn/grill
- 5 Värmesystem
- 6 Varmvatten/värmesystem

Bild 112 Möjliga symboler för gasavstängningsventilerna

9.2 Värmesystem och varmvattenberedare

Med värmesystemet kan man värma upp både inne i fordonet (genom uppvärmning av rumsluften) och även värma upp varmvatten (varmvattenberedarfunktion). Följande anvisningar gäller även när värmesystemet endast används som varmvattenberedare.

- ▶ Explosionsrisk - låt ej oförbränd gas strömma ut.
- ▶ Vid tankning, på färjor och i garage får värmesystemet aldrig vara påslaget i gasdrift. Explosionsrisk!
- ▶ I slutna utrymmen (t. ex. garage) får värmesystemet aldrig vara påslaget i gasdrift. Förgiftnings- och kvävningsrisk!
- ▶ Skorstenen får inte tillslutas eller byggas på.
- ▶ Utrymmet bakom värmesystemet ska inte användas som förvaringsutrymme.
- ▶ Vattnet i varmvattenberedaren kan värmas upp till 65 °C. Skållningsrisk!

- ▷ Slå aldrig på varmvattenberedaren om det inte finns vatten i den.
- ▷ Varmvattenberedaren ska tömmas om det finns risk för frost och beredaren inte ska användas.
- ▷ Använd endast varmvattenberedaren med max. temperatur när stora varmvattenmängder krävs. Varmvattenberedaren skyddas på så sätt mot kalkavlagringar.

- ▷ Använd inte vattnet från varmvattenberedaren som dricksvatten.
- ▷ Om strömförsörjningen till värmesystemet bryts måste man ställa in tiden på nytt.

Första idrifttagandet

När man sätter på värmen första gången kan man för en kort stund känna en lätt röklukt. Ställ genast värmen på brytaren på högsta nivå. Öppna fönster och dörrar och lufta väl. Rök och lukt försvinner efter kort tid utan åtgärd.

9.2.1 Modeller med avgaskanal på höger fordonssida

- ▶ Om förtältet är uppställt och värmesystemet är påslaget i gasdrift kan dess avgaser samlas i förtältsrummet. Kvävningsrisk! Se till att du alltid har en god ventilation.

9.2.2 Uppvärmning på rätt sätt

Bild 113 Luftmunstycke (varmluftvärmesystem)

Varmluftspredning

I fordonet finns flera luftmunstycken (Bild 113) monterade. Rör leder varmluften till luftmunstyckena. Luftmunstyckena kan ställas in så att varmluften kommer ut precis där man vill ha den. För att förhindra drag skall luftmunstyckena på instrumentbrädan stängas och luftspredningen i basfordonet stå på cirkulationsdrift.

Inställning av luftmunstyckena

- Helt öppna: Kraftig varmluftström
- Halvt eller delvis öppen: Reducerad varmluftström

När 5 luftmunstycken är fullständigt öppna kommer mindre varmluft ut ur varje enskild luftmunstycke. Om bara 3 luftmunstycken öppnas strömmar dock mer varmluft ut ur varje enskild luftmunstycke.

9.2.3 Varmluftvärmesystem och varmvattenberedare med digital kontrollenhet CP plus

- ▷ När värmesystemet är frånkopplad på grund av risk för frost ska varmvattenberedaren tömmas.
- ▷ Cirkulationsfläkten kopplas i vinterdrift (värmesystem och varmvatten) automatiskt på när varmluftvärmesystemet sätts igång och förblir kontinuerligt igång. Därigenom belastas bodelsbatteriet extremt om fordonet inte är ansluten till någon extern 230 V-försörjning. Kom ihåg att bodelsbatteriet endast har en begränsad energireserv.

- ▷ Beroende på utförandet kan värmesystemet hanteras från en mobil enhet (t.ex. smarttelefon, surfplatta-PC) via en app (se avsnitt 9.4). Truma-appen kan laddas via vanliga terminalenheter via respektive app-stores.
- ▷ Varmluftsuppvärmningen kan användas även med tom varmvattenberedare.
- ▷ Om strömförsörjningen till värmesystemet bryts måste man ställa in tiden på nytt.

Maximal värmeeffekt

Gasdrift	Eldrif	Blanddrift (gas- och eldrif)
6000 W	1800 W	5800 W

Kontrollenhet Kontrollenheten delas in i två områden:

- Display
- Manöverknappar

- 1 Display
- 2 Vrid-/tryckknapp
- 3 Tillbakaknapp

Bild 114 Kontrollenhet (varmluft-värmesystem och varmvattenberedare)

När den har slagits på aktiveras de senast inställda värdena/driftparametrarna.

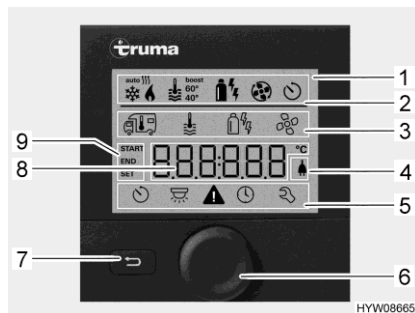
Kontrollenheten växlar till ett standby-läge om inga knappar används under ett par minuter.

När tiden är inställd växlar indikeringen på displayen mellan tiden och inställd rumstemperatur i standby-läge.

Efter avstängning kan kontrollenhetens indikering vara aktiv ytterligare ett par minuter på grund av att värmesystemet fortsätter att gå en stund.

Manöverknappar Manöverknapparna har följande funktioner:

Knapp	Knappmanövrering	Funktion
Vrid-/tryckknapp (Bild 114,2)	Vrid åt höger	Man går igenom menyn från vänster till höger Värden ökas
	Vrid åt vänster	Man går igenom menyn från höger till vänster Värden minskas
	Tryck kort	Valt värde sparas Menypunkten väljs för ändring av värden (vald menypunkt blinkar)
	Tryck (3 sekunder)	Slå på eller från
Tillbakaknapp (Bild 114,3)	Tryck	Gå tillbaka från en menypunkt utan att spara värdet

- 1 Indikeringsrad
- 2 Statusrad
- 3 Övre menyrad
- 4 Indikering nätspänning 230 V
- 5 Nedre menyrad
- 6 Vrid-/tryckknapp
- 7 Tillbakaknapp
- 8 Indikeringsområde inställningar och värden
- 9 Indikering timer

Bild 115 Kontrollenhet med indikeringar

Display

Displayen delas in i fyra områden:

- Statusrad (Bild 115,2)
- Övre menyrad (Bild 115,3)
- Indikeringsområde (Bild 115,8)
- Nedre menyrad (Bild 115,5)

Till och frångkoppling av kontrollenhet:

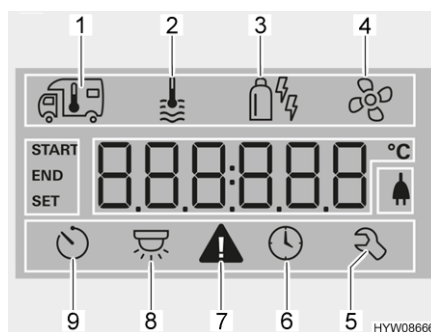
- Tryck ned vrid-/tryckknappen (Bild 115,6) i ca. 3 sekunder. De båda menyraderna (Bild 115,3 och Bild 115,5) visas. Den första symbolen blinkar.

- ▷ Till- och frångkoppling av kontrollenheten betyder egentligen att man byter mellan standby-läge och inställningsläge. I standby-läget visas växelvis den inställda rumstemperaturen och tiden.

Utföra inställningar:

- Vrid vrid-/tryckknappen (Bild 115,6) tills den önskade menysymbolen blinkar.
- Tryck på vrid-/tryckknappen.
- Vrid på vrid-/tryckknappen tills önskat värde visas.
- Tryck på vrid-/tryckknappen för att spara det inställda värdet. Om det ursprungliga värdet ändå inte ska ändras: Tryck på tillbakaknappen (Bild 115,7).

- 1 Värmesystem
- 2 Varmvatten
- 3 Driftläge
- 4 Fläkt
- 5 Servicemeny
- 6 Inställning av tid
- 7 Varningssymbol
- 8 Belysning (används inte här)
- 9 Indikering timer

Bild 116 Display (kontrollenhet)

Slå på värmen:

- Öppna huvudavstängningsventilen på gasflaskan och gasavstängningsventilen för "värmesystem/varmvattenberedare".
- Vrid vrid-/tryckknappen (Bild 115,6) tills menysymbolen värmesystem (Bild 116,1) blinkar.
- Tryck på vrid-/tryckknappen.

- Vrid på vrid-/tryckknappen tills önskat värde visas.
- Tryck på vrid-/tryckknappen för att spara det inställda värdet. Symbolen i statusraden (Bild 115,2) blinkar tills den inställda rumstemperaturen är uppnådd. Om det ursprungliga värdet ändå inte ska ändras: Tryck på tillbakaknappen (Bild 115,7).

Stänga av värmen:

- Vrid tillbaka temperaturvärdet tills OFF visas. Tryck på vrid-/tryckknappen för att spara.

- ▷ Man kan även ändra önskad rumstemperatur i standby-läge genom att vrida på vrid-/tryckknappen.

Slå på varmvattenberedningen:

- Öppna huvudavstängningsventilen på gasflaskan och gasavstängningsventilen för "värmesystem/varmvattenberedare".
- Vrid vrid-/tryckknappen (Bild 115,6) tills menysymbolen varmvatten (Bild 116,2) blinkar.
- Tryck på vrid-/tryckknappen.
- Vrid på vrid-/tryckknappen tills önskat värde visas:
 - OFF: Varmvattenberedningen är avstängd.
 - 40°: Varmvattnet värms upp till 40 °C.
 - 60°: Varmvattnet värms upp till 60 °C.
 - BOOST: Snabb uppvärmning av varmvatten (prioriterad varmvattenberedare) i max. 40 minuter. Därefter hålls vattentemperaturen på den högre nivån (ca. 62 °C) i två efteruppvärmningscykler.
- Tryck på vrid-/tryckknappen för att spara det inställda värdet. Symbolen i statusraden (Bild 115,2) blinkar tills den inställda varmvattentemperaturen är uppnådd. Om det ursprungliga värdet ändå inte ska ändras: Tryck på tillbakaknappen (Bild 115,7).

Stänga av varmvattenberedningen:

- Vrid på vrid-/tryckknappen tills OFF visas. Tryck på vrid-/tryckknappen för att spara.

Säkerhets-/avtappningsventil

Varmvattenberedaren är utrustad med en säkerhets-/avtappningsventil (Bild 117). Säkerhets-/avtappningsventilen gör så att vattnet i varmvattenberedaren inte kallnar när det är frost och värmen inte är påslagen.

- ▷ Öppna säkerhets-/avtappningsventilen och töm varmvattenberedaren om fordonet inte ska användas under en längre tid.
- ▷ Vid temperaturer på under 2 °C öppnas säkerhets-/avtappningsventilen automatiskt. Säkerhets-/avtappningsventilen kan inte stängas förrän temperaturen vid den ligger över 6 °C.
- ▷ Vattenpumpen och vattenledningarna skyddas inte mot frost genom säkerhets-/avtappningsventilen.

- ▷ Säkerhets-/avtappningsventilens tömningsrör måste alltid vara fritt från smuts (t. ex. löv, is).

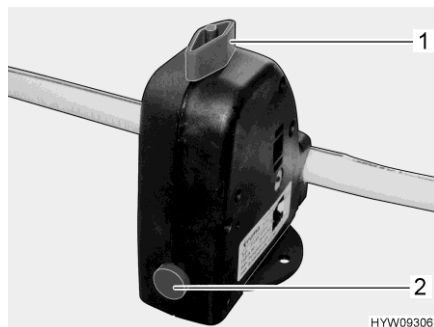

Bild 117 Säkerhets-/avtappningsventil (varmvattenberedare)

Monteringsställe Se avsnitt 10.7.

Fylla på/tömma varmvattenberedaren Varmvattenberedaren försörjs med vatten från vattentanken.

Fyll varmvattenberedaren med vatten:

- Koppla på 12 V-försörjningen på panelen.
- Stäng säkerhets-/avtappningsventilen. Ställ vredet (Bild 117,1) diagonalt mot säkerhets-/avtappningsventilen och tryck in tryckknappen (Bild 117,2).
- Samtliga vattenkranar ställs i läge "varmt" och öppnas. Vattenpumpen startar. Varmvattenledningarna fylls med vatten.
- Vattenkranarna skall vara öppna tills vatten rinner ut fritt från luftblåsor. Endast därigenom säkerställs att varmvattenberedaren är vattenfylld.
- Stäng samtliga vattenkranar.

Tömma varmvattenberedaren:

- Stänga av varmvattenberedningen.
- Öppna säkerhets-/avtappningsventil. Vrid då vredet (Bild 117,1) mot säkerhets-/avtappningsventilen. Tryckknappen (Bild 117,2) skjuts ut. Nu töms varmvattenberedaren via säkerhets-/avtappningsventilen utomhus.
- Kontrollera att varmvattenberedaren är helt tömd (ca 10 liter).

- ▷ Mer information om tömning av vattensystemet finns i avsnitt 10.3.6.
- ▷ Mer information om varmvattenberedaren finns i tillverkarens separata instruktionsbok och notera information om underhåll i kapitel 12.

Driftlägen Varmvatten-värmesystemet med varmvattenberedaren kan drivas med olika energikällor.

- Välj driftläge:**
- Vrid vrid-/tryckknappen (Bild 115,6) tills menysymbolen driftläge (Bild 116,3) blinkar.
 - Tryck på vrid-/tryckknappen.
 - Vrid på vrid-/tryckknappen tills önskat driftläge visas:
 - Gasdrift
 - Eldrift (900 W)
 - Eldrift (1800 W)
 - Gas- och eldrift (900 W)
 - Gas- och eldrift (1800 W)
 - Tryck på vrid-/tryckknappen för att spara det inställda driftläget. Om det ursprungliga värdet ändå inte ska ändras: Tryck på tillbakaknappen (Bild 115,7).

- ▷ 230 V-eldrift är endast möjlig när fordonet är anslutet till 230 V-försörjningen.
- ▷ Ställ in effekten för 230 V-eldrift, så att säkringen för 230 V-anslutningen motsvarar (900 W vid 3,9 A-säkring, 1800 W vid 7,8 A-säkring).

Kombinationen gasdrift och 230 V-eldrift kortar uppvärmningstiden för fordonet.

- Ställa in fläkt:**
- Vrid vrid-/tryckknappen (Bild 115,6) tills menysymbolen fläkt (Bild 116,4) blinkar.
 - Tryck på vrid-/tryckknappen.
 - Vrid på vrid-/tryckknappen tills önskat värde visas:
 - OFF: Fläkten är avstängd.
 - VENT: Cirkulation
 - ECO: Låg fläktnivå
 - HIGH: Hög fläktnivå
 - BOOST: Snabb rumsuppvärmning. Boost finns tillgänglig om den aktuella rumstemperaturen är minst 10 °C under vald rumstemperatur.
 - Tryck på vrid-/tryckknappen för att spara det inställda värdet. Om det ursprungliga värdet ändå inte ska ändras: Tryck på tillbakaknappen (Bild 115,7).

- Ställa in timern:**
- Vrid vrid-/tryckknappen (Bild 115,6) tills menysymbolen timer (Bild 116,9) blinkar.
 - Tryck på vrid-/tryckknappen. Starttiden visas och timindikeringen blinkar.
 - Vrid på vrid-/tryckknappen tills den önskade starttidens timmar visas.
 - Tryck på vrid-/tryckknappen. Minutindikeringen blinkar.
 - Vrid på vrid-/tryckknappen tills den önskade starttidens minuter visas.
 - Tryck på vrid-/tryckknappen.
 - Ställ sedan in avstängningstiden, den önskade rumstemperaturen, varmvattennivån och fläktnivån efter varandra på samma sätt.
 - Tryck på vrid-/tryckknappen. Timern är aktiverad. Symbolen timer (Bild 116,9) blinkar när timern är programmerad och aktiv.

- ▷ Servicemenyn innehåller punkter som oftast bara måste ställas in en gång (språk, bakgrundsbelysning, kalibrering), samt uppgifter för serviceställen (versionsnummer).

Felindikering

Vid en varning blinkar varningssymbolen (Bild 116,7). Värmesystemet fortsätter att vara igång. Om de bara rör sig om ett temporärt fel så släcks varningssymbolen av sig själv.

Vid ett fel visar kontrollenheten direkt felets felkod. Värmesystemet stängs av. Tryck på vrid-/tryckknappen för starta om värmesystemet.

- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

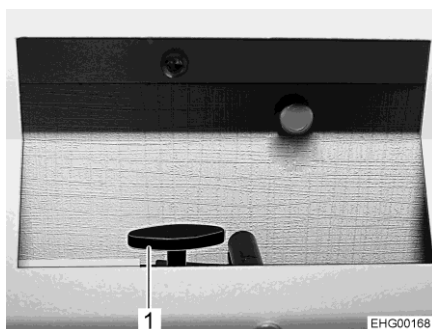

Bild 118 Strypspjäll (öppnat)

Värmefördelning i det bakre området

Värmesystemet för det bakre området kan justeras separat med strypspjäll (Bild 118,1).

Strypspjällen är monterade till höger och vänster i fordonets sidoväggar under alkovsängens madrass.

Värmeeffekten varierar beroende på hur strypspjällen är justerade.

9.2.4 Väggekamin

Frisk luft och avgas från värmesystemet leds bort i en två kammar-väggekamin.

- ▷ Ställ fordonet så, att väggekaminen har tillräckligt med frisk luft.
- ▷ Väggekaminen måste alltid stå fritt. Täck inte över väggekaminen.
- ▷ Vid camping under vintern, måste väggekaminen vara fri från snö och is.
- ▷ Kontrollera regelbundet väggekaminen, beroende av väderleken (snö, lövfall, smuts, o.s.v.). Rengör väggekaminen vid behov.
- ▷ Vid tvätt av fordonet skall vattenstrålen inte riktas direkt på väggekaminen.
- ▷ Om du inte följer detta, kan en problemfri funktion av värmesystemet inte garanteras.

Bild 119 Väggekamin (varmluft-värme-system)

Väggekaminen finns monterad på den vänstra sidoväggen.

9.2.5 Elektrisk golvvärme

- ▶ För modeller med elektrisk golvvärme: Borra aldrig hål i eller skruva in skruvar i golvet. Var försiktig med vassa föremål. Värmetrådarna kan skadas - risk för elektrisk stöt eller kortslutning.

- ▷ Den elektriska golvvärmen fungerar endast när fordonet är anslutet till 230 V-försörjningen.
- ▷ Den elektriska golvvärmen kan inte värma upp hela bodelen.
- ▷ Den elektriska golvvärmen slås på och av med en vippkontakt (Bild 120,1). När golvvärmen är på lyser kontrollampan (Bild 120,2).

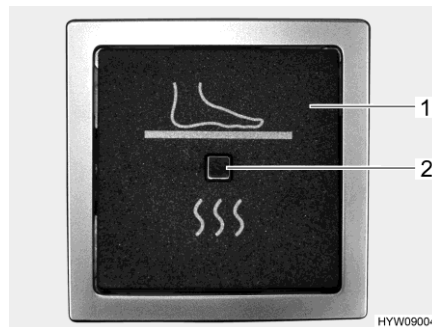

Bild 120 Vippkontakt (elektrisk golvvärme)

När golvvärmen har stängts av stannar värmen kvar ett tag i golvet (restvärme).

9.3 Klimatanläggning Truma Aventa

- ▷ Kylkretsloppet får enbart öppnas av tillverkaren eller en auktoriserad fackverkstad.
- ▷ Luftintag och -utsläpp får ej blockeras.
- ▷ Åk inte i nedförs- eller uppförsbackar som lutar mer än 8 % när klimatanläggningen är igång. I annat fall kan kompressorn skadas.
- ▷ Driv inte apparaten under längre tid i kyl drift när fordonet står snett. Kondensvatten kan tränga in i kupén.

- ▷ Klimatanläggningen fungerar endast när fordonet är anslutet till 230 V-försörjningen.
- ▷ Den externa 230 V-försörjningen måste säkras med minst 6 A. Annars är det inte möjligt att använda klimatanläggningen på rätt sätt.
- ▷ Uppvärmning vid yttre temperaturer under 4 °C är inte möjligt, eftersom värmeeffekten då avtar kraftigt. Mellan 4 och 7 °C kopplar apparaten kort in avfrostningsprocesser. Vid yttre temperaturer över 7 °C är värmeeffekten inga begränsningar.

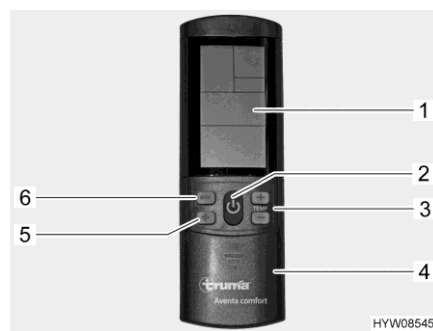

- ▷ För att kommandona ska kunna utföras måste fjärrstyrningen riktas mot IR-mottagaren.
- ▷ Beakta dessutom tillverkarens instruktionsbok.

Driftlägen Klimatanläggningen kan köras i följande driftlägen:

- Automatik
- Kylning
- Värmesystem
- Cirkulation

Fjärrstyrning Alla funktioner i klimatanläggningen kan styras via fjärrstyrningen.

- 1 Display
- 2 På/av-knapp
- 3 Knappar "+" och "-" för val av temperatur
- 4 Skjutlucka för fält med inställningsknappar
- 5 Valknapp fläktläge (tre lägen)
- 6 Valknapp driftläge

Bild 121 Fjärrstyrning (klimatanläggning)

Automatisk drift Vid automatisk drift behöver man endast ställa in önskad temperatur. Beroende på rumstemperatur väljer klimatanläggningen automatiskt nedkylning eller uppvärmning samt fläktläge.

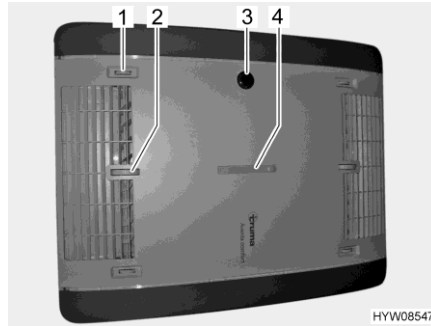
- Slå på:**
- Tryck på på/av-knappen (Bild 121,2). De inställningar som gjorts senast används.

- ▷ Efter inkoppling körs cirkulationsfläkten. Kompressorn kopplas in senast efter tre minuter, den blå lampan (kylning) eller den gula lampan (värme) blinkar.

- Ställ in önskad temperatur med knapparna "+" och "-" (Bild 121,3).

- Slå från:**
- Tryck på på/av-knappen (Bild 121,2). Belysningen kan manövreras igen.

- 1 Luftspridning höger/vänster
- 2 Luftspridning tak/golv
- 3 IR-mottagare, funktionsvisning, manuellt på/av
- 4 Luftspridning fram/bak

Bild 122 Funktionsvisning och luftspridning (klimatanläggning)

9.3.1 Manövrering och indikering på apparaten

Vissa funktioner kan manövreras direkt på apparaten.

Justera luftspridningen:

- Ställ in inställningshjul och skjutreglage för steglös luftspridning efter önskemål.

Koppla in/ur manuellt:

- Tryck på mikroknappen (t. ex. med en kulspetspenna om fjärrstyrningen inte går att komma åt).

Funktionsvisning

Tillstånd lysdiod	Betydelse
Blå lysdiod blinkar	Kompressorn går konstant (kylning)
Blå lysdiod lyser	Kylning
Gul lysdiod blinkar	Kompressorn går konstant (värme)
Gul lysdiod lyser	Uppvärmning
Röd lysdiod blinkar	Data överförs
Röd lysdiod lyser	Störning

Manuell drift

Vid manuell drift kan kylning, värme och cirkulationsdrift ställas in separat på fjärrstyrningen.

Slå på kylningen:

- Tryck på på/av-knappen (Bild 121,2).
- Tryck på valknappen för driftläge (Bild 121,6) tills kylningssymbolen visas på displayen (Bild 121,1).
- Ställ in önskad temperatur med knapparna "+" och "-" (Bild 121,3).
- Ställ in önskad flätkapacitet med valknappen "🌀" (Bild 121,5).

När den rumstemperatur som har ställts in via fjärrstyrningen uppnås stängs kompressorn av och den blå lampan på IR-mottagaren slocknar. Cirkulationsfläkten fortsätter att köras.

När rumstemperaturen stiger över den inställda temperaturen kopplar apparaten automatiskt om till kylning igen.

Slå på värmen:

- Tryck på på/av-knappen (Bild 121,2).
- Tryck på valknappen för driftläge (Bild 121,6) tills värmesymbolen visas på displayen (Bild 121,1).
- Ställ in önskad temperatur med knapparna "+" och "-" (Bild 121,3).
- Ställ in önskad flätkapacitet med valknappen "🌀" (Bild 121,5).

När den rumstemperatur som har ställts in via fjärrstyrningen nås stängs kompressorn av och den gula lampan på IR-mottagaren slocknar. Cirkulationsfläkten fortsätter att köras.

När rumstemperaturen sjunker under den inställda temperaturen kopplar apparaten automatiskt om till värmedrift igen.

Koppla in cirkulationsdrift:

- Tryck på på/av-knappen (Bild 121,2).
- Tryck på valknappen för driftläge (Bild 121,6) tills cirkulationssymbolen visas på displayen (Bild 121,1).
- Ställ in önskad temperatur med knapparna "+" och "-" (Bild 121,3).
- Ställ in önskad fläktkapacitet med valknappen "🌀" (Bild 121,5).

Vid cirkulationsdrift blandas ineluften om och renas genom filtret. Inga lampor lyser på IR-mottagaren.

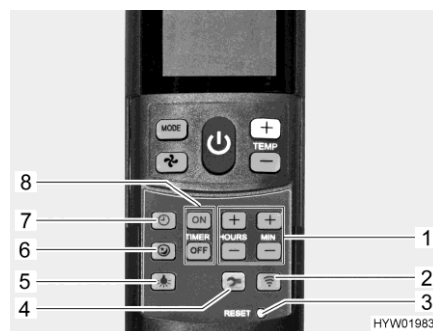

Bild 123 Fjärrstyrning med inställningsknappar (klimatanläggning)

- 1 Knappar för inställning av klocktid och timer
- 2 Knapp Skicka (ny dataöverföring)
- 3 Mikroknappen "RESET" (återställning till fabriksinställningen)
- 4 Setup knapp för idrifttagning
- 5 Knapp för belysning (för manövrering av belysningen)
- 6 Knapp för tyst körning (för tyst kylning)
- 7 Knapp för klocka (för inställning av klockslag)
- 8 Knappar "TIMER" för att aktivera/inaktivera förval av tid

Koppla in tyst körning:

- Tryck på knappen för tyst körning (Bild 123,6). I kyl drift går fläkten med ett lägre varvtal och blir då mycket tystare.

Inställning av tid:

- Tryck på knappen för klocka (Bild 123,7).
- Ställ in timme och minuter med knapparna (Bild 123,1).

Koppla in timern:

- Tryck på på/av-knappen (Bild 121,2).
- Ställ in önskad drifttyp och temperatur.

Programmera starttid:

- Tryck ner knapp "ON" (Bild 123,8).
- Tryck på knapparna för tidsinställning (Bild 123,1) tills önskat tidsintervall fram till start nås.
- Tryck ner knapp "ON" (Bild 123,8).

Programmera sluttid:

- Tryck ner knapp "OFF" (Bild 123,8).
- Tryck på knapparna för tidsinställning (Bild 123,1) tills önskat tidsintervall fram till urkoppling nås.
- Tryck ner knapp "OFF" (Bild 123,8).

Koppla ur timern:

- Tryck ned knappen "ON" eller "OFF" (Bild 123,8) en gång till.

Med den inbyggda timern kan in- och urkopplingstid för klimatanläggningen ställas in mellan 15 minuter och 24 timmar i förväg (räknat från aktuellt klockslag).

Slå på belysningen:

- Tryck på knappen för belysning (Bild 123,5). Belysningen kopplas in med det senast använda dimningsnivån.

- Dimma belysningen:* ■ Tryck in knappen för belysning (Bild 123,5) och håll den intryckt tills önskad ljusstyrka uppnås.
- Slå av belysningen:* ■ Tryck på knappen för belysning (Bild 123,5).

- ▷ Setup knappen (Bild 123,4) har uppgiften att ansluta fjärrstyrningen med klimatanläggningen vid den första idrifttagningen.
- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

9.4 Styrning av Truma-apparater med mobil terminalenhet (tilläggsutrustning)

Beroende på utförandet är en Truma iNet-Box tillgänglig i fordonet. Genom Truma iNet-Box, kan värmesystemet och klimatanläggningen manövreras från ett mobilt terminalsystem (t.ex. Smarttelefon, surfplatta-PC) via en app. Truma-appen kan laddas ner för vanliga terminalenheter via respektive app-stores.

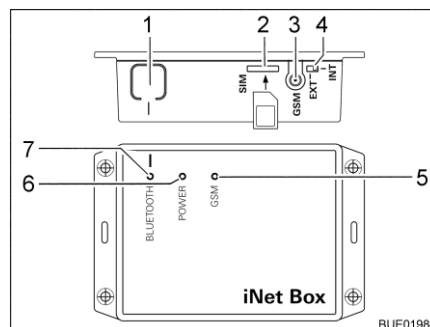
För anslutningen mellan Truma-apparaten och den mobila terminalenheten finns två möjligheter:

- Bluetooth-anslutning (begränsas räckvidd)
- Anslutning via mobilnätet (mini-SIM-kort med eget telefonnummer och tillräcklig kredit; ingår inte i leveransomfattningen). Manövreringen sker via SMS.

Manövreringen av Truma-apparaten är dessutom möjlig från flera mobila terminalenheter. Truma-appen måste för detta avseende vara installerad på varje mobil terminalenhet.

- ▷ När den mobila terminalenheten har en mobil terminalenhet, laddas bruksanvisningen för Truma-apparaten ner och sparas. Sedan kan bruksanvisningen visualiseras när som helst (även utan Internet-anslutning).

- 1 BLUETOOTH knapp
- 2 Utrymme för mini-SIM-kort
- 3 Antennanslutning för extern GSM-antenn
- 4 Omkopplare för extern/intern GSM-antenn
- 5 Lysdiod GSM, röd (lyser när inget GSM-driftläge är möjlig)
- 6 Lysdiod POWER, grön (lyser vid drift)
- 7 Lysdiod BLUETOOTH, blå (blinkar vid pairingprocedur)

Bild 124 Truma iNet-Box

Inrikta Bluetooth-anslutning:

- Installera Truma-app på mobila terminalenheter.
- Koppla på fordonets 12 V-försörjning på panelen.
- Koppla på bluetooth på den mobila terminalenheten.
- Starta Truma-appen och gå till "INSTÄLLNINGAR Konfigurera – Truma iNet-Box Konfigurera – Bluetooth". De enskilda stegen förklaras utförligt i Truma appen.

- Tryck in knappen BLUETOOTH (Bild 124,1) på iNet-Box i 1 sekund. Truma iNet-Box förblir synlig i ungefär 2 minuter i mobil terminalenheten (Namn: "Truma iNet-Box"). Under denna tidsrymden, blinkar den blå lysdioden BLUETOOTH (Bild 124,7).
- Bekräfta, i Bluetooth inställningarna på den mobila terminalenheten, anslutningen till "Truma iNet-Box". Anslutningen är upprättad, när den blå lysdioden på Truma iNet-Box, lyser med fast sken.

Upprätta mobilanslutningen:

- Upprätta Bluetooth-anslutningen, enligt beskrivningen ovan.
- Efter upprättande av Bluetooth-anslutningen, tryck på "Fortsätt".
- Skjut försiktigt in mini-SIM-kortet med et telefonnummer och tillräckligt med kredit, i kortutrymmet i Truma iNet-Box, enligt beskrivningen (Bild 124,2) tills det hakar fast. Den röda lysdioden GSM (Bild 124,5) ska blinka kontinuerligt. När den röda lysdioden tänds efter 20 sekunder: Testa mini-SIM-kortet.
- Lägg in mini SIM-kortets PIN och telefonnummer i iNet-Box, samt ett fritt valbart namn i de motsvarande fälten i inställningsassistenten.
- Tryck på knappen "Klar".

Truma iNet-Box kopplar automatiskt om från mobilnätet till Bluetooth-anslutning, så snart en sparad mobil terminalenhet befinner sig i Bluetooth-området. När du lämnar Bluetooth-området kopplas automatiskt om till mobilnätet (om inställt). Truma iNet-Box kan manövreras även utan mini-SIM-kort. Manövreringen är då endast möjlig i Bluetooth-områdets närmaste område.

Manövrera Truma-apparater via Truma-app:

- Tryck på knappen "FJÄRRSTYRNING".
- Utför manöverkommando.

- ▷ För regelbunden funktion av styrningen via SMS, är det nödvändigt att den mobila terminalenhetens standard SMS-app, har dess telefonnummer, som avsändare och inte manipulerar texten. Använd inte någon WebSMS-anslutning.
- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

Monteringsställe

Truma iNet-Box är inbyggt i bodelen (t.ex. i klädsåpet).

9.5 Spis

- ▶ Lämna inte gasspisen utan tillsyn när den är i drift. Stäng av gasspisen även när du lämnar den för en kort stund (t. ex. vid toalettbesök).
- ▶ Explosionsrisk - låt ej oförbränd gas strömma ut.
- ▶ Innan man börjar använda spisen, ska man se till att man har en god ventilation. Öppna ett fönster eller en taklucka.
- ▶ Gasspisen och gasugnen får ej användas för uppvärmning.
- ▶ Använd grytlappar eller grytvantar vid hantering med varma kastruller, stekpannor el. dyl. Risk för skador!
- ▶ Häng inte upp några gardiner eller förhängen direkt vid kokvrån. Brandfara!
- ▶ Om en platta är igång ska alltid en gryta eller panna vara placerad över flammen.

- ▷ Ställ aldrig heta föremål, till exempel kastruller, på diskholcket, gasspisens lock eller diskbänken.

9.5.1 Gasspis

- ▶ När man använder gasspisen, dvs när gaslågan brinner, får det absolut inte finnas några brännbara eller lättantändliga föremål, som t. ex. kökshanddukar, servetter, i närheten av gasspisen. Brandfara!
- ▶ Den kompletta tändningsproceduren måste vara synlig uppifrån, ställ inte kastruller och liknande i vägen.
- ▶ Om det finns flamskyddsplåt: Använd alltid flamskyddsplåten när du använder gasköket. Ta bort flamskyddsplåten och placera den på ett säkert ställe före färden.
- ▶ Gasspisens locket stängs med hjälp av fjäderspänning. Risk att skada sig när locket stängs!

- ▷ Gasspisens lock av glas kan ej användas som kokplatta.
- ▷ Gasspisens lock får aldrig stängas när spisen är i bruk.
- ▷ Gasspisens lock får ej belastas tungt när det är stängt.
- ▷ Låt gasspisens lock vara öppet tills brännaren inte avger någon värme längre. Glasplattan kan annars spricka.

- ▷ Använd endast kastruller och stekpannor vars diameter passar till gasspisen.
- ▷ När flammen slocknar spärrar tändsäkringen automatiskt gastillförseln.
- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

Fordonets kök har en gasspis med 3 lågor.

Flamskyddsplåt

Innan du lagar mat på spisen måste en flamskyddsplåt monteras på spisen. Ta bort flamskyddsplåten före färd.

Bild 125 Flamskyddsplåt (spis)

Montera flamskyddsplåten:

- Häng en flamskyddsplåt (Bild 125,2) i fönsterramen mellan locken till gasspisen (Bild 125,1) och diskhon (Bild 125,3).

Tändning Gasspisen är utrustad med en elektronisk tändning.

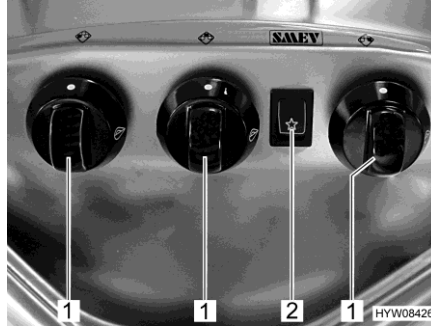

Bild 126 Reglage, knappar (gasspis)

- Slå på:**
- Öppna huvudavstängningsventilen på gasflaskan och gasavstängningsventilen "spis".
 - Öppna gasspisens lock.
 - Vrid vridregulatorn (Bild 126,1) till önskad låga till tändningsläge (stor låga).
 - Tryck in vridregulatorn och håll den intryckt.
 - Tryck på vippkontakten (Bild 126,2). Nu bildas tändgnistor vid brännaren.
 - När flaman brinner ska man hålla vridregulatorn nedtryckt tills tändsäkringen håller gastillförseln öppen.
 - Släpp vridregulatorn och vrid den till önskad inställning.
- Slå från:**
- Ställ vridregulatorn på 0-läget. Flaman slocknar.
 - Stäng gasavstängningsventilen "spis" och huvudavstängningsventilen på gasflaskan.

9.5.2 Spis med gasgrill och gasugn (Thetford Caprice)

Fordonets kök är försedd med en spis, en gasgrill och en gasugn.

Spis Beroende på utrustning är fordonets spis utrustad med 3 gaskokplattor och en ytterligare elektrokokplatta.

- ▶ När man använder gaskokplattan, dvs när gaslågan brinner, får det absolut inte finnas några brännbara eller lättantändliga föremål, som t. ex. kökshanddukar, servetter, i närheten av brännaren. Brandfara!
- ▶ Den kompletta tändningsproceduren för gaskokplattan måste vara synlig uppifrån, ställ inte kastruller och liknande i vägen.
- ▶ Om lågan släcks av misstag: Vrid vridregulatorn till läget "0" och låt brännaren vara avstängd minst 1 minut. Tänd sedan på nytt.
- ▶ Vid stängning stängs spisens skyddslock av gångjärnets rörelsespärr. Det finns risk för skador!

- ▷ Ställ aldrig heta föremål, till exempel kastruller, på locket till diskhon. Plastmaterialet kan deformeras.
- ▷ Spisens skyddslock av glas kan ej användas som kokplatta.
- ▷ Spisens skyddslock får aldrig stängas när spisen är i bruk.
- ▷ Spisens skyddslock får ej belastas tungt när det är stängt.
- ▷ Ställ aldrig heta kastruller på spisens skyddslock.
- ▷ Låt spisens skyddslock vara öppet tills gaskokplattans brännare inte avger någon värme längre och elektrokokplattan svalnat. Glasplattan kan annars spricka.

- ▷ Använd endast kastruller och stekpannor vars diameter passar till gaskokplattan eller till elektrokokplattan.
- ▷ När flamman på en gaskokplatta slocknar spärrar tändsäkringen automatiskt gastillförseln.
- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

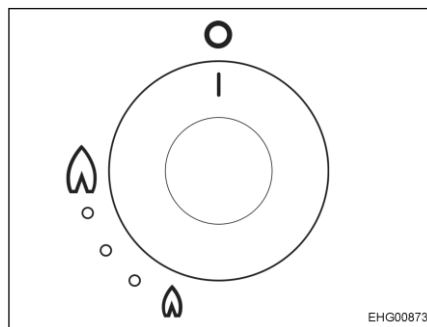

Bild 127 Vridregulator för gaskokplatta

Gaskokplattor

Spisen har 3 gaskokplattor.

Slå på gaskokplatta:

- Öppna huvudavstängningsventilen på gasflaskan och gasavstängningsventilen "spis".
- Öppna spisens skyddslock.
- Tryck på vridregulatorn (Bild 127) för den platta du vill tända och vrid den moturs till tändposition (stor låga). För modeller med automatisk tändning produceras tändgnistor som tänder den utströmmande gasen.
- För modeller utan automatisk tändning: Håll en tänd tändsticka eller gaständare mot plattan.
- När flamman brinner ska man hålla vridregulatorn nedtryckt i ytterligare 10 till 15 sekunder, tills tändsäkringen håller gastillförseln öppen.
- Släpp vridregulatorn och vrid den till önskad inställning.
- Upprepa proceduren om lågan inte tänds. Vrid vridregulatorn till 0-läge, släpp, vänta 1 minut och upprepa förloppet.

Slå från gaskokplattan:

- Vrid vridregulatorn medurs till 0-läget. Flamman slocknar.
- Stäng gasavstängningsventilen "spis" och huvudavstängningsventilen på gasflaskan.

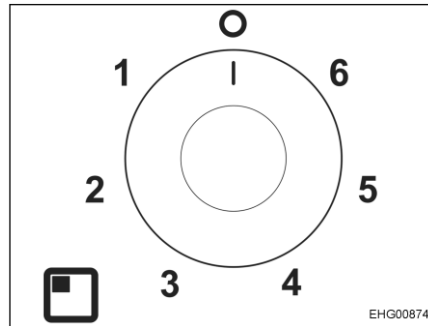

Bild 128 Vridregulator för elektrokokplatta

Elektrokokplatta Beroende på utrustning är spisen utrustad med en elektrokokplatta.

- ▷ Den elektrokokplattan fungerar endast när fordonet är anslutet till 230 V-försörjningen.
- ▷ Innan elektrokokplattan tas i bruk ska den utan panna i 3 till 5 minuter värmas till medelvärme för att härda plattans beläggning. Vid detta förlopp kan en giftig lukt bildas. Öppna alla fönster och ventiler väl.

Slå på elektrokokplatta:

- Anslut fordonet till 230 V-försörjningen (se kapitel 8).
- Ställ in vridregulatorn (Bild 128) till önskad temperaturnivå.

Slå från elektrokokplatta:

- Ställ vridregulatorn på 0-läget.

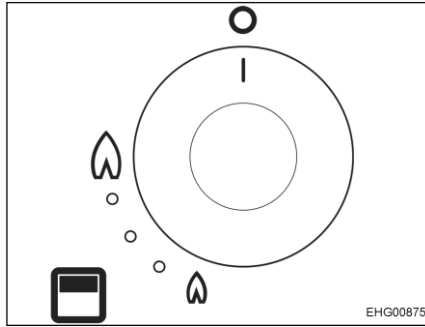

Bild 129 Vridregulator för gasgrill

Gasgrill

Gasgrillen är placerad under kontrollenheten.

- ▶ När gasugnen är idrift, kan även grillområdet bli mycket varmt, även om gasgrillen är avstängd. Vidrör inte heta delar med bara händer.
- ▶ Vid tändningen och vid grillning ha alltid luckan för gasgrillen öppen.
- ▶ När man tänder och använder gasgrillen får det absolut inte finnas några brännbara eller lättantändliga föremål, som kökshanddukar, kläder eller liknande, i närheten av gasgrillen. Brandfara!
- ▶ Om lågan inte tänds, upprepa proceduren från början. Kontrollera vid behov om det finns gas och/eller ström till gasgrillen.
- ▶ Om gasgrillen fortfarande inte fungerar: Stäng gasavstängningsventilen och kontakta servicestället.
- ▶ Om lågan släcks av misstag: Vrid vridregulatorn till läget "0" och låt brännaren vara avstängd minst 1 minut. Tänd sedan på nytt.

- ▷ Före första idrifttagning av gasgrillen låt den utan innehåll vara igång 20 minuter på högsta värme för att avlägsna fabriksrester. Vi detta förlopp kan en giftig lukt bildas. Öppna alla fönster och ventiler väl.

Slå på gasgrillen:

- Öppna huvudavstängningsventilen på gasflaskan och gasavstängningsventilen "spis".
- Öppna luckan på gasgrillen helt.
- Tryck på vridregulatorn (Bild 129) och vrid den moturs till tändposition (stor låga).
- För modeller med automatisk tändning: Tryck på tändknappen tills lågan brinner (max. 15 sekunder).
- För modeller utan automatisk tändning: Håll en tänd tändsticka eller gaständare mot brännaren.
- När flammen brinner ska man hålla vridregulatorn nedtryckt i ytterligare 10 till 15 sekunder, tills tändsäkringen håller gastillförseln öppen.
- Släpp vridregulatorn och vrid den till önskad inställning.
- Upprepa proceduren om lågan inte tänds. Vrid vridregulatorn till 0-läge, släpp, vänta 1 minut och upprepa förloppet.

Slå från gasgrillen:

- Vrid vridregulatorn medurs till 0-läget. Flammen slocknar.
- Stäng gasavstängningsventilen "spis" och huvudavstängningsventilen på gasflaskan.

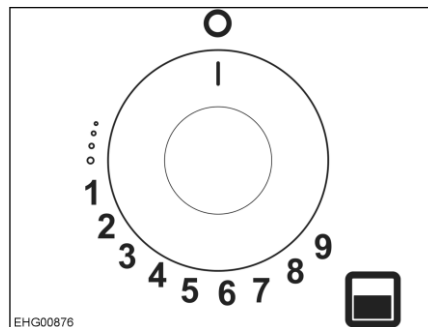

Bild 130 Vridregulator för gasugn

Gasugn Gasugnen är placerad under gasgrillen.

- ▶ När gasugnen är idrift, kan även grillområdet bli mycket varmt, även om gasgrillen är avstängd. Vidrör inte heta delar med bara händer.
- ▶ När man tänd och använder ugnen får det absolut inte finnas några brännbara eller lättantändliga föremål, som kökshanddukar, kläder eller liknande, i närheten av gasugnen. Brandfara!
- ▶ Ugnens lucka måste hållas öppen under tändningen.
- ▶ Om lågan inte tänds, upprepa proceduren från början. Kontrollera vid behov om det finns gas och/eller ström till gasugnen.
- ▶ Om gasugnen fortfarande inte fungerar: Stäng gasavstängningsventilen och kontakta servicestället.
- ▶ Om lågan släcks av misstag: Vrid vridregulatorn till läget "0" och låt brännaren vara avstängd minst 1 minut. Tänd sedan på nytt.

- ▷ Före första idrifttagning av gasugnen låt den utan innehåll vara igång 30 minuter på 200 °C för att avlägsna fabriksrester. Vid detta förlopp kan en ogiftig lukt bildas. Öppna alla fönster och ventiler väl.
- ▷ Gasugnens temperatur regleras med en termostat. Regleringsområdet är 130 °C till 240 °C. Den inställda temperaturen avser gasugnens mitt. Gasugnen är varmare uppe och kallare nere.

- Slå på gasugnen:*
- Öppna huvudavstängningsventilen på gasflaskan och gasavstängningsventilen "spis".
 - Öppna luckan på gasugnen helt.
 - Tryck på vridregulatorn (Bild 130) och vrid den moturs till den högsta nivån (gasnivå 9).
 - För modeller med automatisk tändning: Tryck på tändknappen tills lågan brinner (max. 15 sekunder).
 - För modeller utan automatisk tändning: Håll en tänd tändsticka eller gaständare mot brännaren.
 - När flammen brinner ska man hålla vridregulatorn nedtryckt i ytterligare 10 till 15 sekunder, tills tändsäkringen håller gastillförseln öppen.
 - Släpp vridregulatorn och vrid den till önskad inställning.
 - Skjut in bakgallret på önskad nivå i gasugnen och stäng luckan på gasugnen.
 - Upprepa proceduren om lågan inte tänds. Vrid vridregulatorn till 0-läge, släpp, vänta 1 minut och upprepa förloppet.

- Slå från gasugnen:
- Vrid vridregulatorn medurs till 0-läget. Flamman slocknar.
 - Stäng gasavstängningsventilen "spis" och huvudavstängningsventilen på gasflaskan.

9.5.3 Spis med gasgrill och gasugn (Thetford S~CK1200)

Fordonets kök är försedd med en spis, en gasgrill och en gasugn.

- ▷ I apparaten finns ett kylsystem integrerat. Fläkten startar automatiskt, om gasgrillen eller gasugnen är i funktion några minuter. Fläkten försätter även några minuter efter att apparaterna stängts av.

Spis

Fordonets spis är utrustad med 3 gaskokplattor.

- ▶ När man använder gaskokplattan, dvs när gaslågan brinner, får det absolut inte finnas några brännbara eller lättantändliga föremål, som t. ex. kökshanddukar, servetter, i närheten av gasspisen. Brandfara!
- ▶ Den kompletta tändningsproceduren för gaskokplattan måste vara synlig uppifrån, ställ inte kastruller och liknande i vägen.
- ▶ Om lågan släcks av misstag: Vrid vridregulatorn till läget "0" och låt brännaren vara avstängd minst 1 minut. Tänd sedan på nytt.
- ▶ Vid stängning stängs spisens skyddslock av gångjärnets rörelsespär. Det finns risk för skador!

- ▷ Ställ aldrig heta föremål, till exempel kastruller, på locket till diskhon. Plastmaterialet kan deformeras.
- ▷ Spisens skyddslock av glas kan ej användas som kokplatta.
- ▷ Spisens skyddslock får aldrig stängas när spisen är i bruk.
- ▷ Spisens skyddslock får ej belastas tungt när det är stängt.
- ▷ Ställ aldrig heta kastruller på spisens skyddslock.
- ▷ Låt spisens skyddslock vara öppet tills gaskokplattans brännare inte avger någon värme längre. Glasplattan kan annars spricka.

- ▷ Använd endast kastruller och stekpannor vars diameter passar till gaskokplattan.
- ▷ När flammen på en gaskokplatta slocknar spärrar tändsäkringen automatiskt gastillförseln.
- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

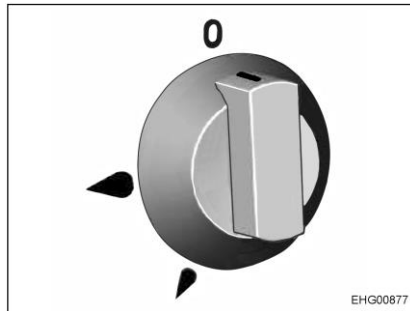

Bild 131 Vridregulator

Gaskokplattor

Spisen har 3 gaskokplattor.

Slå på gaskokplatta:

- Öppna huvudavstängningsventilen på gasflaskan och gasavstängningsventilen "spis".
- Öppna spisens skyddslock.
- Tryck på vridregulatorn (Bild 131) för önskad platta, vrid den till tändningsläget (stor låga) och håll den intryckt.
- Modell med tändanordning: Tryck på tändknappen tills lågan brinner (max. 15 sekunder).
- Modell utan tändanordning: Håll en tänd tändsticka eller gaständare mot plattan.
- När flammen brinner ska man hålla vridregulatorn nedtryckt i ytterligare 10 till 15 sekunder, tills tändsäkringen håller gastillförseln öppen.
- Släpp vridregulatorn och vrid den moturs till önskad inställning.
- Upprepa proceduren om lågan inte tänds. Vrid vridregulatorn till 0-läge, släpp, vänta 1 minut och upprepa förloppet.

Slå från gaskokplattan:

- Ställ vridregulatorn på 0-läget. Flammen slocknar.
- Stäng gasavstängningsventilen "spis" och huvudavstängningsventilen på gasflaskan.

Gasgrill

Gasgrillen är placerad under kontrollenheten.

- ▶ När gasugnen är idrift, kan även grillområdet bli mycket varmt, även om gasgrillen är avstängd. Vidrör inte heta delar med bara händer.
- ▶ Vid tändningen och vid grillning ha alltid luckan för gasgrillen öppen.
- ▶ När man tänder och använder gasgrillen får det absolut inte finnas några brännbara eller lättantändliga föremål, som kökshanddukar, kläder eller liknande, i närheten av gasgrillen. Brandfara!
- ▶ Om lågan inte tänds, upprepa proceduren från början. Kontrollera vid behov om det finns gas och/eller ström till gasgrillen.
- ▶ Om gasgrillen fortfarande inte fungerar: Stäng gasavstängningsventilen och kontakta servicestället.
- ▶ Om lågan släcks av misstag: Vrid vridregulatorn till läget "0" och låt brännaren vara avstängd minst 1 minut. Tänd sedan på nytt.

- ▷ Före första idrifttagning av gasgrillen låt den utan innehåll vara igång 20 minuter på högsta värme för att avlägsna fabriksrester. Vi detta förlopp kan en giftig lukt bildas. Öppna alla fönster och ventiler väl.

Slå på gasgrillen:

- Öppna huvudavstängningsventilen på gasflaskan och gasavstängningsventilen "spis".
- Öppna luckan på gasgrillen helt.
- Tryck på vridregulatorn (Bild 131), vrid den till tändningsläget (stor låga) och håll den intryckt.
- Modell med tändanordning: Tryck på tändknappen tills lågan brinner (max. 15 sekunder).
- Modell utan tändanordning: Håll en tänd tändsticka eller gaständare mot brännaren.
- När flammen brinner ska man hålla vridregulatorn nedtryckt i ytterligare 10 till 15 sekunder, tills tändsäkringen håller gastillförseln öppen.
- Släpp vridregulatorn och vrid den till önskad inställning.
- Upprepa proceduren om lågan inte tänds. Vrid vridregulatorn till 0-läge, släpp, vänta 1 minut och upprepa förloppet.

Slå från gasgrillen:

- Ställ vridregulatorn på 0-läget. Flammen slocknar.
- Stäng gasavstängningsventilen "spis" och huvudavstängningsventilen på gasflaskan.

Gasugn

Gasugnen är placerad under gasgrillen.

- ▶ När gasugnen är idrift, kan även grillområdet bli mycket varmt, även om gasgrillen är avstängd. Vidrör inte heta delar med bara händer.
- ▶ När man tänder och använder ugnen får det absolut inte finnas några brännbara eller lättantändliga föremål, som kökshanddukar, kläder eller liknande, i närheten av gasugnen. Brandfara!
- ▶ Ugnens lucka måste hållas öppen under tändningen.
- ▶ Om lågan inte tänds, upprepa proceduren från början. Kontrollera vid behov om det finns gas och/eller ström till gasugnen.
- ▶ Om gasugnen fortfarande inte fungerar: Stäng gasavstängningsventilen och kontakta servicestället.
- ▶ Om lågan släcks av misstag: Vrid vridregulatorn till läget "0" och låt brännaren vara avstängd minst 1 minut. Tänd sedan på nytt.

- ▷ Före första idrifttagning av gasugnen låt den utan innehåll vara igång 30 minuter på 200 °C för att avlägsna fabriksrester. Vi detta förlopp kan en giftig lukt bildas. Öppna alla fönster och ventiler väl.
- ▷ Gasugnens temperatur regleras med en termostat. Regleringsområdet är 130 °C till 240 °C. Den inställda temperaturen avser gasugnens mitt. Gasugnen är varmare uppe och kallare nere.

- Slå på gasugnen:*
- Öppna huvudavstängningsventilen på gasflaskan och gasavstängningsventilen "spis".
 - Öppna luckan på gasugnen helt.
 - Tryck lätt på vridregulatorn (Bild 131) och vrid den till högsta nivån (240 °C).
 - Modell med tändanordning: Tryck på tändknappen tills lågan brinner (max. 15 sekunder).
 - Modell utan tändanordning: Håll en tänd tändsticka eller gaständare mot brännaren.
 - När flammen brinner ska man hålla vridregulatorn nedtryckt i ytterligare 10 till 15 sekunder, tills tändsäkringen håller gastillförseln öppen.
 - Släpp vridregulatorn och vrid den till önskad inställning.
 - Skjut in bakgallret på önskad nivå i gasugnen och stäng luckan på gasugnen.
 - Upprepa proceduren om lågan inte tänds. Vrid vridregulatorn till 0-läge, släpp, vänta 1 minut och upprepa förloppet.
- Slå från gasugnen:*
- Ställ vridregulatorn på 0-läget. Flammen slocknar.
 - Stäng gasavstängningsventilen "spis" och huvudavstängningsventilen på gasflaskan.

9.6 Kylskåp

Om det inte finns ett gastryck-styrsystem med crashsensor får kylskåpet endast drivas via 12 V-nätet medan man kör. Vid höga omgivningstemperaturer uppnår kylskåpet inte längre full kyleffekt.

- ▷ Montera alltid kylskåpets ventilationsgaller innan fordonet lämnas. Annars kan det komma in vatten om det regnar.
- ▷ Kylskåpets kyleffekt beror på hur fordonet står. Kyleffekten kan sjunka vid så liten lutning som 5°. Ställ därför alltid fordonet på en horisontell plats.
- ▷ Absorptionskylskåp arbetar vid normal rumstemperatur (ca 21 °C) i det angivna temperaturområdet. Om omgivningstemperaturen är betydligt högre (> 30 °C) minskar kyleffekten.

9.6.1 Kylskåpets ventilationsgaller

Vid höga utetemperaturer säkerställts kylaggregatets fulla kyleffekt endast när kylskåpet ventileras tillräckligt.

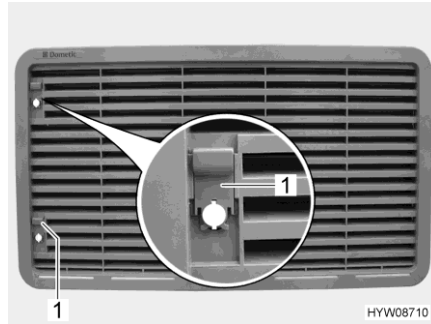

Bild 132 Kylskåpets ventilationsgaller

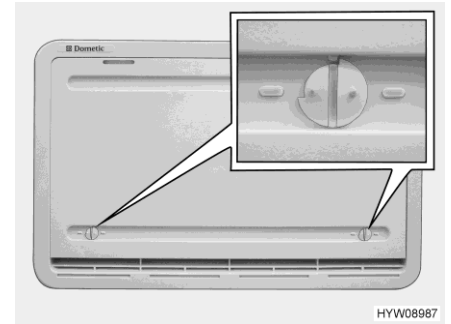

Bild 133 Vinterskydd (kylskåpets ventilationsgaller)

- Ta av:*
- Skjut upp spjället (Bild 132, 1).
 - Ta av kylskåpets ventilationsgaller.

Vinterskydd

Vinterskyddet (Bild 133) skyddar kylaggregatet för kall luft. Sätt vinterskyddet framför båda kylskåpets ventilationsgaller, om utemperaturen sjunker under +10 °C (både vid gas- och eldrift).

Hos mindre enheter (fattningsförmåga på mindre än 130 l) skall du i gasdrift använda endast det **nedre** vinterskyddet.

Hos väldigt låga temperaturer (-5 °C till -30 °C) skall du använda det **isolerade** vinterskyddet. Använd det isolerade vinterskyddet i stället för **nedre** kylskåp-ventilationsgaller.

Om temperaturen stiger igen, skall du ta bort vinterskyddet.

- Montering:*
- Öppna båda lås (Bild 133) (noten står horisontellt).
 - Sätt vinterskyddet framför ventilationsgallret.
 - Lås låset med ett litet mynt (noten står lodrätt).

- Ta av:*
- Öppna båda lås (Bild 133) (noten står horisontellt).
 - Ta bort vinterskyddet från ventilationsgallret.

- ▷ Ta bort vinterskyddet, om temperaturerna stiger över +10 °C. I annat fall kan kylskåpet skadas.
- ▷ Ta bort det **isolerade** vinterskyddet, om temperaturerna stiger över -5 °C. I annat fall kan kylskåpet skadas.

- ▷ Vinterskyddet kan monteras medan färden.

9.6.2 Thetford modellserie N3000 E/A

Beroende på utförandet finns olika typer av kylskåp inbyggda.

Utförande Thetford N3000 E

Manuellt energivalssystem, automatisk tändning

Utförande Thetford N3000E+/N3000 A

Automatiskt och manuellt energivalssystem, automatisk tändning

Driftlägen

Kylskåpet har 3 driftlägen:

- 230 V-drift
- 12 V-drift
- Gasdrift

- ▷ Kylskåpet behöver alltid 12 V-styrspänning, oberoende av vilken energikälla som väljs. Styrspänningen aktiveras så fort el-blocket slås på. Därför flödar viloströmmen alltid, även när kylskåpet är avstängt. Stäng alltid av el-blocket om vid tillfällig avställning.
- ▷ Stäng gasavstängningsventilen "kylskåp" då kylskåpet drivs elektriskt.

230 V-drift

Kylskåpet drivs via ett externt elnät.

12 V-drift

Kylskåpet drivs via ett fordonsbatteriet.

- ▷ I automatiskt läge, väljs 12 Volt-drift endast om fordonsmotorn är igång.

Gasdrift

Kylskåpet drivs med gas från en ansluten gasflaska.

- ▷ Vid användning av autogas måste ett filter användas. Filtret ska byggas in av en kvalificerad tekniker.

Omkoppling mellan energikällorna

Vid omkoppling mellan de olika energikällorna är, vid utförande med automatiskt energival, önskad fördröjning inmatad. Kylskåpet är därför ej omedelbart driftklart efter omkoppling till ny energikälla. Vid omkoppling från 12 Voltsdrift till gasdrift, är fördröjningen 15 minuter. Därigenom förhindras omkoppling till gasdrift vid kortare fordonsuppehåll (t. ex. vid tankning).

Tankstopp

- ▶ På bensinstationer och i deras omedelbara närhet är öppen eld absolut förbjuden.

Om kylskåpet var manuellt inställt på gasdrift, under färden: Slå av kylskåpet i tankningsområdet eller koppla om till 12 V-drift.

Om kylskåpet under färden drevs i automatiskt läge (endast för utförande med automatiskt energival) och tankstoppet varar i över 15 minuter: Stäng av kylskåpet. Det automatiska energivalssystemet kopplar i detta fallet automatiskt om till gasdrift 15 minuter efter avstängningen av fordonsmotorn.

Tändsäkring När gasdriften väljs öppnas tändsäkringen automatiskt så att gas kan strömma till brännaren. Samtidigt tillkopplas den elektroniska tändaren. Om gaslågan skulle slockna, t. ex. på grund av att det blåser, aktiveras tändaren direkt igen och tänder gasen.

Handhavande

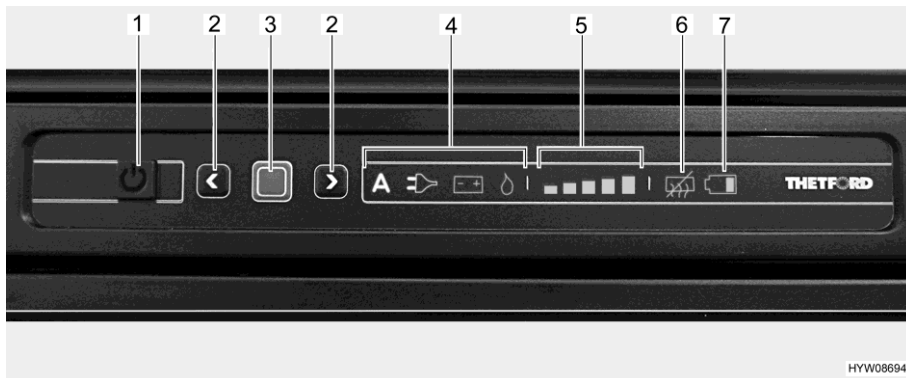

Bild 134 Lysdiodesreglage (kylskåp Thetford)

- 1 På/av-knapp
- 2 Pilknapp
- 3 Bekräftelseknapp
- 4 Indikering för driftläge ("A" finns inte hos alla utföranden)
- 5 Kylnivåindikator
- 6 Indikering "Antikondensation av"
- 7 Indikering "Batteri tomt" (ej aktivt)

▷ Om kylskåpet ska drivas med gas: Öppna huvudavstängningsventilen på gasflaskan och gasavstängningsventilen "kylskåp".

- Slå på:**
- Tryck på på/av-knappen (Bild 134,1) i en sekund. Knappen tänds med grönt ljus. Efter ca 10 sekunder dimmas indikeringen automatiskt för att spara ström.
 - Tryck på bekräftelseknappen (Bild 134,3). Det sist valda driftläge visas.

- Välj driftläge:**
- Tryck ned bekräftelseknappen (Bild 134,3) i cirka 2 sekunder. Symbolen för driftläge blinkar.
 - Manuellt energival: Med pilknapparna (Bild 134,2) väljer du önskad energikälla.
 - Automatiskt energival (endast för utförande med automatiskt energival): Välj driftläget "A" med hjälp av pilknapparna (Bild 134,2).
 - Bekräfta valet med bekräftelseknappen (Bild 134,3).

För utförande med automatiskt energival, sker det automatiska energivalet, beroende på energikällornas tillgänglighet, i denna sekvens:

- 230 V växelspanning
- 12 V likspanning
- Gas

- Ställa in kyltemperaturen:**
- Tryck ned bekräftelseknappen (Bild 134,3) i cirka 2 sekunder. Symbolen för driftläge blinkar.
 - Tryck på bekräftelseknappen (Bild 134,3) igen. Kylvivåindikatorn (Bild 134,5) blinkar.
 - Ändra inställningen genom att trycka på pilknapparna (Bild 134,2) tills önskad inställning visas.
 - Bekräfta valet med bekräftelseknappen (Bild 134,3).
- Slå från:**
- Tryck på på/av-knappen (Bild 134,1) i cirka 2 sekunder. Alla lampor släcks. Kylskåpet är avstängt.
 - Om kylskåpet drivs med gas: Stäng gasavstängningsventilen "kylskåp" och huvudavstängningsventilen på gasflaskan.

Kyltemperaturreglering

När kylskåpet sätts på väljs automatiskt den sist valda termostatinställningen. Denna inställning kan ändras manuellt med pilknapparna (Bild 134,2). Det tar alltid några timmar innan man har en normal drifttemperatur i kylskåpet. Vid omkopplingen till ett annat driftläge, bibehålls termostatinställningen.

Extrafunktioner

Blinkande lampor på kontrollenheten indikerar en störning. För anvisningar beträffande felavhjälpning, se kapitel 14.

- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken "Kylskåp".

9.6.3 Lås till kylskåpsdörr

Beroende på modell har kylskåpet ett separat frysfack. Uppgifterna i detta avsnitt gäller även för frysfackets dörr.

- ▷ Under färd skall kylskåpsdörren alltid vara stängd och spärrad i det stängda läget.

- ▷ När kylskåpet är avstängt ska kylskåpsdörren låsas i ventilationsläget. På så sätt förhindrar man mögelbildning.

Kylskåpsdörren kan låsas i två lägen:

- Stängd kylskåpsdörr under resa och när kylskåpet används
- Lätt öppnad kylskåpsdörr som ventilationsläge då kylskåpet är avstängt

- ▷ Mer information om låsanordningen finns i den separata instruktionsboken från tillverkaren.

Thetford Kylskåpet öppnas och stängs med handtaget på dörren.

Ventilationsläge Kylskåpsdörren kan sedan låsas i ventilationsläge med en svängbar bygel.

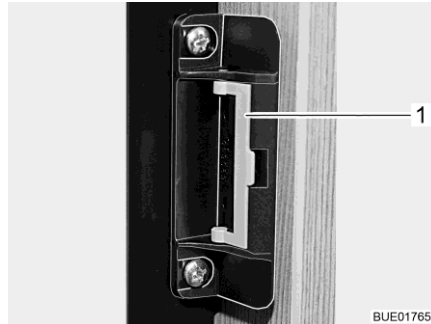

Bild 135 Låsanordning (normalläge)

Bild 136 Låsanordning (ventilationsläge)

Låsa i ventilationsläge:

- Öppna kylskåpsdörren.
- Sväng med bygeln (Bild 135,1) framåt (Bild 136).
- Stäng kylskåpsdörren ända till det första hacket, sedan låses den i ventilationsläget.

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns information om fordonets sanitetssystem.

I slutet av kapitlet hittar du monteringsställen för sanitetssystemets komponenter.

10.1 Vattenförsörjning, allmänt

- ▶ Fyll endast på vattentanken från försörjningsledning som har dricksvattenskvalitet.
- ▶ Vid påfyllning får endast slangar eller behållare användas som är godkända för dricksvatten.
- ▶ Påfyllningsslang eller behållare ska före användning spolas noga med dricksvatten (två till tre gånger tankens volym).
- ▶ Töm påfyllningsslang eller behållare fullständigt efter användning och stäng öppningar till påfyllningsslang eller behållare.
- ▶ Vatten som blir stående i vattentanken eller i vattenledningarna blir oanvändbart efter kort tid. Därför är det viktigt att man grundligt rengör vattenledningar och vattentank före varje användning av fordonet. När man ställer undan fordonet, d.v.s. när det inte ska användas på ett tag skall vattentanken och vattenledningarna tömmas helt och hållet.
- ▶ Vid avställning under längre tid än en vecka ska vattensystemet desinficeras innan man använder fordonet (se kapitel 11).

- ▷ När fordonet inte används under flera dagar eller inte värms upp vid risk för frost ska hela vattensystemet tömmas. Se till att vattenpumpen är avstängd. Annars går vattenpumpen varm och kan ta skada. Vattenkranarna skall vara öppna i mittläge. Låt alla avtappningskranar vara öppna. På så sätt undviks frostsador i fast installerade apparater, frostsador på fordonet och avlagringar i vattenförande komponenter.
- ▷ Utan vatten går vattenpumpen torr och kan ta skada efter senast en minut. Vattenpumpen får aldrig användas då vattentanken är tom.

Fordonet är utrustat med inbyggd vattentank. En elektrisk vattenpump pumpar vattnet till olika ställen där man kan ta vatten. Vattenpumpen startar automatiskt och pumpar vatten när en vattenkran öppnas.

Det smutsiga vattnet samlas i avloppstanken. På panelen kan avläsas hur full vattentanken eller avloppstanken är.

10.2 Vattenpump

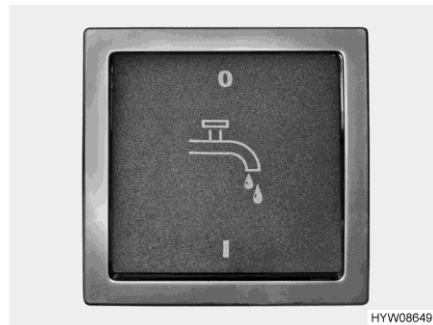

Bild 137 Brytare (vattenpump)

Monteringsställe Se tabell i slutet av avsnittet 10.7.

- ▷ Innan man kan använda vattenkranarna måste 12 V-försörjningen och vattenpumpen tillkopplas på panelen via brytaren (Bild 137). Vattenpumpen arbetar inte annars.
- ▷ I samband med att man fyller på nytt vatten kan en luftblåsa bildas på pumpens botten. Luftblåsan förhindrar att vatten sugas in i pumpen. Rör vattenpumpen mycket kraftigt upp och ner i vattnet.

10.3 Vattensystem

10.3.1 Vattentank

Vattentanken rymmer ca 120 l.

Vattentankens monteringsställe, se avsnitt 10.7.

Varmluften från värmesystemet för bodelen värmer upp vattentanken. Vattentanken är därmed skyddad mot frost.

- ▷ Om inte värmesystemet för bodelen är i drift, är inte vattentanken tillräckligt skyddad mot frost. Vattentanken ska tömmas och avtappningskranen ska stå öppen om det finns risk för frost.

- ▷ Av körsäkerhetsskäl och av registreringstekniska skäl måste volymen minskas till ca 20 l under körning. När vatten tappas av med hjälp av raten för säkerhetsavtappning (se avsnitt 10.3.4), kvarstår en restvolym på ca 20 l i vattentanken.

10.3.2 Påfyllning av vattensystem

- ▶ Beakta fordonets tekniskt tillåtna totalvikt när vattentanken fylls. När vattentanken är full måste bagaget reduceras i enlighet med detta.

- ▷ Utan vatten går vattenpumpen torr och kan ta skada efter senast en minut. Vattenpumpen får aldrig användas då vattentanken är tom.

▷ När vattentanken fylls på kan vattenmängden avläsas på panelen.

- Ställ fordonet vågrätt.
- Koppla på 12 V-försörjningen på panelen.

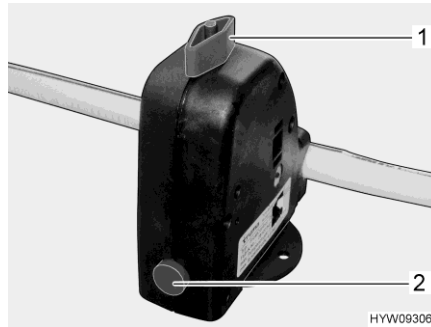

Bild 138 Säkerhets-/avtappningsventil (Truma)

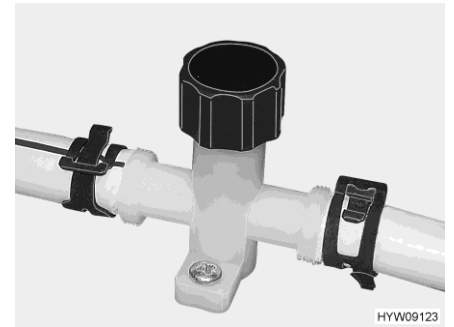

Bild 139 Avtappningskran (vattenledning)

- Säkerhets-/avtappningsventilen (Truma) stängs. Ställ vredet (Bild 138,1) diagonalt mot säkerhets-/avtappningsventilen och tryck in tryckknappen (Bild 138,3).
- Vid temperaturer lägre än 6 °C kan säkerhets-/avtappningsventilen inte stängas.
- Stäng avtappningskranarna (Bild 139). Vrid locket medurs. Säkerhets-/avtappningsventilens och avtappningskranarnas monteringsställen anges i avsnittet 10.7 i slutet av detta kapitel.
- Stäng samtliga vattenkranar.
- Stäng avtappningsöppningen på vattentanken.
- Öppna påfyllningsöppningen för dricksvatten på fordonets utsida.
- Fyll på vattentanken med dricksvatten. För fyllning används vattenslang, vattendunk med tratt eller liknande.
- Slå på vattenpumpen via brytaren.
- Samtliga vattenkranar ställs i läge "varmt" och öppnas. Vattenpumpen startar. Varmvattenledningarna fylls med vatten.
- Vattenkranarna skall vara öppna tills vatten rinner ut fritt från luftblåsor. Endast därigenom säkerställs att varmvattenberedaren är vattenfylld.
- Samtliga vattenkranar ställs i läge "kallt" och öppnas. Kallvattenledningarna fylls med vatten.
- Vattenkranarna skall vara öppna tills vatten rinner ut fritt från luftblåsor.
- Stäng samtliga vattenkranar.
- Stäng påfyllningsöppningen för dricksvatten.
- Kontrollera att vattentankens lock är tätt.

10.3.3 Fylla på vatten efteråt

- ▶ Locken för bränslepåfyllningsröret och påfyllningsöppningen för dricksvattnet är ganska lika varandra. Kontrollera märkningen innan du fyller på tanken.
- ▶ Beakta fordonets tekniskt tillåtna totalvikt när vattentanken fylls. När vattentanken är full måste bagaget reduceras i enlighet med detta.

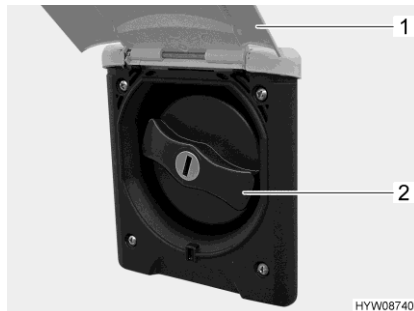

Bild 140 Lock (påfyllningsöppningen för dricksvatten)

Påfyllningsöppningen för dricksvatten är beroende på modell placerat på fordonets vänstra eller högra sida.

Påfyllningsöppningen för dricksvatten är märkt med symbolen "🔑".

Öppna påfyllningsöppning för dricksvatten:

- Fäll upp den utvändiga luckan (Bild 140,1).
- Stick in nyckeln i låscylindern och vrid ett kvarts varv. Locket är upplåst.
- Dra ut nyckeln.
- Vrid om det blå locket (Bild 140,2) en kvarts varv.
- Locket tas av.

Fylla på vatten:

- Fyll på vattentanken med dricksvatten. För fyllning används vattenslang, vattendunk med tratt eller liknande.

Stänga påfyllningsöppning för dricksvatten:

- Skruva på locket till påfyllningsöppningen för dricksvatten.
- Vrid locket ett kvarts varv.
- Stick in nyckeln i låscylindern och vrid ett kvarts varv. Locket är låst.
- Dra ut nyckeln.
- Kontrollera att locket sitter ordentligt fast på påfyllningsöppningen för dricksvatten.
- Fäll ner den utvändiga luckan och lås den.

10.3.4 Minska vattenvolymen för körning

Ratt Ratten är monterad på vattentanken.

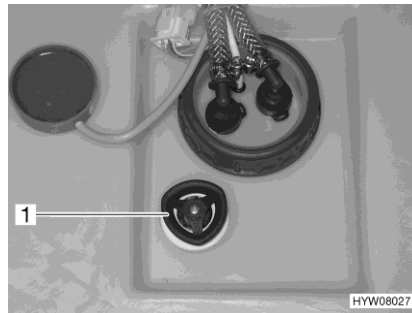

Bild 141 Ratt (vattentank)

Öppna: ■ Vrid ratten (Bild 141,1) på vattentanken moturs tills den första läges-spärren. Vattnet rinner ut tills ca 20 liter är kvar.

Stänga: ■ Vrid ratten (Bild 141,1) på vattentanken medurs till stoppläget.

Monteringsställe Se avsnittet 10.7.

10.3.5 Tappa av vatten (ratt för säkerhetsavtappning)

- Vrid ratten (Bild 141,1) på vattentanken moturs mot motståndet till stoppläget för att öppna utloppsöppningen helt.

10.3.6 Tömma vattensystemet

- ▷ När fordonet inte används under flera dagar eller inte värms upp vid risk för frost ska hela vattensystemet tömmas. Se till att 12 V-försörjningen är avstängd på panelen. Annars går vattenpumpen varm och kan ta skada. Vattenkranarna skall vara öppna i mittläge. Låt säkerhets-/avtappningsventilen (Truma) och alla avtappningskranar vara öppna. På så sätt undviks frostsador i fast installerade apparater, frostsador på fordonet och avlagringar i vattenförande komponenter.

- ▷ Beakta miljöhänvisningen i detta kapitel.

Säkerhets-/avtappningsventilens och avtappningskranarnas monteringsställen anges i avsnittet 10.7 i slutet av detta kapitel.

Töm och lufta vattensystemet enligt följande. Frostsador undviks så här:

- Ställ fordonet vågrätt.
- Stäng av 230 V-försörjning.
- Stäng av 12 V-försörjningen på panelen.
- Ta varmvattenberedaren ur funktion (se avsnitt 9.2).
- Öppna avtappningskranarna. Vrid locket moturs.

- Öppna säkerhets-/avtappningsventilen (Truma). Vrid då vredet mot säkerhets-/avtappningsventilen.
- Öppna vattentankens utlopp.
- Öppna alla vattenkranar och ställ dem i mittläge.
- Fäst handduschen upptill i duschläge.
- Skruva på förslutningsringen på vattentanken.
- Ta ut vattenpumpen (fäst på locket) så långt som anslutningsledningarna gör det möjligt.
- Håll upp vattenpumpen tills vattenledningarna är helt tömd.
- Kontrollera att vattentanken verkligen har tömts helt.
- Lägg handduschen i duschkaret.
- Blås ut vattnet som är kvar i vattenledningarna (max. 0,5 bar). Koppla bort vattenledningen från vattenpumpen och blås in i vattenledningen i riktning mot förbrukaren.
- Tömma avloppstanken. Beakta miljöhänvisningarna i detta kapitel.
- Töm latrintanken. Beakta miljöhänvisningarna i detta kapitel.
- Rengör vattentanken och skölj den noga.
- Låt vattensystemet torka så länge som möjligt.
- När systemet har tömts ska alla vattenkranar vara öppna i mittläge.
- Låt säkerhets-/avtappningsventilen (Truma) och alla avtappningskranar vara öppna.

10.4 Avloppstank

Avloppstanken rymmer ca 90 l.

Monteringsställe och åtkomst, se avsnitt 10.7.

Varmluften från värmesystemet för bodelen värmer upp avloppstanken. Avloppstanken är därmed skyddad mot frost.

- ▷ Om värmesystemet för bodelen inte är i drift är avloppstanken inte längre skyddad mot frost. Avloppstanken ska tömmas och avtappningskranen ska stå öppen om det finns risk för frost.
- ▷ Kokande vatten får aldrig hällas direkt i fatutloppet. Kokande vatten kan leda till deformationer och otäthet i avloppsvattensystemet.

- ▷ Avloppstanken får endast tömmas på speciella hanteringsanläggningar t. ex. på campingplatser eller andra ställplatser.

Tömning av vattentank

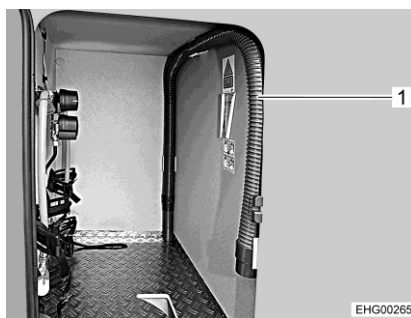

Bild 142 Avloppsslang (gasbox)

Bild 143 Avloppsslang (utdragsdel till gasbox)

Avloppsslang

Avloppsslangen (Bild 142,1 resp. Bild 143,1) befinner sig i gasboxen eller utdragsdelen till gasboxen och kan användas som förlängning på avloppsröret (Bild 144,1).

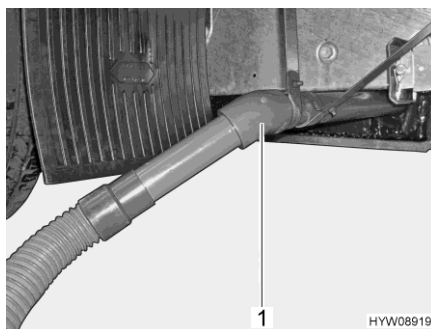

Bild 144 Avloppsrör med avloppsslang

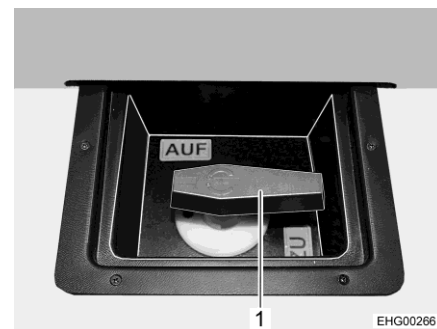

Bild 145 Manöverspak (avloppstank)

Manöverspak

Avtappningskranen för avloppsvatten aktiveras med en manöverspak (Bild 145,1). Manöverspaken (Bild 145,1) för tömning av avloppsvattnet sitter i dubbelgolvet under en kåpa. Avloppsröret med anslutning för en avloppsslang återfinns under fordonet, på höger sida.

Tömning:

- Sätt fast avloppsslangen på avloppsröret.
- Öppna avtappningskranen. Vrid för detta manöverspaken (Bild 145,1) till avtappningsventilen till läget "AUF" (öppen). Avloppsvattnet rinner ut.
- Avloppstanken töms helt.
- Stäng avtappningskranen när avloppsvattnet har tömts ut helt. Vrid för detta manöverspaken (Bild 145,1) till avtappningsventilen till läget "ZU" (stängd).
- Dra bort avloppsslangen och lägg undan den.

10.5 Bad

- ▷ Transportera ingen last i duschkaret. Duschkaret eller andra inredningsföremål i toaletterummet kan skadas.

- ▷ För att ventiler under eller efter duschning resp. för att torka blöta kläder skall toalettdörren stängas och toalettens taklucka eller fönster öppnas. Luften kan då cirkulera bättre.
- ▷ Ta bort tvålrester efter duschen, annars kan det bildas sprickor i duschkaret.
- ▷ Duschen bör torkas upp efter användning för att förhindra fuktangrepp.
- ▷ Ställ fordonet så vågrätt som möjligt. Annars kan vattnet inte rinna ut ordentligt från duschkaret.
- ▷ Ytterligare information om rengöring av toaletterummet finns i avsnittet 11.3.

Duschgaller

Duschgallret är av massivt trä. Duschgallret skyddar duschkaret och ser till att golvet hålls torrt även efter att man har duschat.

Var uppmärksam på följande för en lång livslängd:

- Lyft ur duschgallret ur duschen innan du duschar.
- Lägg tillbaka duschgallret i duschkaret efter det att du har duschat.
- Behandla duschgallret med en luddfri trasa och vanlig träolja i fiberriktning (följ tillverkarens anvisningar).

10.6 Toalett

- ▷ Belasta toaletten med maximalt 120 kg.
- ▷ Töm latrintanken när risk för frost föreligger och fordonet inte är uppvärmd.
- ▷ Att sätta sig på toalettens lock är ej tillåtet. Locket tål ej vikten av personer och kan gå sönder.
- ▷ Lämplig kemikalie används till toaletten. Ventilationen tar bort alla odörer, dock ej smuts och gaser. Smuts och gaser angriper gummipackningarna.

- ▷ Om fordonet är utrustat med ett elektriskt avluftningssystem sätts fläkten i gång automatiskt när toalettens spjäll öppnas.
- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

- ▷ Latrintanken får endast tömmas på speciella hanteringsanläggningar t. ex. på campingplatser eller andra ställplatser.

10.6.1 Toalett med fast bänk

Toaletten spolas via fordonets vattensystem.

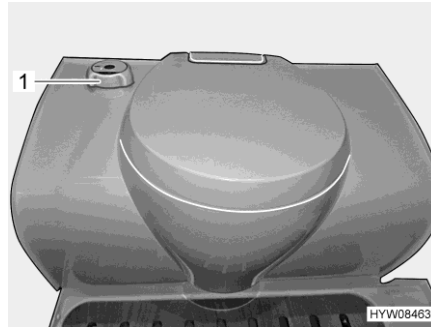

Bild 146 Thetford-toalett

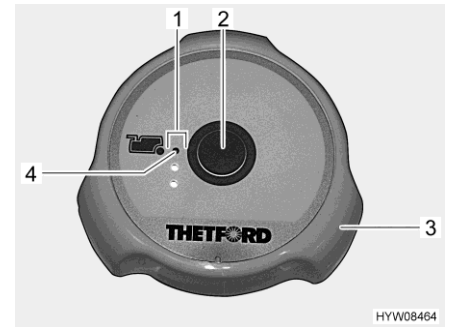

Bild 147 Spolknapp/kontrolllampor (Thetford-toalett)

Toaletten kan användas med öppet eller stängt spjäll.

- Spjället, öppna:*
- Vrid ratten (Bild 146,1) moturs.
- Stäng spjället:*
- Vrid ratten (Bild 146,1) medurs.
- Spola:*
- Öppna spjället på Thetford-toaletten före spolning. Vrid då ratten (Bild 147,3) moturs.
 - För att spola, tryck på den blå spolknappen (Bild 147,2).
 - Efter spolning stängs spjället. Vrid då ratten (Bild 147,3) medurs.

Kontrolllamporna (Bild 147,1) visar nivåindikeringen för latrintanken. Den röda kontrollampen (Bild 147,4) tänds när latrintanken måste tömmas.

10.6.2 Tömning av latrintank

- ▷ Om fordonet är utrustat med ett elektriskt avluftningssystem: Ta bort slangen från avluftningssystemet på latrintanken innan latrintanken töms.

- ▷ Latrintanken kan endast tas ut när spjället är stängt.
- ▷ Mer information finns i instruktionsboken från tillverkaren.

Bild 148 Lucka (latrintank)

- Skjut spjällspaken på toalettskålen medurs. Spjället stängs.
- Öppna luckan till latrintanken på fordonets utsida. Stick för detta in nyckeln i låscylindern i trycklåset (Bild 148,1) och vrid den ett kvarts varv medurs.
- Dra ut nyckeln.
- Tryck samtidigt in de två trycklåsen (Bild 148,2) med tummarna och öppna luckan för latrintanken.

Bild 149 Latrintank (i fordonet)

Bild 150 Latrintank

- Om fordonet är utrustat med ett elektriskt avluftningssystem: Ta bort avluftningssystemets slang.
- Dra låsklämman (Bild 149,3) uppåt och dra ut latrintanken (Bild 149,1) i handtaget (Bild 149,2).
- Sväng utloppsstutsen (Bild 150,1) framåt vid en avsedd avfallsstation och skruva loss locket (Bild 150,2).
- Tryck på den färgade luftningsknappen (Bild 150,3) och håll den nedtryckt tills latrintanken är tom.
- Rengör latrintanken med färskvatten.

- Förslut utloppsstutsen och sväng den tillbaka.
- Skjut in latrintanken så långt i avfallsschaktet att den hakar fast.
- Om fordonet är utrustat med ett elektriskt avluftningssystem: Anslut avluftningssystemets slang.
- Stäng luckan för latrintanken.
- Fyll på ny sanitetsvätska.

10.6.3 Elektriskt avluftningssystem

Det elektriska avluftningssystemet suger in luften i toalettrummet, för den genom latrintanken och leder den vidare ut genom ett utsläpp i golvet, dörren eller i taket.

- ▷ Om fordonet är utrustat med ett elektriskt avluftningssystem sätts fläkten i gång automatiskt när toalettens spjäll öppnas.
- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

10.6.4 Vinterdrift

- ▷ Använd inga frostskyddsmedel. Frostskyddsmedel kan skada toaletten.

När fordonet är uppvärmt skyddas toaletten, vattentanken och latrintanken mot frost. Toaletten kan därmed användas även på vintern.

Om fordonet inte är uppvärmt ska vattentanken, latrintanken och vattenledningarna tömmas vid risk för frost. På så sätt förhindrar man frostsador.

10.6.5 Tillfällig avställning

- ▷ Om toaletten inte skall användas under en längre tid skall vattentanken, latrintanken och vattenledningarna tömmas.

Stänga av toaletten tillfälligt:

- Tömma vattentanken.
- Använd toalettens spolmekanism tills inget vatten längre kommer in i toaletten. Observera att pumpen kan skadas senast efter en minut om den körs torr.
- Töm latrintanken.
- Spola ur latrintanken noggrant.
- Lämna tömningsröret på latrintanken öppet.
- Låt latrintanken torka så länge som möjligt.

10.7 Monteringsställen

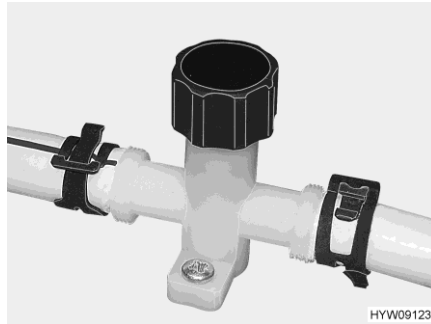

Bild 151 Avtappningskran (vattenledning)

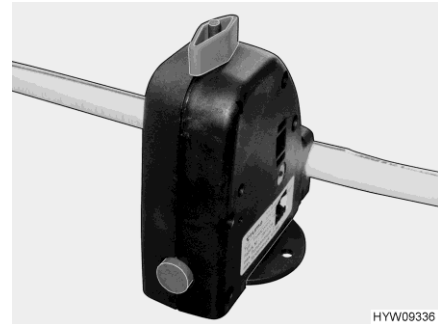

Bild 152 Säkerhets-/avtappningsventil (Truma)

Beroende på modell är sanitetssystemets komponenter tillgängliga på följande monteringsställen:

Brytare vattenpump	Färskvattentank	Säkerhets-/avtappningsventil och avtappningsventil för varmvattenslopp	Avloppstank (åtkomst, rengöring)	Avloppstank (avtappningsventil)
I badrums-skåpet	I steg för den bakre sängen under golvluckan	Framför sittbänken under golvlattan	I det bakre lastutrymmet bakom panelen, under golvluckan	I det bakre lastutrymmet under golvluckan

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns information om fordonets skötsel.

I slutet av detta kapitel hittar du kontrollistor med åtgärder som måste utföras om fordonet inte används under en längre tid.

11.1 Allmänt

- ▷ Fordonet har utformats för fritidsbruk. Om användningen överskrider normal fritidsanvändning (permanent användning) kan fukt bildas i kuben. Även inredningen kan påverkas.

11.2 Utvändig skötsel

Den normala utvändiga skötseln består av regelbunden tvätt. Hur ofta fordonet behöver tvättas beror på hur det används och under vilka omständigheter. I områden med kraftigt förorenad luft eller vid körning på saltade vägar måste fordonet tvättas oftare. Om fordonet utsätts för salthaltig och fuktig luft (kustområden, varmt och fuktigt klimat) skall fordonet också tvättas oftare.

Parkera helst inte under träd. De kådaliknande utsöndringarna som droppar ned från vissa träd gör att lacken mattas och kan påskynda eventuell korrosionsprocess.

Fågelspillning skall tvättas bort ordentligt med en gång eftersom syran i spillningen har en frätande effekt.

11.2.1 Tvätta med högtryckstvätt

- ▷ Däcken får aldrig rengöras med högtryckstvätt. Däcken kan skadas.
- ▷ Spruta inte direkt på utvändiga applikationer (dekorfilm) med högtryckstvätt. De utvändiga applikationerna kan lossna.

Innan man tvättar fordonet med en högtryckstvätt är det viktigt att man läser igenom bruksanvisningen till högtryckstvätten.

När man tvättar fordonet med ett runt munstycke ska avståndet mellan fordonet och munstycket vara minst ca 700 mm.

Tänk på att vattenstrålen har ett högt tryck när den kommer ut ur munstycket. Om man inte följer alla anvisningar och använder högtryckstvätten på felaktigt sätt kan detta leda till skador på fordonet. Vattentemperaturen får inte överstiga 60 °C. Flytta vattenstrålen hela tiden, rikta den alltså inte en längre tid på ett och samma ställe. Rikta inte vattenstrålen direkt mot dörrspalter, elektriska komponenter, kontakter, tätningar, ventilationsgaller eller takluckor. Fordonet kan skadas eller vatten kan tränga in i de inre utrymmena.

11.2.2 Tvättning av fordonet

- ▷ Tvätta aldrig fordonet på en tvättgata. I kylskåpets ventilationsgaller, avgaskaminen eller i ventilationen kan det tränga in vatten. Fordonet kan skadas.
- Rengör endast fordonet på en tvättplats som är avsedd för tvätt av fordon.
- Undvik direkt solljus. Ta hänsyn till miljöaspekter.
- Vid användning av rengöringsmedel ska tillverkarens användningsanvisningar följas. Rengöringsmedel måste vara pH-neutrala.
- Kontrollera på en plats som inte syns att ytan tål rengöringsmedlet.
- Rengör utvändigt utrustning och plastkomponenter endast med en riklig mängd varmt vatten, diskmedel och en mjuk trasa.
- Tvätta fordonet med så riklig mängd vatten som möjligt och med hjälp av en tvättsvamp eller mjuk borste. Om smutsavlagringarna är svåra att avlägsna använd diskmedel.
- Lackerade yttre väggar kan även rengöras med rengöringsmedel för husbil.
- Behandla gummitätningar på dörrar och luckor till förvaringsutrymmen med gummibehandlingsmedel som finns i handeln.
- Behandla låscylindrar i dörrar och luckor till förvaringsutrymmen med grafitpulver.

11.2.3 Fönsterrutor av akrylglas

Akrylglasrutorna måste man vara mycket försiktig med, eftersom de är relativt känsliga.

- ▷ Torka aldrig av torra akrylglasrutor eftersom dammkorn då kan skada ytan.
- ▷ Akrylglasrutor får endast rengöras med en stor mängd varmt vatten, diskmedel och en mjuk trasa.
- ▷ Använd aldrig fönsterputs med tillsatser av kemiska, polerande eller alkoholhaltiga ämnen. Detta leder till att fönstren åldras i förtid så att sprickor kan uppstå.
- ▷ Rengöringsmedel som används till bilkarosser (t. ex. för att avlägsna tjära eller silikon), får ej komma i beröring med akrylglas.
- ▷ Kör ej på tvättgator.
- ▷ Klistra inte fast dekaler på akrylglasrutorna.
- ▷ Efter rengöring av fordonets fönsterrutor av akrylglas skölj ordentligt ytterligare en gång med rent vatten.
- ▷ Behandla gummitätningar med gummibehandlingsmedel som finns i handeln.

- ▷ Som efterbehandling efter rengöringen rekommenderas akrylglasrengöringsmedel med antistatisk verkan. Mindre repor försvinner vid polering med akrylglaspolish. Tillbehörshandeln tillhandahåller dessa medel.

11.2.4 Komponenter av glasfiberförstärkt plast (GFK)

- ▷ Polityr bör inte komma i kontakt med fönstertätningar av gummi eller listprofiler.
- ▷ Glasfiberförstärkt plast får inte bli för varmt. Rör därför på poleringsmaskinen hela tiden under polering med poleringsmaskin.

- ▷ Vid stora GFK-komponenter kan åldersrelaterade sprickor uppstå på ytan. Detta är en egenskap på kompositmaterialet GFK med gelbeläggning som inte påverkar komponentens funktion. Det finns därför ingen anledning till reklamation.

Glasfiberförstärkta plastkomponenter kan gulna eller sönderfalla p.g.a. otillräcklig fordonsskötsel och materialåldring.

Därför ska glasfiberförstärkta plastkomponenter behandlas regelbundet.

Därvid elimineras risken att de glasfiberförstärkta plastkomponenterna gulnar och ytorna behåller sitt skyddande skikt.

Efterbehandla glasfiberförstärkta plastkomponenter:

- Tvätta och torka fordonet enligt ovanstående beskrivning. Kontrollera att de glasfiberförstärkta plastkomponenterna är rena och torra.
- Applicera polermedlet jämnt med en mjuk trasa på de glasfiberförstärkta plastkomponenternas yta.
- Vänta tills det har bildats en tunn grå film på ytan.
- Polera de glasfiberförstärkta plastkomponenterna med en ren, mjuk trasa. Polera de glasfiberförstärkta plastkomponenterna med cirklande rörelser.

Vi rekommenderar att en poleringsmaskin används för dessa arbeten.

- ▷ För konservering av polityren måste ett lackskyddsmedel användas. Följ bruksanvisningen till lackskyddsmedlet.

11.2.5 Underrede

Underredet på fordonet har delvis en beläggning av åldringsbeständigt underredsskydd. Om detta underredsskydd tar skada skall skadan omgående åtgärdas. Ytor som har en sådan beläggning ska inte behandlas med oljespray.

- ▷ Använd endast produkter som har godkänts av tillverkaren. Våra auktoriserade återförsäljare och serviceställen hjälper dig gärna.

11.2.6 Motorrum

- ▷ Rengöring och skötsel av motorrummet får ske endast vid avstängd tändning.
- ▷ Före arbetena i motorrummet skall du låta motorn kyla ned. Det finns risk för brännskador vid beröring av varma motordelar!
- ▷ Före arbetena i motorrummet skall du läsa de motsvarande varnings- och hanteringsanvisningarna i bruksanvisningen från basfordontillverkaren och beakta dem.
- ▷ En motortvätt skall genomföras av en auktoriserad fackverkstad.

- ▷ Ångstrålen får inte riktas direkt på lamphuset, ställmotorer och tätningar. Därmed förhindras det fukt i strålkastarna och där av följande skador.
- ▷ Ångstrålen får inte riktas mot vindrutetorkarmotor och vindrutetorkrör.
- ▷ Använd motorskyddslack endast om komponenterna i motorrummet är nedkylda och fria från smuts.
- ▷ Använd endast smörjmedel, fett och vätskor som basfordonets tillverkare godkände.

Påbyggnadstillverkaren godkänner inte garanti för skador, otätheter eller avbrott i elektriska komponenter som uppstår efter motortvätt.

11.2.7 Vindrutespolsystem och vindrutetorkare

- ▷ Fyll sedan på de i bruksanvisningen för basfordonet angivna rengöringsmedel (med/utan frostskydd) i angivna blandningsförhållande i spolarvätskebehållaren. Använd inget kylarfrostskydd eller andra medel. Dessa medel påverkar rengöringseffekten och angriper torkarbladen.
- ▷ Vindrutespolsystemet och vindrutetorkare skall inte sättas på, när torkarbladen har frusit fast. Lossa torkarbladen för med avisningsmedel.
- ▷ Ta inte bort snö som samlar sig på vindrutan med vindrutetorkare. Sopa först bort snön från vindrutan.
- ▷ Vindrutetorkare skall inte sättas på vid torr vindruta.
- ▷ Vindrutespolsystemet och vindrutetorkarmotorn skall inte rengöras med ångstråle.
- Kontrollera vindrutespolsystemet och vindrutetorkaren regelbundet på korrekt funktion.
- Kontrollera regelbundet fyllnadsnivån av spolarvätskebehållaren. Endast om det kommer tillräckligt med rengöringsvätska på vindrutan, kan vindrutetorkare rengöra dessa bra. Klar sikt är avgörande för säker körning.
- Före början av frostperioden skall du fylla på spolarvätskebehållaren med spolarvätska med tillräckligt frostskydd.
- Fyll på spolarvätskan in god tid. Använd endast rent vatten för att späda ut spolarvätskan.
- Ta bort insektröster från torkarbladen så fort som möjligt.
- Rengör torkarbladen regelbundet med spolarvätska. Använd en svamp eller en trasa som du rör med över gummiläppen.
- Ta bort vaxlagringen efter biltvätten med ett vaxlösande rengöringsmedel för vindrutor.
- Ta regelbundet bort smutsrester från spolarmunstyckena v vindrutespolsystemet.
- Efter körning på väldigt smutsiga sträckor skall du spruta spolarmunstyckena med klart vatten, för att förebygga att det bildas skorpor.
- Igensätta spolarmunstycken skall rengöras med ett tunt nål.

11.2.8 Klimatanläggning

- ▷ Klimatanläggningen får inte rengöras med högtryckstvätt. Vattnet som tränger in kan skada klimatanläggningen.
- ▷ Kör ej på tvättgator.
- ▷ Använd inga skarpa eller hårda föremål för rengöring. Klimatanläggningen eller takfönstret kan annars skadas.

- ▷ För rengöring av takfönstret skall du endast använd rengöringsmedel som tillverkaren rekommenderar. Våra auktoriserade återförsäljare och serviceställen hjälper dig gärna.
 - Rengör klimatanläggningen endast med vatten och ett skonande rengöringsmedel.
 - Torka av klimatanläggningens hus och luftutgångsenheten endast med en fuktig trasa.
 - Rengör fjärrstyrningen endast med en fuktig trasa. Rengör displayn med en rengöringsduk för glasögon.
 - Rengör rullgardiner vid behov med mild tvål och mycket vatten.
 - Ta regelbundet bort löv och annan smuts från ventilationsöppningarna på klimatanläggningen.
 - Kontrollera regelbundet kondensvattenutloppet, om det kondenserade vattnet kan flyta bort fritt.
 - Rengör regelbundet filtern på båda sidor av luftutgångsenheten.
 - Byt varje år aktiv kol-filtret på båda sidor av luftutgångsenheten.
 - Kontrollera varje år profiltätningen i fordonstaket på skador.

- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

11.2.9 Fotsteg

När fotsteget smörjs kan grova smutspartiklar fastna under resan och därmed störa fotstegets funktion eller skada fotsteget. Fotstegets rörliga delar får därför inte smörjas varken med fett eller olja.

11.2.10 Taklucka

- ▷ Använd inga aggressiva rengöringsmedel (lösningsmedel/slipmedel).
- ▷ Rengör akrylglas och ramdelar med en fuktig trasa och en mild såplösning.
- ▷ Använd vid behov specialrengöringsmedel.
- ▷ Se till att inget vatten kommer in i mekaniken till takhuven.
- ▷ Vid biltvätt, låt inte vattenstrålen spruta direkt in i takluckan. Annars kan det komma in sprutvatten genom luftspalten mellan takluckan och ramen som krävs för den forcerade ventilationen och in i bilen.
- ▷ Rengör gummitätningen en gång om året med ett vanligt rengöringsmedel. Utför helst denna rengöring innan det blir kallt ute.
- ▷ Rengör insektsnätet och det vikta materialet med en mjuk borste och vid behov, en fuktig trasa.
- ▷ Rengör med jämna mellanrum vattenavrinningsöppningarna i ramen.

11.3 Invändig skötsel

- ▷ Behandla om möjligt genast fläckar.
- ▷ Akrylglasrutorna måste man vara mycket försiktig med, eftersom de är relativt känsliga (se avnittet 11.2.3).
- ▷ Plastdetaljerna i toalett- och bodelsutrymmen kräver på grund av sin känslighet en mycket noggrann behandling. Lösningssmedel eller rengöringsmedel som innehåller alkohol, samt skurmedel, får ej användas. På så sätt undviks förspredning och sprickbildning.
- ▷ Hårfärgningsmedel, nagellack, cigarettaska och liknande substanser kan ge fläckar eller missfärgningar på plastdetaljer som inte går bort. Därför ska det undvikas att dessa substanser kommer i kontakt med plastdetaljer. Om dessa substanser ändå kommit i kontakt med plastdetaljer ska de omedelbart avlägsnas.
- ▷ Inga frätande medel får hållas i avloppsöppningarna. Kokande vatten får ej hållas i avloppsöppningarna. Frätande medel eller kokande vatten skadar avloppsrör och vattenlås.
- ▷ För rengöring av toaletten och vattensystemet samt för avkalkning av vattensystemet får ättika ej användas. Ättika kan skada tätningar eller delar av anläggningen. Vid avkalkning använd konventionella avkalkningsmedel.
- ▷ Var sparsam med vattnet. Torka upp utspillt vatten.

- ▷ För information om användningen av underhållsmedel står våra agenturer och serviceställen till förfogande.
- Rengör möbelytor, skåphandtag, lampor och samtliga plastdetaljer i toalett- och bodel med vatten och en mjuk tygtrasa. Ett mildt rengöringsmedel kan tillsättas vattnet. Använd vid behov möbelpolish för att behandla lackytorna.
- För gardiner och draperier rekommenderas kemtvätt.
- Heltäckningsmattan skall dammsugas regelbundet och rengöras med speciellt mattskum om det behövs.

- Rengör PVC-golvbeläggning med ett mildt, såpa-rengöringsmedel avsett för PVC-golv. Heltäckningsmattan får ej läggas på det våta PVC-golvet. Heltäckningsmatta och PVC-golvbeläggning kan klibba fast vid varandra.
- Insektsskydden resp. insektsnäten borstas av med mjuk borste eller dammsugs med dammsugarens borsttillsats.
- Mörkläggningsrullgardinerna borstas av med mjuk borste eller dammsugs med borsttillsats. Avlägsna fett eller hårt inbiten smuts med en 30 °C varm tvällösning (rengöringssåpa).
- Plisségardinerna borstas av med mjuk borste eller dammsugs med borsttillsats. Avlägsna fett eller hårt inbiten smuts med en 30 °C varm tvällösning (rengöringssåpa).
- Säkerhetsbältena kan i utrullat läge rengöras med en varm tvällösning. Innan de rullas upp måste säkerhetsbältena ha torkat helt.

11.4 Köksinredning

11.4.1 Allmänna hänvisningar

- Skura aldrig diskhon och gasspisen med skurpulver. Undvik allt som skulle kunna leda till repor.
- Utan av köksbänken är inte reptålig. För arbeten med skarpa föremål skall du alltid använda ett underlägg. För rengöring och skötsel skall du endast använda milda rengöringsmedel. Använd inga skrubbande eller rivande intensivmedel eller rivande svampar.
- Rengör diskholocket för hand med vatten och diskmedel. Rengör inte diskholocket i diskmaskinen.
- Rengör endast gasspisens brännare med en fuktig trasa. Det får inte komma in vatten i brännarlockens öppningar. Vattnet kan skada gasspisens brännare.
- Vid rengöring av brännarringen skall du beakta att hålen inte är igensatta.
- Rengör spisytan och i synnerhet kokplattan med varmt vatten och lite diskmedel. Skurmedel och vassa föremål skadar kokplattans yta. Kokplattans yta är lättare att rengöra om den är ljummen. Kontrollera före rengöringen att kokplattan är handvarm (lampan som visar att plattan fortfarande är varm har släckts). Rengör alltid kokplattan innan den används igen.
- Du kan ta bort vreden vid rengöring.
- Yttre ytor på köksinredningen skall rengöras med en fin trasa utan smärglände, korrosiv eller kloridhaltiga rengöringsmedel. Använd inte stålull.
- Syrhaltiga eller alkaliska substanser (ättika, salt, citronsaft och liknande) skall genast tas bort.
- Låt ugnen och grillen kylas ned före rengöring. Varma ytor kan skador med kallt vatten eller en fin trasa. Emaljytor ska endast rengöras med tvålvatten och sköljvatten.

11.4.2 Kylskåp

- Rengör kylskåpet inne och ute med en mjuk trasa och ljummen vatten (tillsammans med ett mild rengöringsmedel).
- Tvätta sedan kylskåpet med rent vatten och låt den blir torr.
- Håll rännan för tinvatten fri från lagringar.
- För att förhindra materialändringar, skall du inte använda tvål eller skarpa, korniga och sodahaltiga rengöringsmedel.
- Låt inte olja eller fett komma i dörrtätningen.

11.5 Ytor av rostfritt stål

- ▷ Rengör inte ytor av rostfritt stål med blekningsmedel, med produkter som innehåller klorid eller saltsyra, med bakpulver eller silverrengöringsmedel.
- ▷ Använd inget skurmjök eller inga grova svampar.

- ▷ Kontrollera före rengöring på en osynlig plats, om rengöringsprodukten som används är lämplig för ytan.
- ▷ Torka efter rengöring ytorna noga, så att det inte bildas kalkspår.
- ▷ Torka av de borstade ytorna av rostfritt stål i riktningen mot slipningen.

Ta bort repor på ytan:

- Behandla ytor av rostfritt stål med en mjuk rengöringstrasa och speciellt rengöringsmedel/glansmedel för rostfritt stål.
- Skölj av ytorna av rostfritt stål och torka dem med hushållspapper.

Ta bort svåra föroreningar och förbränt fett:

- Rengör ytorna av rostfritt stål med en vanlig hushållssvamp och mer rengöringsmjök.
- Skölj av ytorna av rostfritt stål och torka dem med hushållspapper.

Ta bort fingeravtryck:

- Rengör ytorna av rostfritt stål med en mjuk rengöringstrasa och med en sköljmedellösning eller ett glasrengöringsmedel.
- Skölj av ytorna av rostfritt stål och torka dem med hushållspapper.

Ta bort kaffe- och tefläckar:

- Rengör ytorna av rostfritt stål med en natron-lösning. Låt natron-lösningen verka i 15 minuter.
- Skölj av ytorna av rostfritt stål och torka dem med hushållspapper.

Ta bort rostfläckar:

- Rengör ytorna av rostfritt stål med vanlig hushållssvamp och med rengöringsmjök. Använd eventuellt en mjuk rengöringstrasa och rengöringsmedel för rostfritt stål.
- Skölj av ytorna av rostfritt stål och torka dem med hushållspapper.

11.6 Dynor

Nedan skötsel- och rengöringsinstruktioner tjänar som hjälp. Instruktionerna är ingen garanti för att rengöringen skall vara framgångsrik. Instruktionerna kan inte ge upphov till några garantianspråk.

- ▷ Behandla om möjligt genast fläckar.
- ▷ Ta aldrig bort fläckar med hushållsrengöringsmedel (t. ex. diskmedel).
- ▷ Prova på ett dolt ställe av textilen innan rengöringen av fläcken påbörjas. På så sätt vet man om rengöringen påverkar tyget eller färgen.
- ▷ Fukta bara blöta eller oljehaltiga fläckar försiktigt, gnid aldrig dem. Effektivast är att trycka en trasa med god uppsugningsförmåga eller en svamp lätt mot fläcken.
- ▷ Tvätta ej tyget till dynorna.
- ▷ Vid rengöring av skinnkläder bör man observera att skinnet inte blir för fuktigt och att inget vatten kan tränga in i skinnklädselns sömmar.

- ▷ Behandla fläcken utifrån och inåt. Då kan fläcken inte breda ut sig mer.
- ▷ Ta först bort grova partiklar på fasta eller mjukare fläckar. Skrapa därefter försiktigt bort fläcken med en slö kniv eller en spatel.
- ▷ Om fläcken redan har torkat skall de grövre partiklarna försiktigt borstas bort. Badda därefter fläcken med en fuktig trasa eller en svamp.
- ▷ Solljus bleker med tiden tyget på dynorna. Färgförändringen går snabbare om temperaturen stiger kraftigt i fordonet. Därför rekommenderar vi att mörkläggningsgardinerna dras för fönstren vid starkt solljus. När fönstren mörkläggs skall det göras utan att värmeansamlingar uppstår.
- ▷ Beroende på överdrag är dynorna försedda med fläckskydd.

Ta bort fett, olja, vin, mjölk, alkoholfria drycker:

- Fukta en trasa med vanligt vattenbaserat rengöringsmedel. (Ett alternativ är att blanda 2 matskedar ammoniak med 1 liter vatten.)
- Badda fläcken mjukt med trasan.
- Vänd trasan ofta så att fläcken bara kommer i kontakt med en ren del av trasan.

Ta bort urin, svett:

- Fukta en trasa med vanligt vattenbaserat rengöringsmedel. (Ett alternativ är att blanda 2 matskedar ammoniak med 1 liter vatten.)
- Badda fläcken mjukt med trasan.
- Vänd trasan ofta så att fläcken bara kommer i kontakt med en ren del av trasan.

Ta bort choklad, kaffe:

- Fukta en trasa med ljummet vatten.
- Badda fläcken med trasan.

Ta bort fruktrester:

- Fukta en trasa med kallt vatten.
- Badda fläcken med trasan.

Ta bort vax:

- Skrapa försiktigt bort stearinet med en slö kniv eller en spatel.
- Täck över fläcken med flera lager läskpapper och stryk sedan på den.

-
- Ta bort blod:*
- Blanda 2 matskedar salt med 1 liter vatten.
 - Fukta fläkten och torka av med en torr trasa.
 - Använd ammoniumhydroxid om fläcken är svår att få bort.
- Ta bort bläck (från bläckpennor):*
- Fukta en trasa med rengöringsbensin.
 - Badda fläcken mjukt med trasan.
 - Vänd trasan ofta så att fläcken bara kommer i kontakt med en ren del av trasan.
- Ta bort lera:*
- Ta försiktigt bort så mycket smuts som möjligt med en slö kniv eller en spatel.
 - Låt smutsen torka och sug därefter bort den.
 - Fukta en trasa med vanligt vattenbaserat rengöringsmedel om fläcken är svår att få bort. (Ett alternativ är att blanda 2 matskedar ammoniumhydroxid med 1 liter vatten.)
 - Badda fläcken mjukt med trasan.
 - Vänd trasan ofta så att fläcken bara kommer i kontakt med en ren del av trasan.
- Ta bort blyerts:*
- Fukta en trasa med milt, vattenfritt och rent textilrengöringsmedel.
 - Badda fläcken mjukt med trasan.
 - Vänd trasan ofta så att fläcken bara kommer i kontakt med en ren del av trasan.
- Ta bort uppkastningar:*
- Ta bort uppkastningen försiktigt.
 - Tvätta av dynan med kallt vatten.
 - Fukta en trasa med vanligt vattenbaserat rengöringsmedel. (Ett alternativ är att blanda 2 matskedar ammoniak med 1 liter vatten.)
 - Badda fläcken mjukt med trasan.
 - Vänd trasan ofta så att fläcken bara kommer i kontakt med en ren del av trasan.

11.7 Vattensystem

11.7.1 Rengöra vattentanken

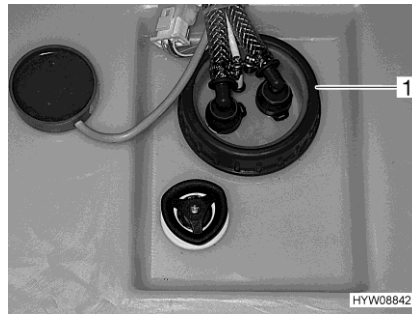

Bild 153 Rengöringsöppning (vattentank)

- Tömma vattentanken och stäng utloppsöppningen.
- Tag av vattentankens lock (Bild 153,1).
- Fyll på vatten med lite diskmedel i vattentanken (använd inte skurmedel).
- Borsta vattentanken med en vanlig diskborste, tills det inte längre finns någon synlig beläggning.
- Borsta likaså av pumphuset.
- Rengör om möjligt färskvattensönderna för hand genom rengöringsöppningarna.
- Spola vattentanken med rikligt med dricksvatten.

- ▷ Om det inte är möjligt på grund av vattentankens utformning att rengöra vattentanken mekaniskt: Använd ett lämpligt kemiskt rengöringsmedel.

De auktoriserade återförsäljarna hjälper gärna till med att välja ett lämpligt rengöringsmedel.

Följ användaranvisningarna från tillverkaren av rengöringsmedlet.

11.7.2 Rengöra vattenledningar

- ▷ Använd endast lämpligt rengöringsmedel från fackhandeln.
- ▷ Rengöringsmedlet måste motsvara nationella bestämmelser och (vid behov) vara godkänt.

- ▷ Samla upp blandningen av vatten och rengöringsmedel som rinner ut och avfallshandtera på fackmannamässigt sätt.

- Tömma vattensystemet.
- Stäng alla utloppsöppningarna och avtappningskranar.
- Fyll på en blandning av vatten och rengöringsmedel i vattentanken. Följ tillverkarens anvisningar om blandningsförhållande.
- Öppna avtappningskranarna en åt gången.
- Låt avtappningskranarna vara öppna tills blandningen av vatten och rengöringsmedel har nått respektive utlopp.

- Stäng avtappningskranarna igen.
- Samtliga vattenkranar ställs i läge "varmt" och öppnas.
- Låt vattenkranarna vara öppna tills blandningen av vatten och rengöringsmedel har nått respektive utlopp.
- Samtliga vattenkranar ställs i läge "kallt" och öppnas.
- Låt vattenkranarna vara öppna tills blandningen av vatten och rengöringsmedel har nått respektive utlopp.
- Stäng samtliga vattenkranar.
- Spola flera gånger på toaletten.
- Låt rengöringsmedlet verka enligt tillverkarens anvisningar.
- Tömma vattensystemet. Samla då upp blandningen av vatten och rengöringsmedel som rinner ut och avfallshantera på fackmannamässigt sätt.
- Fyll och töm hela vattensystemet flera gånger med dricksvatten för att spola ur det.

11.7.3 Desinficera vattensystemet

- ▷ Använd endast lämpligt desinfektionsmedel från fackhandeln. Kontrollera att det är säkert för människor och djur.
- ▷ Desinfektionsmedlet måste motsvara nationella bestämmelser och (vid behov) vara godkänt.

- ▷ Samla upp blandningen av vatten och desinfektionsmedel som rinner ut och avfallshantera på fackmannamässigt sätt.

Vid desinficering av vattensystemet gör du på samma sätt som vid rengöring av vattenledningarna (se avsnitt 11.7.2). Använd desinfektionsmedel i stället för rengöringsmedel.

11.7.4 Rengöra avloppstanken

Avloppstanken ska rengöras efter varje användning.

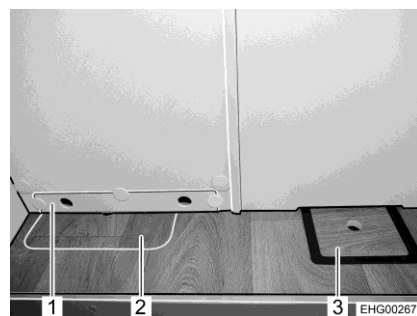

Bild 154 Åtkomst avloppstank bak

- 1 Panel
- 2 Golvlucka för avloppstank
- 3 Golvlucka för avtappningsventil

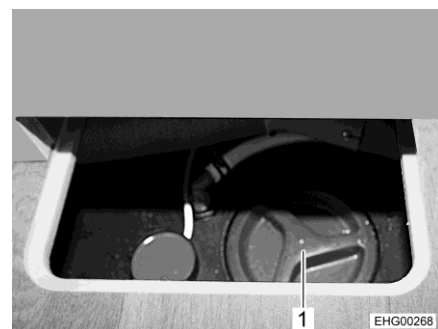

Bild 155 Avloppstank

- 1 Rengöringsöppning

- Rengöra:
- Tömma avloppstanken.
 - Tag av panelen (Bild 154,1).
 - Öppna golvluckan för avloppstanken (Bild 154,2)
 - Öppna avloppstankens rengöringsöppning (Bild 155,1).
 - Öppna golvluckan för avtappningsventilen (Bild 154,3).
 - Vrid avtappningsventilen till läget "AUF" (öppen).
 - Spola avloppstanken ordentligt med färskvatten.
 - Rengör, om möjligt, avloppsvattensonderna för hand genom rengöringsöppningen.
 - Vrid avtappningsventilen till läget "ZU" (stängd).
 - Stäng golvluckan för avtappningsventilen (Bild 154,3).
 - Stäng avloppstankens rengöringsöppning (Bild 155,1).
 - Stäng golvluckan för avloppstanken (Bild 154,2).
 - Sätt tillbaka panelen (Bild 154,1).

11.8 Skötsel vid fordonsdrift på vintern

Saltet på vägarna leder till skador på underredet och de delar som utsätts för sprutvatten. Vi rekommenderar att tvätta fordonet oftare på vintern för att skölja bort saltet. Speciellt viktigt är det att rengöra mekaniska komponenter och delar som har ytbehandlats och naturligtvis även hela undersidan av fordonet.

- ▷ Vid risk för frost skall värmen alltid vara på med min 15 °C. Ställ in cirkulationsfläkten (i förekommande fall) på automatik. Vid extrema utetemperaturer bör man även lätt öppna alla skåpluckor och möbeldörrar inomhus. Den inströmmande varmluften kan förhindra frysning t. ex. av vattenledningar och bildning av kondensvatten i förvaringsutrymmena.
- ▷ Vid risk för frost, täck också fönstren på fordonets utsida över natten med vinterisoleringsmattor.

11.9 Avställning

11.9.1 Tillfällig avställning

- ▶ Tänk på att vattnet blir dåligt redan efter relativt kort tid.
- ▶ Kabelskador orsakade av djur kan leda till kortslutning. Brandfara!

Djur (särskilt möss) kan orsaka stora skador i fordonet. Detta gäller framför allt om djuren får vara kvar ostörda i det uppställda fordonet.

Kontrollera regelbundet om det finns spår av djur eller skador i fordonet för att undvika större skador förorsakade av djur.

Tag kontakt med din auktoriserade återförsäljare eller ett serviceställe om du hittar spår av djur i fordonet. Om kabelskador uppstår kan det leda till kortslutning. Fordonet kan börja brinna.

11.9.2 Avstängning allmän/över vintern

Om fordonet ska vara ur drift under en längre tid (t.ex. i slutet av rese-säsongen) måste vissa åtgärder vidtas så att en smidig start är möjlig när det tas i drift igen.

Det gäller inte bara på basfordonet eller chassit, utan också hela bodelen med alla inbyggda komponenter (vattensystem, gasanläggning, elektrisk anläggning, möbler, dynor).

Utför följande åtgärder före avställning:

	Allmänna avställningsåtgärder	Utförd
Basfordon	Tanka bränsletanken helt full. Detta kan förhindra korrosionsskador på bränsletankens innervägg	
	Öka däcktrycket med 0,5 bar för att förhindra skador på däck	
	Avlasta hjulen eller flytta fordonet var 3 till 4 vecka. För stativ med naturligt golv, placera lämpliga trä- eller plastplattor under hjulen	
	Skydda däcken mot starkt solsken. Risk för sprickbildning!	
	Kontrollera däcken. Fortsätt inte använda slitna däck eller däck som är mer än 6 år gamla	
	Säkerställ god ventilation vid parkeringsplatsen. Tillräcklig luftcirkulation är särskilt viktigt för underredet. Fukt eller syrebrist kan leda till funktionsnedsättningar	
	Behandla gummitätningar med kommersiellt tillgängliga gummivårdsprodukter	
	Observera anmärkningar i basfordonets instruktionsbok	
	Ytterligare åtgärder för avställning över vintern	Utförd
	I dieslbilar fyller du bränsletanken med vinterdiesel	
	Rengör karossen och underredet ordentligt och spraya med varmt vax eller konservera med färgvårdsprodukter	
	Åtgärda lackskador	
	Kontrollera kylarens frostskyddsmedel och fyll på vid behov	
	Kontrollera vindrutespolsystemet frostskydd och fyll på vid behov	

Påbyggnad (utsidan)

Allmänna avställningsåtgärder	Utförd
Förslut alla skorstenar med passande lock och täta alla andra öppningar (utom inbyggda ventilationer). På så sätt förhindrar man att djur (t. ex. möss) kommer in	
För att undvika bildning av kondensvatten och därmed mögeltillväxt: Ventilera insidan, alla externt tillgängliga förvaringsutrymmen och parkeringsplatser (t.ex. garage) var 3 vecka	

Ytterligare åtgärder för avställning över vintern	Utförd
 ▷ Håll ventilationen öppen! Placera locket så att ventilationsöppningarna inte täcks, eller använd luftgenomsläpplig presenning	
Tvätta fordonets utsida noga	
Rengör och smörj de inbyggda stöden	
Rengör och smörj alla gångjärn på dörrar och luckor	
Spärrar penslas med olja eller glycerin	
Behandla låscylindern med grafitdamm	
Behandla alla gummitätningar med gummibehandlingsmedel som finns i handeln	
Använd vinteröverdrag för kylskåp	

Påbyggnad (insidan)

Allmänna avställningsåtgärder	Utförd
Dynorna ställs upp för ventilering och täcks över	
Rengör kylskåpet (och frysfacket) och ställ dörrarna i ventilationsläge (se tillverkarens bruksanvisning)	
Koppla bort den platta bildskärmen från elnätet	
Öppna rullgardinerna och avlasta därigenom fjädrarna	

Ytterligare åtgärder för avställning över vintern	Utförd
Fäll upp avfuktaren (Granulat)	
Förvara dynor och madrasser på en torr plats	
Töm alla skåp och förvaringsutrymmen och öppna alla luckor dörror och lådor	
Rengör fordonets inre grundligt	
Vädra fordonets inre ungefär var 3:e vecka	
Vid risk för frost ska den platta bildskärmen tas ut ur fordonet	

Gasanläggning

Allmänna avställningsåtgärder	Utförd
Stäng huvudavstängningsventilen på gasflaskan	
Stäng alla gasavstängningsventiler	
Gasflaskorna skall alltid tas ut ur gasboxen, även om de är tomma.	

Vattensystem

Allmänna avställningsåtgärder	Utförd
 ▷ Använd inte vattenpumpen utan vatten!	
Töm färskvattenanläggningen. Blås ut kvarvarande vatten från ledningarna (max. 0,5 bar)	
Rengör färskvattenanläggningen med lämpliga rengöringsmedel från fackhandlare. För att tömma, öppna alla dräneringsventiler och vattenkranar (se avsnitt 11.7.2)	
Lämna vattenkranarna öppna i mittläge. Låt alla utloppsventiler vara öppna.	
Rengör avloppstanken (glöm inte sonden) och töm den (se avsnitt 11.7.4), låt avtappningsventilen stå öppen	

Ytterligare åtgärder för avställning över vintern	Utförd
Om möjligt, töm sifon på tvättstället och diskhon för att förhindra att det fryser	

Elektrisk anläggning

Husbilens elektriska anläggning består av två separata matningskretsar:

- Startbatteri, startmotor och generator
- Bodelsbatteri, el-block (EBL) och manöverpanel

Allmänna avställningsåtgärder	Utförd
Rengör startbatteriets batteristänger	
Fyll vid behov på vattnet i startbatteriet	
Ladda startbatteriet helt med en extern laddare	
Observera informationen om startbatteriet i basfordonets instruktionsbok	
Ladda bodelsbatteriet helt med bordsladdaren (laddningstid beroende på utrustning). Ladda batteriet vid temperaturer över 0 °C, så att batteriet också kan ta kapacitet	
Ta bort vattenpumpens säkring på el-blocket	
Koppla från bodelsbatteriet från 12 V-nätet. För att göra detta, stäng av el-blocket vid huvudbrytaren	
Kontrollera batterispänningen regelbundet under avställningsperioden. Om batterispänningen sjunker under 12,5 V: Ladda batteriet	

Ytterligare åtgärder för avställning över vintern	Utförd
Ta ur startbatteriet och bodelsbatteriet och förvara frostfritt eller anslut fordonet till en 230 V-strömförsörjning. Ta bort säkringarna från bodelsbatteriet innan du tar bort dem	

11.9.3 Idrifttagande av fordonet efter tillfällig avställning eller vinteravställning

- ▷ I fordon med batteriindikering återställs data när huvudbrytaren på el-blocket är avstängd. En fullständig laddningscykel måste därför utföras när systemet startas om för att kalibrera systemet. Dessutom måste datum och klocktid återställas. Om ett Duomatic L Plus-gastryck-styrssystem är installerat i fordonet (tilläggsutrustning), måste Eis-Ex-funktionen programmeras om från "Automatic" till "Off".

Innan idrifttagande skall checklistan gås igenom:

	Åtgärd	Utförd
Basfordon	Efter en längre period av inaktivitet (ca 10 månader), låt bromssystemet kontrolleras av en auktoriserad fackverkstad Kontrollera reservhulets däcktryck, om tillgängligt Däcktryck kontrolleras	
Påbyggnad	Fotstegets vridlager rengörs Kontrollera de inbyggda stödens funktion Kontrollera dörrarnas, fönstrens och takluckans funktion Funktionskontrollera samtliga utvändiga lås, som t.ex. luckor till förvaringsutrymmen, påfyllningslock och bodelsdörr Leta efter spår av djur i fordonet Ta bort övertäckning från skorstenen (i förekommande fall) Ta bort vinterövertäckning på kylskåpets ventilationsgaller (i förekommande fall)	
Gasanläggning	Efter en längre period av inaktivitet (ca 10 månader), låt gasanläggningen kontrolleras av en auktoriserad fackverkstad Gasflaskorna ställs i gasboxen, späns fast och ansluts till gastryckregulatorn	
Elektrisk anläggning	Anslut 230 V-försörjning via uttaget på utsidan Sätt in bodelsbatteriet och startbatteriet, sätt i säkringarna i bodelsbatteriet och ladda upp batterierna helt ▷ Ladda batteriet minst 20 timmar efter avställning. Anslut bodelsbatteriet till 12 V-nätet. Sätt på batteri-brytaren på el-blocket (se kapitel 8) Kontroller att den elektriska anläggningen fungerar t. ex. inomhusbelysning, vägguttag och elektriska apparater	

	Åtgärd	Utförd
Vattensystem	Desinficera vattenledningar och vattentank	
	Funktionen av avloppstankens manöverspak kontrolleras	
	Stäng avtappningskranar och vattenkranar	
	Kontrollera vattensystemet på täthet	
Fast installerade apparater	Kontrollera funktionen hos fast installerade apparater	

Kapitelöversikt

I detta kapitel hittar du anvisningar för officiella prover, samt inspektions- och underhållsarbeten på fordonet.

I slutet av kapitlet finns viktiga anvisningar om reservdelsanskaffning och information om våra återförsäljare och serviceställen.

12.1 Service- och försäljningspartner

Den auktoriserade service- och försäljningspartnern är kontaktpunkten när reservdelar krävs eller reparationer krävs.

Här hittar du adresser och telefonnummer till de auktoriserade service- och försäljningspartnerna:

Hymer: på internet under www.hymer.com/se/sv/service/sok-aterforsaljare

ALKO: på internet under <https://www.alko-tech.com/de/servicestuetzpunkte-0>

Fiat:

- På internet under <https://www.fiat.de/haendler-suche>
- på telefonnummer 00800 34280000

Citroen: på Internet under <https://www.citroen.de/kontakt-hilfe/citroen-haendler-kontaktieren.html>

Kontrollera innan avresan vilka alternativ som är tillgängliga för dig i händelse av en haveri, och tänk på att tillverkarens service- och mobilitetsförsäkran inte gäller på alla resmål.

Om du reser till länder utan en servicepartner reser du på egen risk.

12.2 Officiella prover

Beroende på nationell lagstiftning måste följande officiella prover genomföras regelbundet:

- Huvudundersökning
- Avgasundersökning
- Gasanläggningsprov

Provintervallen enligt de nationella bestämmelserna måste följas. Fordonsmonterade provmärken anger när nästa prov måste utföras.

Till exempel gäller följande bestämmelse för Tyskland:

Från och med den 1 april 2022 upphör skyldigheten att prova gasanläggningen som en del av huvudbesiktningen (HU). Istället ska ett oberoende gastest (enligt arbetsblad för DVGW G 607) utföras för campingfordon (husbilar och husvagnar). Gastestet ska intygas med en korrekt ifyllt gul testbok och ett giltig provmärke på fordonet.

Besök följande webbplatser för att få mer information om gasttestning och med vilka intervaller sådana måste utföras:

- Tysklands federala ministerium för digitala frågor och transport (BMDV): www.bmvi.de
- Tysk teknisk och vetenskaplig förening för gas och vatten (DVGW): www.dvgw.de
- Tysk förening för flytande gas (DVG): www.dvfg.de

Så länge lagen inte reglerar med vilka intervall gastestet ska utföras rekommenderar DVGW ett test vartannat år.

Många campingplatsinnehavare kräver bevis på ett giltigt gastest när de tilldelar en plats.

- ▷ Ändringar av gassystemet måste kontrolleras av en certifierad expert på gasanläggningar.
- ▷ Även på icke-registrerade fordon krävs ett prov av gasanläggningen.

12.3 Inspektioner

Som alla tekniska apparater och maskiner måste fordonet undersökas med jämna mellanrum.

Dessa inspektioner måste utföras av fackpersonal.

För dessa arbeten krävs speciella fackkunskaper som inte kan förmedlas inom ramen för denna instruktionsbok. Dessa fackkunskaper står till förfogande hos serviceställen. Erfarenheter samt de råd och anvisningar om installationer och verktyg som regelbundet lämnas av fabriken borgar för en fackmannamässig inspektion av fordonet enligt senaste rön.

Servicestället som utför arbetet bekräftar de genomförda arbetena.

Inspektion av chassi bekräftas i chassitillverkarens kundservicehäfte.

- ▷ Beakta inspektionerna som anges av tillverkaren och genomför inspektioner med föreskrivna intervall. Därigenom upprätthålls fordonets värde.
- ▷ Bekräftelsen av genomförda inspektioner gäller även som bevis vid ev. skador och garantiärenden.

12.4 Underhållsarbeten

Som alla tekniska apparater och maskiner kräver även ett fordon underhåll. Omfattningen och intervallerna står i förhållande till i vilken miljö och hur ofta fordonet används. Om fordonet utsätts för krävande situationerna ökar naturligtvis underhållets omfattning och intervallerna blir kortare.

På basfordonet och de fast installerade apparaterna ska underhållet utföras i den intervall som anges i resp. instruktionsbok.

12.5 Byta gasfiltrets filterdyna

- ▶ Brandfara! Rök inte när gasfiltret öppnas! Öppna inte gasfiltret när öppen låga! Öppna endast gasfiltret i trycklöst tillstånd.

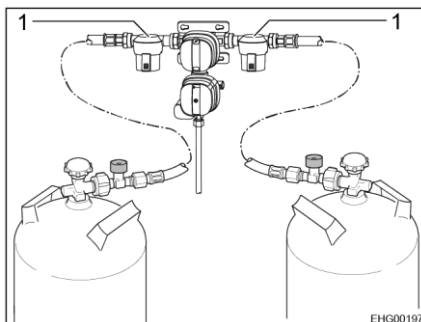

Bild 156 Gasfilter

Filterdynan måste bytas vid varje gasflaskebyte. Använd endast originalfilterdynor från Truma.

Byte av gasfiltrets filterdyna (Bild 156,1) beskrivs i instruktionsboken från tillverkaren.

- ▷ Filterdynor finns hos auktoriserade fackhandlare.
- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

12.6 Spis/ugn/kylskåp

Tillverkaren rekommenderar en årlig inspektionsservice i en auktoriserad fackverkstad, för att få den effektivare apparatprestandan. Efter service- och underhållsarbeten måste apparaten kontrolleras på både elektrisk säkerhet och också på gassäkerhet.

12.6.1 Kylskåp

Gasbrännaren måste vid behov, dock minst en gång om året, rengöras från smuts. Vid användning av autogas (tank eller påfyllbara flaskor) måste underhållet genomföras varje halvt år eller alla tre månader.

Intyg på genomfört underhåll skall förvaras i närheten av kylskåpet.

12.7 Byta torkarblad

- ▷ Fyll sedan på de i bruksanvisningen för basfordonet angivna rengöringsmedel (med/utan frostskydd) i angivna blandningsförhållande i spolärvätskebehållaren. Använd inget kylarfrostskydd eller andra medel. Dessa medel påverkar rengöringseffekten och angriper torkarbladen.
- ▷ Det rekommenderas att byta båda torkarbladen samtidigt.

- ▷ Torkarbladen byts ut som på en personbil.

Bild 157 Byta torkarblad

- Ta ut tändnyckeln, för att förhindra att vindrutetorkare aktiveras oavsiktligt.
- Lyft torkararmen (Bild 157,3) från vindrutan och fäll upp den fram till anslaget.
- Skjut plast-klämelementet på torkarbladet (Bild 157,1) ur den böjda hållaren på torkararmen (pil).

- ▷ Motståndet måste övervinnas. Tryck eventuellt plast-klämelementet ihop lite.
- Montera det nya torkarbladen i omvänd ordning. Skjut plast-klämelementen i den böjda hållaren på torkararmen, tills den hakar fast.
- Rengör spolarmunstycken (Bild 157,2).

12.8 Byte av glödlampor, utvändigt

- ▶ Glödlampor och ljusarmaturer kan bli väldigt heta. Innan lampan byts, skall den därför först kylas ner.
- ▶ Glödlampor skall förvaras utom räckhåll för barn.
- ▶ Glödlampor som har fallit ner eller har repor i glaset skall ej användas. Glödlampan kan explodera.

- ▷ Ta aldrig tag i en ny glödlampa med bara fingrarna. Skydda glödlampan med en tygtrasa när du sätter i den.
- ▷ Endast glödlampor av samma typ och med rätt wattal skall användas.
- ▷ Om lampornas lysdioder är defekta ska en auktoriserad återförsäljare eller serviceställe uppsökas.

Glödlamptyper

I fordonet används olika typer av glödlampor. Nedan beskrivs bytet av de olika typerna av glödlampor.

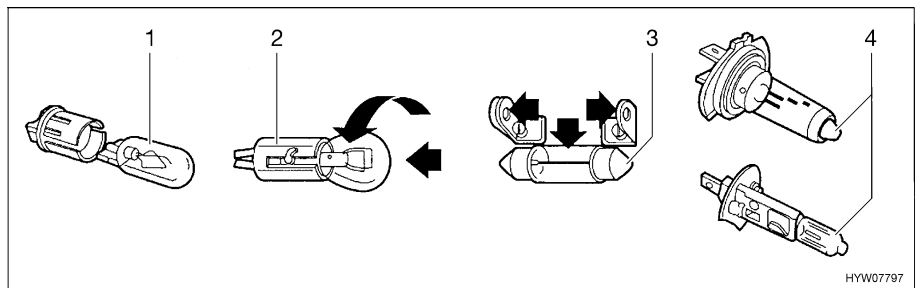

Bild 158 Glödlamptyper

Pos. i Bild 158	Sockettyp/lamptyp	Byta
1	Instickssocket	Dra ut för att ta ut glödlampan
		Skjut in i hållaren med lätt tryck för att sätta in glödlampan
2	Bajonettsocket	Tryck ned och vrid moturs för att ta ut glödlampan
		Sätt in i hållaren och vrid medurs för att sätta in glödlampan
3	Cylindriska glödlampor	Böj försiktigt ut lamphållarens kontakter för att ta ut och sätta in den
4	Halogenglödlampa	Lossa hållfjädrarna för att ta ut den
		Haka fast hållfjädrarna igen när lampan har satts in

12.8.1 Belysning front

- ▷ Varselljuset tänds när tändningen slås på.
- ▷ När varselljuset är på lyser inte markeringslamporna på sidan.
- ▷ När halvljuset slås på släcks varselljuset.
- ▷ Vid extrema väderleksförhållanden eller stora temperaturskillnader kan det bildas lite kondensvatten på insidan av strålkastarna av klarglas. Strålkastaren är konstruerad så att denna imma försvinner när strålkastaren tänds, eller vid körning. Man behöver alltså inte vara rädd för att ljuset blir svagare eller att strålkastaren skadas på grund av kondensvatten.

- 1 Framstrålkastare
- 2 Kurvljus/dimljus

Bild 159 Belysning front

Framstrålkastare

Varselljus och körriktningsvisare är integrerade i framstrålkastaren (Bild 159,1). Glödlamporna för halvljus och helljus byts ut från motorrummet.

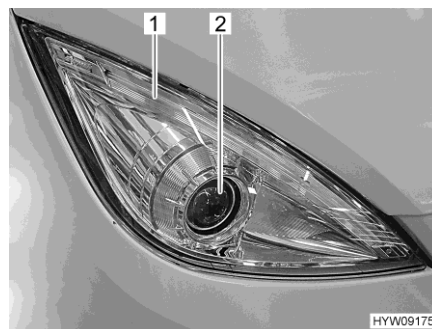

Bild 160 Framstrålkastare

Varselljus och körriktningsvisare

Varselljus och körriktningsvisare är lysdiodslampor (Bild 160,1). Besök en återförsäljare eller ett serviceställe för att byta LEDs.

**Halvljus/helljus
(Bild 160,2)**

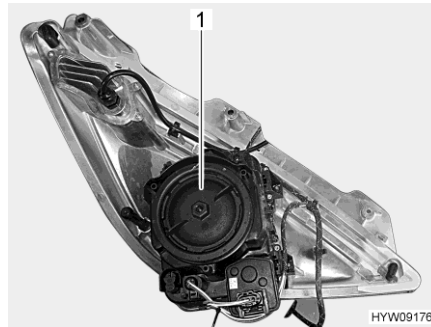

Bild 161 Framstrålkastare (baksida)

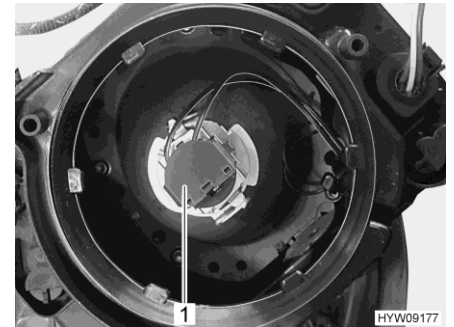

Bild 162 Glödlampa (halvljus/helljus)

- Stänga av tändning och belysning.
- Motorhuvens öppnas (se kapitel 4).
- Vrid höljet (Bild 161,1) moturs och tag bort det.
- Vrid hållaren (Bild 162,1) med lampan moturs och ta den ur lamphuset.
- Dra ut glödlampan ur hållaren.
- Sätt in nya glödlampor (H7 - 12 V/55 W) så att sockeln passar i hållaren.
- Sätt in hållaren (Bild 162,1) med glödlampa i lamphuset och vrid medurs för så att den sitter fast. Hållaren hakar hörbart i läge.
- Sätt tillbaka höljet (Bild 161,1) och dra fast medurs.
- Stäng motorhuvens.

**Kurvljus/dimljus
(Bild 159,2)**

Bild 163 Kurvljus/dimljus

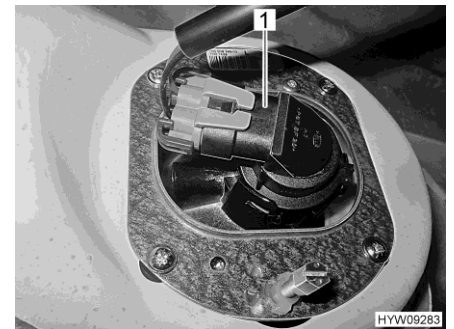

Bild 164 Kurvljus/dimljus (sett bakifrån)

- Ta tag bakom den kombinerade strålkastaren för kurvljus/dimljus (Bild 163), vrid hållaren (Bild 164,1) med glödlampan moturs och ta ur den ur strålkastarhöljet.
- Dra ut glödlampan ur hållaren.
- Sätt in nya glödlampor (H7, 12 V/55 W) så att sockeln passar i hållaren. Låt inte fingrarna komma i kontakt med glödlampan.
- Sätt in hållaren (Bild 164,1) med glödlampan och sätt i den bakifrån i strålkastarhöljet och vrid medurs. Hållaren hakar hörbart i läge.

12.8.2 Belysning bak

- ▷ Besök en auktoriserad återförsäljare eller ett serviceställe för att byta ut lysdiodsbelysning.

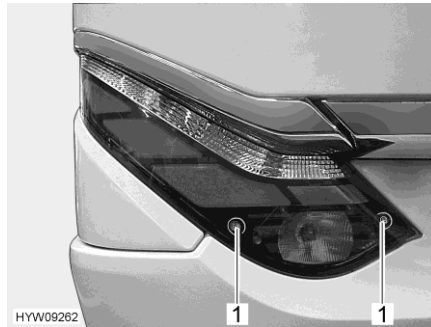
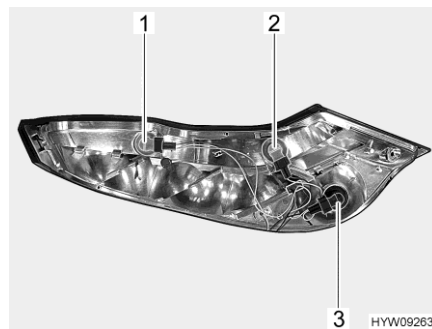

Bild 165 Bakljusenhet

- Lossa insexskruvarna (Bild 165,1).
- Ta bort bakljusenheten.

- 1 Körriktningsvisare
- 2 Backljus
- 3 Dimbakljus

Bild 166 Bakljusenhet (demonterad)

- Vrid den defekta glödlampan (Bild 166) moturs för att låsa upp bajonettsockeln.
- Byt den defekta glödlampan.

**Nummerplåtsbelysning/
tredje bromsljus**

Nummerplåtsbelysningen och det tredje bromsljuset är utrustade med lysdioder.

Besök en återförsäljare eller ett serviceställe för att byta LEDs.

12.8.3 Belysning sida

- 1 Förtältsbelysning
- 2 Breddmarkeringslampa
- 3 Körriktningsvisare
- 4 Markeringslampa

Bild 167 Belysning sida

Breddmarkeringslampa

- Bänd ut kåpan med hjälp av ett lämpligt verktyg (t. ex. skruvmejsel). Sätt in verkyget i skåran på huset.
- Ta av huset.
- Byta belysning.

Körriktningsvisare

Lampnan är inklistrad. Om belysningen är defekt ska du uppsöka en auktoriserad återförsäljare eller ett serviceställe.

Markeringslampa

Lamporna är utrustade med lysdioder. Besök en återförsäljare eller ett serviceställe för att byta LEDs.

Förtältsbelysning

Lamporna är utrustade med lysdioder. Besök en återförsäljare eller ett serviceställe för att byta LEDs.

12.8.4 Glödlamptyper för ytterbelysning

	Nummer i Bild 159	Ytterbelysning	Glödlamptyp
Front	1	Halvljus/helljus	H7 12 V 55 W
	2	Kurvljus/dimljus	H7 12 V 55 W

	Nummer i Bild 166	Ytterbelysning	Glödlamptyp
Bak	1	Körriktningsvisare	P 12 V 21 W
	2	Backljus	P 12 V 21 W
	3	Dimbakljus	P 12 V 21 W
	-	Bromsljus	Kontakta en återförsäljare eller ett serviceställe
	-	Bakljus	Kontakta en återförsäljare eller ett serviceställe
	-	Nummerplåtsbelysning	Kontakta en återförsäljare eller ett serviceställe
	-	Tredje bromsljus	Kontakta en återförsäljare eller ett serviceställe

Sida	Nummer i Bild 167	Ytterbelysning	Glödlamptyp
	1	Förtältsbelysning	Kontakta en återförsäljare eller ett serviceställe
	2	Breddmarkeringslampa	C 12 V 5 W
	3	Körriktningsvisare	Kontakta en återförsäljare eller ett serviceställe
	4	Markeringslampa	Kontakta en återförsäljare eller ett serviceställe

12.9 Belysning bodel

- ▶ Byt inte ut lysdioderna i lamporna mot vanliga glödlampor. Brandrisk på grund av stark värme.

I bodelen är alla lampor försedda med lysdiodsteknik.

Lysdiodslamporna är ekonomiska, underhållsfria och har mycket lång livslängd. De behöver normalt inte bytas ut.

- ▷ Om lampornas lysdioder är defekta ska en auktoriserad återförsäljare eller serviceställe uppsökas.

12.10 Reservdelar

- ▶ Varje förändring som utförs på fordonet efter leveransen kan påverka körförhållandet och trafiksäkerheten.
- ▶ Tillägsutrustning och originalreservdelar som **HYMER GmbH & Co. KG** rekommenderar är speciellt konstruerade och godkända för fordonet. Auktoriserad återförsäljare eller serviceställe säljer dessa produkter. De auktoriserade återförsäljarna eller serviceställena är väl informerade om tekniska detaljer och utför fackmannamässiga arbeten.
- ▶ Tillbehör, påbyggnadskomponenter, delar för ombyggnader osv. som **HYMER GmbH & Co. KG** inte har godkänt kan leda till skador på fordonet eller påverka trafiksäkerheten. Även om komponenter som vi inte har godkänt är registrerade i fordonshandlingarna eller som du har ett expertutlåtande för, betyder inte att produkten stämmer överens med våra garantivillkor.
- ▶ Garantin gäller inte för skador som orsakas av produkter som inte har godkänts av **HYMER GmbH & Co. KG**. Detta gäller även för otillåtna ändringar på fordonet.

Av säkerhetstekniska skäl måste reservdelar för respektive apparat/aggregat stämma överens med tillverkarens uppgifter och tillverkaren måste ha godkänt respektive reservdel. Dessa reservdelar får endast installeras av tillverkaren eller en auktoriserad fackverkstad. Reservdelar tillhandahålls hos auktoriserade återförsäljare och serviceställen.

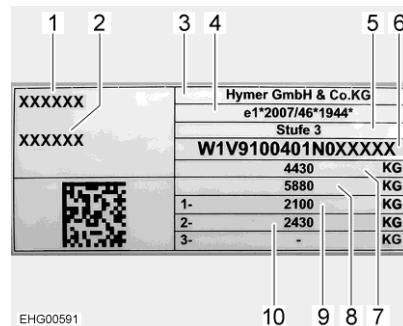
Här följer några exempel på viktiga reservdelar:

- Säkringar
- Glödlampor
- Vattenpump (dränkbar pump)

Ange serienummer och fordonstyp vid beställning av reservdelar hos den auktoriserade återförsäljaren eller servicestället.

Fordonet som beskrivs i denna instruktionsbok är konstruerat och utrustat enligt vår fabriksstandard. Beroende på hur och var du vill använda fordonet har vi intressant tilläggsutrustning i vårt program att erbjuda. Vid montering av specialtillbehör, kontrollera om dessa skall registreras i fordonshandlingarna. Den högsta tekniskt tillåtna lastvikten skall beaktas. Kontakta en auktoriserad återförsäljare eller ditt serviceställe om du har några frågor.

12.11 Typskylt fordon

- 1 Fordonstyp
- 2 Fortlöpande serienummer
- 3 Tillverkare
- 4 Fordonstypgodkännande
- 5 Påbyggnadsnivå
- 6 Chassinummer
- 7 Högsta tekniskt tillåtna lastvikt
- 8 Tillåten total dragmassa (med släpvagnskoppling, tillval)
- 9 Högsta tekniskt tillåtna vikt på 1. axel
- 10 Högsta tekniskt tillåtna vikt på 2. axel

Bild 168 Typskylt

Typskylten med serienumret befinner sig utvändigt på höger sidan nertill.

Typskylten får ej avlägsnas. Typskylten:

- Identifierar fordonet
- Är ett redskap vid beställning av reservdelar
- Dokumenterar fordonshållaren tillsammans med fordonshandlingarna

▷ V.g. ange alltid **serienumret** när du kontaktar kundservice.

12.12 Varnings- och hänvisningsetiketter

På och i fordonet finns varnings- och hänvisningsetiketter. Varnings- och hänvisningsetiketterna är till för säkerheten och får ej avlägsnas.

▷ Extra etiketter kan beställas hos auktoriserad återförsäljare eller hos servicestället.

12.13 Reservnycklar

Om du behöver beställa reservnycklar är följande uppgifter viktiga:

Nycklar för:	Vad behöver du:	Var beställer du nyckeln:	Informationstelefon:
Basfordon Fiat	Chassinummer	Aukt. Fiat-verkstad	–
Basfordon Citroën	Chassinummer	Aukt. Citroën-verkstad	–
Påbyggnad	Serienummer, chassinummer, 2:a nyckel eller nyckelnummer	Återförsäljare	–

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns information om fordonets däck.

I slutet av kapitlet finner du en tabell där du kan se det rätta däcktrycket för ditt fordon.

13.1 Allmänt

- ▶ Kontrollera däcktrycket regelbundet innan du startar eller var 14:e dag. Fel däcktryck förorsakar överdrivet slitage och kan leda till att däcken skadas och eventuellt punkteras. Fordonet kan hamna i okontrollerbart läge (se avsnitt 13.7).

- ▷ Kontrollera däcktrycket när däcken är kalla. Minska inte ett förhöjt däcktryck till följd av varma däck.
- ▷ Fordonet har slanglösa däck. Sätt aldrig in slangar i dessa däck.
- ▷ Beakta basfordonets instruktionsbok.
- ▷ Det maximala vattendjupet som ett fordon kan passera utan att ta skada betecknas som "fordingsdjup". Det maximala fordingsdjupet bestäms av stötfångarens nedre kant, men är högst 40 cm. Detta gäller för alla lastningsförhållanden.
Kör aldrig genom djupare vatten. Vatten och smuts kan skada fordonet. Föraren måste försäkra sig om att ingen utrustning kan skadas innan hen kör genom vatten eller lera och kör över upphöjda hinder.

- ▷ Beroende på utförande är fordonet som standard endast utrustade med en däckreparationssats.
- ▷ Om du har fått en punktering ska du ställa fordonet i vägkanten. Ställ upp en varningstriangel vid fordonet. Varningsblinkers sätts på.
- ▷ Däcken bör ej vara äldre än 6 år, då gummit torkar med åren. Det fyrsiffriga DOT-numret på däcksidan anger tillverkningsdatum. De första två siffrorna står för veckan de andra två för tillverkningsåret.

Exempel: 0722 Vecka 07, Tillverkningsår 2022

- Beakta:**
- Kontrollera regelbundet (varannan vecka) däckens slitage, mönsterdjup och eventuella yttre skador.
 - Observera det lagligt föreskrivna mönsterdjupet.
 - Använd alltid däck av samma typ per axel.
 - Beakta anvisningarna i fordonshandlingarna.
 - Endast däck som är tillåtna för fälgtypen får användas. De tillåtna fälg- och däcktyperna för fordonet finns i fordonets fordonshandlingar, men även de auktoriserade återförsäljarna eller serviceställena står gärna till tjänst.
 - Om du har nya däck bör du köra de första 10 milen med relativt låg hastighet, eftersom däcken behöver en viss körsträcka för att "greppa" ordentligt.

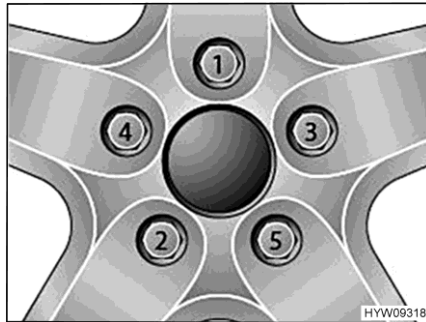

Bild 169 Dra fast hjulmuttrarna eller hjulbultarna korsvis

- Dra fast hjulmuttrarna eller hjulbultarna i den ordning som anges i Bild 169. Använd en momentnyckel och observera det angivna åtdragningsmomentet (se avsnitt 13.6.2).
- Kontrollera regelbundet att hjulmuttrarna eller hjulbultarna är ordentligt åtdragna. Om du har bytt däck ska hjulmuttrarna eller hjulbultarna dras åt efter 5 mils körning. Följ den ordning som anges i Bild 169.
- Då nya eller nylackerade fälgar används bör hjulmuttrarna eller hjulbultarna dras åt efter ca 100 till 500 mil. Följ den ordning som anges i Bild 169.
- Vid avställning eller under längre stillastående undvik att däcken plattas till och får skador på hjullagren:
Palla upp fordonet så att hjulen avlastas, eller flytta fordonet var fjärde vecka för att förändra hjulens läge.

13.2 Däckurval

- ▶ Fel däck kan leda till att däcken skadas och eventuellt punkteras under körning.

- ▷ Om däck används som inte är godkända för fordonet kan körtilståndet bli ogiltigt och försäkringen upphöra att gälla. Kontakta en auktoriserad återförsäljare eller ditt serviceställe om du har några frågor.

De däckstorlekar som godkänts för ditt fordon står i fordonshandlingarna, uppgifter om detta erhålls även hos de auktoriserade återförsäljarna eller serviceställena. Varje däck bör passa det fordon som det ska användas för. Detta gäller framför allt för dess yttre mått (diameter, bredd), vilka visas i den omnämnda storleksbeteckningen. Vidare bör däcken uppfylla kraven för varje fordon vad gäller vikt och hastighet.

Vikten utgår från den högsta tekniskt tillåtna vikten på axeln som fördelas mellan två däck. Den maximala lastkapaciteten för ett däck visas genom dess lastindex (= LI, referens för lastkapacitet).

Maximal tillåten hastighet för ett däck (med maximal lastkapacitet) bestäms genom dess hastighetsindex (= GSY, symbol för hastighet). Lastindex och hastighetsindex bestämmer däckets användaregenskaper. Detta utgör en del av den fullständiga, normaliserade dimensionsbeteckningen för varje däck. Dessa däckuppgifter bör överensstämma med dem i fordonshandlingarna.

13.3 Beteckningar på däcken

**215/70 R 15C 109/107 Q
(exempel)**

Beteckning	Förklaring
215	Däckens bredd i mm
70	Däckens förhållande höjd till bredd i procent
R	Typ av däck (R = radial)
15	Fälgarnas cirkeldiameter
C	Commercial (transport)
109	Referens för lastkapacitet av enkeldäcken
107	Referens för lastkapacitet av tvillingdäcken
Q	Hastighetssymbol (Q = 160 km/h)

13.4 Användning av däcken

- Köra över kantsten i trubbig vinkel. Däcken slits annars i vissa fall på sidorna. Om man kör över ett kantsten i spetsig vinkel kan detta skada däcken och dessa kan som följd gå sönder.
- Kör långsamt över uppstående brunnslöck. Annars kan däcken i vissa fall klämmas. Om man kör över ett brunnslöck i hög hastighet kan detta skada däcken och dessa kan som följd gå sönder.
- Stötdämparen bör regelbundet kontrolleras. Att resa med stötdämparna i dåligt skick orsakar tydligt ökat slitage.
- Vid ojämnt profilslitage, kontakta kundtjänst.
- Däcken får aldrig rengöras med högtryckstvätt. Däcken kan inom några få sekunder skadas och som följd explodera.

13.5 Reservhjul

Reservhjulet förvaras i det bakre bagageutrymmet eller i det bakre lastutrymmet.

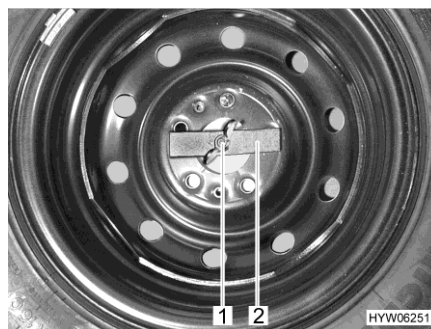

Bild 170 Reservhjul i det bakre bagageutrymmet

Ta ut reservhjulet:

- Vingmutter (Bild 170,1) lossas för hand och skruvas av.
- Tryckstycket (Bild 170,2) tas bort.
- Reservhjulet tas ut.

13.6 Hjulbyte

13.6.1 Allmänna anvisningar

- ▶ Ställ fordonet på jämn, stabil och halkfri mark.
- ▶ Lagg i ettans växel. Automatväxellåda: Ställ in läge "P".
- ▶ Dra åt parkeringsbromsen innan fordonet lyfts upp.
- ▶ Säkra fordonet med stoppklossar så att den inte kan rulla iväg.
- ▶ Lyft aldrig upp fordonet med hjälp av de fast monterade stöden.
- ▶ Om ett släp är påkopplat: Koppla av släpet innan fordonet lyfts upp.
- ▶ Sätt domkraften mot härför avsedda fästpunkter (se avsnitt 13.6.3).
- ▶ Överbelasta aldrig domkraften. Maximalt tillåten last anges på domkraftens typskylt.
- ▶ Använd endast domkraften för att kortvarigt lyfta upp fordonet för däckbyte.
- ▶ Starta aldrig motorn när fordonet är upphissat.
- ▶ Personer får aldrig ligga under det upplyfta fordonet.

- ▷ Se till att inte skada sprintarnas gänga och hjulbulten när du byter hjul.
- ▷ Dra åt hjulmuttrarna eller hjulbultarna korsvis (Bild 169).
- ▷ Om man byter till andra fälgar (t. ex. alufälgar eller hjul med vinterdäck) måste man använda tillhörande hjulbultar med rätt längd och form. Om hjulen sitter fast ordentligt och bromssystemets funktion beror på detta.
- ▷ Alla 4 däck måste alltid vara av samma typ och storlek och vara tillåtna för fordonet.
- ▷ Fälgar och däck som inte är godkända för fordonet av kan påverka trafiksäkerheten negativt och måste därför testas och godkännas av ett auktoriserat provningsställe.
- ▷ Byt inte ut däcken korsvis.

- ▷ Säkra fordonet enligt gällande bestämmelser, t. ex. med en varningstriangel.
- ▷ Innan man byter ett hjul ska man kontrollera om fälg- och däckstorleken samt däckets bärförmåga och hastighetsindex stämmer. Använd endast de fälg- och däckdimensioner som står i fordonshandlingarna.
- ▷ Fordonsverktyget är anpassat till de monterade hjulmuttrarna eller hjulbultarna. När alufälgar är monterade, ska man ha med sig ett lämpligt verktyg för reservhjulet (stålfälg).
- ▷ Ytterligare information hittar du i basfordonets instruktionsbok.

Bild 171 Förvaringslåda (fordonsverktyg)

Fordonsverktyget finns i en förvaringslåda (Bild 171,1) i det bakre lastutrymme.

13.6.2 Åtdragningsmoment

Enligt information från Fiat ska alla Fiat-fälgar dras åt till 170 Nm, oavsett om det gäller stål- eller aluminiumfälgar.

13.6.3 Byta hjul

- ▶ Domkraftens fotplatta måste stå plant på golvet.
- ▶ Kör endast med reservhjulet till närmaste verkstad.

- ▷ Se till att det utbytta hjulet genast lagas.
 - ▷ Beakta de allmänna anvisningarna i detta kapitel.
- Parkera fordonet på så jämn och fast mark som möjligt.
 - Lägg i ettans växel. Automatväxellåda: Ställ in läge "P".
 - Drag åt parkeringsbromsen.
 - Använd stoppklossar el. dyl. för att säkra fordonet.
 - Ta loss reservhjulet från reservhjulshållaren.
 - Lägg ett stabilt underlag under domkraften om fordonet står på mjuk mark, t. ex. en träbräda.
 - Fästpunkterna för domkraften finns i bruksanvisningen för basfordonet.
 - Skruva loss hjulbultarna några varv med hjulnyckeln, skruva inte ut dem helt.
 - Hög fordonet tills hjulet sitter 2 till 3 cm över marken.
 - Skruva ut hjulbultarna och tag bort hjulet.
 - Sätt reservhjulet på navet och rikta det.
 - Skruva in hjulbultarna, drag åt dem lätt korsvis.
 - Veva ned domkraften och tag bort dem.
 - Drag jämnt åt hjulbultarna med hjulnyckeln (åtdragningsmoment se avsnitt 13.6.2).

13.6.4 Däckbyte med alufälgar

- ▶ Vid alufälgar och stålfälgar krävs olika typer av hjulbultar. Vid montering av alufälgar medföljer lämpliga hjulbultar för reservhjulet (stålfälg).

Hjulbytet görs på samma sätt för alufälgar som för stålfälgar (se avsnitt 13.6.3).

13.7 Däcktryck

- ▶ För lågt däcktryck leder till att däcket överhettas. Däcket kan skadas.
- ▶ Kontrollera däcktrycket regelbundet innan du startar eller var 14:e dag. Fel däcktryck förorsakar överdrivet slitage och kan leda till att däcken skadas och eventuellt punkteras. Fordonet kan hamna i okontrollerbart läge.
- ▶ Använd endast ventiler som är godkända för föreskrivet däcktryck.
- ▶ Vid ett däcktryck över 4,5 bar rekommenderar vi att en metall-hybridventil används.

- ▷ Kontrollera däcktrycket när däcken är kalla. Minska inte ett förhöjt däcktryck till följd av varma däck.

Däckens bärighet och därmed hållfastheten hänger direkt samman med däcktrycket. Luft är ett flyktigt medium som även släpps ut ur däck.

Som tumregel gäller att tryckförlusten för ett fullpumpat däck är 0,1 bar/två månader. Kontrollera däcktrycket regelbundet för att undvika att däcken skadas eller punkteras.

- ▷ Uppgifterna om respektive lufttrycksvärde gäller för lastade fordon kalla däck.
- ▷ På varma däck ska trycket vara 0,3 bar högre än på kalla däck. Kontrollera däcktrycket igen när däcken är kalla.
- ▷ Toleransen för däcktrycket är +/- 0,05 bar.
- ▷ Uppgifter om max. tillåten axelbelastning finns i fordonets registreringsbevis resp. på typskylten.

Däcksdimension	Lufttryck fram (bar)*	Lufttryck bak (bar)*
215/70 R15 CP	5,0	5,5
225/75 R16 CP	5,5	5,5

*) Information följande instruktionsbok för basfordonet Fiat eller Citroen

Beroende på utförande är fordonet utrustat med ett reservhjul. Om olika lufttrycksvärden är angivna för fram- och bakaxel: Använd det högre av de båda värdena för reservhjulet.

Komforttryck

Däcktrycken för basfordonets däck anges i instruktionsboken för basfordonet resp. på dekalen på förarstolens sitskonsol.

Om däcktrycket är för högt kan fordonets körprestanda försämrats. Det kan också förekomma ökat ljud vid körning.

Vi rekommenderar därför att sänka däcktrycket från maxtrycket till "komforttrycket". Värdet för komforttrycket anges i tabellen nedan (alla uppgifter i bar).

Däcksdimension	Tillåten vikt på en axelgrupp (i kg)							
	Framaxel				Bakaxel			
	1750	1850	2100	2300	1900	2000	2400	2500
215/70 R15 CP	3,25	3,5	-	-	3,75	4,0	-	-
225/75 R16 CP	3,25	3,5	4,25	4,75	3,75	4,0	5,0	5,25

- ▷ Om fordonet är försett med däcktryckskontroll (TPMS): Låt TPMS justeras till komforttrycket i en Fiat-verkstad.

Kapitelöversikt

I detta kapitel hittar du hänvisningar för eventuella störningar och fel på ditt fordon.

Störningarna är listade med sina möjliga orsaker och förslag till åtgärder.

Nämna störningar kan åtgärdas utan större fackkunskaper och med mindre ingrepp. Om den hjälp som står i denna instruktionsbok inte skulle räcka, måste en auktoriserad fackverkstad undersöka och åtgärda störningsorsaken.

14.1 Bromssystem

- ▶ Kontakta en auktoriserad fackverkstad vid minsta lilla fel på bromssystemet.

14.2 Elektrisk anläggning

- ▷ Vid byte av batteri för bodelen skall endast batterier av samma typ och samma kapacitet användas.

- ▷ Byte av säkringar, se kapitel 8.

Störning	Orsak	Åtgärd
Belysningssystemet fungerar inte längre fullständigt	Glödlampan defekt	Byt glödlampan. Beakta därvid korrekt Volt- och Watt-tal
	Säkring defekt	Byt säkring
Innebelysningen fungerar inte	Fel på belysning, stickförbindelse eller kablar	Kontakta kundtjänst
Elektriskt fotsteg kan varken dras in eller köras ut	Säkring på el-blocket defekt	Byt säkring på el-blocket
Fotsteget körs inte ut eller körs bara delvis ut (på vintern)	Mekanismen är frostig Skyddsanordning (klämskydd) har utlösts på grund av överlastström	Rengör fotsteget, ta bort isen
Ingen 230 V-försörjning trots anslutning	230 V-automatsäkring har löst ut	Slå på 230 V-automatsäkringen

Störning	Orsak	Åtgärd
Startbatteriet eller bodelsbatteri laddas ej vid 230 V-drift	Jumbo-flatsäkring på startbatteri eller bodelsbatteri defekt	Byt jumbo-flatsäkring på startbatteri eller bodelsbatteri
	Ingen nätspänning	Automatsäkringen i fordonet kopplas på
	El-blocket är överhettat	För hög omgivningstemperatur eller ventilationen av el-blocket är hindrad
	För många förbrukare påslagna	Stäng av alla förbrukare som inte behövs
	Laddningsmodul i el-blocket defekt	Kontakta kundtjänst
Bodelsbatteri laddas ej av fordonet	Säkring på generator D+ defekt	Byt säkring
	Brytrelä i el-block defekt	Kontakta kundtjänst
Kontrolllampan 12 V lyser inte	12 V-försörjning frånkopplad	Koppla på 12 V-försörjning
	Batteri-brytaren på el-blocket frånkopplad	Koppla till batteri-brytaren
	Start- eller bodelsbatteriet är ej laddat	Ladda startbatteri eller bodelsbatteri
	Brytrelä i el-block defekt	Kontakta kundtjänst
	Flatsäkring på bodelsbatteri defekt	Byt flatsäkring på bodelsbatteri
12 V-försörjning fungerar ej	12 V-försörjning frånkopplad	Koppla på 12 V-försörjning
	Batteri-brytaren på el-blocket frånkopplad	Koppla till batteri-brytaren
	Bodelsbatteriet är urladdat	Ladda bodelsbatteri
	Jumbo-flatsäkring på bodelsbatteri defekt	Byt jumbo-flatsäkring på bodelsbatteri
	Brytrelä i el-block defekt	Kontakta kundtjänst
12 V-försörjning fungerar ej vid 230 V-drift	12 V-försörjning frånkopplad	Koppla på 12 V-försörjning
	Batteri-brytaren på el-blocket frånkopplad	Koppla till batteri-brytaren
	230 V-automatsäkringen har löst ut	Kontakta kundtjänst
	Laddningsmodul i el-blocket defekt	Kontakta kundtjänst
	Jumbo-flatsäkring på bodelsbatteri defekt	Byt jumbo-flatsäkring på bodelsbatteri

Störning	Orsak	Åtgärd
230 V-kontrolllampan lyser inte, trots att 230 V-nätspänning är ansluten	Nätanslutning är spänningslös	Kontrollera den externa nätanslutningen
	230 V-automatsäkring framför el-blocket har löst ut eller kopplats från	Återställ 230 V-automatsäkringen
Ingen spänning i en ansluten förbrukare	Själväterställande polyswitch-säkring har löst ut	Kontrollera stickförbindelser och kablar; koppla ur 12 V-försörjningen i ca 2 minuter och koppla sedan in den igen
	Själväterställande polyswitch-säkring har löst ut flera gånger (3 gånger), systemet har kopplat ut motsvarande utgång permanent	Avhjälj orsaken till att polyswitchen har löst ut Upphäv den permanenta fränslagningen (koppla in 12 V-försörjning för bodelen, tryck på vridknappen och håll ned den i minst 3 sekunder)
Startbatteri laddas ur vid 12 V-drift	Brytrelä i el-block defekt	Kontakta kundtjänst
	Batteri-brytaren på el-blocket fränkopplad	Koppla till batteri-brytaren
Ingen spänning från bodelsbatteri	Bodelsbatteriet är urladdat	Bodelsbatteriet laddas omgående Djupurladdning skadar batteriet. Fulladda bodelsbatteriet innan fordonet ska stå stilla en längre tid Urladdning sker genom apparater i standby-läge (se kapitel 8)
Batteriladdning via solcellsmodulen fungerar inte	Störning i den elektriska förbindelsen till solcellsmodulen	Kontrollera stickförbindelsen och kablarna
	Säkring defekt	Byt säkring på el-blocket
	Laddningsregulator för solpanel defekt	Kontakta kundtjänst
Bodelsbatteri överbelastas ("kockar")	Batteriväljare fel inställd	Koppla om batteriväljaren
	Laddningsgivare eller relä defekt	Dra Jumbo-flatsäkringen på bodelsbatteriet och ring sedan kundtjänsten

14.3 Gasanläggning

- ▶ Vid defekt gasanläggning (gaslukt, hög gasförbrukning) finns det risk för explosion! Stäng huvudavstängningsventilen på gasflaskan omedelbart. Öppna fönster och dörrar och lufta väl.
- ▶ Vid fel på gasanläggningen: Det är förbjudet att röka, att tända öppen låga eller att aktivera elkontakter (ljusbrytare osv.). Kontrollera om gasledande delar och ledningar är täta, med läckagespray. Kontrollera inte med öppen låga.
- ▶ Kontakta en auktoriserad fackverkstad vid fel på gasanläggningen.

Störning	Orsak	Åtgärd
Ingen gas	Gasflaska tom	Byt gasflaska
	Stängd gasavstängningsventil	Öppna gasavstängningsventil
	Huvudavstängningsventilen på gasflaskan stängd	Öppna huvudavstängningsventilen på gasflaskan
	Utetemperatur för låg (-42 °C vid gasol, 0 °C vid butangas)	Högre utetemperatur skall avvaktas
	Installation defekt	Kontakta kundtjänst

14.4 Spis

Störning	Orsak	Åtgärd
Tändsäkringen går ej igång (flamman brinner ej efter att regulatorn släppts)	För kort upphettningstid	Efter tändning hålls regulatorknappen intryckt i 15 till 20 sekunder
	Tändsäkring defekt	Kontakta kundtjänst
Flamman slocknar vid lågt läge	Tändsäkringsgivare står fel	Tändsäkringsavkännare ställs rätt (böjs ej). Avkännarens spets skall inte ligga högre än 5 mm ovanför brännaren. Avståndet mellan givarens hals och brännarkransen ska inte vara större än 3 mm; kontakta kundtjänst vid behov

14.5 Värmesystem/varmvattenberedare

Vid defekt anmäl detta hos närmaste serviceverkstad för motsvarande apparat. Adresslistor finns i dokumenten som följer med apparaten. Endast auktoriserad fackpersonal får reparera apparaten.

14.5.1 Värmesystem/varmvattenberedare med digital kontrollenhet CP plus

Störning	Orsak	Åtgärd
Värmesystemet tänds inte	Temperatursensor på kontrollenheten eller fjärrgivare defekt	Drag ut stickkontakten på kontrollenheten. Värmesystemet fungerar då utan termostat. Kontakta kundtjänst så fort som möjligt
Ingen indikering på kontrollenheten	Säkring på el-blocket defekt	Byt säkring på el-blocket
	Säkring i den elektroniska styrenheten har löst ut	Kontakta kundtjänst
	Bodelsbatteri defekt	Ladda (låt verkstad ladda) eller byt bodelsbatteri
Fel med felkod visas	Se tabell "Felsökningsanvisning"	Se tabell "Felsökningsanvisning"
Varmvattenberedaren töms, säkerhets-/avtappningsventilen har öppnats	Innetemperatur under 8 °C	Värmen sätts på
Säkerhets-/avtappningsventilen går inte att stänga	Temperatur vid säkerhets-/avtappningsventilen under 8 °C	Värmen sätts på
Fläkthjul låter högt eller går ojämnt	Fläkthjul smutsigt	Truma-service uppsöks

Felsökningsanvisning

Felkod	Orsak	Åtgärd
# 17	Sommardrift med tom vattenbehållare	Stäng av apparaten och låt den svalna. Fyll varmvattenberedaren med vatten
	Varmluftsutgångarna blockerade	Kontrollera utgångsöppningarna
	Insugning för cirkulationsluft blockerad	Åtgärda tilltäppningen av cirkulationsluftinsuget
# 18	Gastryckregulator nedsad	Använd regulatorvärmning (avfrostning) (om sådan finns)
	Andelen butangas i gasflaskan är för hög	Använd gasol (särskilt vid temperaturer under 10 °C är butangas inte lämplig för uppvärmning)
# 21	Rumstemperaturgivare eller kabel är defekt	Kontakta kundtjänst
# 24	Hotande underspänning Batterispänningen är för låg < 10,4 V	Ladda batteriet

Felkod	Orsak	Åtgärd
# 29	Kortslutning i värmeelementet för FrostControl	Dra ur värmeelementets kontakt från den elektroniska styrenheten. Byt ut värmeelementet
# 41	Spärrad elektronik	Kontakta kundtjänst
# 42	Säkerhetsbrytaren har utlöst	(Används inte här)
# 43	Överspänning > 16,4 V	Kontrollera batterispänning och spänningskällor (t. ex. laddaren)
# 44	Underspänning Batterispänningen är för låg < 10,0 V	Ladda batteriet. Ersätt eventuellt det föråldrade batteriet
# 45	Ingen 230 V-försörjning	Kontrollera den externa nätanslutningen
	230 V-automatsäkring har löst ut	Slå på 230 V-automatsäkringen
	Överhettningsskyddet har utlöst	Återställ överhettningsskyddet. Låt värmesystemet svalna, ta bort anslutningslocket och tryck på Reset-knappen
#112, #202, #121, #211	Gasbrist	Öppna huvudavstängningsventil och gasavstängningsventil
		Anslut en full gasflaska
#122, #212	Stängd förbränningslufttillförsel eller gasutblås	Kontrollera om öppningarna är nedsmutsade (snömodd, is, löv etc.) och rengör vid behov
#255	Ingen förbindelse mellan värmesystem och kontrollenhet	Kontakta kundtjänst
	Kabel defekt	Kontakta kundtjänst

Om dessa åtgärder inte leder till att felet avhjälpas ska du kontakta kundtjänsten.

14.6 Klimatanläggning

Störning	Orsak	Åtgärd
Klimatanläggningen kylv inte	Ingen 230 V-försörjning	Anslut 230 V-försörjningen
	Säkring defekt	Kontrollera säkringen och byt ut vid behov
	Temperatur under 16 °C	-
	Temperaturen fel inställd	Ställ in temperaturen
	Lufffiltret nedsmutsat	Byt ut lufffiltret

14.7 Kylskåp

14.7.1 Allmänt

Vid defekt anmäl detta hos närmaste serviceverkstad för motsvarande apparat. Adresslistor finns i dokumenten som följer med apparaten. Endast auktoriserad fackpersonal får reparera apparaten.

- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

Störning	Orsak	Åtgärd
Kylskåpet kylar inte tillräckligt	Ventilationen av aggregatet är otillräcklig	Kontrollera om ventilationsgallret är övertäckt och ta vid behov bort hindret Ta bort ventilationsgallret och rengör utrymmet bakom (t. ex. från löv)
	Termostaten inställd på för lågt värde	Ställ in termostaten på högre värde
	Kylflänsar är mycket isiga	Kontrollera om kylskåpsdörren stängs korrekt
	För många varma livsmedel las i kylskåpet inom en kort tid	Låt varma livsmedel kylas ned innan du lägger dem i kylskåpet
	Apparaten är inte så länge i drift	Kontrollera efter cirka 4 till 5 timmar igen, om kylskåpet kylar
	För hög omgivningstemperatur	Ta bort ventilationsgallret då och då
	Fordonet står inte vågrätt	Ställ fordonet vågrätt
Kylskåpet kylar inte i gasdriften	Gasbrist	Anslut en full gasflaska Öppna huvudavstängningsventil och gasavstängningsventil
	Luft i gasledning	Stäng av apparaten och starta den på nytt (upp- och nerprocessen eventuellt 3 till 4 gånger)
Kylskåpet kylar inte i 12 V-driften	Säkring defekt	Byt säkring
	Batteriet är urladdat	Kontrollera och ladda batteriet
	Tändningen är frånslagen	Slå på tändningen
	Värmeelement defekt	Kontakta kundtjänst

Störning	Orsak	Åtgärd
Kylskåpet kyler inte i 230 V-driften	Säkring defekt	Byt säkring; slå på säkringen på säkringslådan igen
	Ingen 230 V-försörjning	Anslut 230 V-försörjningen
	Värmeelement defekt	Kontakta kundtjänst
Kylskåpet sätts på även om nätanslutningen är i gasläge	För låg nätspänning	Kontrollera nätspänningen (kylskåpet växlar vid korrekt nätspänning automatisk tillbaka till 230 V-driften)

14.7.2 Thetford N 3000 E/A

Vid fel blinkar också indikering på manöverpanelen.

Störning	Orsak	Åtgärd
Lysdioder för energityper och visning av temperatursteg blinkar	Kylskåpet fungerar inte	Stäng av kylskåpet och slå på det igen
		Kontrollera tillgängligheten av energikällan
Lysdiod " " och lysdioder för visning av temperatursteget blinkar	Ingen 230 V-försörjning	Anslut 230 V-försörjningen
	230 V-automatsäkringen har löst ut	Slå på 230 V-automatsäkringen
	För låg driftspänning 230 V	Låt en fackverkstad prova 230 V-försörjningen
Lysdiod " " och lysdioder för visning av temperatursteget blinkar	Säkring på el-blocket defekt	Byt säkring på el-blocket
	Brytrelä i el-block defekt	Kontakta kundtjänst
	För låg driftspänning 12 V	Låt en fackverkstad prova 12 V-försörjningen
	Ingen signal D+	Kontakta kundtjänst
Lysdiod " " och lysdioder för visning av temperatursteget blinkar	Gasbrist	Öppna huvudavstängningsventil och gasavstängningsventil
		Anslut en full gasflaska
	Spindelväv eller förbränningsrester i brännkammaren	Ta bort ventilationsgallret på fordonets utsida och rengör brännkammaren

14.8 Vattenförsörjning

Störning	Orsak	Åtgärd
Läckagevatten i fordonet	Otätt ställe	Det otäta stället skall lokaliseras, vattenledningarna skall kopplas in på nytt
Inget vatten	Vattentank tom	Fyll på dricksvatten
	Avtappningskran inte stängd	Stäng avtappningskranen
	12 V-försörjning frångöpt	Koppla på 12 V-försörjning
	Brytare för vattenpump frånslagen	Koppla till vattenpumpen
	Säkring för vattenpumpen defekt	Byt säkring på el-blocket
	Vattenpump defekt	Byt (låt en verkstad byta) vattenpump
	Vattenledningen bockad	Räta ut vattenledningen, byt ut den vid behov
	El-block defekt	Kontakta kundtjänst
Toaletten har inget spolvatten	Vattentank tom	Fyll på dricksvatten
Indikeringarna för avloppsvatten och vatten visar fel mängd	Mätsond i avloppstanken eller vattentanken smutsig	Avloppstanken/vattentanken rengörs
	Mätsond defekt	Utbyte mätsond
Avloppstank kan ej tömmas	Avtappningskran igensatt	Öppna rengöringslock på avloppstanken och töm ut avloppsvatten. Spola avloppstanken
Utlopp på enarmsväxlaren igensatt	Kranfiltret är förkalkat	Tag ut kranfiltret och lägg det i ättiksvatten (endast för produkter av metall)
Hålen på vattenspridaren är förstoppade	Hålen förkalkade	Lägg vattenspridaren i ättiksvatten (endast för produkter av metall) eller rengör försiktigt hålen
Vattnet rinner inte ut ur duschkaret, eller rinner ut för sakta	Fordonet står inte vågrätt	Ställ fordonet vågrätt
Vattnet är grumligt	Smutsigt vatten påfyllt	Rengör vattentanken mekaniskt och kemiskt, desinficera därefter och spola med rikligt med dricksvatten
	Bottensats i vattentanken eller i vattensystemet	Rengör vattensystemet mekaniskt och kemiskt, desinficera därefter och spola med rikligt med dricksvatten

Störning	Orsak	Åtgärd
Smak- eller luktförändring av vattnet	Smutsigt vatten påfyllt	Rengör vattensystemet mekaniskt och kemiskt, desinficera därefter och spola med rikligt med dricksvatten
	Av misstag har bränsle fyllts på i vattentanken	Rengör vattensystemet mekaniskt och kemiskt, desinficera därefter och spola med rikligt med dricksvatten. Om det inte lyckas: Kontakta fackverksstad
	Mikrobiologiska avlagringar i vattensystemet	Rengör vattensystemet mekaniskt och kemiskt, desinficera därefter och spola med rikligt med dricksvatten
Avlagringar i vattentanken och/eller i vattenförande komponenter	Vattnet har varit för länge i vattentanken och i de vattenförande komponenterna	Rengör vattensystemet mekaniskt och kemiskt, desinficera därefter och spola med rikligt med dricksvatten

14.9 Påbyggnad

Störning	Orsak	Åtgärd
Luck-/dörrgångjärn svårmanövrerade	Luck-/dörrgångjärn är inte/för lite smörjda	Luck-/dörrgångjärn smörjes med syra- och hartsfritt fett
Gångjärn/leder i våtutrymme/badrummet svårmanövrerade/gnällar	Gångjärn/leder ej/för lite smörjda	Gångjärn/leder smörjes med lösningsmedels- och syrefri olja ▷ I sprayflaskor finns det ofta lösningsmedel
Gångjärn i stuvutrymme svårmanövrerade/gnällar	Gångjärn i stuvutrymme ej/för lite smörjda	Gångjärn i stuvutrymme smörjes med lösningsmedels- och syrefri olja
Vevmanövrerad taklucka är svårmanövrerad	Den gängade spindeln är inte insmörjd	Smörj in den gängade spindeln
	Den gängade spindeln defekt	Installera ny gängad spindel

- ▷ Reservdelar tillhandahålls hos auktoriserade återförsäljare och service-ställen.

15.1 Vikter av tilläggsutrustningar

- ▶ Tillbehör, påbyggnadskomponenter, delar för ombyggnader osv. som **HYMER GmbH & Co. KG** inte har godkänt kan leda till skador på fordonet eller påverka trafiksäkerheten. Även om komponenter som vi inte har godkänt är registrerade i fordonshandlingarna eller som du har ett expertutlåtande för, betyder inte att produkten stämmer överens med våra garantivillkor.
- ▶ Varje förändring som utförs på fordonet efter leveransen kan påverka körförhållandet och trafiksäkerheten.
- ▶ Garantin gäller inte för skador som orsakas av produkter som inte har godkänts av **HYMER GmbH & Co. KG**. Detta gäller även för otilåtna ändringar på fordonet.

Beroende på modellserie erbjuds olika tilläggsutrustning. Vilken tilläggsutrustning som är tillgänglig för ditt fordon hittar du i tillbehörslistan, som finns separat. Där hittar du också information om vikten för olika tilläggsutrustning.

16.1 Tekniska data

- ▷ Tekniska data i fordonsdokumentet är bindande.
- ▷ Genom monteringen av tillbehör kan fordonets mått och nettovikt förändras. Detta kan leda till att antalet tillåtna personer minskar. Avvikelser inom ramen av fabrikstoleranserna (+/-5 %) är möjliga och tillåtna.

Ytterligare informationer hittar du i basfordonets bruksanvisning. Tekniska data är inte del av instruktionsboken.

Tekniska data hittar du i handlingarna från tillverkaren, men du är även välkommen att kontakta auktoriserade återförsäljare eller serviceställe.

16.2 Mått och tillåtet antal personer

Modell	Cykelställ i cm	Längd i cm	Bredd i cm	Höjd i cm	Tillåtet antal personer
580 T	380	694	222	277	4
580 I	380	699	222	277	4

Mer information om teknisk data finns att hämta i fordonsdokumenten eller instruktionsboken för basfordonet. Även auktoriserade återförsäljare och serviceställen kan vid behov tillhandahålla information.

Viktuppgifter och -kontroller för husbilar är enhetliga inom EG och regleras enligt EG-förordning nr 2021/535 (till juni 2022: EU-förordning nr 1230/2012). De viktigaste begreppen och rättsliga villkor enligt denna förordning har vi för din räkning sammanfattat och förklarat här nedan. Våra återförsäljare och HYMER-konfiguratoren på vår webbplats kan ge ytterligare hjälp vid konfigurationen av ditt fordon.

1. Högsta tekniskt tillåtna lastvikt

Fordonets högsta tekniskt tillåtna lastvikt (även: tekniskt tillåten maxivikt i lastat skick) (t.ex. 3500 kg) är en tillverkarspecifik viktuppgift som fordonet ej får överskrida. Uppgift rörande högsta tekniskt tillåtna lastvikt för den modell som du valt finns i Tekniska Data. Om fordonet vid praktisk körning överskrider den högsta tekniskt tillåtna lastvikten, är detta en förseelse som kan leda till böter.

2. Vikt i körklart skick

Förenklat sagt handlar vikt i körklart skick om basfordonet med standardutrustning plus en i lag föreskriven nominell vikt på 75 kg för föraren. Här ingår i huvudsak följande positioner:

- fordonets tjänstevikt inklusive påfyllda driftsmedel såsom smörjefetter, oljor och kylvätskor.
- Standardutrustningen, d.v.s. alla utrustningsföremål som ingår som standard i leveransen från fabriken;
- Den till 100 % fyllda färskvattentanken vid körning (fyllnadsvikt enligt tillverkarens uppgift 20 liter) och en till 100 % fylld gasflaska i aluminium med en vikt på 16 kg;
- 90 % fylld bränsletank samt bränsle;
- Föraren, vars vikt – oberoende av den faktiska vikten – enligt EG-rätt är nominellt satt till 75 kg.

Uppgifter rörande vikt i körklart skick finns i säljdokumentationen för varje modell. Observera att det värde för vikt i körklart skick som anges i säljdokumentationen är ett standardvärde som har fastställts vid typgodkännandet och har kontrollerats av myndigheterna. Det är rättsligt tillåtet och möjligt att vikt i körklart skick för det levererade fordonet avviker från det nominella värde som anges i säljdokumentationen. Den lagligt tillåtna toleransen är $\pm 5\%$. Det innebär att EG-lagstiftaren har tagit hänsyn till att det kan förekomma oregelbundenheter i vikten på vissa leveransdetaljer och även process- och väderleksberoende fluktuationer i vikt i körklart skick.

Dessa viktavvikelser kan åskådliggöras med ett räkneexempel:

- Vikt i körklart skick enligt säljdokumentationen: 2850 kg
- Rättsligt tillåten tolerans på $\pm 5\%$: 142,50 kg
- Rättsligt tillåtet omfång för vikt i körklart skick: 2707,50 kg till 2992,50 kg

Det konkreta omfånget för tillåtna viktavvikelser anges för varje modell i Tekniska Data. Hos HYMER anstränger man sig reducera viktfluktuationerna till det produktionstekniskt ofrånkomliga minimimåttet. Avvikelser vid övre och nedre änden av detta omfång är därför mycket sällsynta men kan tekniskt inte helt uteslutas trots alla optimeringar. Vid slutet av monteringsbanan kontrolleras därför varje fordon med avseende på dess faktiska vikt och även att fluktuationerna håller sig inom toleransen.

3. Passagerarnas vikt

Passagerarnas vikt är nominellt 75 kg för varje sittplats som avsetts av tillverkaren, oberoende av hur mycket passagerarna faktiskt väger. Förarens vikt har redan beaktats inom vikt i körklart skick. (se ovan nr 2) och räknas därför inte med igen. För en husbil med flera tillåtna sittplatser är passagerarnas vikt alltså $3 \times 75 \text{ kg} = 225 \text{ kg}$.

4. Tilläggsutrustning och faktisk vikt.

Till tilläggsutrustningen (även specialutrustning och extrautrustning) räknas enligt lagstadgad definition olika valfria utrustningsdetaljer som ej ingår i standardutrustningen men kan monteras på fordonet under tillverkarens ansvar – d.v.s från fabrik – och kan beställas av kunden (t.ex. markis, cykel- eller mc-hållare, satellitanläggning, solaranläggning, bakugn etc.). Viktuppgifter rörande enstaka enheter eller paket med beställbar tilläggsutrustning finns i vår säljdokumentation. I sådan tilläggsutrustning ingår ej övriga tillbehör, som din återförsäljare eller du personligen kan montera på fordonet efter leverans från fabriken.

Fordonets vikt i körklart skick (se ovan nr 2) och vikten av en konkret tilläggsutrustning som monterats på fabriken anses ingå i den faktiska vikten. Motsvarande uppgift för ditt fordon finns efter leveransen i avsnitt 13.2 av Intyget om överensstämmelse (Certificate of Conformity, CoC). Tänk på att även denna uppgift är ett standardvärde. Eftersom en enligt lag tillåten tolerans på $\pm 5 \%$ gäller för vikt i körklart skick – som del av den faktiska vikten – kan även den faktiska vikten avvika från angivet nominellt värde.

5. Nyttolast und minsta nyttolast

Även för monteringen av tilläggsutrustning gäller tekniska och rättsliga gränser. Man kan bara beställa och på fabriken montera så mycket tilläggsutrustning som kan ingå i tillgänglig vikt för bagage och övriga tillbehör (s.k. nyttolast), utan att högsta tekniskt tillåten lastvikt överskrids. Nyttolasten erhålls efter avdrag av vikt i körklart skick (nominellt värde enligt säljdokumentationen, se ovan nr 2), tilläggsutrustningens vikt och passagerarnas vikt (se ovan nr 3) från tekniskt tillåter totalvikt (se ovan nr 1). EG:s regelverk definierar en minsta nyttolast för husbilar, vilken måste finnas kvar för bagage eller andra tillbehör som ej monteras på fabriken. Denna minsta nyttolast beräknas så här:

Minsta nyttolast i kg $\geq 10 \times (n + L)$

Därvid gäller: "n" = högsta antal passagerare plus förarens vikt och "L" = fordonets totala längd i meter

För t.ex. en husbil med längd 6 meter och 4 tillåtna sittplatser blir minsta nyttolängd alltså $10 \text{ kg} \times (4 + 6) = 100 \text{ kg}$.

För att minsta nyttolast ska kunna säkerställas finns det en maximalt beställbar kombination av tilläggsutrustning för varje fordonsmodell. I ovannämnda exempel med en minsta nyttolast på 100 kg torde tilläggsutrustningens totalvikt för ett fordon med fyra tillåtna sittplatser och en vikt i körklart skick på 2 850 kg t.ex. bli maximalt 325 kg:

3500 kg högsta tekniskt tillåtna lastvikt
- 2850 kg vikt i körklart skick
- 3 x 75 kg passagerarnas vikt
- 100 kg minsta nyttolast
= 325 kg maximalt tillåten vikt för tilläggsutrustningen

Här är det viktigt att veta att denna beräkning utgår från det standardvärde som fastställts i typgodkännandet för vikt i körklart skick utan hänsyn till tillåtna viktavvikelse för vikt i körklart skick (se ovan nr 2). Om maximalt tillåtet värde för tilläggsutrustningen på 325 kg (som i exemplet) är helt eller nästan helt utnyttjat, så kan det vid viktavvikelse enligt ovan hända att minsta nyttolast på 100 kg enligt beräkningen visserligen ligger under standardvärdet för vikt i körklart skick men i praktiken inte erbjuder möjlighet till motsvarande tillsatslast. Här med ett räkneexempel för ett fordon med fyra sittplatser, vars faktiskt vägda vikt i körklart skick ligger 2 % över det nominella värdet:

3500 kg högsta tekniskt tillåten lastvikt
- 2907 kg faktiskt vägda vikt i körklart skick (+ 2 % jämfört med angivet värde på 2 850 kg)
- 3 x 75 kg passagerarnas vikt
- 325 kg tilläggsutrustning (maximalt tillåtet värde)
= 43 kg faktisk möjlighet till tillsatslast (< minsta nyttolast 100 kg)

För att undvika en sådan situation sänker HYMER den beställbara tilläggsutrustningens tillåtna maximivikt ytterligare beroende på modellen. Begränsningen av tilläggsutrustningen ska säkerställa att minsta nyttolast, alltså i lag föreskriven tillgänglig vikt för bagage och senare monterade tillbehör, i det fordon som HYMER levererat även i praktiken också står till förfogande för tillsatslast.

Eftersom ett konkret fordons vikt inte kan fastställas förrän vid slutet av monteringsbanan, kan det i sällsynta fall trots denna begränsning av tilläggsutrustningen uppstå en situation där minsta nyttolast ej är garanterad vid slutet av monteringsbanan. För att säkerställa minsta nyttolast även i sådana fall, kommer HYMER tillsammans med dig och din återförsäljare att före leveransen kontrollera, om fordonet efter typgodkännandet kommer att få t.ex. en ökning av tillåten belastning, reducering av sittplatserna eller slopande av tilläggsutrustning.

6. Hur toleranserna avseende vikt i körklart skick påverkar nyttolasten

Även oberoende av minsta nyttolast bör du tänka på att ofrånkomliga produktionstekniska fluktuationer kan påverka vikt i körklart skick – både uppåt och nedåt – med spegelbildliga effekter på kvarvarande tillsatslastmöjlighet: Om man till exempel beställer ett fordon med tilläggsutrustning (se ovan nr 3) som har en total vikt på 150 kg, så blir den beräknade grundvalen för standardvärdet för vikt i körklart skick en nyttolast på 275 kg. Den tillsatslastmöjlighet som faktiskt står till förfogande kan avvika från detta värde på grund av toleranserna och ligga högre eller lägre. Om ditt fordons vikt i körklart skick tillåts ligga 2 % högre än som anges i säljdokumentationen, så reduceras tillsatslastmöjligheten från 275 kg till 218 kg:

3500 kg högsta tekniskt tillåtna lastvikt
- 2907 kg faktiskt vägda vikt i körklart skick (+ 2 % jämfört med det angivna värdet 2 850 kg)
- 3 x 75 kg passagerarnas vikt
- 150 kg det konkreta fordonets beställda tilläggsutrustning
= 218 kg faktisk tillsatslastmöjlighet.

För att säkerställa att den beräknade nyttolasten faktiskt stämmer med verkligheten bör du för säkerhets skull räkna in möjliga och tillåtna toleranser för vikt i körklart skick när ditt fordon konfigureras.

Dessutom rekommenderar vi manuell vägning av den lastade husbilen före varje resa med beaktande av passagerarnas individuella vikt för att se om högsta tekniska tillåtna lastvikt och högsta tillåtna vikt på axeln stämmer.

12 V-förbrukare, komplettera	112
12 V-försörjning	
Slå från.....	113
Slå på.....	113
Störningsorsaker.....	206
12 V-kontrollampa.....	113
12 V-nät.....	101
12 V-säkringar.....	118
För Thetford-toalett	120
På reläbox AD01.....	119
Till TV-satellitsystem	120
Vid bodelsbatteriet	119
Vid startbatteriet.....	118
230 V-anslutning	54, 116, 117
Störningsorsaker.....	205
230 V-försörjning, se 230 V-anslutning.....	116
230 V-kontrollampa.....	116
230 V-nät.....	116
230 V-säkring.....	121
230 V-säkringslåda	121

A

Alufälgar	202
Anslutningsledning se 230 V-anslutning.....	117
Antennjustering	79
Användning av däcken.....	199
Armstöd, ställa in	44
Åtdragningsmoment, hjul	201
Automatiskt energival-system (AES)	150
Avfallshantering	
Avloppsvatten	10
Fekalier	10
Sopor	10
Avgaskanal på höger fordonssida	124
Avloppsslang.....	161
Avloppstank.....	160
Avtappningskran	161
Nivå, visning.....	115
Rengöring	179
Skötsel	178
Störningsorsaker.....	213
Tanklarm	115
Tömning	161
Avloppsvattennivå, visning.....	115
Avluftningssystem (toalett).....	165
Avställning	
Allmänt	180
Kort tid.....	179
Avställning, tillfällig (toalett).....	165
Avtappningskran, avloppstank.....	161

B

Backningskamera	47
Bad	162
Vädra	162
Bakaxellast	31
Bakre bagageutrymme	28
Bakre kamera	47
Bakre lastutrymme	28
Bakre säng	78
Bakre stege	27
Fäll ned.....	28
Fäll upp.....	28
Barnresesängar	80, 82
Barnsängar	80, 82, 85
Batteri se startbatteri eller bodelsbatteri.....	102
Batteri-brytare.....	111
Batterilarm	115
Batteriövervakning.....	111
Batterispänning, visning	113
Batteriväljare.....	111
Belastning	23
Bakre bagageutrymme	28
Bakre lastutrymme	28
Cykelställ	31
Tackrücke.....	27
Belastning se även last	23
Belysning	
Bak	192
Belysning, byte	189
Bodel	194
Det bakre området.....	52
Driftlägen	80
Front	190
Glödlamptyper, utvändigt	193
Lampor, rengöra.....	172
Sida	193
Störningsorsaker	205
Belysning av det bakre området.....	52
Belysning, byte	
Belysning bak.....	192
Belysning sida	193
Bodel	194
Nummerplåtsbelysning.....	192
Tredje bromsljus.....	192
Ytterbelysning.....	189
Beteckningar på däcken.....	199
Bilbarnskydd	42
Blinkers se körriktningssvisare	193
Bluetooth	100
Parkoppla mobil enhet.....	100
Slå på/av	100

Bodelsbatteri	102
Anvisningar	102
Batterilarm	115
Energibalans	105
Laddning	104
Monteringsställe	103
Säkringar	119
Spänning, visning	113
Störningsorsaker	206, 207
Urladdning	104
Bodelsdörr	57, 59
Insektsskydd	60
Bodelsdörr, insida	
Låsa	58
Öppna	58
Bodelsdörr, utsida	
Låsa	58
Öppna	58
Bogsering	50
Bogserögla, montera	50
Bord	75, 76
Bord med pelar-bordsben	
Bordsskiva, förskjuta	76
Bordsskiva, vrida	76
Brand	
Bekämpning	11
Förhållningssätt vid	11
Brandrisker, undvika	11
Brandskydd	11
Bränslepåfyllningsrör	49
Breddmarkeringslampa	193
Bromsar	40
Kontrollera	40, 205
Bromssystem, störningsorsaker	205
Butangas	15, 90

C

Campingflaskor, använda	16, 91
Centrallås	57
Fjärrstyrning	57
Låsa	58
Låsa upp	57
Checklista	
För idrifttagande efter avställning	183
Innan resan börjar	36
Trafiksäkerhet	36
Cirkulationsfläkt	125
Cykelställ	
Belastning	31
Körning med lastat cykelställ	31

D

Däck	
Allmänna anvisningar	197
Användning av	199
Däcktryck	202
Däckurval	198
Lastkapacitet	200
Märkning	199
Onödigt slitage	13, 36, 197, 202
Däckbyte se hjulbyte	200
Dimljus	191
Dimmerlampa, slå på/från	80
Djupurladdning	99
Dörrar	
Bodelsdörr	57
Lås	58, 59
Störningsorsaker	214
Dörrlås	58, 59
Driftlägen, klimatanläggning (Truma)	134
Driftlägen, kylskåp (Thetford)	150
Driftlägen, varmluft-värmesystem	130
Driftlägen, varmvattenberedare (Truma)	130
Dusch	162

E

EI-block (EBL 30)	109
Funktioner	110
Monteringsställe	110
Elektrisk anläggning	
230 V-anslutning, störningsorsaker	205
Belysning, störningsorsaker	205
Förklaringar	99
Säkerhetsanvisningar	16
Störningsorsaker	205
Elmanövrerad fönsterhiss	
Öppna	46
Stänga	46
Elmanövrerade ytterspeglar	46
Energibalans bodelsbatteri	105
Extern gasanslutning	92
Extra hjul se reservhjul	199
Extrakomponenter se tilläggsutrustningar	12

F

Faktisk fordonsvikt	18, 21
Fälgstorlek	200
Fälgtyp	197
Färskvattennivå, visning	115
Fast installerade apparater	123
Anvisningar	12

Fjärrstyrning Truma-apparater	
Bluetooth	137
Mobilnät	137
Fjärrstyrning, centrallås	57
Fönster	62
Insektsnät	65
Plisségardin	65
Fönsterhiss	
Öppna	46
Stänga	46
Fönsterrutor, rengöra	168
Förardörr, insida	
Låsa	59
Öppna	59
Förardörr, utsida	
Låsa	59
Öppna	59
Förarstol	43
Armstöd, ställa in	44
Ryggstödet, justera	44
Sätets lutning, justera	44
Ställa in i längdriktning	44
Stolshöjd, justera	44
Vrid i färdläge	44
Fordon, tvätta	168
Fordonsbelysning se belysning	189
Första idrifttagandet	17
Förtältsbelysning	193
Förvaringsfack i mellangolvet	73
Förvaringsutrymme	72
Fotsteg	33, 51
Skötsel	171
Varningssignal	33
Fotsteg, förardörr	33
Frostrisk	155, 159

G

Gasanläggning	
Allmänna anvisningar	14, 89
Automatisk omkoppling	94
Byta ut gasflaskor	94
DuoControl	94
Fel	14, 89, 208
Handhavande	94
Ingen gas	208
Störningsorsaker	208
Gasanslutning, extern	92
Gasavstängningsventil	91
Symboler	91, 123

Gasbox	15, 90
Utdragbar	93
Gasfilter	97
Byte	187
Gasflaskor	90
Byte	96, 98
Byte (med utdragsdel till gasbox)	93
Säkerhetsanvisningar	15, 90
Gasgrill	140, 143, 145, 146
Slå från	143, 147
Slå på	143, 147
Gaslukt	14, 89, 208
Gasol	15, 90
Gasregulator	35
Gasspis	140, 145
Rengöring	173
Slå från	141, 146
Slå på	141, 146
Störningsorsaker	208
Gasspis se även spis	140, 145
Gastryckregulator, skruvkopplingar	91
Gasugn	140, 145
Slå från	145, 148
Slå på	144, 148
Glasfiberförstärkta plastkomponenter, skötsel	169
Glödlampor, byte	
Belysning front	190
Glödlamp typer, utvändigt	193

H

Handbroms se parkeringsbroms	51
Hängbord	
Förkorta	76
Förstora	76
Med tvådelat stödben	76
Ombyggnad till sängbotten	77
Hänvisningsetiketter	195
Heltäckningsmatta, rengöra	172
Hjulbyte	200
Åtdragningsmoment	201
Med alufälgar	202
Hög gasförbrukning	14, 89, 208
Högsta tekniskt tillåtna lastvikt	18, 21
Högtryckstvätt, tvätta med	167
Höjbar säng	
Öppna	81
Skyddsnät	81
Stänga	81
Stege	82

Höjbar säng, elmanövrerad.....	82
Nöddrift	84
Säkerhetsremmar, spänna	84
Sänka ned.....	83
Stege.....	84
Huvudbrytare 12 V	113

I

Idrifttagande	
Efter avställning över vintern	183
Efter tillfällig avställning	183
Indikeringar	
Batterispänning.....	113
Nivå, avloppstanken	115
Nivå, vattentank	115
Information om miljöskydd	10
Innan resan börjar.....	17
Innebelysning.....	194
Innebelysning, störningsorsaker	205
Innerdörr, störningsorsaker.....	214
Insektsnät, fönster	
Öppna	65
Stänga.....	65
Insektsnät, rengöra	173
Insektsnät, uppfällbar taklucka	
Öppna	68
Stänga.....	68
Insektsnät, vevmanövrerad taklucka	
Öppna	70
Stänga.....	70
Insektsskydd, rengöra.....	173
Insektsskydd, taklucka med fläkt	
Öppna	70
Stänga.....	70
Insektsskydd, vevmanövrerad taklucka	
Öppna	69
Stänga.....	69
Inspektioner	186
Invändig skötsel	172

J

Jordfelsbrytare (FI).....	116
Kontrollera.....	121

K

Kabeltrumma.....	117
Kamera	
Backningskamera	47
Bakre kamera.....	47
Kapacitet, batteri	100

Klimatanläggning (Truma)	133
Automatisk drift.....	134
Belysning	136
Cirkulation	136
Driftlägen	134
Fjärrstyrning	134
Kylning.....	135
Luftfördelning.....	135
Slå från	134
Slå på	134
Timer	136
Tyst körning.....	136
Värmesystem	135

Klimatanläggning, störningsorsaker	210
Kondensvatten	61, 62
Kondensvatten på akrylglasrutan.....	62
Kondensvatten på chassigolvets skruvar	61
Kontrolllampa, 12 V	113
Kontrolllampa, 230 V-försörjning.....	116
Kontrollenhet, varmluft-värmesystem.....	126
Kontroller se checklista	36
Konventionell belastning	20
Köra	39
Körhastighet	40
Körriktningsvisare	193
Kultryck.....	31
Kvävningsrisk	11, 61
Kylskåp	54, 148
Driftlägen	150
Lås.....	152
Omkoppling mellan energikällorna.....	150
Slå på	151
Störningsorsaker	211
Ventilationsgaller, ta av	149
Vinterskydd.....	149
Kylskåpets ventilationsgaller, ta av	149
Kylskåpsdörren	
Låsning i ventilationsläge	153
Öppna.....	153

L

Läckagevatten i fordonet	213
Lampor	194
Driftlägen	80
Rengöring.....	172
Lås	
Bodelsdörr	58, 59
Förardörr	59
Utvändig lucka.....	60, 61
Låsknapp, överkantshängt fönster	63
Last se även belastning.....	17
Lasthållare för taklast	27

Latrintank	
Ta ut.....	164
Tömning.....	164
Lättmetallfälgar se alufälgar.....	202
Lucklås	
Öppna.....	61
Stänga.....	61
Luftmunstycken, inställning.....	125
Lyftbord.....	75
Bordshöjd, inställning.....	75
Bordsskiva, förskjuta.....	75
Ombyggnad till sängstomme.....	75

M

Markeringslampa.....	193
Markis.....	54
Mått, se tekniska data.....	217
Mekaniska stödben	
Köra in.....	53
Köra ut.....	53
Längd, justera.....	53
Möbelytor, rengöra.....	172
Monteringsställe	
Batteriväljare.....	111
Bodelsbatteri.....	103
EI-block (EBL 30).....	110
Litiumbatteri.....	107
Startbatteri.....	102
Truma iNet-Box.....	138
Mörkläggningsgardin, taklucka med fläkt	
Öppna.....	70
Stänga.....	70
Mörkläggningsgardin, vevmanövrerad taklucka	
Öppna.....	69
Stänga.....	69
Mörkläggningsrullgardin, rengöra.....	173
Motorhuv.....	47
Öppna.....	48
Stänga.....	48
Motorrum, skötsel.....	169

N

Nivåindikering toalett.....	163
Nivåklossar.....	51
Nyckelsats.....	17
Nyttolast.....	17
Beräkna.....	21
Beräkningsexempel.....	19
Sammansättning.....	19

O

OEM-service.....	36
Officiella prover.....	185
Oljenivå, kontrollera.....	49
Ombyggnader för sänggående.....	84
Sittbänk till barnsäng.....	85
Överkantshängt fönster	
Insektsnät.....	65
Kontinuerlig vädring.....	64
Öppna.....	63
Plisségardin.....	65
Stänga.....	64
Överlast.....	23

P

Påfyllningsöppning för dricksvatten	
Öppna.....	158
Stänga.....	158
Panel (LT 94).....	112
Panel se även indikeringar.....	112
Parkeringsbromsen.....	51
Drag åt.....	12
Passagerarfönster	
Öppna.....	63
Stänga.....	63
Passagerarstol.....	43
Armstöd, ställa in.....	44
Ryggstödet, justera.....	44
Sätets lutning, justera.....	44
Ställa in i längdriktning.....	44
Stolshöjd, justera.....	44
Vrid i färdläge.....	44
Personlig utrustning.....	21
Plasdelarna i toalett- och bodelen, rengöra.....	172
Platt bildskärm.....	34, 77
Justera.....	77
Plisségardin, fönster	
Öppna.....	65
Stänga.....	65
Plisségardin, förarfönster.....	47
Öppna.....	65
Säkra.....	47
Stänga.....	65
Plisségardin, passagerarfönster.....	47
Öppna.....	65
Säkra.....	47
Stänga.....	65
Plisségardin, rengöra.....	173
Plisségardin, uppfällbar taklucka	
Öppna.....	67
Stänga.....	67

Plisségardin, vevmanövrerad taklucka	
Öppna	69
Stänga.....	69
Prover, officiella	185
Provintervall	185
PVC-golvbeläggning, rengöra.....	173

R

Rengöring se skötsel	167
Reservdelar.....	194
Reservhjul	199
Reservnycklar	196

S

Säkerhets-/avtappningsventil varmvattenberedare	128
Säkerhetsanvisningar	11
Brandskydd.....	11
Elektrisk anläggning.....	16
Hjulbyte	200
Släpvagnskörning	14
Spis	138
Trafiksäkerhet	12
Vattensystem	16
Säkerhetsbälten	40
Använda på rätt sätt.....	41
Rengöring	173
Säkringar	
12 V-säkringar.....	118
230 V-säkring.....	116, 121
För Thetford-toalett	120
På el-blocket EBL 30	120
På reläbox AD01	119
Till TV-satellitesystem.....	120
Vid bodelsbatteriet	119
Vid startbatteriet.....	118
Säkringar se 12 V-säkringar och 230 V- säkring.....	118
Sängar.....	80
Bakre säng, bredda	86
Enkelsäng bak, förlänga sängytan.....	86
Ombyggnader för sänggående	84
Skyddsplåt/fallskydd	88
Sanitetssystem.....	155
Monteringsställen.....	166
Satellitesystem	78, 79
Med automatisk antenjustering.....	78, 79
Sätesklädsel.....	41, 74
Montering.....	74
Serienummer	195
Service- och försäljningspartner	185
Sittbänk, ombyggnad till barnsäng.....	85

Sittplatsernas placering	45
Skåpluckor, störningsorsaker	214
Skinnöverdrag, rengöra.....	175
Skötsel.....	167
Avloppstank.....	178
Avställning	180
Avställning, kort tid	179
Fönsterrutor.....	168
Fotsteg	171
Glasfiberförstärkta plastkomponenter	169
Heltäckningsmatta.....	172
Högtryckstvätt, tvätta med.....	167
Insektsnät	173
Insektsskydd.....	173
Invändig skötsel.....	172
Köksinredning.....	173
Lampor	172
Möbelytor.....	172
Mörkläggningsrullgardin	173
Motorrum	169
Plastdelar, invändigt	172
Plisségardin.....	173
PVC-golvbeläggning	173
Säkerhetsbälte	173
Skinnöverdrag	175
Taklucka	172
Tvättning.....	168
Tyget till dynorna	175
Underrede	169
Utvändig skötsel.....	167
Vattenledningar	177
Vattensystem.....	177
Vattentank	177
Vindrutespolsystem	170
Vindrutetorkare.....	170
Vinter	179
Ytor av rostfritt stål	174
Skyddsnät, höjbar säng	81, 83
Släpvagnskoppling	32
Med avtagbar kulhals	32
Släpvagnskörning.....	14
Allmänna anvisningar.....	31
Säkerhetsanvisningar.....	14
Smart-Battery-System	107
Snökedjor	35
Solceller.....	106
Spis.....	138, 140, 145
Spis se gasspis eller gasugn.....	139
Spolarvätska, fylla på	48
Standardutrustning	19
Startbatteri	
Batterilarm	115
Laddning.....	102
Monteringsställe	102

Säkringar.....	118	Takreling.....	27
Spänning, visning.....	113	Tanklock, se bränslepåfyllningsrör.....	49
Störningsorsaker.....	206	Tankning.....	49
Stege, bak.....	27	Tekniska data.....	217
Stege, höjbar säng.....	82	Thetford-toalett	
Stödben.....	53	Nivåindikering.....	163
Köra in.....	53	Spjället, öppna.....	163
Köra ut.....	53	Spjället, stänga.....	163
Längd, justera.....	53	Spola.....	163
Stolar, justera.....	43	Tilläggsutrustningar.....	21
Stolar, vrida.....	71	Beskrivning.....	9
Stolsvärme.....	45	Märkning.....	9
Stoppkloss.....	51	Säkerhetsanvisningar.....	12
Störningsorsaker		Vikt.....	215
12 V-försörjning.....	206	Tillåten totalvikt se högsta tekniskt tillåtna	
230 V-anslutning.....	205	lastvikt.....	18
Batteri.....	206	Tillbehör, extra.....	12
Belysning.....	205	Toalett.....	162
Bodelsbatteri.....	206	Avluftningssystem.....	165
Bromssystem.....	205	Säkring.....	120
Elektrisk anläggning.....	205	Störningsorsaker.....	213
Gasanläggning.....	208	Tillfällig avställning.....	165
Gasspis.....	208	Vinterdrift.....	165
Innerdörr.....	214	Torkarblad, byte.....	188
Klimatanläggning.....	210	Trafiksäkerhet.....	36
Kylskåp.....	211	Anvisningar.....	12
Påbyggnad.....	214	Checklista.....	36
Skåpluckor.....	214	TV-anläggning.....	77
Startbatteri.....	206	TV-apparat.....	34
Toalett.....	213	Tvätta med högtryckstvätt.....	167
Värmesystem.....	209	Tyget till dynorna, rengöra.....	175
Varmluft-värmesystem.....	209	Typskylt.....	195
Varmvattenberedare.....	209		
Vattenförsörjning.....	213		
Symboler för gasavstängningsventiler.....	91, 123		
Symboler för säkerhetsanvisningar.....	9		
T		U	
Taklast.....	27	Underhållsarbeten.....	186
Taklucka med fläkt.....	70	Kylskåp.....	187
Avlufta.....	71	Spis.....	187
Fläkt, slå på.....	71	Underrede, skötsel.....	169
Fläkt, stänga av.....	71	Uppfällbar taklucka.....	67
Förstärkningsfunktion.....	71	Fälla upp.....	67
Insektsskydd.....	70	Insektsnät.....	68
Mörkläggningsgardin.....	70	Låsa i ventilationsläge.....	67
Öppna.....	70	Öppna.....	67
Stänga.....	70	Plisségardin.....	67
Ventilera.....	71	Stänga.....	67
Takluckor.....	66	USB-uttag.....	101
Skötsel.....	172	Utdragsdel till gasbox.....	93
Vevmanövrerad taklucka.....	68, 69	Utvändig skötsel.....	167
Takräcke, belastning.....	27	Utvändiga luckor.....	60
		Lucklås.....	60, 61

V

Vädra.....	61	Vattentank	
Bad.....	162	Fyll på.....	158
Värmesystem.....	124	Nivå, visning.....	115
Cirkulationsfläkt.....	125	Rengöring.....	177
Första idrifttagandet.....	124	Tanklarm.....	115
Luftmunstycken, inställning.....	125	Vatten, fylla på.....	158
Störningsorsaker.....	209	Vatten, tappa av.....	159
Varmluftspridning.....	125	Vattenvolym, minska.....	159
Värmesystem, ytterspeglar.....	46	Växelriktare.....	106
Varmluftspridning.....	125	Ventilation.....	11, 61
Varmluft-värmesystem.....	125	Vevmanövrerad taklucka.....	68, 69
Cirkulationsfläkt.....	125	Insektsnät.....	70
Driftlägen.....	130	Insektsskydd, öppna.....	69
Kontrollenhet.....	126	Insektsskydd, stäng.....	69
Störningsorsaker.....	209	Mörkläggningsgardin, öppna.....	69
Varmvattenberedare.....	124	Mörkläggningsgardin, stäng.....	69
Varmvattenberedare (Truma).....	125	Öppna.....	68, 69
Driftlägen.....	130	Plisségardin.....	69
Säkerhets-/avtappningsventil.....	128	Stänga.....	68, 69
Störningsorsaker.....	209	Störningsorsaker.....	214
Tömning.....	129	Vikt i körklart skick.....	19
Varmvattenberedning, slå på.....	128	Vikter av tilläggsutrustningar.....	215
Varmvattenberedning, stänga av.....	128	Vilospänning.....	99
Vatten, fylla på.....	129	Viloström.....	99
Varningsetiketter.....	195	Vindrutespolsystem, skötsel.....	170
Varningssignal, fotsteg.....	33	Vindrutetorkare, skötsel.....	170
Vattenförsörjning		Vindrutevärme.....	34
Allmänt.....	155	Slå från.....	34
Störningsorsaker.....	213	Slå på.....	34
Vattenledningar, rengöra.....	177	Vinterskötsel.....	179
Vattenpump.....	155, 156		
Vattensystem		Y	
Desinficera.....	178	Ytor av rostfritt stål, rengöra.....	174
Fyll på.....	156	Ytterbelysning.....	36
Rengöring.....	177	Belysning, byte.....	189
Säkerhetsanvisningar.....	16	Störningsorsaker.....	205
Skötsel.....	177	Ytterspeglar, elmanövrerade	
Tömning.....	159	Ställa in.....	46
		Uppvärmning.....	46
		Yttre anslutning se 230 V-anslutning.....	54